

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน
ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON RESOURCE-
BASED LEARNING WITH GENRE-BASED APPROACH TO ENHANCE

ชีษณุพงศ์ อินทรเกษม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน
ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ปฏิญานีพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON RESOURCE-
BASED LEARNING WITH GENRE-BASED APPROACH TO ENHANCE
ACADEMIC WRITING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY
(Educational Science & Learning Management)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน
ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ของ

ชิษณุพงศ์ อินทรเกษม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล)	(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชรพล วิบูลยศรีน)
..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสิโนบล)
..... ที่ปรึกษาร่วม	
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งทิวา แยมรุ่ง)	

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
ผู้วิจัย	ชัชฎพวงค์ อินทรเกษม
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ สัจจพิบูล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลลักษณ์ ลังกา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งทิวา แยมรุ่ง

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (3) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน วิธีการดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนและการพัฒนาแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 26 คน ใช้เวลาในการทดลอง 1 ภาคเรียน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ เกณฑ์ประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และแบบวัดระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ แบบบันทึกการเรียนรู้ และแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียนและหลังเรียน และการแปลผลระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติทดสอบค่าที (t-test dependent) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้และบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน (2) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ (2.1) หลักการ (2.2) วัตถุประสงค์ (2.3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน มี 6 ขั้นตอนหลัก คือ (1) ขั้นตอนเลือกประเด็นการเขียน (2) ขั้นตอนวางแผนรวบรวมข้อมูล (3) ขั้นตอนแสวงหาและรวบรวมข้อมูล (4) ขั้นตอนประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล (5) ขั้นตอนวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง และ (6) ขั้นตอนพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์ และ (2.4) การวัดและประเมินผล (3) ผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนพบว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องทุกรายการประเมิน ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า นิสิตมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการภาพรวมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน, การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน, การสอนเขียนแบบอรรถฐาน, การเขียนเชิงวิชาการ

Title	DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON RESOURCE-BASED LEARNING WITH GENRE-BASED APPROACH TO ENHANCE ACADEMIC WRITING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS
Author	CHI-SANUPONG INTHARAKASEM
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Suppawan Satjapiboon
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Wilailak Langka
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Rungtiwa Yamrung

The objectives of this research are as follows: (1) to study the components of the academic writing ability of undergraduate students; (2) to develop an instructional model; and (3) to study the efficiency and effectiveness of the instructional model. This research consisted of three phases: (1) a study of the components of academic writing ability among undergraduate students; (2) developing an instructional model; and (3) experimenting with the instructional model and developing a complete instructional model. The subjects consisted of 26 undergraduate students from the Faculty of Education at Srinakharinwirot University. The duration of experiment was one semester. The research instruments were an academic writing test and criteria, an academic writing attitude scale, a learning log and an instructional log. The data were analyzed by using a dependent t-test, mean, standard deviation and content analysis. The findings of this research were as follows: (1) there were five components of academic writing ability among undergraduate students; (2) the instructional model had four components: (2.1) principles; (2.2) objectives; (2.3) the instructional process had six steps: (1) selecting the topic; (2) planning to search for information; (3) searching for information; (4) evaluating and selecting information; (5) genre analysis; and (6) developing complete writing; and (2.4) measurement and evaluation; (3) the instructional model was effective at the highest level and the consistency assessment which was consistent. The effectiveness of the instructional model showed that subjects had a higher average score on academic writing before the experiment at a 0.05 level of significance in all components. The subjects had attitudes to academic writing at the highest level.

Keyword : Instructional Model, Resource-based learning, Genre-based approach, Academic Writing

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ สัจจพิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ที่ได้ให้แนวคิดและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการทำปริญญาานิพนธ์ ตลอดจนเสียสละเวลาตรวจแก้ไขปริญญาานิพนธ์อย่างละเอียดด้วยความใส่ใจ รวมทั้งคอยให้กำลังใจและกระตุ้นให้ผู้วิจัยมีแรงใจในการทำวิจัยอยู่เสมอ เมื่อผู้วิจัยประสบปัญหาในการทำวิจัย อาจารย์จะให้คำปรึกษาที่ดีเปรียบเป็นแสงสว่างนำทางแก่ผู้วิจัยทุกครั้ง และที่สำคัญที่สุดอาจารย์ทำให้เห็นโดยไม่ต้องพูดว่า การเป็นอาจารย์ที่ดีต้องเป็นอย่างไร ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาจากอาจารย์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลลักษณ์ ลังกา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งทิวา แยมรุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ร่วม ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขปริญญาานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงได้ดี อีกทั้งอาจารย์ทั้งสองท่านยังมีเมตตา คอยให้กำลังใจและเสริมแรงให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำปริญญาานิพนธ์และช่วยเหลือทุกสิ่งด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเป็นต้นแบบในการทำงานที่ดี ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาจากอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วัชรพล วิบูลยศรีน ที่กรุณาได้รับประธานในการสอบปริญญาานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติชัย สุทธิโนบล ที่กรุณาได้รับกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ อาจารย์ทั้งสองท่านได้กรุณาเสียสละเวลาและได้ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะอย่างละเอียดอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการวิจัยครั้งนี้ให้สมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ รัชชมนี รองศาสตราจารย์ ดร. อิทธิพัทธ์ สุวทันพรภูม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประไพพรรณ พึ่งฉิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญรอด โชติวิชิตา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัฐพล อินทิสเสนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพัทธ์ ใจเยือกเย็น อาจารย์ ดร. พงษ์ภรณ์ วีระพิพรรณ ที่กรุณาได้รับผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ อาจารย์ทุกท่านได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมืออย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนหล่อหลอมให้ศิษย์มีวันนี้ ศิษย์ซาบซึ้งในความกรุณาและระลึกพระคุณจากคณาจารย์ทุกท่านมิรู้ลืม

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาเอกทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร. ศศิวัฒน์ หอยสังข์ ที่คอยเอื้อเฟื้อเอกสารและให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดการทำวิจัย พี่กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว พี่ FANG ZIYU พี่ปรัชญา คณา พี่สมนึก กำลั้งเดช พี่ปรีชญ์ สุขเรือง ปวันรัตน์ วัฒนนะ คงขวัญ ทิพย์อักษร ทุกคนคอยส่งเสริมและให้กำลังใจตลอดมา และร่วมสุขทุกข์ตลอดระยะเวลาในการเรียนปริญญาเอก ทุกคนทำให้รู้ถึงคำว่ามีตรภาพที่ดีเป็นเช่นไร

ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณ แม่สมคิด อินทรเกษม พ่อเทียม อินทรเกษม แม่และพ่อผู้เป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย ท่านได้ส่งเสริม สนับสนุน และมอบชีวิตที่ดีให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่เกิด การศึกษาระดับปฐมวัยจบจนถึงการศึกษาชั้นสูงสุดของชีวิตในระดับปริญญาเอก แม่และพ่อคอยห่วงใย ปลอดภัยและเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย และพี่พรปรีชญ์ อินทรเกษม พี่ชายที่คอยดูแลพ่อและแม่แทนผู้วิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งในความรักและพระคุณของท่านทั้งสามอย่างหาที่สุดไม่ได้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยต้องขอบคุณตัวเองที่อดทนและพยายามในการศึกษาเล่าเรียนจนทำให้ตระหนักรู้ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” และสุดท้ายผู้วิจัยก็มาถึงวันแห่งความสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย.....	9
ความมุ่งหมายของการวิจัย	9
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย	14
สมมติฐานการวิจัย.....	16
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	17
1. การเขียนเชิงวิชาการ	17
1.1 ความหมายของการเขียนเชิงวิชาการ	17
1.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ	19
1.3 ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ	20
1.4 องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ	22

1.5 การวัดและประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ	25
2. แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	27
2.1 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	27
2.2 ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	29
2.3 หลักการสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	31
2.4 องค์ประกอบการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	33
2.5 ขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	35
2.6 ประโยชน์ของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	39
3. แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน.....	41
3.1 หลักการของแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน	44
3.2 อรรถลักษณะของภาษา (Genre)	46
3.3 การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน	50
4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	54
4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน	54
4.2 ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน.....	55
4.3 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน.....	56
4.4 แนวทางการออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	57
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ.....	60
5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน.....	65
5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน	71
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	77

<p>ระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต</p>	77
<p>ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็น ฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิง วิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต</p>	79
<p>ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็น ฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิง วิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ฉบับสมบูรณ์.....</p>	86
<p>บทที่ 4 ผลการศึกษา</p>	105
<p>ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต</p>	105
<p>ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็น ฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิง วิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต</p>	111
<p>ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตาม แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต</p>	135
<p>บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</p>	152
<p>ความมุ่งหมายของการวิจัย</p>	152
<p>ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง</p>	152
<p>สมมติฐานในการวิจัย</p>	153
<p>วิธีการดำเนินการวิจัย</p>	153
<p>สรุปผลการวิจัย</p>	154
<p>อภิปรายผลการศึกษาวิจัย</p>	163
<p>ข้อเสนอแนะ</p>	176

บรรณานุกรม 179

ประวัติผู้เขียน..... 281

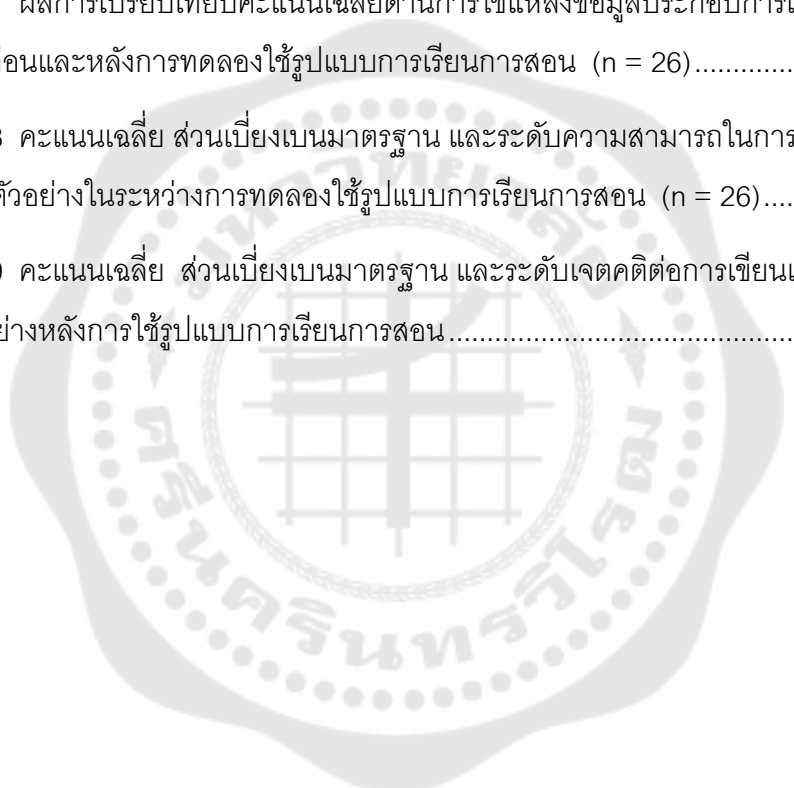

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต	21
ตาราง 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต	23
ตาราง 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน	38
ตาราง 4 แสดงตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเนื้อความของอรรถลักษณะของภาษาแบบต่าง ๆ	49
ตาราง 5 การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนเขียนแบบอรรถฐาน	53
ตาราง 6 โครงสร้างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน	101
ตาราง 7 แสดงผลการสรุปองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจากการทบทวนวรรณกรรม	106
ตาราง 8 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต	108
ตาราง 9 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 5)	130
ตาราง 10 ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 5)	131
ตาราง 11 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 5)	132
ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)	135
ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านรูปแบบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)	136

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26).....	137
ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26).....	138
ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)	139
ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26).....	140
ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างในระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26).....	141
ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	149

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	15
ภาพประกอบ 2 การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	103
ภาพประกอบ 3 ผลการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	113
ภาพประกอบ 4 ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนจากสาระสำคัญของ แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน.....	115
ภาพประกอบ 5 ผลการสังเคราะห์หลักการสู่ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการ สอนที่พัฒนาขึ้น.....	127
ภาพประกอบ 6 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต	129

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันเป็นยุคที่ลักษณะของสังคมมีข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในทุก ๆ ด้าน โดยอาจเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว มีองค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ส่งผลทำให้เกิดความรู้ใหม่และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และกระแสโลกาภิวัตน์แล้วแต่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก่อให้เกิดสังคมใหม่ที่เรียกว่าสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ซึ่งเป็นสังคมแห่งการสร้างสรรคและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความรู้ที่เคยมีอยู่อาจจะกลายเป็นข้อมูลที่ล้าไม่ทันสมัยและอาจจะไม่สามารถนำมาใช้ประกอบการทำงานและการดำรงชีวิตได้ ดังนั้นผู้ที่อยู่ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีนิสัยสนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและศาสตร์ต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน รวมทั้งยังต้องนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมในวงกว้างได้ ซึ่งวิธีการสำคัญอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้สามารถเผยแพร่ความรู้ออกไปได้อย่างสร้างสรรค์และคงทนนั้นก็คือ การเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่ง เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดและประสบการณ์ของผู้เขียน เพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจตรงตามที่ต้องการ การเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยถ้อยคำ ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการแสวงหามาเรียบเรียงและลำดับความคิดให้ต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการที่จะสื่อสารออกมาได้ตรงกัน ดังที่ นพดล จันทรพิชญ (2557) ได้กล่าวถึงการเขียนสรุปได้ว่า การเขียนเป็นการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความต้องการและความเข้าใจให้ผู้อื่นทราบ การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญและซับซ้อนที่สุดในบรรดาทักษะทั้งสี่ เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน ตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเรียบเรียงความคิด ตลอดจนการถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรสอดคล้องกับ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2539, น. 93) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เขียนสรุปได้ว่า ทักษะการเขียนนับว่าเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน

และพัฒนาได้ยากที่สุด เพราะการเขียนนั้นผู้เขียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความคิดและ ประสบการณ์ต่าง ๆ สัมผัสได้เป็นจำนวนมาก ความรู้และความคิดเหล่านั้นย่อมได้มาด้วยวิธีการที่ แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็น การอ่าน การฟัง การศึกษาค้นคว้า การวิจัย แล้วกลั่นกรองความคิดที่ เกิดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรที่สามารถสื่อความหมายให้เป็นที่ประจักษ์ได้

การเขียนเชิงวิชาการเป็นการเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้จาก แหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการคิด การเลือกสรรข้อมูล ตลอดจนการตัดสินใจที่จะนำ ข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการเขียน โดยจะมีระเบียบแบบแผนที่มีลักษณะเฉพาะทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ตลอดจนการอ้างอิงที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ นอกจากนี้การเขียนเชิงวิชาการยังใช้เป็น เครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ต่าง ๆ ที่สนใจได้ สอดคล้อง กับ ศุภวรรณ สัจพิบูล (2553, น. 2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะการเขียนขั้นสูงที่จะช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความสามารถใน การแสวงหา วิเคราะห์ จัดระบบและประมวลความรู้ที่มีหลากหลายให้มีความชัดเจน เป็น รูปธรรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ใหม่และการกระจายความรู้ อันจะเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในด้าน ต่าง ๆ ต่อไป ดังที่ Schleppegrell and Colombi (2002, p. 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการ เขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคม ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลในสังคมได้ติดตาม ความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ และช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย ให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง อีกทั้ง Whitaker (2009, p. 3) ยังได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นการพัฒนาทักษะในการ ศึกษาวิจัย การประเมินข้อมูล การจัดระเบียบ การโต้แย้ง การตอบสนองต่อข้อโต้แย้งของผู้อื่น การวิเคราะห์และแสดงออกอย่างชัดเจนในการเขียน ทักษะเหล่านี้จะมีคุณค่าต่อการเรียนรู้และ การประกอบอาชีพ นอกจากนี้ การเขียนเชิงวิชาการยังเป็นทักษะที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์ได้ พัฒนาความรู้ ความคิดและการใช้ภาษา ทำให้เกิดประสบการณ์จากการเขียนมากขึ้นสามารถ นำไปใช้ในการสื่อสาร เผยแพร่และเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างกว้างขวางได้

จากความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการแสดงให้เห็นว่า การเขียนเชิงวิชาการมีความ จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้ สืบค้นความรู้ นำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์และ สังเคราะห์เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่ใหม่อยู่เสมอ ตลอดจนสามารถเผยแพร่ผลงานการเขียนเชิง

วิชาการออกสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ออกมาในรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการที่มีความหลากหลาย เหมาะสมและมีประสิทธิภาพได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิต แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่ผ่านมาพบว่า การพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องมาจากการเขียนเชิงวิชาการต้องอาศัยทักษะอย่างมากและยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดรอบด้าน อีกทั้งยังต้องอาศัยแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนความคิดให้น่าเชื่อถือและมีเหตุผล ดังที่ สุภาณี ชินวงศ์ (2543, น. 1) ได้กล่าวว่า “การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะการสื่อสารที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนที่สุด เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน ตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเรียบเรียงความคิด ตลอดจนการถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร” สอดคล้องกับ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 3) ที่กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนเชิงวิชาการที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ สรุปได้ว่า สาเหตุที่การเขียนเชิงวิชาการอาจยังไม่ประสบความสำเร็จอาจเนื่องมาจากทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากและเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ดังนั้นการเขียนที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงตามวัตถุประสงค์นั้น จะต้องมีการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนที่ดี เพื่อให้การเขียนนั้นสามารถเป็นสื่อถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนไปยังผู้อ่านได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียน

แม้ว่าการเขียนเชิงวิชาการจะมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิต แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนโดยการปฏิบัติการสอนจริง การวิเคราะห์ผลงานการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต และการสัมภาษณ์ผู้สอนวิชาการเขียนภาษาไทยในระดับปริญญาบัณฑิตพบว่า ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตสรุปได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านรูปแบบการเขียน พบว่า ผู้เรียนเขียนไม่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด เขียนงานไม่ครบตามองค์ประกอบของงานเขียน มีสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม (ดวงใจ ไทยอุบุญ, 2556; ชนกพร อังศุวิริยะ, 2560; Srinon, 2011)

ด้านการนำเสนอเนื้อหา พบว่า ผู้เรียนเขียนนำเสนอประเด็นไม่ครบถ้วน อธิบายประเด็นต่าง ๆ ไม่ชัดเจน ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลไม่ตรงประเด็น ไม่ครบถ้วน และเนื้อความไม่สัมพันธ์กับ

รูปแบบของงานเขียน (Johnson, 2003; ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2553; ทศนีย์ ทานตวณิช, 2558; ชนกพร อังศุวิริยะ, 2560)

ด้านการเรียบเรียงความคิด พบว่า ผู้เรียนประสบปัญหาตั้งแต่ขั้นวางแผนการเขียน ได้แก่ การรวบรวมความคิด การเลือกสรรความคิด การจัดหมวดหมู่และลำดับความคิด ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่สามารถลำดับเนื้อหาให้เป็นหมวดหมู่ เขียนเนื้อหาวกวน สับสน การอ้างเหตุผลมาสนับสนุนความคิดไม่สอดคล้องกัน และไม่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการเชื่อมโยงข้อมูล (Scarcella, 2003; วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, 2550; ชนกพร อังศุวิริยะ, 2560)

ด้านการใช้ภาษา พบว่า ผู้เรียนเลือกใช้คำไม่ถูกต้องความหมาย ใช้คำผิดระดับภาษา ใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ใช้คำซ้ำซ้อน ฟุ่มเฟือยและคำทับศัพท์โดยไม่จำเป็น สอดคล้องกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ที่พบว่า ผู้เรียนใช้คำที่ไม่สื่อความหมายหรือผิดความหมาย การใช้คำฟุ่มเฟือย ไม่กะทัดรัด การใช้ภาษาพูดปนภาษาเขียน การใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ ตลอดจนการเลือกใช้คำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม การใช้คำต่างระดับ การสะกดคำผิด การเว้นวรรคตอน และใช้คำและประโยคไม่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา (Ganobcsik-Williams, 2004; ดวงใจ ไทยอุบุญ, 2556; วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, 2550; ชนกพร อังศุวิริยะ, 2560)

ด้านการอ้างอิงแหล่งข้อมูล พบว่า ผู้เรียนขาดการเลือกข้อมูลที่เหมาะสม ไม่มีการประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการเขียน ไม่มีการสรุปหรือสังเคราะห์ข้อมูลที่ค้นคว้ามา ไม่อ้างอิงข้อมูล และอ้างอิงไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับ ที่พบว่า ผู้เรียนขาดความสามารถในการประเมินและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ การอ้างอิงไม่ถูกต้องและไม่สม่ำเสมอ (Mullen, 2006; Pinneteh, 2014; ทศนีย์ ทานตวณิช, 2558; ชนกพร อังศุวิริยะ, 2560)

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนโดยการศึกษาการปฏิบัติการสอนจริง การวิเคราะห์ผลงานการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตในระดับปริญญาบัณฑิต ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านหลักสูตร 3. ด้านผู้เรียน

ด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ ผู้สอนเน้นสอนหลักการใช้ภาษามากกว่าการฝึกฝนกระบวนการคิดและกระบวนการเขียนที่ดีให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึกฝนการลำดับความคิดและการเรียบเรียงข้อมูลที่ดี (Msanjila, 2005) อีกทั้งผู้สอนทั่วไปไม่เห็นความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ โดยคิดว่าเป็นความรับผิดชอบหลักของผู้สอนวิชาภาษาไทย ทำให้ผู้เรียน

ไม่ได้รับการฝึกฝนทักษะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนการเขียนอย่างต่อเนื่อง ขาดการให้ประสบการณ์เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาสาระแปลกใหม่ที่น่าสนใจ (Mullen, 2006) กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงเป้าหมายในการเขียน ขาดการวางแผนในการเขียน และการปรับแก้ไขงานเขียน กิจกรรมการเรียนการสอนขาดบรรยากาศของการเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรม รวมถึงการประเมินผล การเขียนไม่มีกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาและแก้ไขงานเขียนตามกระบวนการของการเขียน (สุภาณี ชินวงศ์, 2543)

ด้านหลักสูตร กล่าวคือ หลักสูตรมีรายวิชาที่ส่งเสริมและพัฒนาการเขียนน้อย ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะการเขียนได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากการเขียนมีรูปแบบที่หลากหลาย เนื้อหาในหลักสูตรมุ่งเน้นที่องค์ความรู้เกี่ยวกับการเขียนมากเกินไปและเน้นการปฏิบัติน้อย (ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2553; อติสรณ์ เรื่องกิจจำนนท์, 2559)

ด้านผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเขียน เนื่องจากเห็นว่าการเขียนเป็นทักษะที่ยากเกินความสามารถของตนเอง ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเขียน (Wischgoll, 2017) ผู้เรียนไม่สามารถคิดประเด็นและหัวข้อเพื่อนำมาเขียนหรือเรียบเรียงข้อมูลด้วยตนเอง และมีข้อผิดพลาดทางภาษาบางประเด็นที่แก้ไม่ได้ (ดวงตา ลักคุณะประสิทธิ์ และกรองแก้ว กรรณสูตร, 2548) ผู้เรียนขาดความรู้และประสบการณ์ ไม่มีข้อมูลเพียงพอในเรื่องที่จะเขียนเรียบเรียงเป็นงานเขียนที่ดีได้ (วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, 2550)

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาการเขียนเชิงวิชาการจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและด้านผู้เรียน จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เป็นปัญหาสำคัญส่วนมากเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นการให้ความรู้ กฎเกณฑ์การใช้ภาษามากเกินไป จนขาดการฝึกทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการเขียนที่ดีให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการแก้ปัญหาคือการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนโดยปรับเปลี่ยนรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในทุก ๆ ขั้นตอนเพื่อทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้ครบตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ดี

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการแสดงให้เห็นว่า แนวคิดและหลักการที่น่าสนใจนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

ให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตได้ คือ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (Resource-Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivist Theory) และการคิดระดับสูง (Higher order Thinking) โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการซึ่งผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ (Brevik, 1996; Campbell, Flageolle, Griffith & Wojcik, 2002; Dewberry et al, 2002) ซึ่งแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นแนวคิดหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการเรียนรู้กระบวนการสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและเนื้อหาวิชาไปพร้อมกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้สารสนเทศในการแก้ปัญหา การตัดสินใจด้วยตนเอง (ศิริพร ทวีชาติ, 2545; อรรถนธ์ บัณฑิต, 2550; วราภรณ์ สินถาวร, 2553; ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2553)

การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสามารถจำแนกลักษณะของการได้มาของแหล่งข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่จัดหาให้และผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่แสวงหาด้วยตนเอง ผู้เรียนจะใช้กระบวนการในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ เช่น เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ซีดีรอม เอกสารต่าง ๆ เป็นต้น และจากการแสวงหาแหล่งข้อมูลด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์สารสนเทศ อินเทอร์เน็ต ผู้เชี่ยวชาญ พิพิธภัณฑสถาน เพื่อทำการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น (Campbell, Flageolle, Griffith & Wojcik, 2002) โดยผู้สอนจะต้องพิจารณาตามความพร้อมและความเหมาะสมเพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนการสอน (Malebo, 2018)

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นฐานพบว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง พัฒนาทักษะการค้นคว้าและใช้สารสนเทศรวมถึงสามารถประเมินสารสนเทศและนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้ (ศิริพร ทวีชาติ, 2545; วราภรณ์ สินถาวร, 2553; Iqdam, 2016) ทั้งนี้การเรียนการสอนโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะส่งผลทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการสืบค้น วิเคราะห์ และประเมินค่าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ สามารถเลือกและนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้และสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ อีกทั้งยังสามารถอ้างอิงแหล่งที่มา

ของข้อมูลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และที่สำคัญยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานอาจจะยังไม่เพียงพอที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้รอบด้าน เนื่องจากการที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในด้านการเขียนเชิงวิชาการนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในด้านการใช้ภาษา และสามารถเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบและโครงสร้างงานเขียนเชิงวิชาการ จึงมีอีกแนวคิดหนึ่งที่จะสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการข้างต้นได้ดี นั่นคือ แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน (Genre-Based Approach) เป็นแนวการสอนภาษาที่ได้รับการพัฒนามาจากหลักการและทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบและหน้าที่ (Systemic Functional Linguistics) ของไมเคิล ฮัลลiday (Michael Halliday) ที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความจากบริบทภาษา (Carstens, 2009) โดยประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 4 ประการ คือ 1. ภาษาและความหมาย (Language and meaning) คือ การมุ่งเน้นให้เห็นความสำคัญว่าหลักสำคัญของการใช้ภาษาอยู่ที่ความหมายของภาษา 2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and context) คือ บริบทภาษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความได้ถูกต้อง 3. ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register) คือ บริบทภาษามีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาให้แตกต่างกัน จึงทำให้เข้าใจบริบทและเนื้อความได้ดี 4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context) คือ การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาควรเริ่มจากการปรับรูปแบบภาษาให้ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน (อภิรักษ์ อนุชานัน, 2546; ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2553)

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานสามารถทำให้เข้าใจลักษณะการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ จากการกำหนดลักษณะตัวบท โครงสร้างงานเขียน และบริบทที่เหมือนกัน (Hyland, 2003) อีกทั้ง เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2550) ได้อธิบายถึงการสอนเขียนแบบอรรถฐานว่า การสอนเขียนแบบอรรถฐาน คือ การศึกษาระบบรูปแบบโครงสร้าง การเรียบเรียงเนื้อความ (schematic structure) และองค์ประกอบทางภาษา (linguistic features) ที่ใช้ในบริบทที่มีรูปแบบเฉพาะของข้อความหรืออรรถลักษณะ (genre) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการสื่อความที่แตกต่างกันตามประเภทของสาร การศึกษาลักษณะเฉพาะของอรรถลักษณะภาษาจะช่วยให้ผู้เขียนเข้าใจการอ่านและการเขียนได้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากมีรูปแบบของโครงสร้างการเรียบเรียงเนื้อความและลักษณะเฉพาะของภาษาที่ใช้ในสารแต่ละประเภท ซึ่งทำให้สามารถจับใจความเรื่อง ตีความ

แปลความ ขยายความ และคาดเดาได้ง่ายขึ้น และยังช่วยเป็นแบบอย่างที่ดีในการเขียนตามจุดมุ่งหมายต่าง ๆ อีกด้วย

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานพบว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองโดยความร่วมมือของกลุ่ม ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์อรรถลักษณะเป็นสำคัญ จึงสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง (Cheng, 2008; Elashri and Ibrahim, 2013; Rezvani, Saeidi and Behnam, 2015) สอดคล้องกับ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 11) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน (การสอนเขียนแบบอรรถฐาน) จะช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านและการเขียน และยังช่วยพัฒนาคุณภาพงานเขียนให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบงานเขียนและหลักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้เรียนเขียนงานเขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบและโครงสร้างที่เป็นที่ยอมรับในสังคมมากยิ่งขึ้น

การศึกษาแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำเสนอเนื้อหา เรียบเรียงและจัดลำดับความคิด ตลอดจนการใช้แหล่งข้อมูลสนับสนุนความคิดในการเขียนให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานจะช่วยให้ผู้เรียนให้สามารถเขียนงานเขียนได้ตรงตามรูปแบบและสามารถเลือกใช้ภาษาจากทำเนียบภาษาให้เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการได้ ฉะนั้น การจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต จึงต้องให้ผู้เรียนมีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเลือกสรรข้อมูลอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลมาใช้ประกอบการเขียนเชิงวิชาการได้เหมาะสมกับรูปแบบของงานเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการและให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบวิชาชีพในการนำเสนอองค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนเผยแพร่ให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมีอะไรบ้างและเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนภาษาแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีลักษณะอย่างไร
3. การจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนภาษาแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผู้สอนในระดับอุดมศึกษามีรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. ได้แนวทางการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา

1.2 นิสิตชั้นปีที่ 4 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (เอกคู่หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการเขียนเชิงวิชาการ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นนิสิตที่ผ่านการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในด้านทักษะการอ่านและการเขียนในรายวิชาพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดอันเป็นพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นของการเขียนเชิงวิชาการมาแล้ว

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรจัดกระทำ คือ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ประกอบด้วย

- 1) ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ
- 2) เจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ สาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิตที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ การสังเคราะห์ข้อมูลความรู้ การจัดลำดับข้อมูลในเนื้อหา การเลือกรูปแบบการเขียนและการใช้ภาษาเชิงวิชาการในการเรียบเรียงเนื้อหา ถ่ายทอดความคิดและการอ้างอิงข้อมูลเพื่อสนับสนุนความคิด โดยประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภท คือ การทบทวนวรรณกรรม บทความวิชาการ และรายงานวิชาการ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้และเก็บข้อมูลคือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน หมายถึง แบบแผนการดำเนินการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางสารสนเทศวางแผนและสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย วิเคราะห์และประเมินค่าสารสนเทศ และฝึกปฏิบัติการเขียนตามรูปแบบของงานเขียนต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดความชำนาญ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนหลัก 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเลือกประเด็นการเขียน เป็นขั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะป็นข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเลือกประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ

2) ขั้นวางแผนรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้วางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียน แล้วให้ผู้เรียนนำรายละเอียดประเด็นสำคัญที่ต้องการสืบค้นมากำหนดแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เหมาะสมกับเนื้อหาเขียนเชิงวิชาการ

3) ขั้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำมาสร้างเป็นโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการ

4) ขั้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา ความสอดคล้องกับเนื้อหา และเพียงพอต่อประเด็นที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาตรวจสอบและปรับปรุงโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการให้เหมาะสม

5) ขั้นวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้การจัดระบบความคิดของตนเอง โดยการนำหลักการเขียนงานที่ผู้เรียนได้วิเคราะห์

อรรถลักษณะของภาษามาใช้ในการพัฒนางานเขียนฉบับร่างให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

6) ขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์ เป็นขั้นการพัฒนาคุณภาพงานเขียน โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนเองและเพื่อน เพื่อนำมาทบทวนและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการให้ข้อมูลย้อนกลับไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์

ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับการสอนเขียนแบบอรรถฐาน หมายถึง ความสำเร็จที่บรรลุตามจุดประสงค์ของการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ประกอบด้วย การประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

1) ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยผลเฉลี่ยรวมค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 – 1.00

2) ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยผลเฉลี่ยรวมค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แผนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 – 1.00

3) ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผลเฉลี่ยคะแนนการประเมินจะต้องมีค่า 3.51 ขึ้นไป หรือระดับความเหมาะสมมากขึ้นไป

ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน หมายถึง ผลที่แสดงถึงความสำเร็จในการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย

1) ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีการอ้างอิงเพื่อสนับสนุนข้อมูลความคิดที่น่าเชื่อถือและสมเหตุสมผล สามารถสื่อความได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการเขียน การใช้ภาษาและโครงสร้างงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภทและใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในงานเขียนได้ถูกต้องซึ่งวัด

ได้จากผลงานเขียนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการแบบวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1) ด้านรูปแบบงานเขียน คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

1.2) ด้านการนำเสนอเนื้อหา คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นและครบถ้วน มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์งานเขียนและมีตัวอย่างประกอบการอธิบายชัดเจน เป็นเรื่องที่มีคุณค่า แสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ทันสมัยและน่าสนใจ

1.3) ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

1.4) ด้านการใช้ภาษา คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์วิชาการ การใช้สำนวนและเรียบเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการโดยใช้ระดับภาษาเดียวกันตลอดงานเขียน รวมทั้งกลไกการเขียนในด้านสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.5) ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

2) เจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง ทักษะ ทักษะการคิดเห็นและความรู้สึกต่อการเขียนที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ประเมินด้วยแบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

2.1) ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดที่มีต่อการเขียนเชิงวิชาการ

2.2) ด้านความรู้สู่การเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง ความรู้สู่หรืออารมณ์ทั้งในด้านบวกและด้านลบที่มีต่อการเขียนเชิงวิชาการ

2.3) ด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง แนวโน้มของการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ

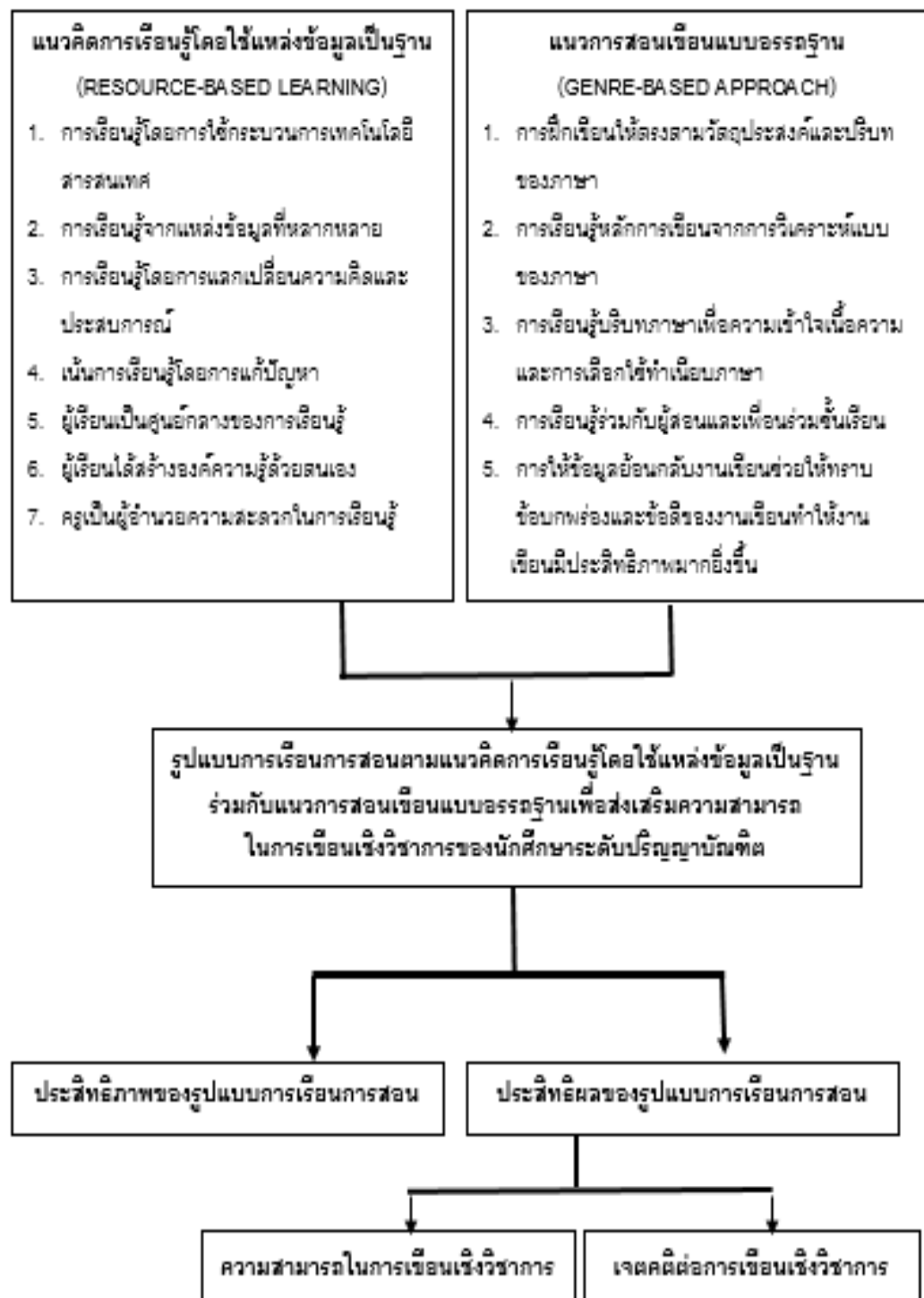
นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หมายถึง ผู้เรียนระดับปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนรู้วิชาพื้นฐานด้านทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยตามหลักสูตรที่กำหนดในระดับปริญญาบัณฑิตของแต่ละสถาบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเขียนเชิงวิชาการเป็นการเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการคิด การเลือกสรรข้อมูล ตลอดจนการตัดสินใจที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการเขียน โดยจะมีระเบียบแบบแผนที่มีลักษณะเฉพาะทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ตลอดจนการอ้างอิงที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ นอกจากนี้การเขียนเชิงวิชาการยังใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ต่าง ๆ ที่สนใจได้

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (Resource-Based Learning) พบว่า แนวคิดดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝึกการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าข้อมูลต่างๆ ก่อนนำมาใช้ประโยชน์ และฝึกทักษะกระบวนการคิด อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีความหลากหลาย (Breivik, 1996; Campbell, Flageolle, Griffith & Wojcik, 2002; Dewberry et al., 2002; Hunnafen & Hill, 2007; Butler, 2012) ส่วนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนเขียนแบบอรรถฐาน (Genre-Based Approach) พบว่าการสอนตามแนวการสอนดังกล่าวจะช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่าน การใช้ภาษาและงานเขียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น (Swale, 1990; Hyon, 1996; Hyland, 2003; เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ, 2550)

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการในระดับมากขึ้นไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยดังต่อไปนี้

1. การเขียนเชิงวิชาการ
2. แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน
3. แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน
4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการ เป็นการเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยผ่านกระบวนการคิด การเลือกสรรข้อมูล ตลอดจนการตัดสินใจที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการเขียน โดยจะมีระเบียบแบบแผนที่มีลักษณะเฉพาะทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ตลอดจนการอ้างอิงที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ นอกจากนี้การเขียนเชิงวิชาการยังใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ต่าง ๆ ที่สนใจได้ ดังนั้นผู้เขียนที่ดีจะต้องเข้าใจการเขียนเชิงวิชาการในแต่ละรูปแบบอย่างลึกซึ้งและเข้าใจหลักการ ตลอดจนลักษณะภาษาที่ใช้ในการเรียบเรียงการเขียนเชิงวิชาการเป็นอย่างดีเพื่อที่จะสามารถนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ประกอบการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.1 ความหมายของการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะขั้นสูงที่ต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ทักษะทางภาษา ตลอดจนทักษะการคิดเพื่อจะถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและแนวคิดต่าง ๆ ออกมาได้ตรงตามจุดมุ่งหมายและรูปแบบของการเขียนเชิงวิชาการนั้น ๆ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนเชิงวิชาการไว้อย่างน่าสนใจดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

สนม ครูทเมือง (2550, น. 1) กล่าวถึงการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยการฟัง การพูด การอ่าน การสังเกต การสำรวจ การทดลองและวิธีการอื่น ๆ โดยทบทวนไตร่ตรองด้วยความคิดที่รอบคอบ มีระเบียบแบบแผนมีข้อมูลที่ถูกต้อง ทำให้เกิดองค์ความรู้แห่งศาสตร์แล้วจึงพินิจพิเคราะห์เรียบเรียงถ่ายทอดสื่อสาร ซึ่งอาศัยศิลป์แห่งการเขียนแต่ละประเภท มีความมุ่งหมายให้นักวิชาการ นักศึกษาและบุคคลทั่วไปศึกษาหาความรู้ที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อตนและสังคม ในขณะที่ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 20) ได้กล่าวถึงการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อทางวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยใช้การสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนจากเอกสาร หลักฐานที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ แล้วนำเสนอในรูปแบบของงานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา สอดคล้องกับ Misser (2007, p. 11) ได้อธิบายความหมายของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นการแสดงผลจากการศึกษาค้นคว้าของผู้เขียนเกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการ โดยการให้ข้อมูลและอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนข้อมูลความคิดอย่างมีระเบียบแบบแผนเชื่อถือได้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นที่เขียน หรือมองเห็นแง่มุมใหม่ของประเด็นเหล่านั้น

นอกจากนี้ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2555, น. 477) ได้อธิบายความหมายของการเขียนเชิงวิชาการว่า “การเขียนเชิงวิชาการเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับวิชาการ เป็นงานเขียนที่ต้องอาศัยการค้นคว้าข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาอย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานทางวิชาการได้ โดยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ” สอดคล้องกับ ชนกวร อังศุวิริยะ (2560, น. 64) ที่กล่าวถึงการเขียนเชิงวิชาการว่า “การเขียนงานวิชาการ คือ งานเขียนเพื่ออธิบายเรื่องที่น่าสนใจได้ศึกษาค้นคว้า แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ โดยมีทฤษฎีหรือหลักการ เหตุผลที่น่าเชื่อถืออย่างใดอย่างหนึ่งสนับสนุน มีแหล่งข้อมูล แหล่งอ้างอิง และวิธีศึกษาค้นคว้าที่เป็นระบบ” เช่นเดียวกับ University of Technology Sydney (2013, p. 9) ที่กล่าวถึงการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นรูปแบบของการเขียนที่สำรวจสภาพปัญหาและแสดงข้อมูลตามหลักฐานการวิจัย การเขียนเชิงวิชาการหรือการเขียนเชิงวิพากษ์วิจารณ์เป็นวิธีหนึ่งในการอภิปรายทางวิชาการ ต้องพิจารณาหลักฐานและเหตุผลเพื่อสนับสนุนในงานเขียน

จากนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการ คือ งานเขียนที่เรียบเรียงขึ้นอย่างมีระเบียบแบบแผน ผ่านกระบวนการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และเลือกสรรข้อมูล

ความรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการให้เหตุผล หลักฐานอ้างอิงที่มาของเรื่องและข้อมูลที่นำเสนอ ความรู้ความคิดในเรื่องต่าง ๆ ให้สามารถศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องได้โดยง่าย มุ่งถ่ายทอด และนำเสนอความรู้ที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ต่อบุคคล สังคม และแวดวงวิชาการ

1.2 ความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการ เป็นงานเขียนที่มีความสำคัญและจำเป็นทั้งต่อการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้และสามารถนำผลการศึกษานั้นมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การปฏิบัติงานและพัฒนาผลงานทางวิชาการในแต่ละวิชาชีพ ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพราะเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นจากความรู้ความคิด มีกระบวนการศึกษาค้นคว้า มีการเรียบเรียงและถ่ายทอดอย่างเป็นระบบไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เรียงความวิชาการ รายงานวิชาการ บทความวิชาการ เป็นต้น สำหรับเนื้อหาข้อมูลที่ถ่ายทอดไว้ในงานเขียนนั้นเน้นความถูกต้องแม่นยำตามหลักวิชาและข้อเท็จจริง แม้บางครั้งจะเป็นการให้เหตุผลและข้อมูลตามทัศนะผู้เขียนก็ตาม แต่เหตุผลและข้อมูลประกอบเหล่านั้นมีความน่าเชื่อถือเพราะผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นขั้นตอนและมีหลักฐานอ้างอิง ดังนั้นถ้ามีการเผยแพร่ผลงานเขียนประเภทนี้เพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้ความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีนักวิชาการได้อธิบายความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการไว้น่าสนใจดังนี้

ชุตินา สัจจามันท์ (2549, น. 19) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญต่อวงการวิชาการ วิชาชีพและต่อสังคม เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยก่อให้เกิดการกระจายความรู้และการพัฒนาองค์ความรู้ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ต่อไป เช่นเดียวกับ ศิริลักษณ์ บัทรประโคน (2556) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดเพื่อให้ผู้อ่านเกิดสติปัญญา สามารถนำไปพัฒนาตนเองและสังคม ทั้งยังเป็นหลักฐานและเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ รวมถึงเป็นแหล่งอ้างอิง ยืนยัน และตรวจสอบได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ Raj (2009, p. 209) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการมีบทบาทสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเก็บรวบรวมความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการประเมินความรู้ ความเข้าใจและทักษะการถ่ายโยงความรู้ของผู้เรียนอีกด้วย สอดคล้องกับ Whitaker (2009, p. 3) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การเขียนเชิงวิชาการมี

ความสำคัญอย่างมาก เป็นการพัฒนาทักษะในการค้นคว้าวิจัย การประเมินข้อมูล การจัดระเบียบ การโต้แย้ง การตอบสนองต่อข้อโต้แย้งของบุคคลอื่น การวิเคราะห์และแสดงออกอย่างชัดเจนในการเขียน ทักษะเหล่านี้จึงมีคุณค่าต่อการเรียนรู้และการประกอบอาชีพ

กล่าวโดยสรุป การเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านการสร้างองค์ความรู้สู่สังคม เป็นการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดสติปัญญาและสามารถนำไปพัฒนาตนเองและสังคมได้ ด้านการจัดการศึกษา เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการค้นคว้าวิจัยจากการสืบค้น วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลก่อนนำมาเขียนในงานเขียนเชิงวิชาการ และด้านการพัฒนาผู้เขียนเชิงวิชาการ เป็นการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิชาการให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องในด้านวิชาการและวิชาชีพของตนเอง

1.3 ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการที่จำเป็นในระดับปริญญาบัณฑิตมีหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทจะมีวัตถุประสงค์ รูปแบบ การใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป ผู้เขียนงานเขียนเชิงวิชาการจึงจำเป็นที่จะต้องเลือกประเภทของการเขียนเชิงวิชาการให้เหมาะสมกับการนำเสนอ นักวิชาการได้แบ่งประเภทของการเขียนเชิงวิชาการไว้ดังนี้

Calderonello, Nelson-Beene and Simmons (1997, p. 34) ได้ระบุประเภทการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตไว้ 4 ประเภท คือ 1. เรียงความวิชาการ 2. บทความวิชาการ 3. รายงานวิชาการ และ 4. การทบทวนวรรณกรรม ต่อมา Scarcella (2003, p. 10) ได้จำแนกการเขียนเชิงวิชาการเพิ่มเติมเป็น 7 ประเภท คือ 1. รายงาน 2. การปริทัศน์หนังสือ 3. บทความย่อหรือสาระสังเขป 4. โครงการวิจัย 5. การเขียนวิพากษ์วิจารณ์ 6. บรรณานุกรม และ 7. รายงานการวิจัย เช่นเดียวกับ Mulvancy and Jolliffe (2005, pp. 42-43) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 1. ความเรียง 2. บันทึกการเรียนรู้ 3. การเขียนโต้ตอบ 4. การปริทัศน์เอกสาร 5. การวิเคราะห์ทบทวนวรรณกรรม 6. บทความย่อและบรรณนิทัศน์ 7. รายงานการศึกษาค้นคว้า และ 8. โครงการวิจัย อีกทั้ง Gocsik (2006, p. 56) ได้จำแนกประเภทของการเขียนเชิงวิชาการเป็น 5 ประเภท คือ 1. การทบทวนวรรณกรรม 2. บทความวิชาการ 3. รายงานวิชาการ 4. การปริทัศน์ และ 5. รายงานการวิจัย สอดคล้องกับ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 21) ได้กล่าวถึงประเภทของการเขียนเชิงวิชาการไว้ 4 ประเภท คือ 1. เรียงความวิชาการ 2. การทบทวนวรรณกรรม 3. บทความเชิงวิชาการ และ 4. รายงานเชิงวิชาการ

นอกจากนี้ Amoroso (2012, p. 5) ได้กล่าวถึงประเภทของการเขียนเชิงวิชาการไว้ 7 ประเภท คือ 1. ความเรียง 2. กรณีศึกษา 3. การวิเคราะห์กรณีศึกษา 4. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ 5. บรรณานุกรม 6. ทบทวนวรรณกรรม และ 7. เอกสารและงานวิจัย อีกทั้ง The State University of New York (2013) ได้จำแนกประเภทของการเขียนเชิงวิชาการไว้ 8 ประเภท คือ 1. ความเรียง 2. รายงานการวิจัย 3. รายงานสรุป 4. บทความ 5. บทวิจารณ์หนังสือ 6. รายงานการสังเคราะห์ 7. การทบทวนวรรณกรรม และ 8. การเขียนบรรณนิทัศน์อ้างอิง

จากการศึกษาประเภทของการเขียนเชิงวิชาการตามที่นักวิชาการได้เสนอไว้ สามารถแสดงให้เห็นประเภทของการเขียนเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต

ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ	Calderonello Beene & Simmons (1997)	Scarcella (2003)	Mulvancy & Jolliffe (2005)	Gocsik (2006)	ศุภวรรณ สัจจิตินู (2553)	Amoroso (2012)	The State University of New York (2013)	สรุป
เรียงความวิชาการ	✓	-	-	-	✓	-	-	-
บทความวิชาการ	✓	-	-	✓	✓	-	✓	✓
ทบทวนวรรณกรรม	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓
รายงาน / รายงานวิชาการ / รายงานวิจัย	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
ความเรียง	-	-	✓	-	-	✓	✓	-
การปริทัศน์เอกสาร	-	✓	✓	✓	-	-	-	-
บทคัดย่อ / บรรณนิทัศน์	-	✓	-	-	-	-	-	-
โครงการ / โครงการวิจัย	-	✓	-	-	-	-	-	-
การเขียนวิพากษ์วิจารณ์	-	✓	-	-	-	✓	✓	-
บรรณานุกรม	-	✓	-	-	-	✓	-	-
บันทึกการเรียนรู้	-	-	✓	-	-	-	-	-
การเขียนโต้ตอบ	-	-	✓	-	-	-	-	-
กรณีศึกษา	-	-	-	-	-	✓	-	-

จากตารางแสดงประเภทของการเขียนเชิงวิชาการตามที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเภทของการเขียนเชิงวิชาการที่มีความจำเป็นต่อผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตและควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาตามที่นักวิชาการได้เสนอไว้อย่างสอดคล้องกัน ประกอบด้วย 3 ประเภท คือ การทบทวนวรรณกรรม บทความวิชาการ และรายงานวิชาการ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ดีของการฝึกฝนทักษะการเขียนเพื่อใช้ในการเรียนระดับปริญญาบัณฑิตและสูงขึ้น อีกทั้งยังมีความจำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพต่อไปในอนาคต

1.4 องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบความสามารถในการเขียนหลากหลายด้าน มีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการโดยภาพรวมพอสรุปได้ดังนี้

Thomas and Robinson (2000, p. 14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการว่าประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ 1. ความถูกต้องในการนำเสนอเนื้อหา 2. ความเข้าใจลักษณะภาษาและโครงสร้างเฉพาะของรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ 3. กระบวนการคิดของผู้เขียนในการจัดระบบข้อมูลและการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับการแสดงเหตุผลในงานเขียน และ 4. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และความต้องการของผู้อ่าน ในขณะที่ Jordan (2003, pp. 7-13) ได้สรุปองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การใช้กลวิธีการเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบงานเขียน 2. การวางแผนโครงร่างงานเขียน การทบทวนและการปรับปรุงแก้ไขงานเขียน 3. การสรุป การเรียบเรียงและการสังเคราะห์ 4. การสืบค้นและการวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานประกอบการเขียน และ 5. การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล อีกทั้ง Hinkel (2006, p. 21) ได้อธิบายว่าความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. การจัดระบบและเรียบเรียงความคิด 2. การอ้างอิงเหตุผลและการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนความคิด 3. การแสดงความรู้และความชำนาญในการใช้ภาษามาตรฐาน และ 4. ความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาและการเลือกใช้คำศัพท์ที่หลากหลาย

นอกจากนี้ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 21) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตมี 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการนำเสนอเนื้อหา 2. ด้านการเรียบเรียงความคิด 3. ด้านหลักการใช้ภาษา 4. ด้านการใช้แหล่งข้อมูล ในขณะที่ ชนกพร อังศุวิริยะ (2560, น. 73-74) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่จะทำให้

ผู้อ่านงานเขียนเชิงวิชาการเข้าใจได้ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเนื้อหา 2. การใช้ภาษา 3. ด้านการเรียบเรียง 4. ด้านการอ้างอิง นอกจากนี้ University of Leeds (2018, p. 4) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. มีการวางแผนและเน้นการตอบคำถามที่แสดงความเข้าใจในหัวข้อนั้นๆ 2. มีรูปแบบและโครงสร้างความสอดคล้องในเรื่องที่เขียน 3. มีหลักฐานที่แสดงถึงความรู้ในหัวข้อต่างๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุน 4. มีความชัดเจนมีหลักฐานอ้างอิงถูกต้อง และ 5. มีลักษณะการใช้ภาษาเหมาะสมชัดเจน กระชับและสมมูล

จากการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ สามารถแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบความสามารถต่างๆ ตามที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต

องค์ประกอบความสามารถ	Thomas and Robinson (2000)	Jordan (2003)	Hinkel (20006)	ศุภวรรณ สัจจิตินุต (2553)	ชนกพร อังศิริยะ (2560)	University of Leeds (2018)	สรุป
ด้านการนำเสนอเนื้อหา	✓	-	-	✓	✓	-	✓
ด้านการใช้ภาษา	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านการใช้แหล่งข้อมูล / หลักฐานอ้างอิง	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านการเรียบเรียงความคิด	✓	-	✓	✓	✓	-	✓
ด้านรูปแบบและโครงสร้างงานเขียน	✓	✓	-	-	-	✓	✓
ด้านการสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล	-	✓	-	-	-	-	-
ด้านการสรุป เรียบเรียงและสังเคราะห์	-	✓	-	-	-	-	-
ด้านการวางแผนการเขียน	-	✓	-	-	-	✓	-
ด้านการวิเคราะห์ผู้อ่าน	✓	-	-	-	-	-	-

จากการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้านและได้นำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านรูปแบบงานเขียน คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

2) ด้านการนำเสนอเนื้อหา คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นและครบถ้วน มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์งานเขียนและมีตัวอย่างประกอบการอธิบายชัดเจน เป็นเรื่องที่มีคุณค่า แสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ทันสมัยและน่าสนใจ

3) ด้านการจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียงเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

4) ด้านการใช้ภาษา คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์วิชาการ การใช้สำนวนและเรียงเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการโดยใช้ระดับภาษาเดียวกันตลอดงานเขียน รวมทั้งกลไกการเขียนในด้านสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5) ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

1.5 การวัดและประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การประเมินงานเขียนเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพและพัฒนาความสามารถทางการเขียนของตนให้ไปในทิศทางที่เหมาะสม ดังนั้นการประเมินผลการเขียนเชิงวิชาการจึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์การประเมินที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการตรวจผลงานได้อย่างเที่ยงตรงและเหมาะสมกับสภาพจริง นักวิชาการนำเสนอเกี่ยวกับการประเมินผลการเขียนไว้ดังนี้

Latif and Gokban (2009, p. 109) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการเขียนว่า การประเมินผลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยหรือแบบภาพรวมสามารถทำได้โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สอนในการปฏิบัติประเมินผลผู้เรียน แต่นักวิชาการส่วนใหญ่เสนอว่า การวัดและประเมินผลแบบวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อย (Analytical rubrics) มีความน่าเชื่อถือมากกว่าแบบภาพรวม (Holistic rubrics) สอดคล้องกับ Pasternack (2013, p. 1) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเขียนว่า วิธีการประเมินภาพรวมของงานเขียนเป็นเครื่องมือการวัดและประเมินผลโดยภาพรวม มีวัตถุประสงค์กว้าง ๆ โดยมีคะแนนการประเมินแต่ละข้อและสรุปเกณฑ์โดยรวมถึงด้านทักษะและคุณภาพ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและเกณฑ์ที่ใช้จะกว้าง ๆ ในขณะที่การวัดและประเมินผลแบบวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยเป็นการกำหนดรายการในการเรียนรู้อย่างละเอียด แต่ละรายการมีลักษณะแน่นอน โดยเฉพาะทักษะที่จะวัดและระดับคุณภาพ วัดและประเมินผลโดยการใช้เกณฑ์การวิเคราะห์คะแนนตามวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวัด

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเลือกใช้การประเมินผลความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการแบบวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียน (Analytical rubrics) ซึ่งเป็นวิธีการประเมินที่มีความละเอียดและมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบความสามารถในการเขียนแต่ละด้านของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเขียนให้ดียิ่งขึ้นได้ต่อไป

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538, น. 981) ได้กล่าวถึงการประเมินความสามารถในการเขียน 8 ด้าน ดังนี้ 1. ความถูกต้องด้านการใช้ภาษา 2. ความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา 3. การมีจุดเน้นของความคิดและการนำเสนอที่ชัดเจน 4. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและสมมุติของการนำเสนอ 5. การใช้เทคนิควิธีการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสม 6. การนำเข้าสู่เรื่องได้อย่างน่าสนใจ 7. การดำเนินเรื่องอย่างสัมพันธ์กันและการให้ข้อมูลสนับสนุนความคิด และ 8. การสรุปเรื่องเพื่อให้เห็นประเด็น ด้าน Gocsik (2005, p. 1) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินงานเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิตไว้ 6 ด้าน คือ 1. การแสดงความรู้ในสาขาที่ศึกษาได้

ชัดเจนและแสดงความสำคัญของสิ่งที่นำเสนอได้ 2. การแสดงความคิดเห็นโดยมีฐานมาจากหลักฐานข้อเท็จจริงและมีการให้เหตุผลและความคิดอย่างสมเหตุสมผล 3. การวิเคราะห์และประเมินข้อค้นพบ การให้เหตุผลและความคิดอย่างเป็นกลาง 4. โครงสร้างงานเขียนมีความเป็นระบบ 5. การเขียนงานได้ถูกต้องตามหลักภาษา กลไภษาและประเภทงานเขียน และ 6. การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลประกอบการเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากนี้ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553) ได้เสนอเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิตไว้ 4 ด้าน คือ 1. การนำเสนอเนื้อหา 2. การเรียบเรียงความคิด 3. หลักการใช้ภาษา และ 4. การใช้แหล่งข้อมูล ในขณะที่ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2556) ได้เสนอแนวทางการตรวจให้คะแนนความสามารถด้านการเขียน ซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ประกอบการประเมิน 4 ด้าน คือ 1. การลำดับความ (Writing organizing) 2. ความคิด: ใจความชัดเจนและสื่อความหมาย (Idea : Clear and comprehensible) 3. การใช้ภาษาไวยากรณ์และตัวสะกดถูกต้อง (Correct grammar and spelling) และ 4. ความสมบูรณ์ของการเขียนและสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (Comprehensible writing)

กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการประเมินงานเขียนเชิงวิชาการผู้สอนควรพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 5 ด้านที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ 1. ด้านโครงสร้างรูปแบบงานเขียน 2. ด้านการนำเสนอเนื้อหา 3. ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด 4. ด้านการใช้ภาษา และ 5. ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

ผลการศึกษานวนคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้หลากหลายประเภทสามารถค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาประกอบการเขียนได้ครอบคลุมรอบด้านและนำเสนอเนื้อหาได้ตรงตามประเด็นที่ต้องการ ตลอดจนการเรียบเรียงความคิดและการใช้ภาษาให้เหมาะสมในการนำเสนอผลงานเขียนเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถประเมินตนเองเพื่อการพัฒนางานเขียนให้ดียิ่งขึ้น

2. แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (Resource-Based Learning) มีพื้นฐานมาจาก ทฤษฎีการสร้างความรู้ และการคิดระดับสูง ซึ่งการจัดการเรียนรู้จะเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จาก การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์และไม่ใช้สิ่งพิมพ์ เรียนรู้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศไปพร้อมกับการเรียนเนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มี โอกาสใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแก้ปัญหา และได้แลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการเรียน

2.1 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

2.1.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการ สร้างความรู้ ได้มีการเปลี่ยนจากเดิมที่เน้นการศึกษาปัจจัยภายนอกมาเป็น สิ่งเร้าภายใน ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ หรือกระบวนการรู้คิด กระบวนการคิด (Cognitive processes) ที่ช่วยส่งเสริม การเรียนรู้ ทั้งนี้ปัจจัยภายในมีส่วนช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และความรู้เดิมมี ส่วนเกี่ยวข้องและเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน แนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิซซึม (Constructivism) หรือ เรียกชื่อแตกต่างกันไป ได้แก่ สร้างสรรค์ความรู้นิยม หรือสร้างสรรค์ความรู้ นิยม สรรคนิยม หรือ การสร้างความรู้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สรุปเป็น สาระสำคัญได้ดังนี้

1. ความรู้ของบุคคลใด คือ โครงสร้างทางปัญญาของบุคคลนั้นที่สร้างขึ้นจาก ประสบการณ์ในการคลี่คลายสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและสามารถนำไปใช้พื้นฐานในการ แก้ปัญหาหรืออธิบายสถานการณ์อื่น ๆ ได้
2. ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยวิธีการที่ต่าง ๆ กัน โดยอาศัยประสบการณ์และ โครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ความสนใจและแรงจูงใจภายในตนเองเป็นจุดเริ่มต้น
3. ผู้สอนมีหน้าที่จัดการให้ผู้เรียนได้ปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน เอง ภายใต้ข้อสมมติฐานต่อไปนี้
 - 3.1 สถานการณ์ที่เป็นปัญหาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมก่อให้เกิดความ ขัดแย้งทางปัญญา
 - 3.2 ความขัดแย้งทางปัญญาเป็นแรงจูงใจภายในให้เกิดกิจกรรมการ ไตร่ตรองเพื่อขจัดความขัดแย้งนั้น โดยลักษณะการไตร่ตรอง (Reflection) เป็นการพิจารณาอย่าง

รอบคอบ กิจกรรมการไตร่ตรองจะเริ่มต้นด้วยสถานการณ์ที่เป็นปัญหา น่าสงสัย ยุ่งยาก ซับซ้อน เรียกว่า สถานการณ์ก่อนไตร่ตรอง และจะจบลงด้วยความแจ่มชัดที่สามารถอธิบายสถานการณ์ดังกล่าว สามารถแก้ปัญหาได้ ตลอดจนได้เรียนรู้และพึงพอใจกับผลที่ได้รับ

3.3 การไตร่ตรองบนฐานแห่งประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิมภายใต้การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กระตุ้นให้มีการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา

ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่จากการตีความประสบการณ์ที่ได้รับ โดยผู้เรียนได้แสดงออกหรือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การตีความให้มีความหลากหลายมากขึ้น การสอนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น จะได้สร้างความรู้ได้ด้วยตนเองมากกว่าความเข้าใจตามที่ครูบอก เครื่องมือในการสร้างความคิดในสิ่งแวดล้อมของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นการตีความจากประสบการณ์ที่ได้รับและการสะท้อนความคิดในการตีความของตน ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อสร้างความรู้ในมุมมองของตน ไม่ใช่จากการฟังครูและรับรู้มุมมองหนึ่งของครูเพียงเท่านั้น

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองจึงมักเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากการช่วยกันแก้ปัญหา (Cooperative problem solving) กระบวนการเรียนการสอนจะเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive conflict) นั่นคือประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาที่ได้นั้นได้ลงตัวพอดีเหมือนปัญหาที่เคยแก้มาแล้ว ต้องมีการคิดค้นเพิ่มเติมที่เรียกว่า “การปรับโครงสร้าง” หรือ “การสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา” (Cognitive restructuring) โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหา ชักค้ำจนกระทั่งหาเหตุผล หรือหลักฐานในเชิงประจักษ์มาจัดความขัดแย้งทางปัญญาภายในตนเอง และระหว่างบุคคลได้ จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนจะมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น ร่วมแรงร่วมใจในการเรียน เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการคิดขั้นสูงโดยการสร้างองค์ความรู้

2.1.2 การคิดระดับสูง (Higher Order Thinking)

บลูม (Bloom, 1956 cited in Stripling, 1999, pp. 41-42) ได้แบ่งจุดประสงค์การเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัยไว้โดยการลำดับขั้นทักษะการคิด จากระดับขั้นที่ง่ายไปสู่ขั้นที่ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเรียงลำดับจากความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) สังเคราะห์ (Synthesis) และประเมินค่า (Evaluation)

ลำดับขั้นการคิดที่บลูมได้เสนอไว้ แบ่งการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดขั้นสูงได้ดังนี้
 ขั้นความรู้ เป็นขั้นของการระลึกได้เป็นพื้นฐาน เช่น การนับเลขหรือตัวอักษรได้ แต่
 ยังไม่เข้าใจว่าตัวอักษรหรือตัวเลขเหล่านั้นหมายความว่าอย่างไร กิจกรรมที่เป็นการท่องจำจะอยู่
 ในระดับนี้

ขั้นความเข้าใจ เป็นขั้นที่ได้มาซึ่งความเข้าใจถึงความหมายในระดับพื้นฐานของ
 ความคิดหนึ่ง ๆ

ขั้นการนำไปใช้ จะประกอบด้วยการใช้ความคิดในบริบทที่แตกต่างจากเดิม หรือใช้
 ความคิดนั้นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

สำหรับขั้นวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า นั้น จัดเป็นทักษะการคิดขั้นสูง

ขั้นการวิเคราะห์ เป็นขั้นความสามารถในการแยกแยะข้อมูลสารสนเทศหรือ
 ความคิดไปสู่องค์ประกอบหรือส่วนประกอบพื้นฐาน และแสดงออกมาในลักษณะของการ
 เปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างหรือการจัดประเภทได้

ขั้นการสังเคราะห์ เป็นการคิดสิ่งใหม่หรือผลิตผลงานขึ้นมาโดยการผสมผสานส่วน
 ต่างๆ ในลักษณะที่แตกต่างออกไปเกิดสิ่งใหม่

ขั้นการประเมินค่า เป็นขั้นการตัดสินความคิดบนพื้นฐานของเกณฑ์ ซึ่งอาจสร้างขึ้น
 เองหรืออาศัยเกณฑ์จากภายนอกในการพิจารณาก็ได้

ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวความคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานนั้น
 เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการคิดขั้นสูง นักวิชาการให้ความสนใจต่อความรู้ลึกของผู้เรียน หรือ
 การทำความเข้าใจของผู้เรียน ผู้สอนจะพิจารณาขั้นการนำไปใช้และการวิเคราะห์ขึ้นไป สำหรับ
 ในขั้นการประเมินผลนั้นเป็นขั้นตอนที่ต้องทำความเข้าใจซับซ้อน ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียน
 ทักษะการคิดขั้นสูงจึงต้องสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน และจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายโดย
 เริ่มต้นจากการคิดระดับพื้นฐานไปสู่การคิดระดับสูง

2.2 ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (Resource-Based Learning) เป็น
 กระบวนการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีการสะสมไว้และเป็นการใช้ทักษะ
 ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศผ่านวิธีการลงมือปฏิบัติเพื่อการเข้าถึงแหล่ง
 ทรัพยากรที่หลากหลาย ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่
 หลากหลายประกอบการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะมีส่วนในการผลักดันและสนับสนุนให้
 เกิดกระบวนการในการเรียนรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ได้

ด้วยตนเอง มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้

Doyle (1994) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกแหล่งข้อมูลที่ตนเองคิดว่าสามารถให้ข้อมูลที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด โดยบางทีแหล่งข้อมูลนั้นอาจจะไม่ตรงกับความเห็นของผู้สอนก็ได้ ทั้งนี้ผู้สอนต้องให้อิสระแก่ผู้เรียนในการที่จะศึกษาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตามที่สนใจ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่ Saskatchewan Education (2000) กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ และความเข้าใจโดยอาศัยแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ แหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่สื่อสิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลจากบุคคลที่หลากหลาย โดยเป็นวิธีการที่ผู้สอนจะต้องวางแผนการเรียนที่บูรณาการแหล่งข้อมูลสารสนเทศเข้ากับงานที่มอบหมายให้ทำในชั้นเรียนและสอนกระบวนการที่จำเป็นในการค้นหา วิเคราะห์และนำเสนอสารสนเทศให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ Hannafin & Hill (2007); Yu et al (2016) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สำรวจและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเองตามความต้องการจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย โดยผู้สอนมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้อย่างอิสระ

นอกจากนี้ ศิริพร ทวีชาติ (2545) ได้สรุปความหมายของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน หมายถึง “การเรียนการสอนที่ครูจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการเรียนและเนื้อหาวิชาจากการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งสิ่งพิมพ์และไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้” เช่นเดียวกับ ปิยะ ศักดิ์เจริญ (2553, น. 11-13); วราภรณ์ สีนถาวร (2553) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนและเนื้อหาวิชาจากการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่หลากหลาย ใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนด สอดคล้องกับ Wijaya (2017); พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียร ยินดีสุข (2560) ที่กล่าวถึง การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาสาระวิชาจากการแสวงหาความรู้ที่มีอยู่

จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และนำข้อมูลที่ผ่านมาผ่านการประเมินแล้วมาทำการประมวลเพื่อตอบคำถามที่ต้องการคำตอบด้วยตัวผู้เรียนเองเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ใหม่

จากความหมายของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานที่นักวิชาการได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนจากการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ได้ด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่นเพื่อปรับความรู้ให้ถูกต้องและเหมาะสม โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนสืบค้นข้อมูล เลือกสรร วิเคราะห์ และประเมินค่าสารสนเทศที่มีมาใช้ในการจัดการความรู้ และเลือกใช้สารสนเทศที่มีอยู่หลากหลายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้

2.3 หลักการสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

Saskatchewan Education (2000) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระตือรือร้น จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนการสอน สอนยุทธศาสตร์การเรียนรู้และทักษะในบริบทของหน่วยการเรียนรู้ที่มีความหมาย ใช้แหล่งข้อมูลและสถานที่เรียนที่หลากหลาย ครูใช้เทคนิคการเรียนการสอนที่แตกต่างกันหลายวิธี บทบาทของครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นผู้นำทาง กำกับ และประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ครูจะทำงานร่วมกันเพื่อใช้แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ของทุกระดับชั้นและเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับ University of Queensland (1999) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเน้นการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการเรียนรู้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ความสำคัญกับความร่วมมือในการสอนของผู้สอนประจำวิชาและผู้เชี่ยวชาญของศูนย์สารสนเทศต่าง ๆ ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ และแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ อีกทั้งผู้สอนยังเป็นผู้ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นและสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดขึ้นในการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ หลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน คือ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นโดยใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในการเรียนแต่ละเรื่อง โดย

ผู้เรียนจะเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้จากการพยายามค้นคว้าหาข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลายเท่าที่จะหาได้ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ โดยตรง ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้คอยเสริมแรงทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้ เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและสร้างความเข้าใจข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดนิสัยใฝ่รู้และสนใจแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ทำให้เกิดการสร้างความรู้จากการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา (Handcock, 1993; Brevik, 1996; Plotnick, 1999) เช่นเดียวกับ Campbell, Flageolle, Griffith & Wojcik, (2002) ได้กล่าวถึงแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานนั้นจะเน้นการใช้กระบวนการสารสนเทศในการเรียนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยการใช้ข้อมูลในการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนแก่ผู้เรียน อีกทั้ง Dewberry et al. (2002) เสนอหลักการของแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่า เป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกระตือรือร้นโดยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และใช้แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหาจากการใช้สารสนเทศต่าง ๆ ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559) ได้สรุปหลักสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ไว้ดังนี้

1. เน้นกระบวนการคิดในเนื้อหาการเรียนรู้
2. เน้นแรงจูงใจภายใน
3. การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้ออกาสการเรียนหลากหลายระดับ และหลากหลายรูปแบบการเรียนรู้
4. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้แนะนำมากกว่าสอนบรรยาย
5. ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น
6. เนื้อหาควรสัมพันธ์กับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีความหมายและเหมาะสมกับผู้เรียน
7. ส่งเสริมการใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในการเรียนรู้
8. ส่งเสริมความร่วมมือในการวางแผนการสอนของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
9. ส่งเสริมการใช้เวลาและสถานที่เรียนที่ยืดหยุ่น

10. ส่งเสริมการพัฒนายุทธวิธีและทักษะทางสารสนเทศ

พิมพันธ์ เดชคุปต์ และเพยาวี ยินดีสุข (2560) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เน้นกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลากหลาย เพื่อตอบปัญหาที่สงสัยด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล หรือเด็กเป็นสำคัญ

2. เน้นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์และไม่เป็นสิ่งพิมพ์ตามขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล ประเมินข้อมูล และใช้ข้อมูลหรือประมวลข้อมูล

3. เน้นกระบวนการเรียนรู้ คือ การคิดและกระบวนการคิด เช่น การสังเกต การรวบรวมข้อมูล การจัดกลุ่ม การจัดระบบ การวิเคราะห์ การสรุปผล โดยเน้นการร่วมมือกันเป็นทีม การมีส่วนร่วมมือในการเรียนรู้

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นสาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานได้ 7 ประการดังนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. การเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
3. การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์
4. เน้นการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา
5. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้
6. ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
7. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

2.4 องค์ประกอบการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

องค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน คือ การทำให้ การเรียนในลักษณะนี้เกิดความยืดหยุ่น และมีสภาพที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะของแบบ การเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป และเหมาะสมตามสภาพของรายวิชาที่สอน รวมถึงสร้างลักษณะให้ ผู้เรียนมีความต้องการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการใช้ สารสนเทศโดยการลงมือปฏิบัติจริง (Butler, 2012) ผู้เรียนได้เรียนรู้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ ที่กำหนดไว้ผ่านประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียนเองผ่านการค้นคว้าหาสารสนเทศและ

ประมวลผล ตลอดจนวิเคราะห์สังเคราะห์สารสนเทศที่ค้นคว้ามาได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ อรรถจันทร์ บัณฑิต (2550) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การที่ผู้เรียนได้ค้นคว้าข้อมูลต่างๆ จากหลากหลาย แหล่งด้วยกระบวนการทางสารสนเทศจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าความรู้อันต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาในประเด็นที่สนใจในรายวิชานั้นๆ อะไรเป็นสิ่งที่พวกเขาต้องการเรียนรู้ รู้ว่า จะไปหาสารสนเทศเหล่านั้นได้จากที่ไหนและรู้ว่าการจัดบันทึกและจัดย่อความเรื่องสารสนเทศ เหล่านั้นทำได้อย่างไร ตลอดจนรู้ว่าจะประเมินสารสนเทศที่ค้นคว้ามาได้อย่างไร และความสำเร็จ ในกระบวนการแสวงหาสารสนเทศทำได้อย่างไรอีกด้วย

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, น. 88) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนรู้โดยใช้ แหล่งข้อมูลเป็นฐานควรมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. วิธีการเรียนการสอนมีลักษณะดังนี้
 - 1.1 การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นแรงจูงใจภายในของ ผู้เรียนและบทบาทของที่ปรึกษาหรือผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก
 - 1.2 การทำงานเป็นทีม
 - 1.3 การเรียนรู้ร่วมกัน
 - 1.4 การร่วมมือในการสอน
2. กระบวนการคิด เน้นความสามารถด้านสารสนเทศ ได้แก่ การเข้าถึง ความรู้ การประเมินความรู้และการสร้างความรู้
3. แหล่งข้อมูลประกอบด้วย
 - 3.1 เนื้อหาความรู้
 - 3.2 แหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย
 - 3.3 พื้นที่ใช้ในการเรียนที่หลากหลาย
 - 3.4 การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาค้นคว้าจะต้องมีความ หลากหลาย และ 3) ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเทคโนโลยี สารสนเทศ

2.5 ขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

แนวความคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนและการเรียนรู้ในบริบทของแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลายและกว้างขวาง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการเรียนรู้เนื้อหาวิชาในขณะที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ผู้เรียนจะได้ฝึกกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูคอยให้การสนับสนุน เสนอแนะในการเรียนรู้ และสร้างแรงจูงใจให้ศึกษาแหล่งข้อมูลที่กว้างขวางและหลากหลาย

นักวิชาการได้เสนอขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานไว้อย่างน่าสนใจ ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

Campbell, Flageolle, Griffith & Wojcik, (2002) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายสำคัญของการศึกษาหรือปัญหาสำคัญ
2. กำหนดแนวทางการศึกษาหรือหาคำตอบจากเครื่องมือหรือแหล่งข้อมูลที่เป็นไปได้ด้วยตัวผู้เรียน
3. วางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
5. กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในแต่ละประเด็นปัญหาที่สนใจ
6. กำหนดตารางแผนการศึกษาค้นคว้าอย่างชัดเจน
7. พัฒนาผลงานโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลงานของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูล
8. ประเมินสมรรถนะของผู้เรียนและกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
9. ประเมินผลงานจากชิ้นงานที่กำหนด

ศิริพร ทวีชาติ (2545) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานโดยสรุปได้ดังนี้

ขั้นระบุคำถามหรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา โดยการให้ผู้เรียนเผชิญสถานการณ์ปัญหา และต้องการศึกษาข้อมูล โดยผู้เรียนระบุคำถามหรือปัญหา เพื่อการค้นคว้าสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลในการแก้ปัญหา

ขั้นวางแผนกำหนดยุทธวิธีการแสวงหาข้อมูล โดยการให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการทำงาน กำหนดวิธีการค้นคว้า และแหล่งข้อมูลที่ต้องการค้นคว้า ลำดับขั้นตอนการทำงาน

ขั้นสืบค้นและเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแผนการทำงาน ร่วมมือกันค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่ต้องการจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามเป้าหมาย

ขั้นเลือกและประเมินสารสนเทศ โดยการให้ผู้เรียนทำงานกับข้อมูล มีปฏิสัมพันธ์กับข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอและตรงตามความต้องการ

ขั้นใช้และนำเสนอสารสนเทศ โดยการให้ผู้เรียนสรุปความรู้ และนำเสนอสารสนเทศ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่น

ขั้นประเมินกระบวนการและผลงาน โดยการผู้เรียนพิจารณาประเมินผลงาน และกระบวนการทำงานของตนเองและผู้อื่น แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับรูปแบบการทำงานและผลงาน

ขั้นนำไปใช้ โดยการให้ผู้เรียนร่วมกันนำความรู้และกระบวนการที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้ประเด็นปัญหาที่สนใจศึกษาต่อไป

พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2560) ได้สรุปขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานไว้ดังนี้

1. ระบุปัญหา / คำถามที่ต้องการคำตอบอย่างชัดเจน
2. วางแผนคำตอบของปัญหา ซึ่งในการวางแผนอาจเริ่มด้วยการตั้งสมมติฐานก่อน หรืออาจเริ่มวางแผนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยหลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหรือบุคคลผู้เก็บข้อมูล
3. สืบค้นหรือรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตามแผน
4. ประเมินข้อมูลหรือเลือกข้อมูลหรือวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง
5. ประมวลข้อมูลหรือสรุปผล มีการปรับปรุงประเมินก่อนสรุปผลซึ่งเน้นคำตอบของปัญหา

สง่า วงศ์ไชย (2562) ได้เสนอขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ดังนี้

เลือกหัวข้อ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ระบุปัญหาหรือประเด็นที่ต้องการศึกษาหรือหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียด เพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนและกำหนดประเภทแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการสืบค้นหาข้อมูล

วางแผนรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นของการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการหาคำตอบของปัญหา อาจเริ่มด้วยการตั้งสมมติฐานก่อน หรืออาจเริ่มวางแผนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยหลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหรือเลือกบุคคลผู้เก็บข้อมูลให้เหมาะสมกับแหล่งข้อมูลประเภทนั้น ๆ

สืบค้นและรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นการนำแนวทางที่ได้วางแผนมาใช้สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการดำเนินการตามกิจกรรมหรือแนวทางที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีส่วนร่วมในขั้นตอนตามกระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อมูลที่ถูกต้อง

วิเคราะห์และไตร่ตรอง เป็นขั้นการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์และตัดสินความถูกต้องและน่าเชื่อถือ เพื่อตัดสินหรือประเมินข้อมูลและสรุปสาระสำคัญที่สอดคล้องกับหัวข้อที่เป็นจริงและน่าเชื่อถือ

สรุปผลและนำไปใช้ เป็นขั้นของการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการประเมินข้อมูลแล้วและนำข้อมูลมาสรุปผลเพื่อตอบคำถามของปัญหาที่ศึกษา

จากการศึกษาแนวทางและขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจากนักวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

ขั้นตอน	Campbell (2002)	ศิริพร ทิวชาติ (2545)	พิงพันธ์ เตชะคุปต์ และ พยาร์ ยืนดีสุข (2560)	สง่า วงศ์ไทย (2562)	สรุป
1. กำหนดเป้าหมายสำคัญหรือระบุประเด็นปัญหาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการค้นคว้าสารสนเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
2. กำหนดแนวทางการศึกษา / วางแผนวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	✓	✓	✓	✓	✓
3. กำหนดระยะเวลาในการศึกษา แผนการดำเนินการศึกษาอย่างชัดเจน	✓	-	-	-	-
4. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตามแผนที่กำหนดไว้	✓	✓	✓	✓	✓
5. ประเมินค่าข้อมูลและคัดสรรข้อมูลที่จะนำมาใช้	✓	✓	✓	✓	✓
6. นำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลและนำข้อมูลมาใช้หรือนำเสนอต่อไป	✓	✓	✓	✓	✓
7. ประเมินสมรรถนะผู้เรียน ประเมินกระบวนการ และประเมินผลงานจากชิ้นงานที่กำหนด	✓	✓	-	-	-

จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะมีขั้นตอนสำคัญในการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) ให้ผู้เรียนเลือกประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยการให้ผู้เรียนได้ระบุปัญหาหรือประเด็นที่ต้องการศึกษาหาคำตอบเพื่อประกอบการค้นคว้าสารสนเทศต่าง ๆ 2) วางแผนวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยการให้ผู้เรียนกำหนดแนวทางการค้นคว้าคำตอบของปัญหาหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย 3) สืบค้นและรวบรวมข้อมูลตามแผนที่วางไว้โดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแนวทางหรือวิธีการที่วางแผนไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามเป้าหมาย 4) ประเมินค่าข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น โดยการให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับข้อมูล วิเคราะห์ความถูกต้องและเพียงพอของข้อมูล และประเมินความน่าเชื่อถือเพื่อนำข้อมูลมาใช้ และ 5) นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสรุปผลหรือนำเสนอต่อไป โดยการให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้เรียบเรียงแล้ว มาใช้ในการตอบคำถามหรืออธิบายประเด็นที่ต้องการศึกษาผ่านการนำเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย

2.6 ประโยชน์ของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสำคัญในการลงมือปฏิบัติจริงในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ไม่ใช่สื่อสิ่งพิมพ์ และบุคคลและชุมชน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษา ดังที่ อรรถจัน บัณชิต (2550) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีการลงมือปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำจริงหรือได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งมีความหมายอย่างมากต่อผู้เรียนแต่ละบุคคล ผู้เรียนอยู่ในฐานะผู้แสวงหาสารสนเทศหรือมีบทบาทเป็นผู้ค้นคว้าสารสนเทศ ตลอดจนต้องตีความและพิจารณาว่าใครเป็นผู้จัดโครงสร้างความรู้ที่หามาได้ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปตอบคำถามหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบอีกด้วย

การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นการให้อิสระในเรื่องของระยะเวลาที่รวบรวมสารสนเทศและสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการที่ต้องการจะให้เกิดกับผู้เรียนเกิดจากการเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งเท่าที่ผู้เรียนและผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นได้ (MacFarlane, 1992) อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนให้เกิดการศึกษาในลักษณะเฉพาะเจาะจงลงไปอย่างลึกซึ้งในประเด็นที่ผู้เรียนต้องการแสวงหาความรู้ตามสภาพความต้องการเท่าที่จะแสวงหาสารสนเทศมาได้ผ่านกระบวนการในการได้มาซึ่งสารสนเทศอย่างมีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ในการตอบคำถามและนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Kuhlthau, 1985) สอดคล้องกับ Hunnaffin and Hill (2007) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นการสนับสนุนให้เกิดการ

เรียนรู้ในประเด็น ต่าง ๆ ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีความหลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้สารสนเทศต่าง ๆ ได้ตรงตามความต้องการ เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

ยิ่งไปกว่านั้น การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาด้านการคิด เช่น การแก้ไขปัญหา การหาเหตุผล การประเมินค่า สามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ วิจัยผ่านข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ และผ่านการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยหรือความสนใจส่วนบุคคล (Todd & Nicholos, 1994) ทั้งนี้ยังช่วยเสริมสร้างและสนับสนุนให้เกิดทักษะในด้านสารสนเทศผ่านการคิดและการเรียนรู้โดยตรง สะท้อนให้เห็นถึงการใช้และเข้าถึงสารสนเทศด้วยตนเอง เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเกิดการปฏิบัติเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง และยังเป็น การเพิ่มการเรียนรู้ในเชิงวิชาการผ่านประสบการณ์ที่ได้ดำเนินการค้นคว้าสารสนเทศอีกด้วย (Webb, 1988; Breivik, 1996)

นอกจากนี้ Tuamsuk (2004) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยการรู้จักเลือกใช้แหล่งข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงวิเคราะห์ ผ่านกระบวนการแก้ปัญหา การแสวงหา การให้เหตุผล การสังเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่ได้มา ผู้เรียนเรียนรู้ได้อิสระ เน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในอนาคตต่อไป ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน และยังส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนได้ดียิ่งขึ้น

จากประโยชน์ของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นประโยชน์โดยตรงต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการลงมือปฏิบัติจริงจากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้งยังช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิดให้แก่ผู้เรียนในหลาย ๆ ด้าน ผู้เรียนได้ฝึกวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าข้อมูลต่าง ๆ ก่อนนำมาใช้ในการหาคำตอบและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการสารสนเทศไปพร้อม ๆ กับการเรียนเนื้อหารายวิชา ทำให้ผู้เรียนเกิดการกระตือรือร้นและมีความมั่นใจในตัวเองมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานเขียนเชิงวิชาการได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการเขียนงานเชิงวิชาการจะต้องอาศัยข้อมูลมาประกอบการเขียนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อทำให้งานเขียนมีเนื้อหาชัดเจนและครบถ้วน อีกทั้งกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผู้เรียนได้

ฝึกตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกสรรข้อมูลที่เหมาะสม ถูกต้อง นำเชื่อถือและนำมาใช้ประกอบการอ้างอิงในการเขียนเชิงวิชาการเพื่อทำให้ได้งานเขียนเชิงวิชาการที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

3. แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนามาจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลียกลุ่มหนึ่งได้แก่ Jim Martin, Joan Rothery, Frances Christie, Brian Gray และ Mary Macken (Martin, Christie & Rothery, 2009) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ยึดหลักเดียวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistic Theory) ของ Halliday (เสาวลักษณ์รัตน์วิซซ์, 2531, น. 24-25) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในกลุ่มของนักภาษาและผู้สอนภาษา โดยทฤษฎีภาษาศาสตร์ดังกล่าวชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและหน้าที่ทางสังคม ทั้งยังแสดงให้เห็นว่า ภาษาเป็นระบบที่ผู้ใช้เลือกใช้เพื่อสื่อ ความหมาย โดยพัฒนาวิธีเฉพาะของการใช้ภาษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร เนื้อความที่สื่อสารจึงมีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคม และเนื้อความอื่น ๆ ดังนั้น เนื้อความต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกันในการสื่อความ เนื้อความเหล่านั้นย่อมมีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน และจัดอยู่ในประเภทเดียวกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า การใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความจากบริบทของภาษา เป็นหลักการสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

Kay and Dudley-Evans (1998) ได้กล่าวถึงการสอนแบบอรรถฐานพอที่จะสรุปได้ว่า การสอนแบบอรรถฐานเป็นแนวการสอนที่ให้ความสำคัญกับการเขียนเพื่อสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์และบริบทของภาษาในสถานการณ์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญของโครงสร้างงานเขียน และลักษณะเฉพาะของอรรถลักษณะของภาษา (Genre) ที่แตกต่างกัน และให้ผู้เรียนนำอรรถลักษณะของภาษามาใช้ในการเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเขียน การจัดการเรียนการสอนแบบอรรถฐานจะใช้ผลการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา (Genre analysis) เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งแนวการสอนนี้ยังเชื่อว่า การสอนเขียนที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ลักษณะทางภาษาของงานเขียนยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเขียน แต่ผู้เรียนยังจะต้องเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของงานเขียนอีกด้วย

นอกจากนี้ Hyland (2003) ได้อธิบายว่า แนวการสอนแบบอรรถฐานสามารถทำให้เข้าใจลักษณะการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ จากการกำหนดลักษณะตัวบท โครงสร้างงานเขียน และบริบทที่เหมือนกัน สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์รัตน์วิซซ์ (2550) ที่ได้อธิบายถึง

การสอนเขียนแบบอรรถฐานว่า การสอนเขียนแบบอรรถฐาน คือ การศึกษาระบบรูปแบบ โครงสร้างการเรียบเรียงเนื้อความ (schematic structure) และองค์ประกอบทางภาษา (linguistic features) ที่ใช้ในบริบทที่มีรูปแบบเฉพาะของข้อความหรืออรรถลักษณะ (genre) ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย ในการสื่อความที่แตกต่างกันตามประเภทของสาร การศึกษาลักษณะเฉพาะของอรรถลักษณะ ภาษาจะช่วยให้ผู้เขียนเข้าใจการอ่านและการเขียนได้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากมีรูปแบบของโครงสร้าง การเรียบเรียงเนื้อความและลักษณะเฉพาะของภาษาที่ใช้ในสารแต่ละประเภท ซึ่งทำให้สามารถ จับใจความเรื่อง ดีความ แปลความ ขยายความ และคาดเดาได้ง่ายขึ้น และยังช่วยเป็น แบบอย่างที่ดีในการเขียนตามจุดมุ่งหมายต่าง ๆ อีกด้วย

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานสามารถจำแนกตามแนวคิดอรรถลักษณะของภาษา ตามระบบหน้าที่ของภาษา ซึ่งมีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป โดย Hyon (1996) ได้จำแนกไว้ 3 แนวคิด ประกอบด้วย 1) อรรถลักษณะของภาษาตามวัตถุประสงค์ทางสังคม (Genre as social purpose) ตามแนวคิดภาษาศาสตร์เชิงระบบหน้าที่ (Systemic Functional Linguistics: SFL) 2) อรรถลักษณะของภาษาตามการปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ (Genre as situated action) ตามแนวคิดวาทศิลป์แนวใหม่ (The New Rhetoric: NR) 3) อรรถลักษณะของภาษาตามสมรรถนะ ทางวิชาชีพ (Genre as professional competence) ตามแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะ (English for Specific Purpose: ESP) ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดของแนวคิดต่าง ๆ เป็นลำดับดังนี้

อรรถลักษณะของภาษาตามวัตถุประสงค์ทางสังคม (Genre as social purpose: Systemic Functional Linguistics - SFL) แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ได้ถูกพัฒนาขึ้นจากกลุ่ม นักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลีย ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีของ Michael Halliday โดยให้ ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับหน้าที่ของภาษาในบริบททางสังคม (Hyon, 1996) โดยตัวบทต่างทั้งหลายสามารถทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ในบริบทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริบทในสถานการณ์และวัฒนธรรมเหล่านั้น (Kongpetch, 2006) นอกจากนี้ยังเชื่อว่ารูปแบบ ของการใช้ภาษาจะแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของบริบททางสังคมที่อยู่รอบล้อม โดยมองว่า อรรถลักษณะของภาษา (Genre) เป็นกระบวนการทางสังคมที่มีเป้าหมายหลัก และผู้เรียนต้อง ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Martin, 2001) โดยการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาวัตถุประสงค์ทางสังคม บริบททางสังคม โครงสร้างงาน เขียน รายละเอียดขั้นตอนการเขียนงาน ลักษณะภาษาจากต้นแบบงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนเขียน งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และบริบทภาษา (ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2553)

อรรถลักษณะของภาษาตามการปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ (Genre as situated action: The New Rhetoric - NR) เป็นแนวคิดที่มีความใกล้เคียงกับแนวคิดภาษาศาสตร์เชิงระบบหน้าที่ (SFL) โดยทั้งสองแนวคิดให้ความสำคัญกับบริบทและลักษณะของภาษาที่ใช้จริงในสังคม ซึ่งอรรถลักษณะของภาษาตามการปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์จะเห็นได้จากรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ในสังคมซึ่งไม่ได้เน้นที่รูปแบบของเนื้อหาแต่เน้นที่การปฏิสัมพันธ์ที่ใช้ให้บรรลุตามเป้าหมายของการสื่อสาร (Hyon, 1996) อีกทั้งแนวคิดนี้เชื่อว่าอรรถลักษณะของภาษามีรูปแบบและโครงสร้างของภาษาที่ไม่ตายตัว ผู้เรียนจึงต้องศึกษาอรรถลักษณะของภาษาในบริบทที่การใช้ภาษาเกิดขึ้นและเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนภาษา (Miller, 1984) โดย Bawarschi (2003) อธิบายว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ไม่ได้มุ่งเน้นที่ตัวอย่างงานเขียนที่ดีเป็นหลัก แต่มองว่าการศึกษองค์ประกอบ โครงสร้างหรือสำนวนภาษาของงานเขียนตามแนวคิด SFL เป็นสิ่งที่ตายตัวจนเกินไป แต่เชื่อว่าผู้เรียนจะพัฒนาความสามารถในการเขียนได้โดยการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาและเรียนรู้เพื่อจะปรับรูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาไปสู่งานเขียนอีกชิ้นหนึ่งได้

อรรถลักษณะของภาษาตามสมรรถนะทางวิชาชีพ (Genre as professional competence: English for Specific Purposes - ESP) เป็นแนวคิดที่ยึดหลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งวัตถุประสงค์ของอรรถลักษณะของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการเผชิญกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในวิชาชีพ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและเรียนรู้แบบแผนของภาษาที่ต้องการในการศึกษาทางวิชาการต่าง ๆ และในบริบททางวิชาชีพ (Hammond and Derewianka, 2002) โดยแนวคิดนี้มีเป้าหมายสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาเขียนงานที่จำเป็นในบริบทวิชาการและวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ Swales (1991) เป็นผู้นำเสนอการศึกษาอรรถลักษณะของภาษาเพื่อเป็นหลักในการสอนตามแนว ESP ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้มุ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาอรรถลักษณะของภาษา (Genre) ประกอบด้วยกลุ่มของเหตุการณ์ที่สื่อสาร (communicative events) วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร (Communicative Purposes) โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวกำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญในชุมชนทางภาษานั้น ๆ รวมถึงเหตุผลของอรรถลักษณะของภาษาจะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างแบบแผนของข้อความ (schematic structure) และส่งผลต่อการเลือกเนื้อหาและกลวิธีการใช้ภาษาในงานเขียน (content and style) (Swales, 1990) อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้มุ่งเน้นการศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและหน้าที่ในการสื่อสารของงานเขียน มุ่ง

ศึกษาลักษณะการใช้ภาษา การนำเสนอเนื้อหา และการลำดับเนื้อความในองค์ประกอบต่าง ๆ ของงานเขียนที่เป็นทางวิชาการและวิชาชีพ

จากแนวคิดอรรถลักษณะของภาษาตามแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน แสดงให้เห็นว่ามีแนวคิดที่มีอักษยการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเป็นหลักสำคัญ โดยลักษณะของอรรถลักษณะของภาษาสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มซึ่งมีจุดเน้นสำคัญที่แตกต่างกัน คือ อรรถลักษณะของภาษาตามวัตถุประสงค์ทางสังคม (Genre as social purpose) ตามแนวคิดภาษาศาสตร์เชิงระบบหน้าที่ (Systemic Functional Linguistics: SFL) และอรรถลักษณะของภาษาตามสมรรถนะทางวิชาชีพ (Genre as professional competence) ตามแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purpose: ESP) จะมุ่งเน้นกับวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร โครงสร้างงานเขียน และลักษณะของการใช้ภาษา ในขณะที่ อรรถลักษณะของภาษาตามการปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ (Genre as situated action) ตามแนวคิดวาทศิลป์แนวใหม่ (The New Rhetoric: NR) และอรรถลักษณะของภาษาตามวัตถุประสงค์ทางสังคม (Genre as social purpose) ตามแนวคิดภาษาศาสตร์เชิงระบบหน้าที่ (Systemic Functional Linguistics: SFL) ให้ความสำคัญกับบริบทของการเขียน (Hyland, 2007; Changpueng, 2009) โดยงานวิจัยนี้จะมุ่งเน้นการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาตามแนวคิดภาษาศาสตร์เชิงระบบหน้าที่ (Systemic Functional Linguistics: SFL)

3.1 หลักการของแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

การสอนเขียนแบบอรรถฐานเป็นหลักการสำคัญของแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานจะอิงหลักการสำคัญของแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics Theory) ของ Halliday and Hasan (1985) ซึ่ง เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534: 24-27) ได้อธิบายถึงหลักการสำคัญของการสอนเขียนแบบอรรถฐานเป็นประเด็นต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. ภาษาและความหมาย (Language and Meaning)

ในสังคมหรือชุมชนหนึ่ง ๆ ย่อมมีภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายในการสื่อสารระหว่างบุคคลต่าง ๆ รูปของภาษาอันได้แก่ เสียง คำ ระบบไวยากรณ์ ซึ่งอาจเป็นคำพูด ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร ย่อมจะแตกต่างกันไปด้วยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของสถานการณ์ต่าง ๆ วัฒนธรรม สังคมและธรรมชาติ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบภาษานั้น ๆ ให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับกันในสังคมหรือชุมชน

2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context)

ความเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสาร ย่อมขึ้นอยู่กับบริบท ภาษาหรือข้อความแวดล้อมในสถานการณ์และวัฒนธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกาลและเทศะต่างๆ กัน การเข้าใจเนื้อความจากการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน บริบทภาษา (Context) ย่อมจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เพราะบริบทภาษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เนื้อความเป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ความหมายของภาษาจึงจะชัดเจนในการติดต่อสื่อสาร โดยเนื้อความของภาษามีความสำคัญ 2 ประการ คือ

2.1. เป็นผลลัพธ์ของการสื่อความ (Output หรือ Product) หมายถึง เนื้อความที่จะทำให้เกิด ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวอย่างชัดเจนว่าหมายถึงอะไร

2.2. เป็นกระบวนการของการใช้ภาษา (Process) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไร เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้ในแต่ละชนิดของลักษณะการพูดหรือการเขียน ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญและได้ความหมายที่ชัดเจนคือ บริบทภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ (Context of Situation) และบริบทภาษาของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture) บริบทภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นบริบทภาษาที่สำคัญมาก เพราะจะเป็นการสื่อเนื้อความของสังคมหรือชุมชนให้เห็นลักษณะของการใช้ภาษาอย่างจริงจังในสภาพแวดล้อม กาลเทศะ บริบทภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญของภาษา 3 ประการซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ความหมายของภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ ดังนี้

2.2.1. เรื่องราว (Field) หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่พูด หรือข้อความที่อ่านหรือเขียนเพื่อการสื่อสาร ซึ่ง ถือเป็นข้อความต่อเนื่อง (Discourse) โดยอาจเป็นไปได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเรื่องราวในข้อความต่อเนื่องนี้จะบอกได้ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น

2.2.2. ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (Tenor) หมายถึง การใช้ภาษาระหว่างผู้ใช้ภาษาในข้อความต่อเนื่องเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้การใช้ภาษา เช่น การเลือกใช้คำ การวางโครงสร้างประโยค การใช้เสียง ฯลฯ แตกต่างกันไปได้ในแต่ละสถานการณ์

2.2.3. วิธีในการใช้ภาษา (Mode) หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษา ภาษาที่ใช้ในบริบทต่าง ๆ จะมีวิธีการสื่อความหมายได้หลายอย่าง ซึ่งย่อมจะมีลักษณะภาษาในการใช้ภาษาต่างกันทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

องค์ประกอบทั้ง 3 อย่างในบริบทของสถานการณ์นั้นมีอิทธิพลทำให้การใช้ภาษาแตกต่างกันไปในลักษณะต่าง ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งจะทำให้เนื้อความในแต่ละบริบทนั้นแตกต่างกันไป

ด้วยตามกาลเทศะของการใช้ภาษาที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมบริบททางวัฒนธรรม (Context of Culture) ในแต่ละสถานการณ์ที่ใช้ภาษากันนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่ยอมรับกันในแต่ละสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ เนื้อความในบริบททางวัฒนธรรมย่อมแตกต่างกันไปด้วยในแต่ละสังคมหรือชุมชน

3. ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register)

เมื่อบริบทภาษามีอิทธิพลทำให้เนื้อหาของสาระที่สื่อสารกันเป็นที่เข้าใจ และมีความหมายชัดเจนขึ้น องค์ประกอบของบริบทภาษาก็มีอิทธิพลที่จะทำให้ลักษณะของการใช้ภาษาต่างกัน บริบทภาษาในแต่ละสถานการณ์หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป ทำเนียบภาษา (Register) หรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่น เมื่อพูดถึงพระเจ้าแผ่นดิน ทำเนียบภาษาที่จะนำมาใช้ก็ต้องเป็นราชาศัพท์ เป็นต้น ทำเนียบภาษาจึงแตกต่างกันไปตามบริบทของภาษาที่ใช้ได้

4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context)

การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนควรเริ่มจากการรับรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะบริบทของภาษาต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของภาษาในบริบทนั้นได้อย่างถูกต้อง จึงจะนับได้ว่าผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมีความหมาย

3.2 อรรถลักษณะของภาษา (Genre)

อภิรักษ์ อนุชาน (2546) ได้กล่าวถึงอรรถลักษณะภาษาว่า อรรถลักษณะ หมายถึง ชนิดหรือลักษณะของเนื้อหาที่สะท้อนเป้าหมายหรือเจตนาในการสื่อความของผู้ส่งสารซึ่งมีความแตกต่างกันไปในการลำดับความ รายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อหา ลักษณะของภาษาที่ใช้และระเบียบไวยากรณ์ สอดคล้องกับ Swales (1990) ที่อธิบายว่า อรรถลักษณะของภาษา (Genre) ประกอบด้วยกลุ่มของเหตุการณ์ที่สื่อสาร (communicative events) วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร (Communicative Purposes) โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวกำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญในชุมชนทางภาษานั้นๆ รวมถึงเหตุผลของอรรถลักษณะของภาษาจะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างแบบแผนของข้อความ (schematic structure) และส่งผลต่อการเลือกเนื้อหาและกลวิธีการใช้ภาษาในงานเขียน (content and style)

ทั้งนี้ อภิรักษ์ อนุชาน (2546) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า อรรถลักษณะของภาษาจะมีเป้าหมายของตัวเองที่ชัดเจนที่จะสื่อความให้ผู้ฟัง (หากเป็นภาษาพูด) และผู้อ่าน (หากเป็นภาษา

เขียน) สามารถเข้าใจเนื้อความที่ฟังหรืออ่านได้ชัดเจนแน่นอนขึ้นว่า ผู้พูดหรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความ เช่น ผู้พูดหรือผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไป หรือเฉพาะเจาะจง เป็นความรู้สึกส่วนตัว หรือเป็นความเห็นกลาง ๆ โดยทั่วไป

ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิด ได้แก่ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount) รายงาน (Report) การอธิบาย (Explanation) เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition) วิธีการ (Procedure) เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative) การอภิปราย (Discussion) และ การสังเกต (Observation) อรรถลักษณะดังกล่าวโดยทั่วไปจะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ (Schematic Structure) เพื่อการสื่อความหมายของภาษา และลักษณะของภาษา (Linguistic Features) ดังจะยกตัวอย่างอรรถลักษณะที่สำคัญที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อความ ดังที่เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536, น. 27-30) ได้อธิบายไว้พอสรุปได้ดังนี้

การเล่าเรื่องจากประสบการณ์ (Recount) เป็นเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นเรื่อง ที่เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน โดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ เริ่มด้วยบทนำ จากนั้นดำเนินเหตุการณ์โดยมีลำดับต่อเนื่อง และลงท้ายด้วยบทสรุป ส่วนตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัวที่มีต่อประสบการณ์นั้น

การรายงาน (Report) เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่านโดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ จะมีบทนำโดยกล่าวถึงเรื่องทั่วไป ซึ่งอาจจะให้คำจำกัดความหรือนิยามทั่วไปของเรื่อง จากนั้นจะขยายความโดยบอกรายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ เช่น ประเภทลักษณะท่าทีหรือลักษณะของพฤติกรรม คุณค่าที่มีต่อมนุษย์ ฯลฯ ในส่วนของลักษณะของภาษาจะใช้คำหรือภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง

การอธิบาย (Explanation) เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น โดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ บอกหลักการสาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้น ๆ และมีบทสรุปจากหลักการ ลักษณะของภาษาที่ใช้ เป็นประโยคบอกเล่า ใช้ภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง มีคำสันธานเชื่อมประโยคเพื่อ แสดงความเชื่อมโยง เป็นเหตุเป็นผลหรือขัดแย้ง

การแสดงความคิดเห็น (Exposition) เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือความคิดของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการถกเถียงหรือการโต้แย้ง

โดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ เริ่มด้วยการแสดงข้อคิดเห็นและให้เหตุผลสนับสนุนข้อคิดเห็นหรือเหตุผลโต้แย้ง โดยยกข้อความที่เป็นจุดสำคัญ หรือข้อความที่เป็นรายละเอียดสนับสนุน และลงท้ายด้วยบทสรุปย้ำเน้นการแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือ ในส่วนของลักษณะของภาษาใช้ภาษาที่มีข้อความหรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง และใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ 3 ในการกล่าวถึง

การแสดงวิธีการ (Procedure) เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอนว่าบอกวิธีการทำอะไร ให้รายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์หรือส่วนประกอบที่ต้องใช้ และเรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติในส่วนของลักษณะของภาษา โดยทั่วไปใช้ประโยคคำสั่ง มีคำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคลและใช้คำนามที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไป

การเล่าเรื่องหรือการบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative) เป็นการเขียนเรื่องเล่าจินตนาการ ส่วนมากจะเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย โดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวละคร สถานที่หรือเวลา มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง แสดงปมปัญหาของเรื่องและแสดงการคลี่คลายของเรื่องหรือการแก้ปมปัญหา ในตอนจบอาจให้คติพจน์หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง ในส่วนของลักษณะของภาษา เป็นเรื่องเล่าในอดีตหรือเป็นเรื่องที่ผ่าน มีการใช้บุพบทบ่งบอกเวลา สถานที่ ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่น ๆ อาจมีการซ้ำย้ำเรื่อง ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องและบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผลความคล้อยตามและความขัดแย้ง

การอภิปราย (Discussion) เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็นชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม โดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการหรือความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือสนับสนุนโดยมีการอ้างอิงแสดงเหตุผล มีข้อความคิดเห็นในประเด็นที่แตกต่างกันไป ในตอนท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุปว่าควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร โดยย้ำหลักการหรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับในบทนำ ในส่วนของลักษณะของภาษา มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตนเองและผู้อื่น ใช้ประโยคบอกเล่า มีข้อความสนับสนุนหรืออ้างอิงหรือให้เหตุผล และใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความขัดแย้งคล้อยตาม หรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

การสังเกต (Observation) เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ คือ มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต บ่งเวลา หรือสถานที่ที่มีลำดับของการบอกรายละเอียด ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสังเกตหรือให้เหตุผล เป็นเหตุการณ์ที่เป็นความจริงและมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ ในส่วนของลักษณะของภาษา มีการลำดับของการบอกรายละเอียด ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

จากอรรถลักษณะของภาษาที่ได้นำเสนอไปดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถนำอรรถลักษณะของภาษามาปรับใช้ในการเป็นแบบของการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาในการเขียนเชิงวิชาการได้ 4 ประเภท ได้แก่ 1) การรายงาน (Report) 2) การอธิบาย (Explanation) 3) การแสดงความคิดเห็น (Exposition) 4) การอภิปราย (Discussion) ทั้งนี้ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534) ได้นำเสนอตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเนื้อความของอรรถลักษณะของภาษาต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเนื้อความของอรรถลักษณะของภาษาแบบต่าง ๆ

อรรถลักษณะของภาษา	ลำดับของคำถามในการดำเนินเนื้อความ
การรายงาน	เรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นอย่างไร มีลักษณะเฉพาะอย่างไร มีประโยชน์-โทษอะไร มีลักษณะอย่างไร โดยทั่วไปเป็นอย่างไร
การอธิบาย	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง สำคัญอย่างไร ทำได้อย่างไร ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้
การแสดงความคิดเห็น	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นความคิดเห็นของใคร มีเหตุผลอย่างไร (ลำดับเหตุและผล) จะสรุปการแสดงความคิดเห็น (จากประเด็นที่กำหนด) อย่างไร
การอภิปราย	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญหรือจำเป็นอย่างไร มีเหตุผลเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างไร จะสนับสนุน/ให้ข้อเสนอแนะเรื่องที่กำลังกล่าวมาได้ได้อย่างไร

ที่มา ปรับจาก เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534, น. 36)

3.3 การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

การสอนเขียนแบบอรรถฐานซึ่งเน้นการสื่อเนื้อหาความจากบริบททางภาษาในสถานการณ์ วัฒนธรรม อิทธิพลต่อการใช้ภาษาของบุคคลที่แตกต่างกันตามอรรถลักษณะ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้อ่านเข้าใจร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี (Miller, 1984) จึงกล่าวได้ว่าการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อหาข้อความ จากบริบทของภาษาเป็นหลักการสำคัญของแนวทางการสอนเขียนแบบอรรถฐาน อย่างไรก็ตามนักการศึกษาของกลุ่ม Halliday โดย Christie (1989) ได้นำเสนอขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวทางการสอนภาษาแบบอรรถฐานไว้ด้วย เมื่อผู้สอนต้องการนำแนวคิดนี้ไปใช้ในการสอนเขียนก็สามารถนำขั้นตอนต่าง ๆ ไปใช้ได้

อภิรักษ์ อนุชาน (2546, น. 25) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบอรรถฐานมี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นการให้รูปแบบ (A modeling stage) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนรู้จักอรรถลักษณะด้วยการอ่านตัวอย่างซึ่งทำหน้าที่เป็นต้นแบบของอรรถลักษณะนั้น ๆ ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนจะช่วยกันสำรวจหาว่า เรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร และเป็นอรรถลักษณะแบบใด แล้วจึงวิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินเนื้อหาความ วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของอรรถลักษณะแต่ละแบบ

ขั้นตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาความ (A joint negotiation stage) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การค้นคว้าอภิปราย จุดบันทึกเกี่ยวกับอรรถลักษณะที่จะนำไปใช้ฝึกเขียนและผู้เรียนลงมือฝึกเขียนร่วมกันเป็นกลุ่ม

ขั้นฝึกเขียนโดยอิสระ (A dependent construction stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละคนเตรียมฝึกเขียนอย่างอิสระเป็นรายบุคคลโดยมีผู้สอนดูแลคอยให้ความช่วยเหลือ ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนจะคิดเรื่องที่เขียนเองใหม่ในอรรถลักษณะที่เลือกหรือที่กำหนดและลงมือเขียน

Hammond et al. (1992 cited in Kongpetch, 2006) กล่าวโดยสรุปว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1. การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทอ่าน (Building knowledge of a text) กิจกรรมในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะนำเสนอบทอ่าน มีการสอนคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์ของ

ประโยค จากนั้นจึงให้ผู้เรียนอ่านบทอ่าน ผู้สอนตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านเกี่ยวกับใจความสำคัญ และรายละเอียดของบทอ่าน

2. การศึกษาอรรถลักษณะของบทอ่าน (Exploring a model text) กิจกรรมในขั้นตอนนี้ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันศึกษาอรรถลักษณะของบทอ่าน ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของบทอ่าน การจัดเรียงเรียงความคิด ลักษณะของภาษาที่ใช้ในบทอ่าน โดยผู้สอนกำหนดประเด็นต่าง ๆ ในการศึกษา เช่น ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ใดในการเขียน งานเขียนนี้มีส่วนประกอบอะไรบ้าง ผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาอย่างไร ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ประโยคแบบใดในการเขียน ใช้คำศัพท์อะไรบ้าง และคำศัพท์นั้นเป็นคำประเภทใด เป็นต้น

3. การร่วมกันผลิตงานเขียน (Doing a collaborative writing) กิจกรรมในขั้นตอนนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือกำหนดให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มโดยนำความรู้ที่ได้เกี่ยวกับอรรถลักษณะของงานเขียนที่ได้ศึกษาในขั้นตอนที่ 2 มาผลิตงานเขียนที่มีอรรถลักษณะเช่นเดียวกัน ในขั้นตอนนี้ผู้สอนอาจใช้แนวคิดของการเขียนแบบเน้นกระบวนการที่ประกอบด้วยการวางแผนการเขียน การเขียนต้นฉบับร่าง การปรับแก้ไข และการเขียนต้นฉบับใหม่

4. การเขียนเป็นรายบุคคล (Constructing a text individually) กิจกรรมในขั้นตอนนี้เป็นการให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ผลิตงานเขียนที่มีอรรถลักษณะเดียวกับบทอ่านที่ได้ศึกษาอย่างอิสระด้วยตนเอง

Lingzhu (2009) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนที่

ขั้นการเตรียมการแนะนำอรรถลักษณะของภาษา โดยการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับอรรถลักษณะของภาษาที่จะเรียน

ขั้นการแนะนำเป้าหมายของอรรถลักษณะของภาษา โดยการอธิบายหน้าที่ทางสังคม โครงสร้างทั่วไป และโครงสร้างของย่อหน้า และลักษณะการใช้ภาษาแต่ละอรรถลักษณะของภาษา

ขั้นการเปรียบเทียบอรรถลักษณะของภาษาที่เหมือนกันในด้านหน้าที่ของสังคม โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษา

ขั้นการเสริมแรงเกี่ยวกับเป้าหมายของอรรถลักษณะของภาษาที่ได้สอนไปแล้ว

ขั้นการสร้างเนื้อความร่วมกัน โดยให้ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสร้างเนื้อความใหม่
ในอรรถลักษณะของภาษาเดิม

ขั้นการสร้างเนื้อความโดยอิสระ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนงานในอรรถลักษณะ
ของภาษาเดิมด้วยตนเอง

Read (2010) ได้พัฒนารูปแบบการสอนเขียนโดยใช้แนวการสอนแบบอรรถฐาน
เรียกว่า IMSCI ซึ่งย่อจากขั้นตอนในการสอนเขียน ได้แก่ การตั้งคำถาม (Inquiry) การให้รูปแบบ
(Modeling) การเขียนร่วมกับครู (Shared writing) การเขียนเป็นคู่ (Collaborative writing) และ
การเขียนด้วยตนเอง (Independent writing) อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. การซักคำถาม (Inquiry) เป็นขั้นเริ่มต้นโดยใช้การอ่านร่วมกับการเขียน
ในช่วงของ การอ่านแบบ read-aloud ครูจะตั้งคำถามเพื่อหาอรรถลักษณะของเรื่องที่อ่าน

2. การให้รูปแบบ (Modeling) โดยแสดงให้นักเรียนเห็นรูปแบบวิธีในการเขียน
ข้อความ ประเภะนั้น โดยสาธิตการระดมความคิดเกี่ยวกับหัวข้อ การวางแผนการเขียนโดยใช้
แผนภาพ การเขียนร่าง การตรวจทาน และการแก้ไข

3. การเขียนร่วมกับครู (Shared writing) ในขั้นนี้ครูร่วมเขียนกับนักเรียน โดย
นักเรียนมีโอกาสได้ตัดสินใจเกี่ยวกับหัวข้อ การสร้างประโยค การเรียบเรียง และการตัดสินใจ
อื่น ๆ ที่ต้องเจอเมื่อเขียนด้วยตนเอง

4. การเขียนร่วมกัน (Collaborative writing) ในขั้นนี้ให้นักเรียนเขียนเป็นคู่
โดยให้นักเรียนได้ปรึกษากันเพื่อช่วยกันเขียนงาน

5. การเขียนด้วยตนเอง (Independent writing) ในขั้นสุดท้ายครูให้นักเรียน
เขียนด้วยตนเอง

จากการศึกษาแนวทางและขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนเขียนแบบ
อรรถฐานจากนักวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ได้ดัง
ตาราง 5

ตาราง 5 การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

ขั้นตอน	อภิรักษ์ อนุเมฆาน (2546)	Hammond et al (1992)	Lingzhu (2009)	Read (2010)	สรุป
1. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทอ่าน / ตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน	-	✓	-	✓	-
2. การให้รูปแบบ / เรียนรู้อรรถลักษณะของภาษา	✓	✓	✓	✓	✓
3. เปรียบเทียบหน้าที่ทางสังคม / เสริมแรงเกี่ยวกับเป้าหมายของอรรถลักษณะ	-	-	✓	-	-
4. สร้างเนื้อความร่วมกัน / ร่วมกันผลิตงานเขียน	✓	✓	✓	✓	✓
5. เขียนด้วยตนเอง / รายบุคคล / เขียนอย่างอิสระ	✓	✓	✓	✓	✓

จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอนเขียนแบบอรรถฐานประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการเรียนรู้อรรถลักษณะของภาษา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอรรถลักษณะของภาษาโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหา โครงสร้างเนื้อความ และลักษณะการใช้ภาษาในแต่ละรูปแบบ 2) ขั้นสร้างเนื้อความร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันค้นคว้า อภิปราย เพื่อสร้างเนื้อความของงานเขียนใหม่ในอรรถลักษณะของภาษาเดิมร่วมกัน และ 3) ขั้นเขียนด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนงานใหม่โดยเลือกอรรถลักษณะของภาษาให้เหมาะสมและลงมือเขียนงานฉบับสมบูรณ์โดยมีครูเป็นผู้คอยดูแลให้ความช่วยเหลือ

4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดของการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 5 หัวข้อได้แก่ ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน และกระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

June, Neilson, and Aleene (1995, pp. 1-2) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง กรอบแนวคิดเชิงโครงสร้างที่ชี้แนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมและสภาพแวดล้อมของการศึกษา โดยเฉพาะที่มาจากสมมติฐานทางทฤษฎี มาจากการสังเกตธรรมชาติของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้ แรงจูงใจ สติปัญญา ลักษณะที่สัมพันธ์กับอารมณ์ ความรู้สึก และธรรมชาติ หรือประสิทธิผลที่ได้จากการสอนนั้น ๆ โดยลักษณะของรูปแบบจะมีแนวทางการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ ให้เชื่อมโยงกับความต้องการหรือมาตรฐานที่เหมาะสมที่จะพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ ในขณะที่ ทิศนา ชามมณี (2556, น. 222) อธิบายความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคและวิธีสอนต่างๆ ไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ

นอกจากนี้ Joyce and Weil (2000, pp. 6-7) ได้กล่าวถึงความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนที่บรรยายให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ Mohan (2007, p. 79) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนว่า รูปแบบการเรียนการสอน คือ การออกแบบการเรียนการสอนที่อธิบายกระบวนการกำหนดและสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นสิ่งแวดล้อมของการเรียนการสอนที่มีความเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ในการเปลี่ยนแปลงเฉพาะพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของพวกเขา

จากความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าแบบแผนการดำเนินการสอนที่จัดอย่างเป็นระบบโดยสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกับทฤษฎีหลักการเรียนรู้ แนวคิดต่าง ๆ ซึ่งได้รับการทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยประกอบด้วยทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

4.2 ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน

การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของ ทิศนา แชมมณี (2556); Eggen and Kauchak (2012); Joyce and Weil (2000) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องมีลักษณะสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้

1. มีแนวคิดหรือหลักการพื้นฐาน ซึ่งอาจมาจากแนวคิดทางการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ หรือทฤษฎีทางจิตวิทยา เป็นต้น แนวคิดพื้นฐานเหล่านี้จะเป็นหลักหรือแนวทางในการเลือกกำหนดและจัดระเบียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน
2. มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีความเป็นเหตุเป็นผล และสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์และความละเอียดรอบคอบของผู้พัฒนาที่จะต้องคิดวิเคราะห์ จนมองเห็นความสัมพันธ์ได้อย่างสมเหตุสมผล โดยจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการสอนโดยทั่วไปและการสอนเฉพาะสาขาวิชาและจะต้องกำหนดองค์ประกอบให้มีความสัมพันธ์และส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ รูปแบบการเรียนการสอนควรให้ความสำคัญองค์ประกอบทั้งหมดร่วมกัน กล่าวคือ ในรูปแบบการเรียนการสอน องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบควรมีความสัมพันธ์ที่ติดเทียมกัน และจะต้องมีบทบาทร่วมกัน จึงจะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้
3. มีการพัฒนาหรือออกแบบอย่างเป็นระบบ รูปแบบการเรียนการสอนเป็นผลของการออกแบบจัดองค์ประกอบอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและองค์ประกอบการสอนที่เกี่ยวข้อง การกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็น การจัดความสัมพันธ์องค์ประกอบให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน การนำแผนการจัดองค์ประกอบไปทดลองใช้สอนจริงเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและยืนยัน ผลที่เกิดขึ้นว่าสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการได้จริง

4. มีผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่างๆ รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะส่งผลต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ดังที่ Joyce and Weil (2000) กล่าวไว้ว่า “รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละแบบจะส่งผลต่อผู้เรียนต่างกันออกไปตามแนวคิดและหลักการของรูปแบบนั้น” โดยรูปแบบการเรียนการสอนจะต้องผ่านการออกแบบมาเป็นอย่างดีเพื่อใช้เป็นแบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะ

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนต้องมีหลักการหรือแนวคิดพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดความสัมพันธ์องค์ประกอบให้สอดคล้องสัมพันธ์กันของรูปแบบอย่างเป็นระบบ โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะมีผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

4.3 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

Maker (1982, p. 1) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทั่วไปของรูปแบบการเรียนการสอน สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนเป็นแนวทางของการสอนที่จะต้องประกอบด้วย เป้าหมายหรือจุดเน้นที่มุ่งให้ความสำคัญ การดำเนินกระบวนการต่าง ๆ บนสมมติฐานเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียน แนวทางที่เฉพาะเจาะจงของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจนและมีความแน่นอน และที่สำคัญ คือ รูปแบบการเรียนการสอนต้องพัฒนาขึ้นจากการวิจัย ในขณะที่ Joyce and Weil (2000, pp. 13-14) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 2) หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ 3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอน 4) การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น

เช่นเดียวกับ ทิศนา แคมมณี (2556, น. 221-222) ได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญา ทฤษฎี หลักการแนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน 2) การบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการ 3) การจัดระบบ คือ การจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย และ 4) การอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้การสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ Eggen and Kauchak (2012, p. 6) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนจะต้องประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก จะต้องนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายเฉพาะ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนมุ่งพัฒนาการคิดระดับสูง หรือสร้างความเข้าใจเนื้อหาสาระความรู้ที่มีรูปแบบเฉพาะ ประการต่อมา รูปแบบการเรียนการสอนจะต้องเป็นแนวทางที่ดำเนินการสอนอย่างเป็นระยะ หรือประกอบด้วยชุดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายเฉพาะของรูปแบบ และประการสุดท้าย แนวทางการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีพื้นฐานที่มาซึ่งสนับสนุนด้วยแนวคิดทฤษฎีหรือการวิจัยด้านการเรียนรู้เป็นสำคัญ

จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 ประการ คือ 1) ปรัชญา หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การวัดและการประเมินผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4.4 แนวทางการออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีกระบวนการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆ มีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังที่ ครรชิต มนูญผล (2544, น. 19) และชนาธิป พรกุล (2551, น. 109) ได้ให้ความหมายของการออกแบบการสอนว่า การออกแบบมีลักษณะเป็นศาสตร์แห่งการสร้างสรรค์การสอนที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์จากบริบทของการเรียนการสอนโดยอาศัยทฤษฎีระบบเป็นพื้นฐานในการดำเนินการเพื่อนำมาสู่การวางเค้าโครง (outline) ให้เห็นภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนทั้งระบบ

Joyce and Weil (2000) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนควรต้องมีปรัชญาและทฤษฎีรองรับก่อนที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ควรต้องมีการวิจัยเพื่อเป็นการทดสอบทฤษฎีรวมถึงตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นหลักประกันว่ารูปแบบการเรียนการสอนนั้นใช้ได้สะดวกและได้ผลดีในสถานการณ์จริง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอาจจะออกแบบให้ใช้ได้อย่างกว้างขวาง หรือเพื่อวัตถุประสงค์

เฉพาะก็ได้ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพิจารณาใช้รูปแบบ คือ ถ้านำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักจะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่สามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้ถ้าเห็นว่าเหมาะสมแต่อาจจะทำให้ได้ผลสำเร็จลดน้อยลงได้

ในขณะที่ Gomel (2001) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการสำรวจปัญหา หรือประเมินความต้องการ และวิธีการทั้งวิเคราะห์กิจกรรม ผู้เรียนและแหล่งเรียนรู้แล้วนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและพฤติกรรมของผู้เรียน

2. การออกแบบ (Design) เป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับการตั้งวัตถุประสงค์ กำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ เลือกและออกแบบสื่อที่ต้องการใช้

3. การพัฒนา (Developing) เป็นกระบวนการให้รายละเอียดเนื้อหาความรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน แบบวัด สื่อและวัสดุการสอน รวมถึงการเขียนในรูปแบบพิมพ์เขียว แสดงให้เห็นกระบวนการต่าง ๆ ที่จะใช้ในการเรียนรู้

4. การนำไปทดลองใช้ (Implementation) นำไปทดลองใช้ในบริบทสภาพที่เป็นจริง

5. การประเมินผลหรือการควบคุม (Evaluation or Control) เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับและนำไปปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

เช่นเดียวกับ Dick, Carey and Carey (2001, pp. 1-6) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนตามแนวคิด ISD: Instructional systems development ว่าประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญได้แก่ การวิเคราะห์ (analysis) การออกแบบ (design) การพัฒนา (development) การนำไปใช้ (implementation) และการประเมิน (evaluation) สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2556: 204) กล่าวว่าในการสร้างระบบหนึ่งขึ้นมา กระบวนการที่จำเป็นคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของระบบการศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง การกำหนดองค์ประกอบของระบบและการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ การเขียนผังระบบ การทดลองใช้ระบบการประเมินผลระบบและการปรับปรุงระบบ โดยผู้วิจัยสามารถสรุปขอบข่ายตามขั้นตอนหลักที่ร่วมกันอย่างชัดเจน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (analysis) ในขั้นนี้เป็นขั้นการนำระบบเดิมที่ปรากฏอยู่ตามสภาพจริง (actual) ที่ดำเนินการในปัจจุบันมาวิเคราะห์ เช่น ข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบาย

เป้าหมาย สภาพบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบระบบการเรียนการสอน กับสภาพที่คาดหวัง (target) ให้เกิดขึ้นอันพึงประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการและจุดบกพร่องต่าง ๆ รวมถึงการสำรวจทรัพยากรที่มีอยู่และที่ความต้องการ เพื่อนำมาเติมเต็มในการพัฒนา และทำให้สามารถระบุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในการพัฒนาที่ชัดเจนในขั้นต่อไป

2. ขั้นการออกแบบ (design) ในขั้นนี้เป็นขั้นของการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นแรก มาเป็นเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนซึ่งได้มีการระบุถึงสิ่งที่ต้องมีมาก่อน (entry behavior) หรือเงื่อนไขที่จะทำมาสู่การออกแบบระบบการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการใช้

3. ขั้นการพัฒนา (development) ในขั้นนี้เป็นขั้นการพิจารณาเลือกวัสดุ ทรัพยากร การเรียนการสอนที่มีอยู่ รวมถึงการเลือกและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายโดยสะท้อนให้เห็นองค์ประกอบทั้ง 3 ได้แก่ สิ่งที่นำเข้า/ตัวป้อน (input) กระบวนการ (process) ผลผลิต/ผลลัพธ์ (output) โดยมีกลไกการควบคุม (control) เพื่อตรวจสอบกระบวนการให้มีประสิทธิภาพและมีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback)

4. ขั้นนำไปใช้ (implementation) ในขั้นนี้เป็นขั้นของการนำแบบที่ได้พัฒนาไปทดลองใช้ เพื่อทดสอบวางระบบการเรียนการสอนที่พัฒนาได้ขั้นนั้น สามารถใช้ได้ผลตามที่คาดหวัง

5. ขั้นการประเมิน (evaluation) ในขั้นนี้เป็นการดำเนินการประเมินใน 2 ส่วน คือ การประเมินผลระหว่างดำเนินการ (formative evaluation) และประเมินผลรวม (summative evaluation) ทั้งระบบเพื่อนำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนา

จากการศึกษาหลักการออกแบบและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนตามที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน 2) ขั้นการออกแบบและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอน เป็นขั้นการสร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน เป็นขั้นการทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และ 4) ขั้นการประเมินผลเป็นขั้นการประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นให้มีความสมบูรณ์

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ

งานวิจัยในประเทศ

ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553) ได้วิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทของงานเขียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีหลักการ 5 ประการ ได้แก่ การใช้สถานการณ์จริงที่สัมพันธ์กับความรู้ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน การศึกษาค้นคว้าและใช้แหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย การวิเคราะห์แบบของภาษาเพื่อกำหนดแนวทางในการเขียนงาน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรมในชั้นเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดประเด็นงานเขียนจากสถานการณ์จริง 2) คัดสรรข้อมูล 3) ปรับแต่งประเด็นงานเขียน 4) พัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา และ 5) พัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ โดยดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกองค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกองค์ประกอบ

Cadet (2009) ได้ศึกษากำไรจากการเขียนเรื่องราวจากประสบการณ์ส่วนตัวเพื่อนำไปสู่การเขียนเชิงวิชาการโดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการฝึกเขียนเรื่องราวจากประสบการณ์ส่วนตัวก่อนการเขียนเชิงวิชาการโดยการ 1) เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพการเขียนโดยทั่วไปพัฒนาการด้านไวยากรณ์และพัฒนาการด้านคำศัพท์ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพงานเขียนโดยทั่วไปจากผลต่างของการทดสอบทั้งก่อนและหลังการวิจัย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพการเขียนโดยทั่วไป พัฒนาการด้านไวยากรณ์และพัฒนาการด้านคำศัพท์ของกลุ่มตัวอย่างตามระดับความสามารถคือ เก่ง กลาง อ่อน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 4) ศึกษาทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนการสอนเขียนภาษาอังกฤษ โดยกลุ่มทดลองฝึกเขียนเรื่องราวจากประสบการณ์ก่อนการฝึกเขียนเชิงวิชาการ กลุ่มทดลองเรียนการเขียนเชิงวิชาการตั้งแต่เริ่มต้น เกณฑ์การให้คะแนนใช้วิธี Holistic Scoring โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจ 3 คน

ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพของการเขียนโดยทั่วไปของทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มเก่งของกลุ่มย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างในด้านพัฒนาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ของทั้ง 3 กลุ่มย่อยและระหว่างทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้เรียนเห็นด้วยกับการฝึกเขียนเรื่องราวจากประสบการณ์ส่วนตัวก่อนการเขียนการเขียนเชิงวิชาการ

ดวงกมล สนวนทอง (2556) ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอนแบบสแกฟโฟลด์ที่ส่งเสริมจิตลักษณะ ฉันทะ และความสามารถในการเขียนบทความเชิงวิชาการของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการสอนแบบสแกฟโฟลด์ที่ส่งเสริมจิตลักษณะ ฉันทะ และความสามารถในการเขียนบทความเชิงวิชาการของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งใช้รูปแบบการสอนแบบสแกฟโฟลด์ 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบ การสอนปกติ 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม 5 ฉบับ เก็บข้อมูลก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และสิ้นสุดการติดตามผล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมพหุคูณ การวิเคราะห์ ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ และการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงโค้งพัฒนาการ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ใช้รูปแบบการสอนแบบสแกฟโฟลด์มีค่าเฉลี่ยจิตลักษณะ ฉันทะ และความสามารถในการเขียนบทความเชิงวิชาการสูงกว่ากลุ่มควบคุมทุกตัวแปร หลังการทดลอง และตลอดเวลา 3 เดือน ปรากฏว่า นักศึกษามีค่าเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อการเขียนเชิงวิชาการสูงขึ้น และมีความคงทนของความสามารถในการเขียนบทความเชิงวิชาการกับฉันทะในการเขียน

ทัศนีย์ ทานตวนิช (2558) ได้ศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อผิดพลาดด้านเนื้อหาการใช้ภาษา และรูปแบบในการเขียนเชิงวิชาการ และวิเคราะห์สาเหตุของความผิดพลาดตลอดจนเสนอแนะวิธีแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนเชิงวิชาการ ผลการวิจัยพบว่ามีข้อผิดพลาด 3 ด้าน คือ 1. ข้อผิดพลาดด้านเนื้อหา ได้แก่ 1) ชื่อเรื่อง 2) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 3) วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาค้นคว้า 5) ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า 6) วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 7) นิยามศัพท์เฉพาะ 8) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า 2. ข้อผิดพลาดด้านการใช้ภาษา ได้แก่ 1) การเขียนสะกดคำ 2) การใช้คำ 3) การเขียนประโยค 4) การเขียนย่อหน้า 5) การใช้

เครื่องหมายวรรคตอนและตัวเลข 3. ข้อผิดพลาดด้านรูปแบบ ได้แก่ 1) ระบบหัวข้อ 2) การอ้างอิงในเนื้อหา 3) บรรณานุกรม

สุภัชฌานี ศรีเยี่ยม (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างชุดเสริมทักษะการเขียนทางวิชาการสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบผลการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการ เครื่องมือที่ใช้คือ ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักศึกษา จำนวน 60 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่า E1/E2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.90/84.43 2) ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาของนักศึกษากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชุดฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการ อยู่ในระดับดีมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Mullen (2006) ได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สถาบันการศึกษาควรจัดการสอนเขียนเชิงวิชาการในระดับอุดมศึกษาผ่านเนื้อหาในแต่ละสาขาวิชา โดยควรเริ่มจากการออกแบบหลักสูตรหรือโปรแกรมการเขียนที่เน้นกระบวนการทางสังคมและปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ได้ และค้นหาวิธีการผลิตงานเขียนเชิงวิชาการในหัวข้อร่วมสมัยอย่างมีประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนยังควรเชื่อมโยงประเด็นสำคัญในสังคม

ปัจจุบันและการนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องมาใช้ รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลระหว่างผู้เรียน

Srinon (2011) ได้ศึกษาการพัฒนาการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยโดยใช้บริบทของการสอนภาษาตามแนวอรรถฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาลักษณะการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยซึ่งใช้วิธีสอนภาษาตามแนวอรรถฐานในชั้นเรียน งานวิจัยนี้มุ่งเน้นอรรถลักษณะของภาษาแบบการเขียนโต้แย้ง ผลการศึกษาพบว่าผลงานการเขียนของนักศึกษาจากครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 3 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในครั้งที่ 1 นักศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการเขียนอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามในครั้งสุดท้ายนักศึกษสามารถผลิตงานเขียนได้ใกล้เคียงกับรูปแบบที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าการสอนภาษาตามแนวอรรถฐานช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนให้แก่นักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

Pineteh (2014) ได้ศึกษาถึงปัญหาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่ Cape Peninsula University of Technology (CPUT) ประเทศแอฟริกาใต้ เช่น การขาดความเชี่ยวชาญในการเขียนเชิงวิชาการ การวิเคราะห์หัวข้อการเขียน การใช้การเขียนเพื่อสร้างอัตลักษณ์ทางสังคม ความสามารถในการค้นคว้าความรู้ใหม่และใช้ความรู้ในบริบทต่าง ๆ และทักษะการใช้ประโยคที่ไม่ดี นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นไปที่ปัญหาเหล่านี้สำหรับการพัฒนาทางวิชาการของนักศึกษา และกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ในการจัดการกับปัญหาเหล่านี้ โดยใช้การสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปีที่ 1 และ 2 ด้วยการสะท้อนความคิดเห็นของนักศึกษาและการอภิปรายกับอาจารย์ด้านการสื่อสาร 4 คน พบว่าปัญหาในการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาเป็นผลมาจากภูมิหลังทางภาษาศาสตร์และความรอบรู้ของนักศึกษา ทักษะคิดต่าง ๆ ผู้เขียนเชิงวิชาการ ทั้งนี้ได้เสนอกลยุทธ์ต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การบูรณาการความรู้ทางวิชาการในหลักสูตรสหสาขา การส่งเสริมการสอนและการประเมินหลายรูปแบบ ตลอดจนการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์สอนภาษาและผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรแกนกลาง นอกจากนี้ ยังแนะนำให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการการอ่านและการเขียนเชิงวิชาการแบบเข้มข้นและการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียน

Ntereke and Ramoroka (2015) ได้ศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมการเขียนเชิงวิชาการและการสอนในหลักสูตรการเขียนเชิงวิชาการที่ University of Botswana Beauty โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตและอาจารย์เกี่ยวกับประสิทธิผลของกิจกรรมการเขียนเชิงวิชาการและการสอนในโมดูลการเขียนเชิงวิชาการและการสื่อสารและวิชาการ นักศึกษาและอาจารย์ที่สอนหลักสูตรนี้จะตอบแบบสอบถามที่ดัดแปลงมา

จากแนวคิดของ Krause (2001) เกี่ยวกับการสอนและการประเมินหลักสูตร และนักศึกษาถูกสัมภาษณ์ในกลุ่มสนทนา พบว่า นักศึกษาและอาจารย์มีมุมมองที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประสิทธิผลของกิจกรรมการเขียนเชิงวิชาการและการจัดการเรียนการสอน ผลลัพธ์เหล่านี้มีความหมายสำหรับการสอนในห้องเรียนโดยที่อาจารย์จำเป็นต้องพิจารณาการรับรู้และความต้องการของนักศึกษา หากต้องการนำแนวทางการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาใช้อย่างเต็มที่ตามคำแนะนำของมหาวิทยาลัยและนโยบายการสอนที่กำหนด

Wischgoll (2017) ได้ศึกษาการปรับปรุงทักษะการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตและระดับบัณฑิตศึกษาด้วยการฝึกอบรมเชิงกลยุทธ์และกลวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงคุณภาพทักษะการเขียน โดยมีจุดมุ่งหมายคือ 1) การฝึกอบรมกลยุทธ์ส่งผลต่อทักษะการเขียนเชิงวิชาการ 2) นักศึกษาทั้งระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาจะได้รับประโยชน์จากผลการให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 3) กลยุทธ์การประยุกต์ใช้โครงสร้างข้อความจากการฝึกอบรมร่วมกับข้อเสนอแนะที่ดีส่งผลให้ทักษะการเขียนมีประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมการวิจัยถูกแบ่งออกเป็นสามกลุ่มและได้รับการสนับสนุนโดยการฝึกอบรมกลยุทธ์การเขียน (เช่น การประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างข้อความ การสรุป หรือการใช้ภาษา) หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมได้เขียนบทความของบทความวิชาการและได้รับการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทักษะการเขียนและคุณภาพการเขียนเชิงวิชาการได้รับการประเมินโดยเกณฑ์การประเมินการเขียน ผลการศึกษาพบว่า 1) กลยุทธ์การประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างข้อความส่งผลต่อทักษะการเขียนเชิงวิชาการมากขึ้น 2) ข้อมูลย้อนกลับและประสบการณ์การเขียนส่งผลให้ข้อความมีคุณภาพสูงขึ้น โดยนักศึกษาได้รับประโยชน์จากข้อเสนอแนะส่งผลให้การเขียนมีคุณภาพ และ 3) กลยุทธ์การเขียนและผลการให้ข้อมูลย้อนกลับส่งผลอย่างต่องานเขียนเชิงวิชาการอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ พบว่า มีผู้สนใจศึกษาวิจัยตัวแปรดังกล่าวในหลากหลายประเด็น เช่น การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนานวัตกรรมหรือชุดฝึกการเขียน การศึกษาข้อบกพร่องและสภาพปัญหาของการเขียนเชิงวิชาการ รวมถึงการศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพ โดยระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ศึกษาวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นภาพรวมของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ปัญหาและข้อบกพร่องของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่สะท้อนผ่านผลงานการเขียนเชิงวิชาการทั้งด้านความคิด และการนำเสนอเนื้อหา ตลอดจนการใช้แหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมมาประกอบการเขียน 2) ปัจจัยที่จะส่งผลทำให้

ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ อาจประกอบไปด้วยความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการ และลักษณะการใช้ภาษาที่ดีในการเขียนเชิงวิชาการ และ 3) แนวทางในการการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ได้แก่ การกำหนดประเด็นการเขียนให้เหมาะสมกับกลุ่มของผู้เรียน การพัฒนาทักษะกระบวนการในการเลือกแหล่งข้อมูลประกอบการเขียน การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ การจัดสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ ประเภทการเขียนเชิงวิชาการ ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

งานวิจัยในประเทศ

ศิริพร ทวีชาติ (2545) ได้วิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน และประเมินรูปแบบการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ 1) แบบวัดความสามารถด้านสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทางสารสนเทศ แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ และแบบประเมินตนเองด้านความรับผิดชอบต่อการใช้สารสนเทศในสังคม 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศใช้เมื่อมีกิจกรรมการสืบค้นข้อมูล ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบมี 7 ขั้นตอน คือ 1) ระบุคำถามหรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา 2) วางแผนกำหนดวิธีการแสวงหาข้อมูล 3) สืบค้นสารสนเทศจากแหล่งข้อมูล 4) เลือกและประเมินสารสนเทศ 5) สรุปและนำเสนอความรู้ 6) ประเมินกระบวนการและผลงาน 7) นำความรู้ไปใช้ 2. ผลการประเมินรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศ พบว่าเป็นรูปแบบที่มีคุณภาพ เพราะนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 1) ความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยของคะแนน 51% 2) ความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับ การใช้กระบวนการสารสนเทศโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี 3) ความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อการใช้สารสนเทศในสังคม

โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี นอกจากนี้พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรุณรัตน์ บัณฑิต (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบเว็บด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานเพื่อการพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์และการใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 3) เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย เว็บไซต์และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ประชากรในการศึกษาเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาสังคมสารสนเทศและความรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานเพื่อการพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาพบว่านักศึกษามีพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาของนักศึกษา มีการใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาของนักศึกษาสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) การรับรองรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานเพื่อการพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์ และการใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่านให้การรับรอง คิดเป็นร้อยละ 100

วรภากรณ์ สีนถาวร (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานแบบร่วมมือโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศและทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานแบบร่วมมือโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศและทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองรูปแบบฯ เป็นนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 18 คน ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอน มี 8 ขั้นตอน คือ 1) อภิปรายร่วมกัน 2) เลือกระเด็น 3) วางแผนการค้นคว้า 4) สืบค้นและ

ประเมินสารสนเทศโดยระบุแหล่งข้อมูลให้กับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ติดต่อสอบถามกับผู้สอนในช่วงแรกและลดปริมาณลงจนไม่มีการติดต่อ 5) นำเสนอผลงานภายในทีม 6) เตรียมนำเสนอผลงานของทีม 7) นำเสนอผลงานของทีม 8) ประเมินผลงาน ทั้งนี้ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนความรู้ความเข้าใจทางสารสนเทศและทักษะการเรียนรู้เป็นทีมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าการเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานแบบร่วมมือโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก ที่พัฒนาขึ้นในระดับดีมาก

ปิยะ ศักดิ์เจริญ (2553) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนผ่านเว็บตามแนวคิดการเรียนรู้แบบนำตนเองและแบบใช้ทรัพยากรเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศและการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้ใช้บริการศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศและการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้ใช้บริการที่เป็นผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ในศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการฝึกอบรม 3) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการฝึกอบรมและความพึงพอใจในการฝึกอบรม 4) ศึกษาปัจจัยในการใช้รูปแบบการฝึกอบรมและปัญหาจากการจัดฝึกอบรม โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบการวิจัยกึ่งทดลองที่มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้ใช้บริการของศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อาสาเข้าร่วมฝึกอบรม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบสโนว์บอลและการสุ่มแบบเจาะจงโดยมีกลุ่มควบคุมและใช้การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการเรียนรู้ในปัจจุบันควรส่งเสริมให้ผู้เรียนในรายวิชาต่าง ๆ พบว่าควรมีสื่อการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องการสืบค้นข้อมูล สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุดคือเรื่องเทคนิคในการสืบค้นข้อมูล ส่วนความต้องการในการเรียนรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการเนื้อหาสาระในเรื่องการประเมินสารสนเทศมากที่สุด 2) รูปแบบการฝึกอบรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนผ่านเว็บ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1. วัตถุประสงค์ 2. ผู้เรียน 3. ช่วงเวลา 4. เนื้อหาสาระ 5. กิจกรรมการเรียนรู้ 6. สื่อการเรียนการสอน และ 7. การประเมินผล 3) ผลของรูปแบบการฝึกอบรมผ่านเว็บที่พัฒนาขึ้นพบว่าสามารถเสริมสร้างความรู้และทัศนคติในการรู้สารสนเทศ และพฤติกรรมในการเรียนรู้แบบนำตนเองของกลุ่มทดลองให้มีระดับสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองและมีระดับสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัจจัยที่ส่งเสริมรูปแบบการฝึกอบรม คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาสาระ และด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนปัญหาที่พบ

ระหว่างการจัดฝึกอบรม คือ ปัญหาด้านกลุ่มผู้เรียน ด้านกิจกรรมการ เรียนรู้และด้านสัญญาณ อินเทอร์เน็ต

ภาษากร แจ่มหม้อ (2559) ได้วิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา แบบผสมผสานโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก เพื่อส่งเสริมความใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการ เรียนรู้วิชาชีววิทยาแบบผสมผสานโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อส่งเสริมความใฝ่เรียนรู้ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชา ชีววิทยาแบบผสมผสานโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อส่งเสริมความใฝ่เรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาแบบผสมผสานโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อส่งเสริม ความใฝ่เรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการ เรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า ECACCE MODEL มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความ สนใจ (Excite interesting) 2) ขั้นใส่ใจร่วมวางแผน (Care planning) 3) ขั้นกระตือรือร้นในการ เรียน (Active learning) 4) ขั้นเชื่อมโยงเครือข่ายและสร้างองค์ความรู้ (Connection and Construction) 5) ขั้นสร้างสรรค์นำเสนอผลงาน(Creative presentation) และ 6) ขั้นประเมินผล (Evaluation) ผลการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมี ความเหมาะสมในระดับมากที่สุดนักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพฤติกรรมความใฝ่เรียนรู้ในระดับดี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาแบบผสมผสานโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็น หลัก เพื่อส่งเสริมความใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

นันทนธร บรรจงปฐุ, รัตติยา พานิชย์กุล มีบุศย์ และวัชรพงศ์ แสงอ่อน (2560) ได้ ศึกษาการพัฒนาเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในรายวิชา ทักษะการรู้สารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประชากรเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยคัดเลือก กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัยคือ 1) การเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็น ฐาน 2) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐาน 3) แบบประเมินทักษะ การรู้สารสนเทศในการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐาน 4) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาทักษะการรู้สารสนเทศ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) การเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 2) การประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่ใช้การเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความพึงพอใจในทุกด้านระดับมาก 3) การประเมินทักษะการรู้สารสนเทศในการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานของนิสิตทุกด้านรวมกันอยู่ในระดับมาก 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

MacDonal and Mason (2000) ได้ศึกษาการนำกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในแบบออนไลน์ และเน้นการประเมินประสิทธิภาพในการเรียนรู้ โดยเปรียบเทียบระหว่างการสอนเป็นรายวิชาสั้น ๆ กับการสอนแบบเป็นภาคการศึกษา ซึ่งพบว่าทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น ทักษะการรู้สารสนเทศ ทักษะการสืบค้นข้อมูล หรือทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือมีส่วนสำคัญต่อผู้เรียน โดยมีความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องวางแผนการเรียนรู้และจุดประสงค์ในการเรียน เพื่อให้การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

Kong and Winnie So (2008) ศึกษาการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานด้วยวิธีการเรียนรู้แบบสืบสอบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูมีวิธีการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ศัพท์เกี่ยวกับแผนภูมิต้นไม้ครอบครัวผ่านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางและใช้วิธีการเรียนรู้แบบสืบสอบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ฐานข้อมูลภาพและเสียงสำหรับการสืบสอบแบบมีคำแนะนำและแบบคู่ การปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบสำหรับการกำหนดแนวคิดของระบบการตั้งชื่อ และเครื่องมือสำหรับผู้เรียนในการสร้างแผนภูมิต้นไม้ครอบครัวของตนเอง การออกแบบสำหรับการเรียนรู้และการสอนแบบสืบสอบเพื่อสนับสนุนการใช้แหล่งข้อมูลและเครื่องมือในการเรียนรู้เกี่ยวกับแผนภูมิต้นไม้ครอบครัว ศึกษากระบวนการเรียนรู้และการสอนรวมถึงผลลัพธ์สำหรับผู้เรียนผ่านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงลึก ผลจากการสัมภาษณ์และการศึกษาหลังการทดสอบระบุว่า การจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสามารถช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้เกี่ยวกับแผนภูมิต้นไม้ครอบครัว ทั้งนี้บทบาทของครูในสภาพแวดล้อมดังกล่าวคือการชี้แนะและส่งเสริมให้ผู้เรียนสอบถามระหว่างกระบวนการเรียนรู้

Malebo (2016) ได้ศึกษาการเรียนรู้อย่างใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้เชิงนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืนในระดับอุดมศึกษาในประเทศแอฟริกาใต้ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้จากการวิเคราะห์ว่าทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ โดยการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้อย่างใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืน ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายโต้แย้งข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย และยังชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงบทบาทการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่มีครูผู้สอนเป็นคนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้หลัก กลายเป็นนักเรียนดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและคอยให้คำแนะนำเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา และแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้สามารถเข้าถึงได้อย่างหลากหลาย ข้อมูลแหล่งความรู้ต่าง ๆ มีอย่างไม่จำกัด

Wijaya (2017) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมเครื่องกลใน Universitas Gadjah Mada การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ESP) สำหรับนักศึกษาวิศวกรรมเครื่องกลโดยใช้แนวทางการเรียนรู้อย่างใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน แบบแผนการวิจัยคือการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปี 3 ที่เรียนแผนกวิศวกรรมเครื่องกล ข้อมูลจะถูกรวบรวมผ่านการสำรวจ การสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง และการวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์แบบสำรวจและเอกสารจะวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ ในขณะที่บันทึกการสัมภาษณ์จะอธิบายในเชิงคุณภาพ สำหรับขั้นตอนการวิจัยโดยการวิเคราะห์ความต้องการ การเขียนหลักสูตร การพัฒนาเนื้อหาเบื้องต้น การทดสอบภาคสนามเบื้องต้น และการปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทั้งห้าประการของสื่อการเรียนรู้อย่างใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานมีประสิทธิภาพสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมเครื่องกล 1) ความเหมาะสมของหลักสูตรหมายความว่าสื่อจากการใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานควรพอดีและสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ล่วงหน้า 2) เนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้ควรสมจริงและสอดคล้องกัน 3) การออกแบบการเรียนการสอนต้องบูรณาการทักษะทางภาษาทั้งสี่ด้านอย่างมีความหมายและพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษา ดึงดูดความสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้แบบอิสระและการเรียนรู้ที่หลากหลาย และที่สำคัญที่สุดคือช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 4) การออกแบบทางเทคนิคที่ดึงดูดความสนใจนักศึกษา 5) ด้านแหล่งการเรียนรู้ควรรวมถึงสื่อทั้งแบบคงที่และแบบพลวัต วัสดุที่เหมาะสมทางวัฒนธรรมและสังคม แหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มและการเรียนรู้แบบโต้ตอบ

ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูล เป็นฐานพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการนำแนวคิดรวมถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานมาพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การแก้ไขปัญหา การวางแผนการทำงานร่วมกัน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนการเลือกและประเมินข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานนี้ยังมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนากระบวนการคิดไปพร้อมกับการเรียนเนื้อหาวิชา และมีการศึกษาวิจัยทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียน มุ่งเน้นการเรียนรู้แบบอิสระ โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีความกล้าแสดงออกและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดียิ่งขึ้น

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

งานวิจัยในประเทศ

อภิรักษ์ อนุมาน (2546) ได้ศึกษาวิจัยการบูรณาการการสอนเขียนแบบอรรถฐานในรายวิชาการระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐานในรายวิชาการระดับอุดมศึกษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้ว ทักษะทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษพบว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนการสอนบูรณาการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการเรียนรู้จากตัวแบบ ขั้นฝึกเขียนเป็นกลุ่มและขั้นฝึกเขียนรายบุคคล เมื่อนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้พบว่า 1. นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้คะแนนความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 2. นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติที่ .01 นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ได้คะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 4. นักศึกษากลุ่มตัวอย่างสาขาสังคมศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีทักษะทางภาษาสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิทยาศาสตร์ไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5. นักศึกษากลุ่มตัวอย่างสาขาสังคมศาสตร์ที่เรียนโดยใช้

รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือสูงกว่าร้อยละ 60 ส่วนสาขาทางวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 60

Changpueng (2009) ได้ศึกษาการพัฒนารายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษแบบ อรรถฐานสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อสำรวจความต้องการของวิศวกรในระดับบริหารและระดับปฏิบัติงานในเรื่องของทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงาน 2) เพื่อพัฒนารายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษแบบ อรรถฐานสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักศึกษา 3) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษแบบ อรรถฐาน 4) เพื่อสำรวจทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษแบบ อรรถฐาน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและงานวิจัยเชิงทดลอง ในการสำรวจความต้องการนั้นใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบบสอบถามดังกล่าวใช้เก็บข้อมูลกับ 3 กลุ่มตัวอย่างคือ วิศวกรจำนวน 129 คน นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 354 คน และอาจารย์สอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะจำนวน 31 คน ผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามแสดงให้เห็นว่าประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการทำงานของวิศวกรซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าสำคัญ 3 ประเภทแรก คือ การเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เพื่อขอร้องในประเด็นต่าง ๆ เพื่อถามคำถามต่าง ๆ และการเขียนรายงานเพื่อหาข้อเท็จจริง สำหรับการสัมภาษณ์นั้นได้สัมภาษณ์วิศวกรทั้งสองระดับเพื่อหาข้อมูลเชิงลึกในเรื่องของบริบทและสถานการณ์ในการเขียนของงานเขียนทั้ง 3 ประเภท หลังจากนั้นจึงพัฒนาบทเรียนด้วยวิธีเน้นอรรถลักษณะของงานเขียน โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการสำรวจความต้องการการพัฒนาวิชาเป็นพื้นฐานในการสร้างบทเรียนดังกล่าว ใช้สอนนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์จำนวน 25 คนเป็นเวลา 12 สัปดาห์ ซึ่งพบว่าคะแนนสอบของนักศึกษาที่ได้หลังเรียนจบบทเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการให้ตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการเขียนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อรายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษสำหรับวิศวกร จากผลการศึกษาสรุปได้ว่ารายวิชาการเขียนภาษาอังกฤษดังกล่าวสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนได้ ดังนั้นจึงควรให้มีการพัฒนารายวิชาภาษาอังกฤษอื่น ๆ ที่สร้างด้วยวิธีเน้นอรรถฐานเพิ่มมากขึ้น

Jantrasakul (2016) ได้ศึกษาการสอนเขียนแบบ อรรถฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงอธิบาย โดยการวิเคราะห์ระบบข้อความหลัก คือ การศึกษารูปลักษณะและโครงสร้างทางภาษาที่สำคัญของแต่ละอรรถลักษณะของภาษา ผล

การศึกษาพบว่าสามารถช่วยให้นักศึกษาที่ศึกษาภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการเป็นภาษาอังกฤษ โดยงานวิจัยนี้ศึกษาวิธีการเรียบเรียง ความเด่นของข้อความหลัก และการเรียงร้อยเพื่อพัฒนาข้อความหลักในงานเขียนเชิงอธิบายของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในหลักสูตรนานาชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสื่อสาร นักศึกษาได้ศึกษาอรรถลักษณะของงานเขียนต่าง ๆ จากกิจกรรมในชั้นเรียนและนำไปใช้เขียนบทความเชิงอธิบาย นอกจากนี้ผลการศึกษาายังแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาสามารถปรับปรุงโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ที่ใช้เพื่อสร้างความเด่นให้ข้อความหลัก และพัฒนาข้อความหลักได้ดียิ่งขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ มีความเข้าใจเพิ่มขึ้นในการสร้างความหมายต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อสารในการเขียนเชิงวิชาการ

Kitvilairat (2016) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการสอนการเขียนเชิงสาธกแบบเน้นประเภทและกรอบแนวคิดวิเคราะห์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสาธกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการสอนการเขียนเชิงสาธกแบบเน้นประเภทและกรอบแนวคิดวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม จำนวน 15 คน งานวิจัยนี้ถูกทดลองเป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสาธกก่อนและหลังเรียน แผนการสอนการเขียนเชิงสาธกแบบเน้นประเภทและกรอบแนวคิดวิเคราะห์ และการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสาธกหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งหมายความว่าความสามารถในการเขียนเชิงสาธกของนักเรียนได้มีการพัฒนาหลังจากการได้รับการทดลองโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกเหนือจากนั้น ผลวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการสอนการเขียนเชิงสาธกแบบเน้นประเภทและกรอบแนวคิดวิเคราะห์

Visser (2017) ได้ศึกษาผลของโมดูลการสอนการเขียนอรรถลักษณะผ่านสภาพการเรียนรู้การสอนแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโมดูลการเรียนการสอนการเขียนแบบอรรถลักษณะผ่านสภาพการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) ศึกษาผลของโมดูลที่มีต่อทักษะการเขียนของนิสิต 3) ศึกษาผลของโมดูลที่มีต่อทักษะการคิดของนิสิต 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่านกับทักษะการเขียน และ 5) ศึกษาทัศนคติของนิสิตต่อโมดูล

การสอนเขียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 35 คน เก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ พบว่า 1) ความสามารถทางการเขียนของนิสิตภายหลังการเรียนโดยใช้โมดูลการสอนการเขียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะคิดของนิสิตภายหลังการเรียนโดยใช้โมดูลการสอนการเขียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างทักษะการคิดและทักษะการเขียน และ 4) นิสิตมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนโดยใช้โมดูลการสอนการเขียน ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าโมดูลการสอนการเขียนแบบอรรถลักษณะผ่านสภาพการเรียนแบบผสมผสานช่วยพัฒนาประสิทธิภาพทางการเขียนและการคิดของนิสิต

งานวิจัยต่างประเทศ

Lin (2006) ได้ศึกษาการนำแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานไปใช้ในการสอนเขียนระดับอุดมศึกษาในประเทศญี่ปุ่นที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเหตุผลและแนวทางในการสอนดังกล่าวไปใช้ในการสอน ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักการเรียนรู้ของไวทือตสกี ความรู้เกี่ยวกับวงจรหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่มีฐานมาจากวงจร รวมทั้งกระบวนการและประสบการณ์การออกแบบและการนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ในรายวิชา โดยมุ่งเน้นของงานเขียนต้นแบบและการสำรวจบริบทที่เกิดขึ้นในชั้นการสร้างความรู้ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงคุณลักษณะโครงสร้างทางภาษาและความรู้ทางไวยากรณ์จากงานเขียนต้นแบบมาใช้ในการเขียนงานของตนเองได้

Cheng (2008) ได้ศึกษาการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาในตัวอย่างงานเขียนเพื่อเตรียมการเขียนของผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษาที่ใช้แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางวิชาการ โดยศึกษาประเด็นที่ผู้เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์วิเคราะห์ตัวอย่างแบบของภาษาในงานเขียนเพื่อเตรียมการเขียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในตัวอย่างงานเขียน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สำนวนภาษาและปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดลักษณะการใช้สำนวนภาษา เช่น ผู้อ่าน ผู้เขียน วัตถุประสงค์ และ 2) การประเมินลักษณะการใช้ภาษาทั่วไปในระดับข้อความ นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำถึงพลังของแบบภาษาในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนความรู้ความเข้าใจทางวิชาการให้แก่ผู้เรียน

Elashri and Ibrahim (2013) ได้ศึกษาผลของทักษะการเขียนและทัศนคติต่อการเขียนโดยใช้การสอนเขียนแบบอรรถฐานสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยวิธีการอรรถฐาน ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการสอนเขียนแบบปกติ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการสอนเขียนโดยใช้วิธีการอรรถฐานช่วยพัฒนาศักยภาพด้านการเขียนของผู้เรียนและยังช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนในชั้นเรียน และผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่องานเขียนของตัวเอง

Sabouri, Zohrabi, and Vafa (2014) ได้ศึกษาผลของการใช้การสอนเขียนแบบอรรถฐานในบริบทของการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ประชากรในการวิจัยมีจำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองใช้วิธีการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ในขณะที่อีกกลุ่มไม่ได้ใช้วิธีการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผลการเขียนของกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนเขียนแบบอรรถฐานพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนด้วยวิธีการดังกล่าว

Rezvani, Saeidi and Behnam. (2015) ได้ศึกษาผลของการใช้การสอนเขียนแบบอรรถฐานกับการเขียนแบบบรรยายของผู้เรียนชาวอิหร่านที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมีกลุ่มที่ใช้ในการศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลงานการเขียนของกลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยผลการเขียนแบบบรรยายของผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนเขียนแบบอรรถฐานมีระดับที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ และการเขียนแบบอรรถฐานสามารถช่วยพัฒนาทักษะการเขียนให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน พบว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานสามารถนำมาพัฒนาทักษะทางภาษาให้แก่ผู้เรียนได้ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเชิงวิชาการ อีกทั้งยังมีการศึกษาว่าแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมเจตคติต่อการเขียนและการเรียนการสอนภาษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยระเบียบวิธีวิจัยส่วนใหญ่ที่ใช้ คือ วิจัยเชิงทดลอง ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานสามารถช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านและการเขียน และสามารถพัฒนาความสามารถด้านการเขียนให้แก่ผู้เรียนสามารถ

เขียนงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังส่งผลดีต่อเจตคติต่อการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การดำเนินการในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งตรวจสอบองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิตและสนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการเขียน ภาษาไทย และหลักสูตรและการสอนภาษาไทย มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไปและสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นในการสร้างร่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

1.2 สร้างร่างแบบสัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ และองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

1.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมของข้อคำถามและดำเนินการปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและจัดทำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิตฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตกับผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองและทางโทรศัพท์

3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาประมวลและสรุปข้อมูลที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันหรือสนับสนุนตรงกันจากผู้เชี่ยวชาญแล้วสรุปเป็นคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ในส่วน of ข้อมูลพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญนำมาสรุปในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และข้อมูลจากข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะนำมาประมวลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสรุปเป็นคำบรรยายเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่จะนำมาใช้ประกอบการวิจัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูล เป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การดำเนินการในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย และหลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิตและสนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการเขียน ภาษาไทย และหลักสูตรและการสอนภาษาไทย มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไปและสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1.1 การสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน และแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดทั้งสองที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้สร้างร่างรูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

1.2 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของการวิจัยมากำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 การกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานมาสรุปและกำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการ

1.2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยวิเคราะห์และเชื่อมโยงหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสู่ผลที่จะเกิดกับผู้เรียนให้มีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการทั้ง 5 ด้านตามที่ได้ศึกษาไว้ในระยะที่ 1 ประกอบด้วย ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน และส่งเสริมเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

1.2.3 การกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1) การวางแผนการเรียนการสอน และ 2) การดำเนินการตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน โดยขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนมี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเลือกประเด็นการเขียน 2) ขั้นวางแผนรวบรวมข้อมูล 3) ขั้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล 4) ขั้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล 5) ขั้นวิเคราะห์หรือรดลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง และ 6) ขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์

1.2.4 การกำหนดการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์แนวทางในการวัดและประเมินผล แล้วกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอน วัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ

1.3 การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 10 ด้าน ได้แก่ 1) ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน 3) โครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอน 4) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 5) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 6) ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน 7) แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ 8) บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน 9) การวัดและประเมินผล 10) เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน ตามเอกสารคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นดังปรากฏในภาคผนวก

1.4 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนที่นำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้เห็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาในการสอนจากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต เอกอัครราชทูตการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย พบว่าเนื้อหาวิชาด้านภาษาไทยของหลักสูตรจำแนกได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและคติชนวิทยา ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตการเขียนทั้ง 3 กลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนเชิงวิชาการให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นต่อการศึกษาในสาขาวิชาของผู้เรียน โดยเนื้อหาที่นำมาใช้เป็นขอบเขตในการเขียนเชิงวิชาการได้แก่ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ภาษากับค่านิยมในสังคมไทย และวรรณคดีและคติชนวิทยาในบริบทสังคมร่วมสมัย ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้นำประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การเขียนทบทวนวรรณกรรม การเขียนบทความวิชาการ และการเขียนรายงานวิชาการ ในแต่ละแผนประกอบด้วยความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

1.5 นำร่างรูปแบบการเรียนการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ที่สุดก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

2. แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ขององค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน แล้วกำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน

2.2 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา rays ข้อ โดยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบแต่ละส่วนในคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน ดังรายละเอียดในภาคผนวก

2.3 นำร่างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม การใช้ภาษา ความชัดเจน ครบถ้วน และครอบคลุมข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอนี้ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดทำเป็นแบบประเมินความสอดคล้องฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องตามแนวทางของ Rovinelli and Hambleton (1977, p. 19) ถ้าคะแนนความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 แสดงว่า องค์ประกอบนั้นสอดคล้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในร่างรูปแบบการเรียนการสอน แต่ถ้าได้ค่าต่ำกว่า 0.70 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

3. แบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

3.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้กับองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน แล้วกำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

3.2 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา rays ข้อ โดยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้กับองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน ดังรายละเอียดในภาคผนวก

3.3 นำร่างแบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม การใช้ภาษา ความชัดเจน ครบถ้วน และครอบคลุมข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดทำเป็นแบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องตามแนวทางของ Rovinelli and Hambleton (1977, p. 19) ถ้าคะแนนความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 แสดงว่า องค์ประกอบนั้นสอดคล้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในร่างรูปแบบการเรียนการสอน แต่ถ้าได้ค่าต่ำกว่า 0.70 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

4. แบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ขององค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน แล้วกำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นซึ่งประเมินในประเด็นต่าง ๆ ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญหลักทั้ง 4 ด้าน และด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนมีความครบถ้วนสมบูรณ์และสอดคล้องกับคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนอีก 6 ด้าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 ด้าน 30 รายการ ประเมิน ได้แก่ ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน โครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอน หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การวัดและประเมินผล เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน

4.3 นำร่างแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม การใช้ภาษา ความชัดเจน ครบถ้วน และครอบคลุมข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตาม

คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดทำเป็นแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ดังรายละเอียดในภาคผนวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด จำนวน 5 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน ประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอน และประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2. รวบรวมข้อมูลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน ประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอน และประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาใช้ปรับร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. นำร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ความคิดเห็นก่อนนำไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนกับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4. นำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน ประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอน และประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผลการประเมินมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ภาพรวมมีค่าตั้งแต่ 0.80 – 1.00

แสดงให้เห็นว่าทุกองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกันทุกรายการประเมิน

2. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.90 – 0.95 ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นทุกองค์ประกอบ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผู้วิจัยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและปรับแก้ภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิดังมีรายละเอียดที่สรุปได้ต่อไปนี้

4.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน บรรยายหลักการได้ชัดเจนเป็นลำดับ แต่ควรปรับการใช้ภาษาให้มีความกระชับจะดียิ่งขึ้น

4.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจน มุ่งวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงวิชาการและเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4.3 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน

การอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แต่ควรเขียนเฉพาะขั้นตอนสำคัญและรายละเอียดให้กระชับขึ้น ควรระบุจำนวนชั่วโมงที่คาดว่าจะใช้ในแต่ละขั้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

4.4 เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน

เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอนเขียนได้รอบด้าน แต่ควรระบุรายละเอียดของเงื่อนไขแต่ละด้านให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ต่อการนำไปจัดการเรียนการสอน

4.5 แผนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและเป็นลำดับขั้นชัดเจนดี สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ควรเพิ่มเทคนิควิธีการหรือคำถามที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น ควรระบุระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ในการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ตัวอย่างงานเขียนและกิจกรรมที่ใช้ฝึกมีความเหมาะสม

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

การดำเนินการในระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ แบบบันทึกการเรียนรู้ และแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย และหลักสูตรและการสอนภาษาไทย และการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิตและสนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการเขียน ภาษาไทย หลักสูตรและการสอนภาษาไทย และการวัดและประเมินผล มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไปและสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิต

2. นิสิตชั้นปีที่ 4 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (เอกคู่หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการเขียนเชิงวิชาการ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นนิสิตที่ผ่านการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในด้านทักษะการ

อ่านและการเขียนในรายวิชาพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดอันเป็นพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นของการเขียนเชิงวิชาการมาแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ

1.2 ศึกษาหลักสูตรรายวิชาภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (เอกคู่หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านจุดมุ่งหมายรายวิชาและศึกษาข้อมูลข่าวสาร สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ และแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ ที่มีลักษณะคู่ขนานกัน กล่าวคือ เป็นแบบทดสอบที่วัดเนื้อหาเดียวกัน มีรูปแบบข้อสอบและข้อคำถามเท่ากัน และมีความยากง่ายใกล้เคียงกัน โดยแบบทดสอบแต่ละฉบับกำหนดประเภทงานเขียนและประเด็นการเขียนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมข้อมูลประกอบการเขียนที่หลากหลายทั้งที่เป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้เรียนได้คัดสรรข้อมูลและประเมินค่าข้อมูลแล้วให้ผู้เรียนเขียนงานเขียนเชิงวิชาการตามประเด็นที่กำหนด จำนวนฉบับละ 1 ข้อ คะแนนเต็ม 60 คะแนน

1.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่พัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

1.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา ผลปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการมีความเหมาะสมทั้งในด้านเนื้อหา ประเด็นการเขียนและข้อมูลประกอบการเขียนที่จัดเตรียมให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น (ตัวอย่างแบบทดสอบปรากฏรายละเอียดในภาคผนวก) โดยมีรายละเอียดประเด็นในการปรับแก้ดังนี้

1.4.1 ปรับภาษาในส่วนของคำชี้แจงในการใช้แบบทดสอบและคำสั่งในแบบทดสอบให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.4.2 ปรับคำอธิบายสถานการณ์ที่กำหนดให้มีความกระชับ ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นการเขียน

1.4.3 ข้อมูลประกอบการเขียนทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนควรมีขนาดรวมแล้วใกล้เคียงกัน

2. เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการเพื่อใช้ตรวจให้คะแนนการประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ และองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

2.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ

2.3 พัฒนาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินแบบวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของงานเขียน (analytic method) ให้ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาเกณฑ์และค่าน้ำหนักของคะแนนในการประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจากเกณฑ์ของนักวิชาการจากไทยและต่างประเทศ เพื่อให้การประเมินผลงานเขียนของผู้เรียนมีประสิทธิภาพและสามารถบ่งชี้ระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนได้ถูกต้อง โดยกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนตามความสำคัญขององค์ประกอบของการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านรูปแบบงานเขียน 4 คะแนน 2) ด้านการนำเสนอเนื้อหา 16 คะแนน 3) ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด 12 คะแนน 4) ด้านการใช้ภาษา 16 คะแนน 4) ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน 12 คะแนน รวม 60 คะแนน และในแต่ละด้านจะแบ่งคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก = 4 ดี = 3 ปานกลาง = 2 และปรับปรุง = 1 พร้อมคำอธิบายความสามารถในแต่ละระดับ เพื่อให้การประเมินผลงานเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตมีประสิทธิภาพและสามารถบ่งชี้ระดับความสามารถในการเขียน

เชิงวิชาการของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน โดยการแปลผลภาพรวมของระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้

ร้อยละ 80 – 100 แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในระดับดีมาก

ร้อยละ 70 – 79 แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในระดับดี

ร้อยละ 60 – 69 แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในระดับปานกลาง

ร้อยละ 50 – 59 แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

ต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

2.4 นำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

2.5 นำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พิจารณาประเมินรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงวิชาการและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีประเด็นการปรับแก้ดังนี้

2.5.1 ควรปรับภาษาในการอธิบายเกณฑ์แต่ละข้อให้มีความกระชับและสื่อความได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด

2.5.2 ปรับเกณฑ์การให้คะแนนจากการให้เพียงระดับคุณภาพ ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง โดยระบุระดับคะแนนใส่เข้าไปในเกณฑ์ด้วยจะทำให้ผู้ประเมินงานเขียนจากเกณฑ์นี้เข้าใจได้ตรงกัน และทำให้เกิดความแม่นยำในการประเมิน

2.5.3 ปรับเกณฑ์ด้านรูปแบบงานเขียน โดยการตัดคำอธิบายที่เขียนว่า “งานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท” ออกไป เนื่องจากการประเมินงานเขียนในแต่ละครั้งจะประเมินงานเขียนประเภทเดียว

2.5.4 ปรับเกณฑ์ด้านการใช้ภาษา จาก “ความสามารถในการใช้คำศัพท์วิชาการ จำนวน” แก้ไขเป็น “ความสามารถในการใช้คำศัพท์และสำนวนภาษา”

2.5.5 ปรับเกณฑ์ด้านการนำเสนอเนื้อหา องค์ประกอบ 2.1 “เนื้อหา” เป็น “ความมีสาระของเนื้อหา”

2.5.6 ปรับคำอธิบายเกณฑ์ 5.1 การคัดเลือกข้อมูล ในระดับปรับปรุง 1 คะแนน โดยเติมข้อความ “หรือไม่นำข้อมูลมาจากแหล่งอ้างอิง”

2.5.7 ปรับคำอธิบายเกณฑ์ 5.2 การอ้างอิงข้อมูล ในระดับปรับปรุง 1 คะแนน โดยเติมข้อความ “หรือไม่ปรากฏการอ้างอิง”

2.5.8 ปรับคำอธิบายเกณฑ์ 5.3 ความสอดคล้องของการอ้างอิง ในระดับปรับปรุง 1 คะแนน โดยเติมข้อความ “หรือไม่ได้ใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิง”

2.6 ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการออกเป็น 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) **ด้านรูปแบบงานเขียน (4 คะแนน)** คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	มีองค์ประกอบครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน และ องค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ได้ถูกต้องทั้งหมด
ดี 3	มีองค์ประกอบครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน แต่ องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง
ปานกลาง 2	มีองค์ประกอบครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน แต่ องค์ประกอบของงานเขียน 2 องค์ประกอบทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง
ปรับปรุง 1	มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน และ องค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง

2) **ด้านการนำเสนอเนื้อหา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ครบถ้วน มีเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกรูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน เป็นเรื่องที่มีคุณค่าแสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย และน่าสนใจ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย

2.1) **ความมีสาระของเนื้อหา (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความสอดคล้องของเนื้อหากับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และความครบถ้วนของประเด็นที่นำเสนอ

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และมีประเด็นที่นำเสนอครบถ้วนทุกประเด็น

ดี 3	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน มีประเด็นที่นำเสนอครบถ้วนทุกประเด็น แต่มีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง
ปานกลาง 2	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน มีประเด็นนำเสนอไม่ครบถ้วน และมีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง
ปรับปรุง 1	เนื้อหาส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน

2.2) **เอกภาพของงานเขียน (4 คะแนน)** ประกอบด้วย การนำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า และความสอดคล้องของใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้ากับใจความสำคัญของงานเขียน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า และใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าสัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ดี 3	นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า แต่ใจความสำคัญบางย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ปานกลาง 2	นำเสนอใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็นในบางย่อหน้า และใจความสำคัญของบางย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ปรับปรุง 1	นำเสนอใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็นในแต่ละย่อหน้า และใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน

2.3) **กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความสอดคล้องของอรรถลักษณะของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และความถูกต้องของการเขียนตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เลือกอรรถลักษณะของภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียนได้ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ
ดี 3	เลือกอรรถลักษณะของภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน แต่เขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ 1-2 ตำแหน่ง

ปานกลาง 2	เลือกอรรถลักษณะของภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน แต่ เขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะภาษานั้น ๆ 3-4 ตำแหน่ง
ปรับปรุง 1	เลือกแบบภาษาไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ

2.4) **ความมีคุณค่าของเนื้อหา (4 คะแนน)** ประกอบด้วย การนำเสนอเนื้อหาที่มีความทันสมัยและน่าสนใจ และแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	นำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัย น่าสนใจและแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์
ดี 3	นำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัย น่าสนใจ แต่ไม่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์
ปานกลาง 2	นำเสนอเนื้อหาที่ทันสมัย แต่ไม่น่าสนใจ และไม่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์
ปรับปรุง 1	นำเสนอเนื้อหาที่ไม่ทันสมัย ไม่น่าสนใจ และไม่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์

3) **ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลัก และหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย

3.1) **การลำดับความคิด (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความเป็นระบบและสมเหตุสมผลของการลำดับความคิดและการเรียบเรียงเนื้อหา

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล
ดี 3	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ แต่ ไม่สมเหตุสมผล 1-2 ประเด็น

ปานกลาง 2	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาเป็นระบบ แต่ไม่สมเหตุสมผล 3-4 ประเด็น ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก
ปรับปรุง 1	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบและไม่สมเหตุสมผล

3.2) การขยายความคิด (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความชัดเจนของการขยายความคิดหลักของเรื่อง และความสอดคล้องของเหตุผลประกอบความคิดกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน ครบถ้วน และมีเหตุผลประกอบความคิดสอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง
ดี 3	ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจนแต่ยังไม่ครบถ้วน และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง
ปานกลาง 2	ขยายความคิดหลักของเรื่องไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน และขาดเหตุผลประกอบความคิด 1-2 ประเด็น
ปรับปรุง 1	ขยายความคิดหลักของเรื่องไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน และไม่มีทำให้เหตุผลประกอบความคิด

3.3) การเชื่อมโยงความคิด (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องของการใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้า และความต่อเนื่องของเนื้อหา

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้ถูกต้องทั้งหมด และเนื้อหามีความต่อเนื่อง
ดี 3	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าไม่ถูกต้อง 1-2 คำ แต่เนื้อหามีความต่อเนื่อง
ปานกลาง 2	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าไม่ถูกต้อง 3-4 คำ แต่เนื้อหามีความต่อเนื่อง
ปรับปรุง 1	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าไม่ถูกต้อง 5 คำขึ้นไป ทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง

4. **ด้านการใช้ภาษา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์และสำนวน ภาษา การเรียบเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการตลอดงานเขียน กลไกการเขียนในด้านการสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย

4.1) **การใช้คำศัพท์ (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความถูกต้องของการใช้คำศัพท์ทั่วไป คำศัพท์วิชาการ และมีการสรรคำได้อย่างหลากหลาย

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสภาหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ได้ถูกต้องทั้งหมด และมีการสรรคำได้อย่างหลากหลาย
ดี 3	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสภาหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ไม่ถูกต้อง 1-2 ตำแหน่ง แต่มีการสรรคำได้อย่างหลากหลาย
ปานกลาง 2	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสภาหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ไม่ถูกต้อง 3-4 ตำแหน่ง และมีการสรรคำได้ไม่หลากหลาย
ปรับปรุง 1	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสภาหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ไม่ถูกต้องมากกว่า 4 ตำแหน่ง และเลือกใช้คำศัพท์ได้อย่างจำกัด

4.2) **การใช้ประโยค (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและความสมบูรณ์ กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ใช้รูปประโยคได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ประโยคมีใจความสมบูรณ์ กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจนทั้งหมด
ดี 3	มีประโยคใจความไม่สมบูรณ์ 1-2 ประโยค กระชับและยังสื่อความหมายได้ชัดเจน
ปานกลาง 2	มีประโยคใจความไม่สมบูรณ์ 3-4 ประโยค ไม่กระชับแต่ยังสื่อความหมายชัดเจน

ปรับปรุง 1	มีประโยคใจความไม่สมบูรณ์มากกว่า 5 ประโยค และสื่อความหมายไม่ชัดเจน
----------------------	---

4.3) การใช้ระดับภาษา (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องและความสม่ำเสมอของระดับภาษา

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เลือกใช้ระดับภาษาถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของงานเขียนเชิงวิชาการ และใช้ระดับภาษาเดียวกันตลอดงานเขียน
ดี 3	เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของงานเขียนเชิงวิชาการ 1-2 ตำแหน่ง แต่ไม่กระทบต่อการสื่อความหมาย
ปานกลาง 2	เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของงานเขียนเชิงวิชาการ 3-4 ตำแหน่ง และมีผลกระทบต่อการสื่อความหมาย
ปรับปรุง 1	เลือกใช้ระดับภาษาไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ

4.4) กลไกการเขียน (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องของการสะกดคำ การเว้นวรรคตอน และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องทั้งหมด
ดี 3	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 1-3 ตำแหน่ง แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการสื่อความหมาย
ปานกลาง 2	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 4-6 ตำแหน่ง และส่งผลกระทบต่อการสื่อความหมาย
ปรับปรุง 1	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้องมากกว่า 6 ตำแหน่ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่จะสื่อได้ยาก

5. **ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอและถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกลงใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย

5.1) **การคัดเลือกข้อมูล (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือและความเป็นปัจจุบัน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน
ดี 3	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 1-2 ข้อมูล
ปานกลาง 2	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 3-4 ข้อมูล
ปรับปรุง 1	ไม่สามารถคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมได้ หรือ ไม่นำข้อมูลมาจากแหล่งอ้างอิง

5.2) **การอ้างอิงข้อมูล (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความครบถ้วนของการอ้างอิงข้อมูล ความถูกต้องตามหลักการอ้างอิงแบบ APA และความสม่ำเสมอของการอ้างอิงข้อมูล

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	อ้างอิงข้อมูลประกอบงานเขียนได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงแบบ APA และใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอตลอดงานเขียน
ดี 3	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงข้อมูล 1-2 รายการ และใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอตลอดงานเขียน
ปานกลาง 2	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงข้อมูล 3-4 รายการ และใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอตลอดงานเขียน

ปรับปรุง 1	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงข้อมูลมากกว่า 4 รายการ และใช้การอ้างอิงข้อมูลไม่สม่ำเสมอ หรือ ไม่ปรากฏการอ้างอิง
----------------------	--

5.3) **ความสอดคล้องของการอ้างอิง (4 คะแนน)** ประกอบด้วย การเลือกใช้ข้อมูลเพื่อใช้ในการอ้างอิงได้สอดคล้องและเหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องและเหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง
ดี 3	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องแต่ไม่เหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง 1-2 ประเด็น
ปานกลาง 2	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องแต่ไม่เหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง 3-4 ประเด็น
ปรับปรุง 1	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึงมากกว่า 4 ประเด็น หรือ ไม่ได้ใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิง

2.7 ผู้วิจัยปรับแก้ไขเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงวิชาการตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนำผลงานเขียนเชิงวิชาการมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนทักษะการเขียนภาษาไทย จำนวน 2 คน จากนั้นหาคุณภาพของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ นำผลการตรวจมาหาค่าความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Hopskin & Stanley, 1981: 210-211) ผลการวิเคราะห์พบว่ามีความสัมพันธ์เท่ากับ 0.89 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการตรวจให้คะแนนมีความสอดคล้องกันในระดับสูง

3. แบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการโดยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวทางการจัดทำแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ และพัฒนาเพื่อสร้างเป็นแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการตามวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวทางของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, น. 107) โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ด้านเพื่อวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ ได้แก่ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

3.3 นำแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องของข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.4 นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พิจารณาประเมินรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงวิชาการและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ (ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการปรากฏในภาคผนวก) โดยมีประเด็นการปรับแก้ดังนี้

3.4.1 ปรับแก้การใช้ภาษาในข้อคำถามของแบบวัดเจตคติให้มีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น

3.4.2 ควรมีข้อคำถามที่แสดงนิเสธเพื่อป้องกันการตอบคำถามของผู้เรียนที่ไม่อ่านแบบวัดเจตคติ

3.4.3 ควรเขียนระบุด้านที่ต้องการวัดในแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการให้ชัดเจน

3.5 ผู้วิจัยปรับแก้ไขแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ แล้วนำผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามในแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.80 – 1.00 ทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามที่นำมาใช้วัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการสามารถนำมาใช้ได้ทุกข้อ

4. แบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกการเรียนรู้โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า แบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนจะใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาระบบวนการในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบันทึกการเรียนรู้จะศึกษาวิธีการเรียนรู้และสิ่งที่ได้เรียนรู้จาก

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั้นว่ามีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนได้อย่างไร โดยเป็นคำถามปลายเปิดมุ่งให้ผู้เรียนเขียนสิ่งที่ต้องการบันทึกแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอนได้อย่างอิสระ

4.2 สร้างแบบบันทึกการเรียนรู้ตามประเด็นที่กำหนดในข้อ 4.1 เพื่อใช้ในการบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

4.3 นำแบบบันทึกการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4.4 นำแบบบันทึกการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจำนวน 5 คน พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบกับประเด็นที่กำหนดในแบบบันทึกการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. แบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนโดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน พบว่า แบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยส่วนใหญ่นิยมบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5.2 สร้างแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนตามประเด็นที่กำหนดในข้อ 5.1 เพื่อใช้ในการบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนในระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

5.3 นำแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5.4 นำแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจำนวน 5 คน พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบกับประเด็นที่กำหนดในแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design โดยทดลองกับนิสิตชั้นปีที่ 4 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต เอกคู่การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การเขียนเชิงวิชาการ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน ตามแบบแผนการทดลอง ดังนี้

O1	X1	O2
----	----	----

One-Group Pretest-Posttest Design

- X1 การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น
- O1 การวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียน
- O2 การวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงวิชาการหลังเรียน

นอกจากจะมีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งประเมินพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัยทั้ง 5 ด้านประกอบด้วย ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนแล้ว ผู้วิจัยยังมีการวัดผลระหว่างการทดลองเพื่อประเมินพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน โดยผู้วิจัยกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนเชิงวิชาการตามประเภทของการเขียนที่เหมาะสมสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และจำเป็นต่อการศึกษาและประกอบวิชาชีพต่อไปในอนาคต โดยได้ลำดับความยากง่าย ตั้งแต่ การเขียนทบทวนวรรณกรรม การเขียนบทความวิชาการ และการเขียนรายงานวิชาการ

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีดังนี้

1) การดำเนินการก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

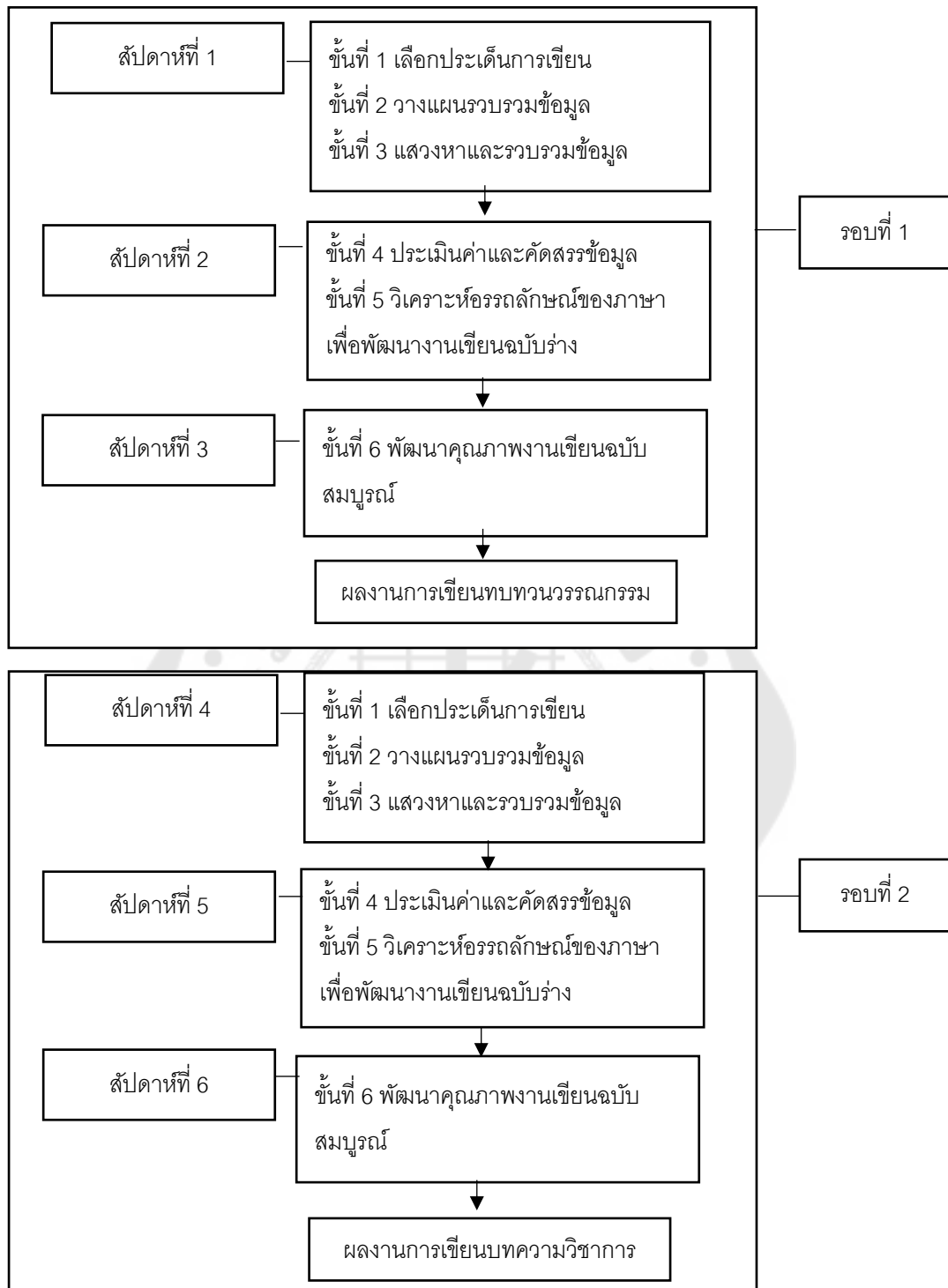
2) การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยกำหนดโครงสร้างของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

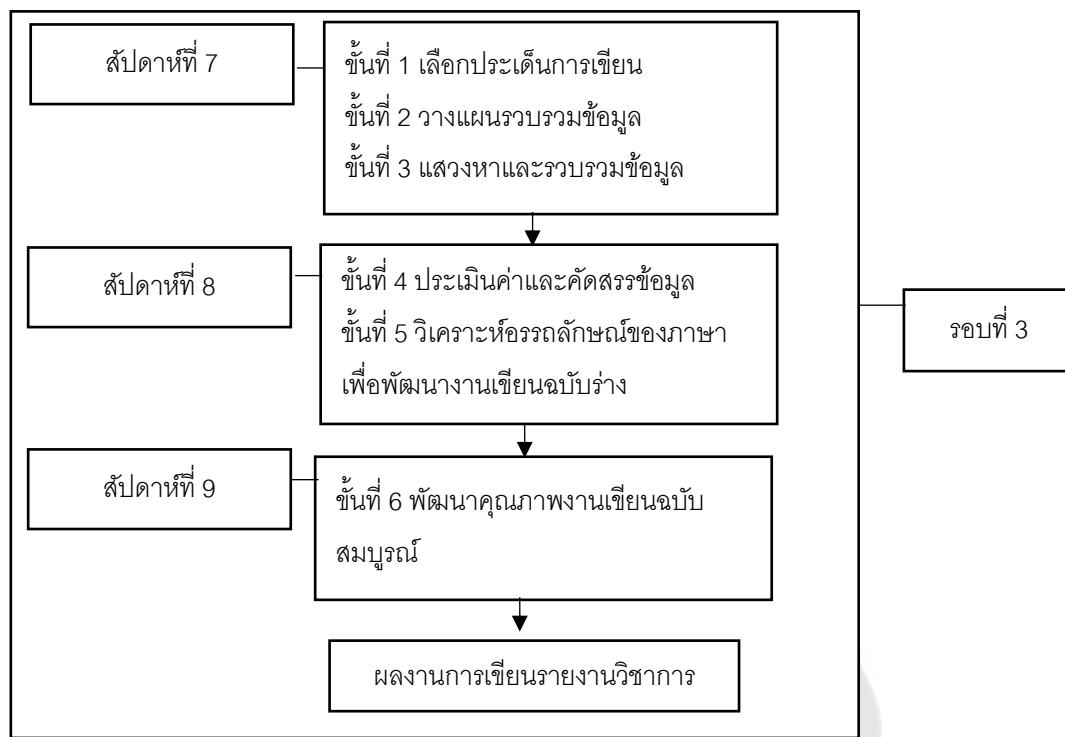
ตาราง 6 โครงสร้างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน

สัปดาห์ที่	เนื้อหาการจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	1) การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียน 1) แนะนำรูปแบบการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล	3
2	2) แนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน 3) ทบทวนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียน	3
3 – 5	การเขียนทบทวนวรรณกรรม	9 + นอกเวลาเรียน
6 – 8	การเขียนบทความวิชาการ	9 + นอกเวลาเรียน
9 – 11	การเขียนรายงานวิชาการ	9 + นอกเวลาเรียน
12	1) การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการหลังเรียน 2) วัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ	3

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน 3 สัปดาห์ต่อประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการ แล้วให้ผู้เรียนเขียนงานเชิงวิชาการตามประเภทที่กำหนดทั้งหมด 3 วงรอบ ครั้งที่ 1 การเขียนทบทวนวรรณกรรม ครั้งที่ 2 การเขียนบทความวิชาการ และครั้งที่ 3 การเขียนรายงานวิชาการ รวม 9 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 (ต่อ)

ภาพประกอบ 2 การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

3) การดำเนินการหลังการทดลอง

หลังจากการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการมาทดสอบกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนที่เกิดจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

หลังจากที่ได้ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นก่อนนำเสนอต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งตรวจโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05
2. การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มทดลองทั้งก่อนและหลังการทดลองโดยการวิเคราะห์แยกรายองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ
3. การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสังเกตและจดบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนระหว่างการดำเนินการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์บันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนมาสรุปเป็นประเด็นสำคัญ
2. ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของความเรียงประกอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากบันทึกการเรียนรู้และบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้วยการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการสรุปองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจากการทบทวนวรรณกรรม

องค์ประกอบความสามารถ	Thomas and Robinson (2000)	Jordan (2003)	Hinkel (2006)	ศุภวรรณ สัจจิตพิบูล (2553)	ชนกพร อังศิริยะ (2560)	University of Leeds (2018)	สรุป
ด้านการนำเสนอเนื้อหา	✓	-	-	✓	✓	-	✓
ด้านการใช้ภาษา	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านการใช้แหล่งข้อมูล / หลักฐานอ้างอิง	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านการเรียบเรียงความคิด	✓	-	✓	✓	✓	-	✓
ด้านรูปแบบและโครงสร้าง งานเขียน	✓	✓	-	-	-	✓	✓
ด้านการสืบค้นและวิเคราะห์ ข้อมูล	-	✓	-	-	-	-	-
ด้านการสรุป เรียบเรียงและ สังเคราะห์	-	✓	-	-	-	-	-
ด้านการวางแผนการเขียน	-	✓	-	-	-	✓	-
ด้านการวิเคราะห์ผู้อ่าน	✓	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 7 พบว่า องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการตามที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่สำคัญจากการปรากฏซ้ำขององค์ประกอบย่อยได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย หลักสูตรและการสอนภาษาไทยเพื่อหาองค์ประกอบความสามารถใน

การเขียนเชิงวิชาการและองค์ประกอบย่อยในการวัดความสามารถในแต่ละองค์ประกอบในลำดับต่อไปดังรายละเอียดที่จะนำเสนอในข้อ 1.2

1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย หลักสูตรและการสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อศึกษาลักษณะความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต และองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีรายละเอียดสามารถสรุปได้ดังตาราง 8

ตาราง 8 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต

ข้อมูล	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)	ร้อยละ
1. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ		
ภาษาไทย	2	40.00
หลักสูตรและการสอนภาษาไทย	3	60.00
รวม	5	100.00
2. ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	0	0.00
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	5	100.00
รองศาสตราจารย์	0	0.00
ศาสตราจารย์	0	0.00
รวม	5	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาโท	0	0.00
ปริญญาเอก	5	100.00
รวม	5	100.00
4. ประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาบัณฑิต		
6 – 10 ปี	2	40.00
11 – 15 ปี	1	20.00
16 – 20 ปี	1	20.00
มากกว่า 20 ปี	1	20.00
รวม	5	100.00

จากตาราง 8 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาภาษาไทย และการสอนภาษาไทย มีตำแหน่งทางวิชาการผู้ช่วยศาสตราจารย์และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกทั้ง 5 คน มีประสบการณ์ในการสอนในระดับปริญญาบัณฑิตมากกว่า 5 ปีขึ้นไปทุกท่าน

ในส่วนของข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตในภาพรวมมีดังนี้

ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในข้อคำถาม “ท่านคิดว่าความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตควรมีลักษณะอย่างไร” ผู้วิจัยสรุปได้ว่า

ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต คือ การเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ แสวงหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ มาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายโดยผ่านกระบวนการคิด วางแผนคัดสรรข้อมูล ตลอดจนประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลมาใช้ประกอบการเขียน สามารถอ้างอิงที่มาของข้อมูลและเขียนอ้างอิงได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ การเขียนงานเชิงวิชาการจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามรูปแบบและประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ สามารถนำเสนอเนื้อหาได้ชัดเจน ตรงประเด็นตามเรื่องที่จะเขียนและถ่ายทอดความคิดได้เป็นลำดับอย่างเหมาะสม ใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องตามแบบแผนและเลือกใช้คำศัพท์ทางวิชาการ ตลอดจนหลักเกณฑ์ทางภาษาในเรื่องต่าง ๆ ทั้งการเลือกใช้คำ สำนวน ประโยค และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจนและเกิดความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการศึกษา

ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในข้อคำถาม “ท่านคิดว่า การเขียนเชิงวิชาการประเภทใดบ้างที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องพัฒนาให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต เพราะเหตุใด” ผู้วิจัยสรุปได้ว่า

ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตมี 3 ประเภท ดังนี้

1. การเขียนทบทวนวรรณกรรม เพราะเป็นการศึกษา หาความรู้ ข้อมูล เนื้อหาตามประเด็นที่ผู้เรียนสนใจว่ามีผู้ใดเคยศึกษาประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้หรือไม่ มีประเด็นใดที่น่าสนใจ ค้นคว้าเพิ่มเติมและสามารถสรุปและสังเคราะห์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาอย่างเป็น

ระบบ เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่าง ๆ

2. การเขียนบทความเชิงวิชาการ เพราะนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตจะต้องได้อ่านและศึกษาบทความเชิงวิชาการในหลากหลายสาขาตามที่ตนเองเรียนหรือสนใจ ดังนั้นจึงควรฝึกและเรียนรู้การเขียนบทความเชิงวิชาการเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ต่าง ๆ สู่สังคมในวงกว้างได้

3. การเขียนรายงานเชิงวิชาการ เพราะส่วนมากการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิตเกือบทุกรายวิชา ผู้สอนจะต้องมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ทำรายงาน และเป็นการฝึกการเรียนรู้กระบวนการค้นคว้าวิจัย การสืบค้น วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการศึกษาและมีคุณค่าต่อการเรียนรู้และการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในข้อคำถาม “ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ (ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน และด้านอื่น ๆ โปรดระบุ) และแต่ละด้านควรมีลักษณะอย่างไร” ผู้วิจัยสรุปได้ว่า

ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นด้วยกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตที่กำหนดให้ และได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะขององค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านรูปแบบงานเขียน คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

2) ด้านการนำเสนอเนื้อหา คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นและครบถ้วน มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์งานเขียนและมีตัวอย่างประกอบการอธิบายชัดเจน เป็นเรื่องที่มีคุณค่า แสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ทันสมัยและน่าสนใจ

3) ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้

อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

4) ด้านการใช้ภาษา คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์วิชาการ การใช้สำนวน และเรียบเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการโดยใช้ระดับภาษาเดียวกันตลอดงานเขียน รวมทั้งกลไกการเขียนในด้านสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5) ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกรับใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การนำเสนอผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ผลการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ผลการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ โดยพิจารณาแนวคิดและหลักการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ไขสาเหตุของปัญหา และช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสรุปแนวคิดสำคัญได้ดังนี้

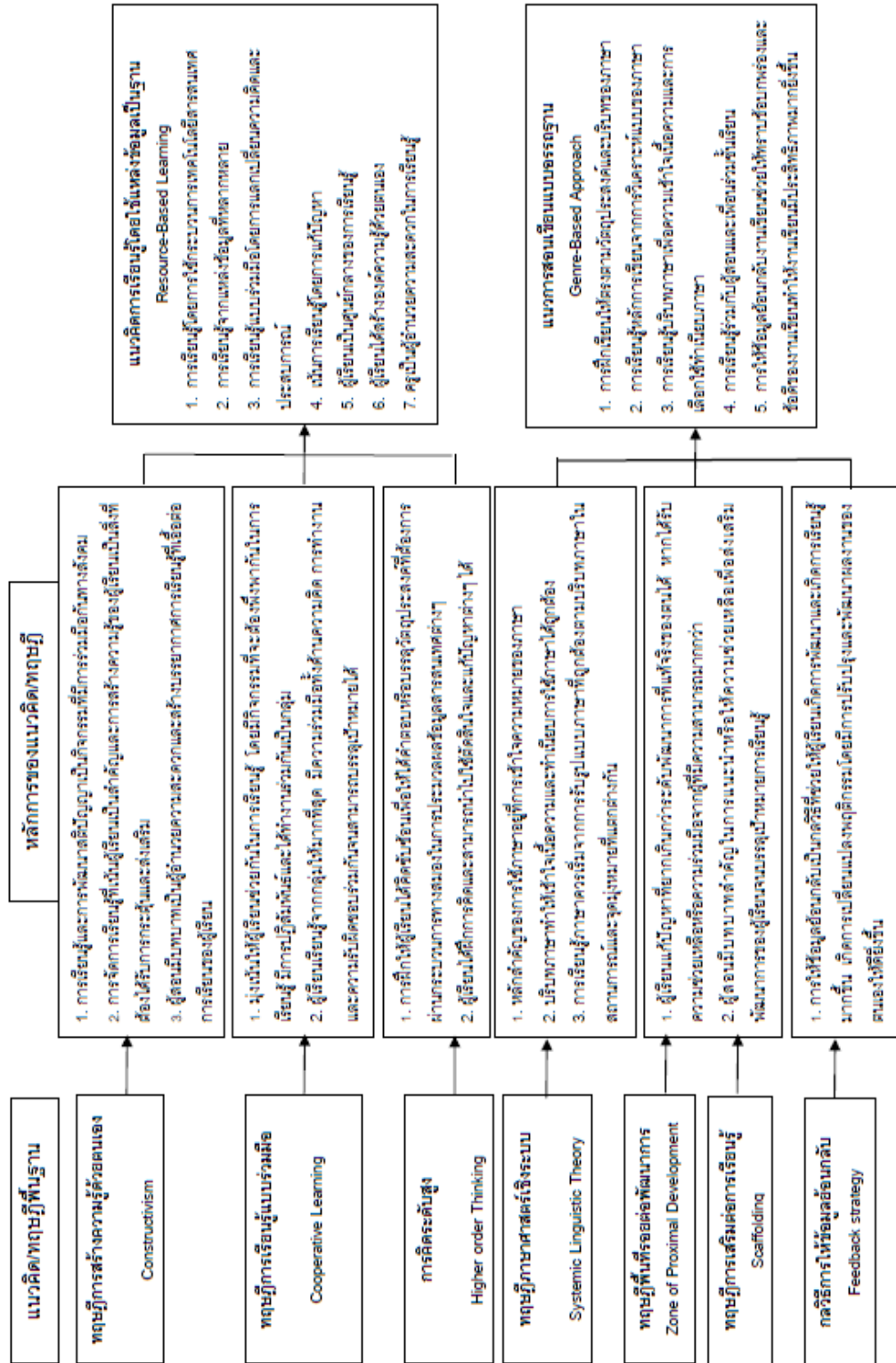
1.1 แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (Resource-Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivist Theory) โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการซึ่งผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเป็นแนวคิดหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการเรียนรู้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและเนื้อหาวิชาไปพร้อมกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ผู้เรียนได้วางแผนในการสืบค้นข้อมูล ฝึกคัดเลือกและประเมินข้อมูลจากการสืบค้นสารสนเทศ และผู้เรียนได้เรียนรู้สารสนเทศในการแก้ปัญหาตลอดจนสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง

1.2 แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเป็นการสอนเขียนที่มุ่งเน้นการเขียนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของผู้อ่าน โดยหลักการสอนเขียนแบบอรรถฐานมีความเชื่อว่าสิ่งสำคัญในการใช้ภาษาคือการเข้าใจความหมายและบริบทภาษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความและสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาควรเริ่มเรียนรู้จากรูปแบบของการใช้ภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาในแต่ละบริบทที่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างการดำเนินเนื้อความและทำเนียบภาษาเฉพาะตัว ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม การชี้แนะและให้คำแนะนำจากผู้สอน การฝึกเขียนด้วยตัวของผู้เรียนเอง รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนจะทำให้เขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในทางวิชาการต่อไป

จากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการสังเคราะห์สาระสำคัญได้ดังรายละเอียดที่แสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ผลการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดในการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน

2. ผลการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานมาสรุปและสร้างเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

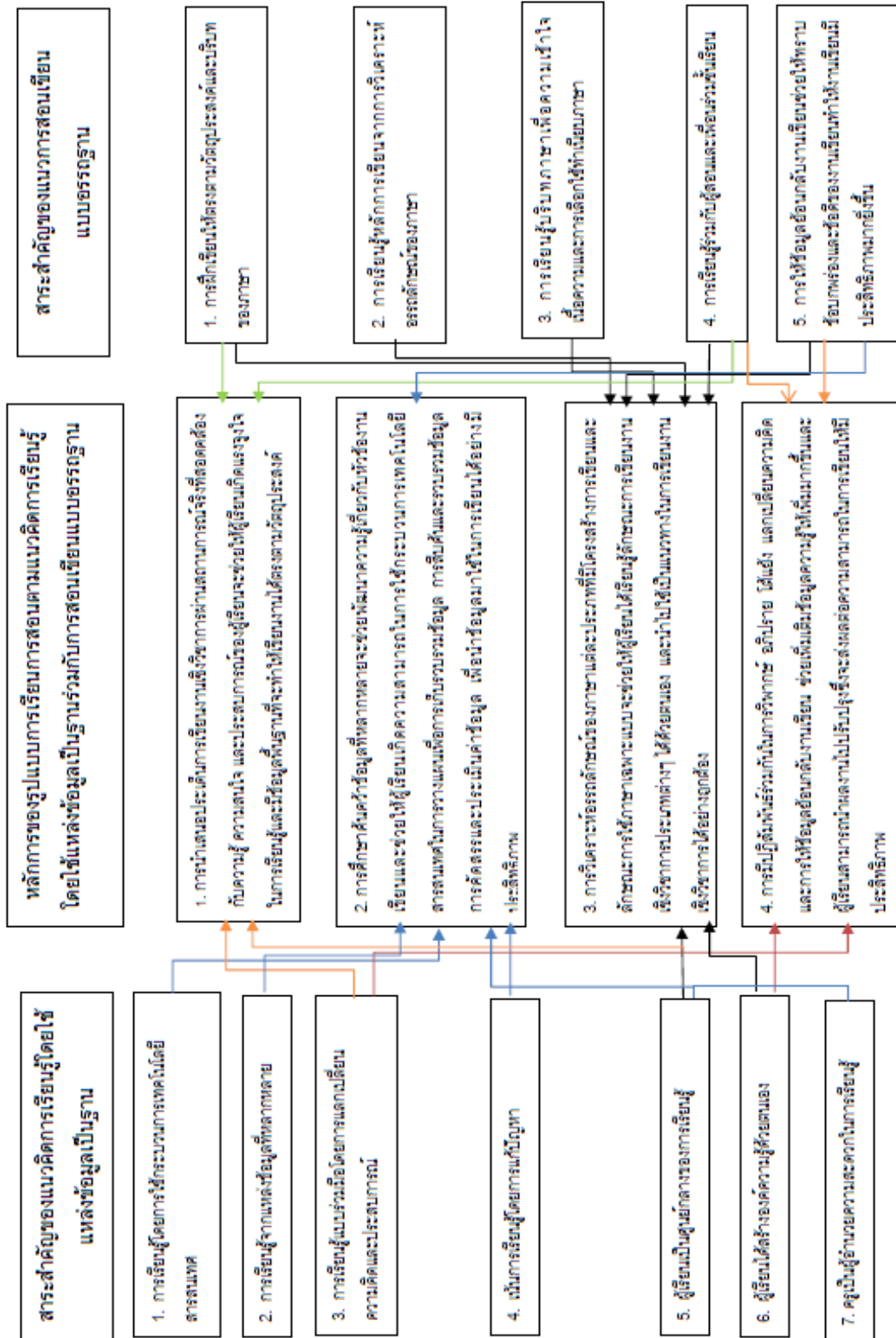
1) การนำเสนอประเด็นการเขียนงานเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงหรือประเด็นที่สอดคล้องกับความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลพื้นฐานที่จะทำให้เขียนงานเชิงวิชาการได้ตรงตามขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียน

2) การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลายจะช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล การคัดสรรและประเมินค่าข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างน่าเชื่อถือ

3) การวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาแต่ละประเภทที่มีโครงสร้างการเขียนและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะแบบจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเองและนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง

4) การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการวิพากษ์ อภิปราย ได้แย้ง แลกเปลี่ยนความคิด และการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน ช่วยเพิ่มเติมและขยายข้อมูลความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้แสดงการสังเคราะห์หลักการจากสาระสำคัญของแนวคิดได้ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนรู้จากการสอนจากสาระสำคัญของแนวคิดในการพัฒนาการเรียนการสอน

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตประกอบด้วยความสามารถ 5 องค์ประกอบ คือ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการอ้างอิงแหล่งข้อมูลประกอบการเขียน
- 2) เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกลึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

2.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบแล้วสรุปเป็นขั้นตอนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนโดยมีรายละเอียดร่างขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน

การวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) การเตรียมการของผู้สอน 2) บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน และ 3) เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การเตรียมการของผู้สอน

เป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยผู้สอนจะต้องเตรียมการในเรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดประเด็นการเขียน การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

1.1) การวิเคราะห์ผู้เรียน

ผู้สอนจะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับสาขาวิชาผู้เรียน ความรู้และความสนใจของผู้เรียน ประสพการณ์เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ

ประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการ เนื้อหาในการเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตในสาขาวิชาที่จะสอน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดขอบเขตเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อและแหล่งการเรียนรู้

1.2) การกำหนดขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ

ผู้สอนจะต้องกำหนดขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยศึกษาประเด็นที่สอดคล้องกับความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ความเป็นปัจจุบัน และเป็นประเด็นที่ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย

1.3) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้สอนควรกำหนดเทคนิคการสอน วิธีการสอน และกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน

1.3.1) การกำหนดเทคนิคและวิธีการสอน

1. วิธีสอนแบบอุปนัย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสรุปความคิดและหลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่าง ๆ จากการศึกษาวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนประเภทต่าง ๆ โดยผู้สอนควรเลือกตัวอย่างงานเขียนที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่ถูกต้องสอดคล้องกับงานเขียนที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งโครงสร้างงานเขียน ลักษณะการใช้ภาษา และเนื้อหาของเรื่องที่จะเขียน นอกจากนี้ควรเลือกตัวอย่างงานเขียนที่มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างงานเขียนที่มีคุณภาพในสาขาวิชาของตน และมีความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษาได้อย่างถูกต้อง

2. วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นวิธีสอนที่ใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งวางแผนการสืบค้นข้อมูล การปรับประเด็นโครงเรื่องการเขียน การฝึกเขียนงานตามอรรถลักษณะการอภิปรายงานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเขียน

3. เทคนิคการใช้คำถาม เป็นเทคนิคที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้ และความคิดเห็นตลอดขั้นตอนการเรียนการสอนเกี่ยวกับสถานการณ์และประเด็นในการเขียนเชิงวิชาการ การวางแผนการคิดสรรข้อมูล การวางโครงเรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียน รวมถึงเนื้อหาของงานเขียน ซึ่งผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและเกิดความเข้าใจในประเด็นเนื้อหา นอกจากนี้ควรใช้คำถามที่ฝึกคิดทบทวนในกระบวนการเขียนด้วย

4. เทคนิคการโต้แย้ง เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการนำเสนอความคิด หลักฐาน และเหตุผลประกอบความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียน การนำเสนอและอภิปรายงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล

5. เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์ เป็นเทคนิคที่ใช้ฝึกฝนให้ผู้เรียนจัดระบบข้อมูลความคิดที่ได้จากการสืบค้นและศึกษาเพื่อเป็นการกำหนดแนวทาง ขอบเขต และวิธีการพัฒนาโครงเรื่องด้วยตนเอง

6. การสาธิต เป็นการสาธิตเทคนิควิธีการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างหลากหลาย

7. การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการให้ข้อเสนอแนะในงานเขียน โดยผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการให้และรับข้อมูลย้อนกลับในหลากหลายรูปแบบ

8. วิธีการเสริมศักยภาพและเทคนิคการชี้แนะ เป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ สังเกตวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหา และติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการเขียนงานเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ผู้สอนสามารถนำเทคนิคและวิธีการสอนอื่น ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

1.3.2) การกำหนดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน

1. แบบการวางแผนการสืบค้นข้อมูลประกอบการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการระบุประเด็น วิธีการศึกษาค้นคว้าและแหล่งที่มาของข้อมูล

2. ใบบางการเขียนโครงเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนนำประเด็นที่ได้มาเรียบเรียงให้เป็นโครงเรื่องเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนงานเชิงวิชาการให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียน

3. แบบการประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และครบถ้วนตามประเด็นการเขียน

4. แบบตรวจสอบคุณภาพประเด็นและข้อมูลประกอบการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียนและคุณภาพของข้อมูลก่อนนำไปใช้ประกอบการเขียน

5. แบบวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษา

6. ใบบงานกลุ่ม การเขียนเนื้อความจากอรรถลักษณะของภาษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันฝึกเขียนเป็นกลุ่มในเนื้อหาใหม่แต่ใช้อรรถลักษณะของภาษาเดิม

7. แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียน

1.4) การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ผู้สอนควรเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1.4.1) สถานการณ์หรือขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ คือ การกำหนดเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ใช้ในการนำเสนอประเด็นงานเขียนเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยสถานการณ์ควรเป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงกับข่าวหรือเหตุการณ์ร่วมสมัย และสอดคล้องกับวัย ความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

1.4.2) ตัวอย่างงานเขียนที่มีอรรถลักษณะของภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการเขียนงานเชิงวิชาการ มีเนื้อหาสอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน

1.4.3) แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายประกอบการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความหลากหลายทั้งเอกสาร บุคคล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

2) บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ผู้สอน ผู้เรียนควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

2.1) บทบาทผู้สอน

2.1.1) ศึกษาคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริม

ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตอย่างละเอียด และให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเขียนงานเชิงวิชาการก่อนเข้าสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.1.2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน และศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่ใช้ในการสอนเพื่อใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียนและให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้และความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการ

2.1.3) จัดเตรียมสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน ความสนใจ ตลอดจนประสบการณ์ของผู้เรียนโดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.1.4) กระตุ้นและเสริมแรงให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสถานการณ์การเขียนงานเชิงวิชาการกับความรู้ ความสนใจ ตลอดจนประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในการแสดงความรู้ ความคิด และให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการอภิปรายประเด็นต่าง ๆ ได้

2.1.5) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคและกลวิธีที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบอุปนัย การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เทคนิคการใช้ผังกราฟิก เทคนิคการตั้งคำถาม เทคนิคการใช้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และได้พัฒนาทักษะทางภาษาและการนำเสนอ

2.1.6) กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน โดยใช้คำถามระดับสูงที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียนและความสามารถที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกฝนในแต่ละคาบ

2.1.7) กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการและมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนเชิงวิชาการด้วยการเสริมแรงและการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับแก้งานเขียนให้มีประสิทธิภาพ

2.1.8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ รอบด้าน ทั้งในการวิเคราะห์ประเด็นหรือสถานการณ์ที่กำหนด การเชื่อมโยงประสบการณ์ การวิพากษ์งานเขียน การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน และการตั้งคำถาม โดยผู้สอนควรรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ และให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนากระบวนการคิดและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนงานเชิงวิชาการ

2.1.10) จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในการฝึกเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างสะดวก

2.1.11) จัดเตรียมตัวอย่างงานเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งวางแผนว่าจะใช้ตัวอย่างงานเขียนใดให้เหมาะสมกับประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการเพื่อประโยชน์ในการฝึกเขียนงานของผู้เรียน

2.2) บทบาทผู้เรียน

2.2.1) ฟังคำชี้แจงการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต

2.2.2) ทำความเข้าใจและเชื่อมโยงสถานการณ์การเขียนกับสถานการณ์ที่กำหนดให้กับความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของตนเอง

2.2.3) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วิพากษ์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้

2.2.4) นำกลวิธีต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาการคิดและการเขียนงานเชิงวิชาการที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน

2.2.5) หมั่นฝึกฝนและพัฒนาวิธีการในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างรอบด้าน

2.2.6) ยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากการให้ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและผู้สอน และนำข้อเสนอที่ได้รับมาปรับแก้ในงานเขียนของตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพงานเขียนเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2.7) ฝึกทบทวน ตรวจสอบ และวิเคราะห์ปัญหาการเขียนงานเชิงวิชาการของตนเอง และสามารถให้ข้อเสนอแนะโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของเพื่อนได้ถูกต้อง

2.2.8) บันทึกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนรู้ตามขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่ใช้เพื่อเป็นการสะท้อนมุมมองจากผู้เรียน

3) เจ็อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน

3.1) เจ็อนไขด้านผู้เรียน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่นำไปทดลองใช้กับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปปรับใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษาหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ได้ โดยผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อจัดเตรียมสถานการณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละศาสตร์หรือสาขาวิชาอื่น ๆ โดยหากจะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาควรปรับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาให้มากพอและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่มมากขึ้น

3.2) เจ็อนไขด้านผู้สอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา ดังนั้นนอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านกลวิธีการสอนภาษาและมีความเชี่ยวชาญในการเขียนเชิงวิชาการแล้ว ผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้มอบหมายให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานเชิงวิชาการในประเภทต่าง ๆ โดยผู้สอนสามารถศึกษาความรู้เพิ่มเติมหรือขอคำแนะนำจากผู้สอนรายวิชาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหางานเขียน เพื่อสามารถประเมินงานเขียนเชิงวิชาการและให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนที่เป็นประโยชน์ทั้งในด้านเนื้อหาและความสามารถในการเขียน

3.3) เจ็อนไขด้านเนื้อหา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการซึ่งถือได้ว่าเป็นทักษะการเขียนระดับสูง จะต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกฝน ดังนั้นผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ความรู้และความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ การใช้ภาษา การเขียนย่อหน้า การเขียนโครงเรื่อง การเขียนอ้างอิง เป็นต้น เพื่อจะเป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเขียนเชิงวิชาการอันจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเขียนเชิงวิชาการมากยิ่งขึ้น

3.4) เจ็อนไขด้านเวลา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการซึ่งมีหลากหลายประเภท และแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะและระดับ

ความยากง่ายแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้สอนที่จะนำรูปแบบนี้ไปใช้จะต้องวางแผนกำหนดระยะเวลาในการสอนให้ครอบคลุมประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ผู้เรียนในสาขาวิชาและระดับชั้นนั้น ๆ จำเป็นต้องเรียนรู้ รวมทั้งต้องมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเขียนในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 2 ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน

การดำเนินการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ขั้นเลือกประเด็นการเขียน เป็นขั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเลือกประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

1.1) นำเสนอสถานการณ์

ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งอาจจะเป็นโฆษณา ข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนผ่านสื่อสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ

1.2) แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนในมุมมองที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ

1.3) กำหนดประเด็นการเขียน

ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการเขียนจากขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด แล้วให้ผู้เรียนรายบุคคลระบุนรายละเอียดประเด็นที่ต้องการสืบค้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียนงานเชิงวิชาการ

2) ขั้นวางแผนรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้วางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียน แล้วให้ผู้เรียนนำรายละเอียดประเด็นสำคัญที่ต้องการสืบค้นมากำหนดแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลให้เหมาะสมกับเนื้อหางานเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

2.1) วิเคราะห์ประเด็นการเขียน

ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามที่หลากหลายและครอบคลุมประเด็นการเขียน เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดประเด็นการเขียนที่สำคัญและมาใช้กำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนรวบรวมข้อมูล

2.2) วางแผนรวบรวมข้อมูล

ผู้เรียนวางแผนการรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่กำหนด จากนั้นร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลาย น่าเชื่อถือ และเหมาะสมกับเนื้อหางานเขียนเชิงวิชาการ

3) ขั้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำมาสร้างเป็นโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

3.1) สืบค้นและจัดกลุ่มข้อมูล

ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลตามแผนการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากนั้นผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นให้เหมาะสม

3.2) วางโครงเรื่องงานเขียน

ผู้เรียนนำข้อมูลที่จัดกลุ่มตามประเด็นไว้ มาเรียบเรียงเป็นโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการตามหลักการเขียนโครงเรื่อง

4) ขั้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา ความสอดคล้องกับเนื้อหา และเพียงพอต่อประเด็นที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาตรวจสอบและปรับปรุงโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการให้เหมาะสม (1 ชั่วโมง)

4.1) ประเมินค่าข้อมูล

ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสอดคล้องของเนื้อหา และความเพียงพอของข้อมูลตามแนวทางการประเมินค่าข้อมูลที่กำหนด

4.2) ปรับปรุงโครงงานเขียน

ผู้เรียนนำประเด็นที่ได้จากการประเมินค่าข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงโครงงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล จากนั้นผู้เรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นของโครงงานเขียนที่ควรปรับปรุงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

5) ชั้นวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้การจัดระบบความคิดของตนเอง โดยการนำหลักการเขียนงานที่ผู้เรียนได้วิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษามาใช้ในการพัฒนางานเขียนฉบับร่างให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท (2 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

5.1) เรียนรู้อรรถลักษณะของภาษา

ผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหา โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของอรรถลักษณะของภาษาจากตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

5.2) ฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ร่วมกัน

ผู้เรียนกลุ่มย่อยวางแผนร่วมกันในการฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ในประเด็นที่กลุ่มสนใจ โดยเขียนตามอรรถลักษณะของภาษาเดิมที่เรียนรู้มาในข้อ 5.1 แล้วนำเสนองานเขียนในชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน

5.3) สร้างสรรค์งานเขียนฉบับร่าง

ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา และการฝึกเขียนมาใช้ในการพัฒนางานเขียนฉบับร่างตามประเด็นโครงเรื่องที่กำหนดไว้และให้ถูกต้องตามหลักของการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

6) ชั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์ เป็นขั้นการพัฒนาคุณภาพงานเขียนโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนเองและเพื่อน เพื่อนำมาทบทวนและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการให้ข้อมูลย้อนกลับไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ (3 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

6.1) พิจารณาและทบทวนงานเขียน

ผู้เรียนพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของตนเองตามองค์ประกอบของการเขียนงานเชิงวิชาการ

6.2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

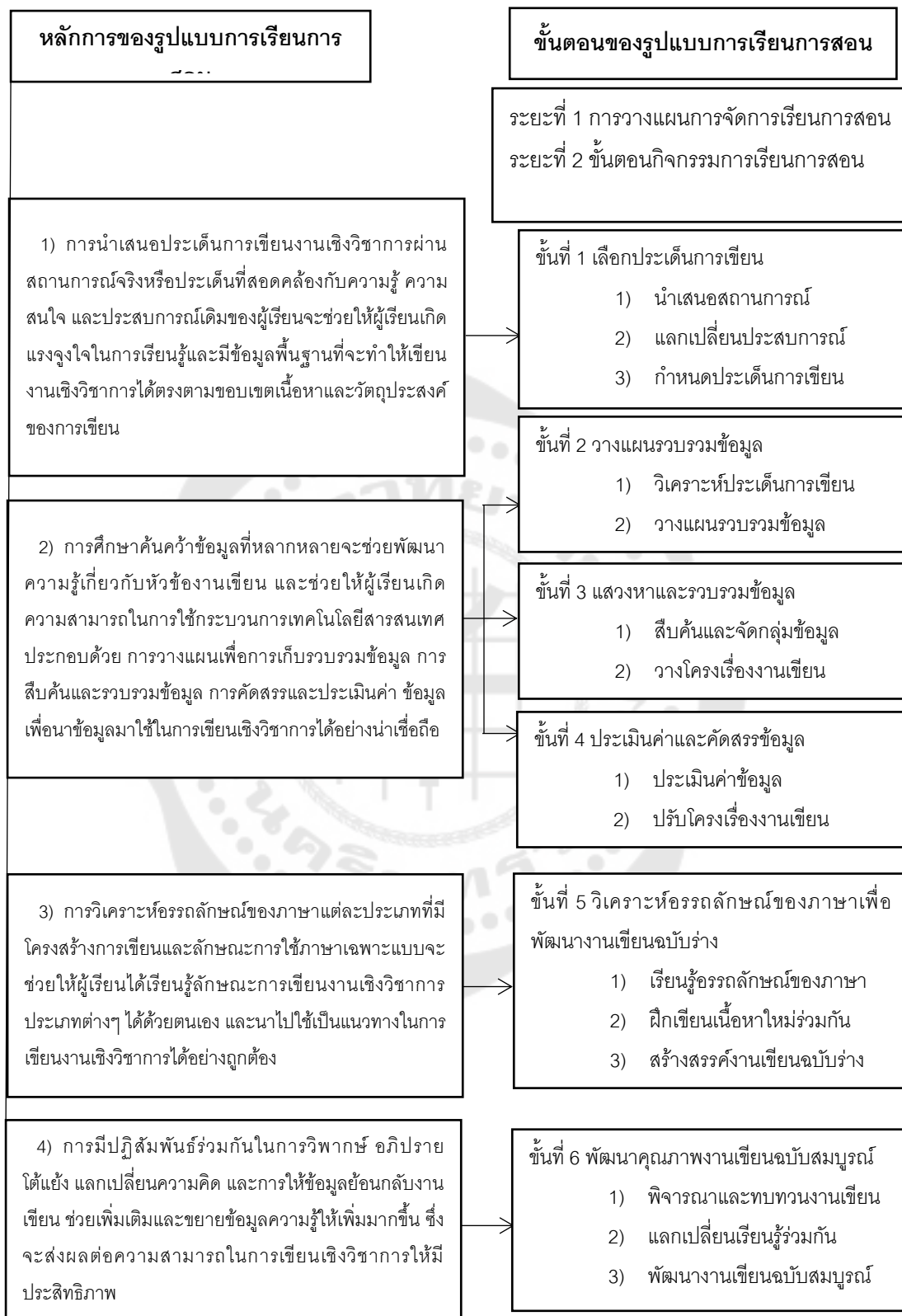
ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานเขียนของตนเองกับเพื่อน โดยให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของเพื่อนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับแก้งานเขียนเชิงวิชาการให้ดียิ่งขึ้น

6.3) พัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์

ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนเชิงวิชาการของตนเองจากการวิเคราะห์ปัญหาของการเขียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อน แล้วพัฒนาเป็นงานเขียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้สอนตรวจและให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการต่อไป

ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนนำไปสู่ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นผู้วิจัยได้แสดงไว้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ผลการสังเคราะห์หลักการสู่ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.4 การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน

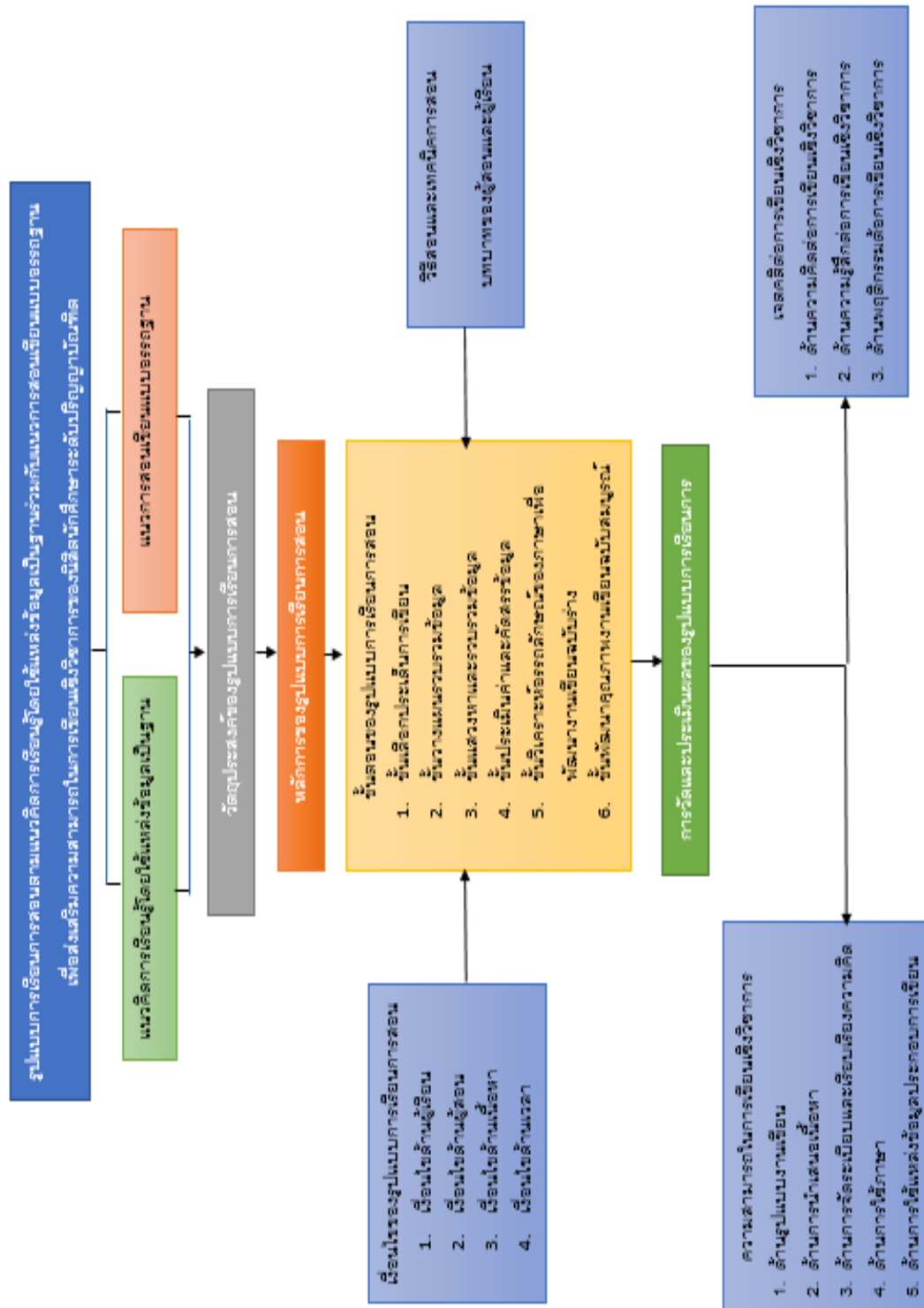
ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวัดและประเมินผลในแต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน และการตรวจผลงานการเขียนเชิงวิชาการตามเกณฑ์การประเมินผลงานการเขียนเชิงวิชาการวัดผลระหว่างการจัดการเรียนการสอน ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการอ้างอิงแหล่งข้อมูลประกอบ การเขียน

2) การประเมินเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนครบถ้วน ซึ่งพิจารณาตามประเด็นการวัด 3 ด้าน คือ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

3) การประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ การตั้งคำถาม การวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้งและแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เรียน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานเขียนของตนเองและของเพื่อนโดยใช้แบบให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน และเขียนบันทึกการเรียนรู้อันหลังการฝึกเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

จากการกำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนมี 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบรูปแบบการเรียนการสอน ได้ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบบรรทัดฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจสอบจากการทดลองสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1) ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ดังที่แสดงไว้ในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 5)

รายการประเมิน	ค่าดัชนี	ผลการประเมิน
	ความสอดคล้อง	
1. ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	1.00	สอดคล้อง
2. แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน	1.00	สอดคล้อง
3. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	1.00	สอดคล้อง
4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	0.90	สอดคล้อง
5. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	0.80	สอดคล้อง

จากตาราง 9 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกันโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมเท่ากับ 0.80 – 1.00 ทุกด้านของรายการประเมินและได้แสดงรายละเอียดผลการประเมินองค์ประกอบรายด้านไว้ในภาคผนวก

2) ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอน

ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ดังที่แสดงไว้ในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 5)

รายการประเมิน	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง	ผลการประเมิน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม	0.95	สอดคล้อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บทความวิชาการ	0.95	สอดคล้อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รายงานวิชาการ	0.90	สอดคล้อง

จากตาราง 10 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาพรวมของความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมเท่ากับ 0.90 – 0.95 ทุกหน่วยการเรียนรู้ และได้แสดงรายละเอียดผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ไว้ในภาคผนวก

3) ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ดังที่แสดงไว้ในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ (n = 5)

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	4.80	0.42	เหมาะสมมากที่สุด
2. แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	0.42	เหมาะสมมากที่สุด
3. โครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
4. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	4.76	0.44	เหมาะสมมากที่สุด
5. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
6. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
7. แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้	4.80	0.42	เหมาะสมมากที่สุด
8. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน	4.60	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
9. การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
10. เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน	4.45	0.51	เหมาะสมมาก
เฉลี่ยผลการประเมินภาพรวม	4.71	0.45	เหมาะสมมากที่สุด

จากตาราง 11 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45) และไม่มีด้านใดที่มีระดับความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดไว้คือค่าเฉลี่ยจะต้องอยู่ในระดับเหมาะสมโดยมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินด้านที่ 1 – 9 มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.60 – 4.80 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และด้านที่ 10 เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับเหมาะสมมากเพียงด้านเดียว โดยรายละเอียดการประเมินแต่ละด้านจะแสดงไว้ในภาคผนวก

อย่างไรก็ตามจากการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน ความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้กับร่างรูปแบบการเรียนการสอน และความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิมาแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นดังรายละเอียดที่สรุปได้ต่อไปนี้

1. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน บรรยายหลักการได้ชัดเจนเป็นลำดับ แต่ควรปรับการใช้ภาษาให้มีความกระชับจะดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจน มุ่งวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงวิชาการและเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอน

3. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน

การอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แต่ควรเขียนเฉพาะขั้นตอนสำคัญและรายละเอียดให้กระชับขึ้น ควรระบุจำนวนชั่วโมงที่คาดว่าจะใช้ในแต่ละขั้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

4. เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน

เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอนเขียนได้รอบด้าน แต่ควรระบุรายละเอียดของเงื่อนไขแต่ละด้านให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ต่อการนำไปจัดการเรียนการสอน

5. แผนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและเป็นลำดับขั้นชัดเจนดี สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ควรเพิ่มเทคนิควิธีการหรือคำถามที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น ควรระบุระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ในการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ตัวอย่างงานเขียนและกิจกรรมที่ใช้ฝึกมีความเหมาะสม

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนในลำดับต่อไป

3.2 การตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนโดยการทดลองสอน

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 29 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ ครบตาม 1 รอบของขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ผลการทดลองสอนพบว่า ในขั้นตอนเลือกประเด็นการเขียน ผู้เรียนส่วนมากยังไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้มากนัก ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการใช้คำถามและการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ขึ้นวางแผนรวบรวมข้อมูล ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเด็นการเขียนด้วยการใช้คำถามได้หลากหลายและครอบคลุมประเด็นการเขียน และสามารถวางแผนการสืบค้นข้อมูลได้ดีพอสมควร แต่แหล่งที่มาที่ผู้เรียนเขียนระบุไว้ส่วนใหญ่จะมาจากอินเทอร์เน็ตเพียงแหล่งเดียว ซึ่งอาจจะทำให้ได้ข้อมูลไม่หลากหลาย ขึ้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล ผู้เรียนบางคนยังไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ครบและตรงตามประเด็นที่สนใจได้มากพอ ผู้วิจัยจึงแนะนำแหล่งเรียนรู้ วิธีการและเทคนิคในการสืบค้นข้อมูลให้ได้ตามความต้องการ ขึ้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล ผู้เรียนสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงมาได้ แต่บางส่วนจำเป็นต้องปรับประเด็นการเขียนงาน เนื่องจากมีข้อมูลบางส่วนไม่สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด ขึ้นวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนและสามารถเขียนได้ตามอรรถลักษณะที่เหมาะสม ขึ้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์ ผู้เรียนหลายคนยังไม่สามารถวิเคราะห์และให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของเพื่อนได้รอบด้าน ผู้วิจัยจึงใช้ตัวอย่างงานเขียนยกตัวอย่างและให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนได้ตรงประเด็นมากขึ้น

ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนผู้วิจัยได้นำไปปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วนได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และ 2) ด้านเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การนำเสนอประสิทธิผลด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการตามองค์ประกอบรายด้าน 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ และ 4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการจัดการเรียนการสอน ตามรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียนและหลังเรียน

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยคะแนนเต็มเท่ากับ 60 คะแนน ดังที่จะได้นำเสนอในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)

ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ	ก่อนเรียน			หลังเรียน			t	P
	\bar{x}	ร้อยละ	S.D.	\bar{x}	ร้อยละ	S.D.		
คะแนนเต็ม 60 คะแนน	30.26	50.43	7.263	46.50	77.50	5.961	30.455*	.000

*p < .05

จากตาราง 12 พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยมีคะแนนก่อนการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 50.43 และมีคะแนนหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 77.50

1.2 ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการตามองค์ประกอบรายด้าน

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน ดังที่จะได้นำเสนอในตาราง 13 - 17

1.2.1 ด้านรูปแบบงานเขียน

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในด้านรูปแบบงานเขียนมีคะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านรูปแบบงานเขียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)

ด้านรูปแบบงานเขียน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
รูปแบบงานเขียน (4)	1.76	0.764	3.57	0.503	13.283*	.000
คะแนนเต็ม 4 คะแนน	1.76	0.764	3.57	0.503	13.283*	.000

*p < .05

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านรูปแบบงานเขียนเท่ากับ 1.76 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 3.57 และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที่พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านรูปแบบงานเขียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 ด้านการนำเสนอเนื้อหา

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในด้านการนำเสนอเนื้อหา มีคะแนนเต็ม 16 คะแนน แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความมีสาระของเนื้อหา เอกภาพของงานเขียน กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา และ ความมีคุณค่าของเนื้อหา ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)

ด้านการนำเสนอเนื้อหา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ความมีสาระของเนื้อหา (4)	1.88	0.711	3.34	0.485	14.659*	.000
2. เอกภาพของงานเขียน (4)	1.84	0.612	3.07	0.796	10.690*	.000
3. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา (4)	1.50	0.509	2.73	0.452	10.690*	.000
4. ความมีคุณค่าของเนื้อหา (4)	2.34	0.485	2.80	0.401	4.629*	.000
คะแนนเต็ม 16 คะแนน	7.57	1.901	11.96	1.865	21.859*	.000

*p < .05

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการนำเสนอเนื้อหา ก่อนการทดลองเท่ากับ 7.57 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 11.96 และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการนำเสนอเนื้อหาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของด้านการนำเสนอเนื้อหา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความมีสาระของเนื้อหา เอกภาพของงานเขียน กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา และ ความมีคุณค่าของเนื้อหา ก่อนการทดลองเท่ากับ 1.88, 1.84, 1.50 และ 2.34 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 3.34, 3.07, 2.73 และ 2.80 ตามลำดับ และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการนำเสนอเนื้อหาทุกองค์ประกอบย่อยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3 ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดมีคะแนนเต็ม 12 คะแนน แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การลำดับความคิด การขยายความคิด และการเชื่อมโยงความคิด ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)

ด้านการจัดระเบียบ และเรียบเรียงความคิด	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. การลำดับความคิด (4)	2.34	0.935	3.03	0.598	6.429*	.000
2. การขยายความคิด (4)	2.07	0.627	3.11	0.588	15.385*	.000
3. การเชื่อมโยงความคิด (4)	2.19	0.401	2.65	0.689	4.045*	.000
คะแนนเต็ม 12 คะแนน	6.61	1.698	8.80	1.549	16.109*	.000

*p < .05

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดก่อนการทดลองเท่ากับ 6.61 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 8.80 และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที่พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการลำดับความคิด การขยายความคิด และการเชื่อมโยงความคิด ก่อนการทดลองเท่ากับ 2.34, 2.07 และ 2.19 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 3.03, 3.11 และ 2.65 ตามลำดับ และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที่พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดทุกองค์ประกอบย่อยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.4 ด้านการใช้ภาษา

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในด้านการใช้ภาษามีคะแนนเต็ม 16 คะแนน แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การใช้คำศัพท์ การใช้ประโยค การใช้ระดับภาษา และกลไกการเขียน ดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)

ด้านการใช้ภาษา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. การใช้คำศัพท์ (4)	2.15	0.367	2.65	0.689	3.934*	.001
2. การใช้ประโยค (4)	2.34	0.485	3.00	0.000	6.872*	.000
3. การใช้ระดับภาษา (4)	2.30	0.470	3.03	0.527	6.985*	.000
4. กลไกการเขียน (4)	1.92	0.688	3.15	0.674	12.200*	.000
คะแนนเต็ม 16 คะแนน	8.73	1.710	12.00	1.326	17.336*	.000

*p < .05

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้ภาษาก่อนการทดลองเท่ากับ 8.73 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 12.00 และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที่ พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้ภาษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของด้านการใช้ภาษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการใช้คำศัพท์ การใช้ประโยค การใช้ระดับภาษา และกลไกการเขียน ก่อนการทดลองเท่ากับ 2.15, 2.34, 2.30 และ 1.92 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 2.65, 3.00, 3.03 และ 3.15 ตามลำดับ และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที่ พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้ภาษาทุกองค์ประกอบย่อยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.5 ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนมีคะแนนเต็ม 12 คะแนน แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การคัดเลือกข้อมูล การอ้างอิงข้อมูล และความสอดคล้องของการอ้างอิง ดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (n = 26)

ด้านการใช้แหล่งข้อมูล ประกอบการเขียน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. การคัดเลือกข้อมูล (4)	2.38	1.061	3.88	0.325	8.062*	.001
2. การอ้างอิงข้อมูล (4)	1.38	0.496	2.69	0.617	14.167*	.000
3. ความสอดคล้องของการ อ้างอิง (4)	1.80	0.401	3.57	0.503	20.996*	.000
คะแนนเต็ม 12 คะแนน	5.57	1.770	10.15	1.120	20.517*	.000

*p < .05

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนก่อนการทดลองเท่ากับ 5.57 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 10.15 และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที่ พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการคัดเลือกข้อมูล การอ้างอิงข้อมูล และความสอดคล้องของการอ้างอิง ก่อนการทดลองเท่ากับ 2.38, 1.38 และ 1.80 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 3.88, 2.69 และ 3.57 ตามลำดับ และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติทดสอบที่ พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนทุกองค์ประกอบย่อยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.6 คะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การนำเสนอผลคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยจะนำเสนอคะแนนในภาพรวมของการเขียนเชิงวิชาการทั้ง 3 วงรอบ ได้แก่ การเขียนบททวนวรรณกรรม การเขียนบทความวิชาการ และการเขียนรายงานวิชาการ โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างจะนำไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินระดับความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตที่กำหนดไว้คือ ระดับความสามารถดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 70 ขึ้นไปตามที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 3 ซึ่งมีผลคะแนนดังตาราง 18

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างในระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน ($n = 26$)

หน่วยการเรียนรู้ที่	ประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ			ระดับ ความสามารถ
		\bar{x}	S.D.	
1	การเขียนบททวนวรรณกรรม	71.26	3.560	ดี
2	การเขียนบทความวิชาการ	73.35	2.746	ดี
3	การเขียนรายงานวิชาการ	73.90	2.491	ดี

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างในการทดลองหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 – 3 คิดเป็นร้อยละ 71.26, 73.35 และ 73.90 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินระดับความสามารถทางการเขียนในระดับปริญญาบัณฑิต พบว่า ในการทดลองหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 - 3 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต อีกทั้งผู้วิจัยวิเคราะห์จากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยบันทึกไว้เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อศึกษาข้อมูลพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างและบรรยากาศการเรียนการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ในระหว่างและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านต่าง ๆ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์บันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และจำแนกผลการวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ประกอบการอ้างอิงข้อความที่ได้จากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนดังต่อไปนี้

1.3.1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านรูปแบบงานเขียน

ในระยะก่อนการทดลองผู้เรียนส่วนมากจะเขียนงานเขียนเชิงวิชาการโดยไม่มีย่อหน้า หรือเขียนเพียงย่อหน้าเดียวตลอดทั้งเรื่องทำให้งานเขียนมีองค์ประกอบไม่ครบถ้วนและไม่เป็นไปตามรูปแบบงานเขียนที่กำหนด

เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้เรียนสามารถเขียนได้ตามรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภทสามารถเขียนงานได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ อีกทั้งยังสามารถจัดวางองค์ประกอบได้ถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนและมีสัดส่วนและเหมาะสม ทั้งนี้ขั้นตอนสำคัญที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียน ซึ่งผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างงานเขียนและสามารถสรุปลักษณะโครงสร้างงานเขียนทำให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบการเขียนจึงทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านรูปแบบงานเขียน

โดยสะท้อนได้จากวิธีการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปใช้ดังตัวอย่างข้อความที่คัดลอกมาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

“...การที่เราได้ฝึกการวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนของงานเขียนเชิงวิชาการประเภทต่าง ๆ จากตัวอย่างงานเขียนที่อาจารย์นำมาให้ศึกษา ทำให้สามารถรู้และเข้าใจองค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนที่ดีในแต่ละประเภท อีกทั้งนำมาใช้เป็นแบบอย่างในงานเขียนของตนเองได้...” (THA04)

“...การฝึกวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาจากงานเขียนตัวอย่าง ช่วยทำให้เข้าใจองค์ประกอบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ มากขึ้น รู้ว่าส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนสรุปของงานเขียนเป็นส่วนสำคัญและต้องมีให้ครบถ้วนในงานเขียน อีกทั้งยังทราบว่าควรจัดวางองค์ประกอบ ต่าง ๆ เหล่านั้นให้เหมาะสม...” (THA12)

1.3.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการนำเสนอเนื้อหา

ผู้เรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ดีขึ้นตามลำดับ แม้ในระยะก่อนการทดลองพบว่า ผู้เรียนจะประสบปัญหาในการนำเสนอเนื้อหา กล่าวคือ ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาอย่างไม่ค่อยสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน มีประเด็นที่นำเสนอยังไม่ครบถ้วนและยังไม่ตรงประเด็น นำเสนอใจความสำคัญหลายประเด็นในย่อหน้า ขาดความเป็นเอกภาพในงานเขียน และใจความสำคัญของงานเขียนแต่ละย่อหน้าไม่ค่อยสอดคล้องสัมพันธ์กัน อีกทั้งเนื้อหาที่นำเสนอยังไม่น่าสนใจและไม่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์

เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้เรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน มีประเด็นครบถ้วนและรอบด้านมากขึ้น สามารถเขียนแต่ละย่อหน้าได้อย่างมีเอกภาพมากขึ้น ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าชัดเจนและสอดคล้องสัมพันธ์กัน ผู้เรียนเลือกใช้อรรถลักษณะของภาษาแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา รวมถึงผู้เรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างน่าสนใจ และแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น ทั้งนี้ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา เนื่องจากในขั้นตอนการเรียนการสอนมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนได้มีการวางแผนและสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ

รวมถึงได้วางโครงเรื่องและปรับปรุงแก้ไขก่อนการเขียนจริงจึงทำให้เนื้อหาครบถ้วนและตรงประเด็นมากขึ้น และการได้ฝึกวิเคราะห์หรือรศลักษณะของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาได้ชัดเจนถูกต้องและเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของเรื่องได้ โดยสะท้อนได้จากวิธีการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปใช้ดังตัวอย่างข้อความที่คัดลอกมาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

“...การได้เขียนเรื่องที่ถนัดและตรงตามความสนใจช่วยทำให้งานเขียนมีสาระครบถ้วนเนื่องจากได้เขียนในสิ่งที่สนใจ อีกทั้งการได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการเขียนกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนช่วยทำให้เห็นมุมมองที่กว้างขึ้น และสามารถนำเสนอเนื้อหาได้รอบด้านและมีความน่าสนใจมากขึ้น...” (THA22)

“...การได้ฝึกวางแผนก่อนการสืบค้นข้อมูลจริงมีส่วนช่วยให้การสืบค้นข้อมูลง่ายขึ้น อีกทั้งได้ข้อมูลครบมากยิ่งขึ้น ทำให้เห็นว่าวางแผนมีส่วนสำคัญมาก ถ้าไม่วางแผนก็อาจจะสืบค้นข้อมูลอย่างไรทิศทาง...โครงเรื่องเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและตรงประเด็นกับหัวข้อที่จะเขียน...” (THA11)

“...การวิเคราะห์หรือรศลักษณะของภาษามีส่วนสำคัญในการช่วยให้เราสามารถเลือกใช้กลวิธีการนำเสนอให้สอดคล้องกับเนื้อหามากยิ่งขึ้น ช่วยให้เห็นตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาที่ดีและทำให้งานเขียนเราดีขึ้นได้อีกด้วย...” (THA20)

1.3.3 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด

ในระยะก่อนการทดลองพบว่า ผู้เรียนจะประสบปัญหาในการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด กล่าวคือ ผู้เรียนส่วนใหญ่จะลำดับความคิดไม่ต่อเนื่องกัน เนื้อหาแยกออกเป็นส่วน ๆ ลำดับวอกวนไปมาทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก ขยายความคิดในเนื้อหาอย่างไม่ชัดเจนและไม่สมเหตุสมผล และยังไม่สอดคล้องกับประเด็นของเรื่องเท่าที่ควร เชื่อมโยงความคิดในและย่อหน้าไม่ถูกต้องทำให้เรื่องราวขาดความต่อเนื่อง

เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดของเนื้อหาได้ดีขึ้นลำดับความคิดได้ตามหลักการ สามารถเรียบเรียงเนื้อหาออกมาเป็นเรื่องราวได้อย่างเหมาะสม ขยายความคิดหลักของเรื่องได้ชัดเจน มีเหตุผลและสอดคล้องกับประเด็นของเรื่องมากขึ้น ทำให้อ่านเข้าใจเรื่องที่เขียนได้ง่าย เขียนเชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างสัมพันธ์กันทำให้เรื่องราวมีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขั้นตอนของการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการ

สอนมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดได้ดีขึ้น เนื่องจาก ขั้นตอนการเรียนการสอนได้ฝึกให้ผู้เรียนได้จัดทำโครงเรื่องการก่อนเขียนงานในหัวข้อที่ตนเองสนใจ จึงทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางระบบความคิดและการลำดับเนื้อหาของเรื่องราว อีกทั้งยังมีขั้นตอนการปรับโครงเรื่องให้เหมาะสมกับข้อมูลที่ใช้ประกอบการเขียนทำให้มีโครงเรื่อง การเขียนที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและไม่วกวนเมื่อลงมือเขียนจริง อีกทั้งผู้เรียน ร่วมกันอภิปรายแก้ไขโครงเรื่องจะทำให้การลำดับความคิดของเรื่องดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การฝึก เขียนเนื้อหาจากอรรถลักษณะของภาษาที่ได้วิเคราะห์จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถจัดระเบียบ ความคิดได้ดียิ่งขึ้นโดยสะท้อนได้จากวิธีการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปใช้ดังตัวอย่างข้อความที่ คัดลอกมาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

“...โครงเรื่องช่วยทำให้เราสามารถวางขอบเขตเนื้อหาที่จะเขียนได้ดี เมื่อได้ ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมามากพอแล้ว ก็สามารถปรับโครงเรื่องให้มีความเหมาะสมได้มากยิ่งขึ้น จะช่วยให้ประเด็นต่าง ๆ ในเนื้อหาครบถ้วนและเรียงลำดับประเด็นได้เหมาะสม...” (THA01)

“...การนำเสนอโครงเรื่องในกลุ่มแล้วให้เพื่อน ๆ ช่วยอภิปรายข้อดีข้อแก้ไข ร่วมกันจะทำให้ได้โครงเรื่องที่ดียิ่งขึ้น เพราะเราจะได้เห็นมุมมองที่ดีจากเพื่อน ๆ จะช่วยทำให้เรามี โครงเรื่องที่ดีและจะส่งผลให้การนำเสนอเรื่องราวในงานเขียนเป็นไปตามลำดับและมีความ เหมาะสมมากขึ้น...” (THA23)

“...การฝึกเขียนเนื้อหาใหม่จากอรรถลักษณะของภาษาที่ได้วิเคราะห์ทำให้ได้ แนวทางในการเขียนว่าควรเขียนอย่างไรไม่ให้วกวน เป็นลำดับ และได้มีตัวอย่างการเขียนที่แสดง ให้เห็นถึงความต่อเนื่องเป็นเรื่องราวที่ดีว่าต้องเขียนอย่างไร ได้ฝึกเขียนทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว ทำให้เขียนได้ดีขึ้น...” (THA08)

1.3.4 ประสิทธิภาพผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้ภาษา

ในระยะก่อนการทดลองพบว่า ผู้เรียนจะประสบปัญหาในการใช้ภาษากล่าวคือ ผู้เรียนบางส่วนจะใช้คำสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ใช้ภาษาไม่หลากหลาย และใช้ประโยคสื่อความไม่สมบูรณ์ ขาดความกระชับ อีกทั้งยังเลือกใช้ระดับภาษาในหลาย ๆ จุดได้ไม่เหมาะสม การสะกดคำผิดและการเว้นวรรคตอนผิด รวมถึงการใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิดมีจำนวนมาก

เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้เรียนสามารถคำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการได้เหมาะสมขึ้น เข้าใจได้

ชัดเจน ใช้ภาษาได้หลากหลายมากขึ้น ใช้ประโยคสื่อสารได้สมบูรณ์ชัดเจน กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ผู้เรียนส่วนมากใช้ระดับภาษาได้เหมาะสม เป็นระบบและสม่ำเสมอตลอดงานเขียน รวมถึงในเรื่องกลไกทางภาษาต่าง ๆ ทั้งการสะกดคำ เว้นวรรคตอน และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้องมากยิ่งขึ้น เนื่องจากขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนได้ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา ทำให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่ถูกต้องจากงานเขียนเชิงวิชาการ ทั้งในเรื่องการใช้คำศัพท์ ประโยค วรรคตอนและเครื่องหมายวรรคตอนจากตัวอย่างงานเขียน ซึ่งผู้เรียนได้นำวิธีการใช้ภาษาและอรรถลักษณะของภาษาที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเขียนงานของตนเอง ส่งผลให้สามารถใช้ภาษาในงานเขียนเชิงวิชาการได้ดีขึ้น ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างรอบคอบมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนจากเพื่อนและครูเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะทำให้การใช้ภาษาของผู้เรียนดีขึ้นโดยสะท้อนได้จากวิธีการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปใช้ดังตัวอย่างข้อความที่คัดลอกมาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

“...การได้ฝึกวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนที่อาจารย์มอบหมายให้ในแบบวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา ช่วยทำให้เห็นลักษณะของการใช้ภาษาที่ดีของตัวอย่างงานเขียน ทั้งในเรื่องคำศัพท์ต่าง ๆ การใช้คำเชื่อม หรือคำศัพท์อื่น ๆ ที่น่าสนใจมากมาย ทำให้เกิดการเรียนรู้และเพิ่มคำศัพท์ให้แก่ตนเองและสามารถนำมาใช้เขียนงานของตนเองได้...” (THA09)

“...การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของเพื่อนจะช่วยให้เราเห็นข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของเพื่อน แล้วเราสามารถนำไปปรับปรุงงานเขียนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น...” (THA19)

“...การทำกิจกรรมกลุ่มโดยเขียนเนื้อความใหม่ร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่มช่วยทำให้เราใช้ภาษาได้ดีขึ้น เนื่องจากเพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันแก้ไขทำให้ภาษาในงานเขียนของกลุ่มดีขึ้นแล้วสามารถนำไปใช้กับงานเขียนของตนเองได้...” (THA17)

1.3.5 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

ในระยะก่อนการทดลองพบว่า ผู้เรียนจะประสบปัญหาด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน กล่าวคือ ผู้เรียนบางส่วนไม่นำข้อมูลมาจากแหล่งอ้างอิง เขียนงานจากความคิดเห็นส่วนตัวทั้งสิ้น หรือบางส่วนนำข้อมูลอ้างอิงมาใช้แต่ไม่น่าเชื่อถือและไม่ทันสมัย อ้างอิงไม่ถูกต้องตามหลักการเขียนอ้างอิง และอ้างอิงไม่ครบถ้วน บางส่วนไม่ปรากฏการเขียนอ้างอิง และข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงที่นำมาใช้ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้เรียนสามารถใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนได้ดีขึ้น นำข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือและทันสมัยมาประกอบการเขียนได้อย่างมีสัดส่วน เขียนอ้างอิงถูกต้องตามหลักการเขียนอ้างอิง มีการอ้างอิงครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักการเขียนอ้างอิงมากขึ้น อีกทั้งข้อมูลที่นำมาประกอบการใช้เขียนอ้างอิงมีความเหมาะสมกับประเด็นที่เขียน ทั้งนี้ขั้นตอนการเรียนการสอนโดยการให้ผู้เรียนได้ประเมินค่างานเขียนด้วยการตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียนและข้อมูลประกอบการเขียนจะทำให้ผู้เรียนคัดเลือกข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งการเรียนการสอนด้วยกลวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนจากเพื่อนและครูเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ความสามารถด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนของผู้เรียนดีขึ้น เนื่องจากผู้เรียนได้รับทราบข้อผิดพลาดต่าง ๆ และสามารถกลับมาพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ของตนเองได้ดีขึ้น โดยสะท้อนได้จากวิธีการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปใช้ดังตัวอย่างข้อความที่คัดลอกมาจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

“...กิจกรรมการตรวจสอบประเด็นการเขียนทำให้สามารถคัดเลือกข้อมูลที่น่าเชื่อถือและทันสมัย และนำมาใช้ประกอบการเขียนได้...” (THA13)

“...บางข้อมูลไม่น่าเชื่อถือและไม่เป็นปัจจุบัน เป็นข้อมูลลอย ๆ ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ไม่มีที่มาชัดเจน ถ้าเราไม่ได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาตรวจสอบก่อน อาจจะทำให้งานเขียนขาดความน่าเชื่อถือและผิดได้...” (THA25)

“...การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนเป็นการช่วยกันตรวจสอบว่าเพื่อนอ้างอิงผิดตรงไหนอย่างไรบ้าง การช่วยกันตรวจสอบจะช่วยทำให้เห็นข้อผิดพลาดของงานเขียนมากขึ้น เมื่อทราบข้อผิดพลาดจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้งานเขียนสมบูรณ์...” (THA17)

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนในระหว่างการเรียนการสอน แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) การกำหนดประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับความรู้ ความสนใจและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

จากการสังเกตบรรยากาศการทำกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนในขั้นตอนการเรียนการสอนซึ่งผู้เรียนจะต้องกำหนดประเด็นการเขียนพบว่า การนำเสนอประเด็นการเขียนผ่านสถานการณ์จริงหรือประเด็นที่สอดคล้องกับความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ กระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนเชิงวิชาการได้ถูกต้อง สอดคล้องและตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน ผู้เรียนร่วมกันคิด วิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจและพยายามแสดงเหตุผลประกอบความคิดของตนเองร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน

2) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูลที่หลากหลายโดยการใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ตั้งแต่การวิเคราะห์ประเด็นการเขียนซึ่งผู้เรียนได้ตั้งคำถามต่อประเด็นการเขียนได้อย่างน่าสนใจและหลากหลาย ผู้เรียนวางแผนการรวบรวมข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ สามารถระบุวิธีการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนแหล่งที่มาของข้อมูลที่คาดว่าจะสืบค้นได้หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตามประเด็นที่ต้องการและสามารถนำมากำหนดเป็นโครงเรื่องได้เหมาะสม อีกทั้งกระบวนการที่สำคัญคือผู้เรียนได้ประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้และมีเพียงพอ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ข้อมูลประกอบการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาจากตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ลักษณะการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่าง ๆ

บรรยากาศการเรียนการสอนในขณะที่ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นทำให้เห็นว่ากิจกรรมการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาจากตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการมีส่วนสำคัญมากที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะการใช้ภาษา ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเพื่อจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนงานเชิงวิชาการได้ถูกต้อง นอกจากนี้กิจกรรมการฝึกการวิเคราะห์อรรถ

ลักษณะของภาษามีทั้งกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยวที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนอิสระ จึงทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกรู้สึกว่ากิจกรรมเหล่านี้ยากจนเกินไป

4) การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์และการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนมีส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนหลายกิจกรรม ทั้งกิจกรรมการอภิปรายแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ การร่วมมือกันทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน อีกทั้งกิจกรรมการวิพากษ์และให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการโดยเพื่อนจะเป็นอีกกิจกรรมหนึ่ง que ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างดี เนื่องจากผู้เรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะแลกเปลี่ยนผลงานกันตรวจและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้แก่เพื่อนเพื่อตรวจสอบงานเขียนของเพื่อนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนยังแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน เพราะจะต้องมีการสนทนา ซักถามและให้ข้อมูลย้อนกลับในแต่ละชั้นของการเรียนการสอน

2. ด้านเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ

การนำเสนอประสิทธิผลด้านเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการหลังจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูล ตามรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณ

การนำเสนอเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยจะได้แสดงผลการนำเสนอระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการดังตาราง 19

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับเจตคติ
1. ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ	4.41	0.581	มากที่สุด
2. ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ	4.36	0.556	มากที่สุด
3. ด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ	4.29	0.549	มากที่สุด
เฉลี่ยผลการประเมินภาพรวม	4.35	0.563	มากที่สุด

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยการวัดระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างหลังจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเท่ากับ 4.35 หมายความว่า มีระดับเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการวัดระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการเท่ากับ 4.41, 4.36 และ 4.29 ตามลำดับ ซึ่งระดับเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนจากแบบบันทึกการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน มีความภูมิใจในผลงานการเขียนของตนเองโดยนำเสนอผลงานต่อเพื่อนและครูได้อย่างไม่เขินอาย และเปิดใจรับคำติชมจากเพื่อนและครูที่มีต่องานเขียนเชิงวิชาการของตนเอง ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเขียนงานเชิงวิชาการและมักสอบถามเมื่อมีข้อสงสัยเพื่อนำไปฝึกฝนและพัฒนางานเขียนให้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสนใจและสอบถามเรื่องแนวทางในการเผยแพร่ผลงานการเขียนเชิงวิชาการและมีความมุ่งมั่นเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการมากขึ้น

ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งได้จากการสนทนาซักถามผู้เรียนในช่วงเวลาของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเกี่ยวกับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการภาพรวมสรุปได้ว่า ผู้เรียนคิดว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนทั้งในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต และควรฝึกฝนบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญและจะทำให้เขียนงานเชิงวิชาการได้มีประสิทธิภาพ แต่การฝึกในระยะเวลาจำกัดอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ และไม่อยากเขียนงานเชิงวิชาการมากจนเกินไป อย่างไรก็ตามผู้เรียนยังได้แสดงให้เห็นถึงความภูมิใจในผลงานการเขียนของตนเองและยินดีเมื่อมีผู้ติชมผลงานของตนเอง ผู้เรียนบางส่วนคิดว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นเรื่องซับซ้อนและหากจะเขียนงานให้ได้ดีจะต้องอาศัยเวลาเพื่อปรับปรุงแก้ไขผลงานเขียนเชิงวิชาการของตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่กล่าวมาข้างต้นจากบันทึกการเรียนรู้อของผู้เรียน และจากบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนจากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถ

ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนเชิงวิชาการ

หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจากการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะหลังจากการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้ต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตดำเนินการวิจัยตามรูปแบบกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สำคัญของการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ เขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตใน สถาบันอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตชั้นปีที่ 4 หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (เอกคู่ หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ที่ ลงทะเบียนเรียนวิชาการเขียนเชิงวิชาการ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นนิสิตที่ผ่านการเรียนรู้วิชา ภาษาไทยในด้านทักษะการอ่านและการเขียนในรายวิชาพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดอันเป็นพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นของการเขียนเชิงวิชาการมาแล้ว

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการในระดับมากขึ้นไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วย กระบวนการวิจัยและพัฒนา ใช้แบบแผนการวิจัยแบบทดลองกลุ่มหรือทีมเดียว และวัดผลก่อน และหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test dependent) โดยมีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความสามารถ ในการเขียนเชิงวิชาการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูล องค์ประกอบและองค์ประกอบย่อยของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ได้จากการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาวิจัย และศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการ เรียนการสอน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูล เป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน รวมทั้งศึกษาประสิทธิภาพของร่างรูปแบบการ เรียนการสอนซึ่งได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประเมินในด้านความสอดคล้องระหว่าง องค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน ความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่าง รูปแบบการเรียนการสอน และความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอน รวมทั้งการ ทดลองสอนและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ระยะที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนและการพัฒนารูปแบบการ เรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้จากระยะที่ 2 ไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างโดยการประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมและราย องค์ประกอบความสามารถและเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในครั้ง นี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลของการวิจัยได้ 3 ส่วนตาม ความมุ่งหมายของการวิจัย ได้แก่ 1) ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการ เขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต 2) ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียน การสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และ 3) ผล การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็น ฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ สรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ลักษณะความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต คือ การเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ แสวงหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ มาจาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลายโดยผ่านกระบวนการคิด วางแผนคัดสรรข้อมูล ตลอดจนประเมินความ น่าเชื่อถือของข้อมูลมาใช้ประกอบการเขียน สามารถอ้างอิงที่มาของข้อมูลและเขียนอ้างอิงได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ การเขียนงานเชิงวิชาการจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามรูปแบบ และประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ สามารถนำเสนอเนื้อหาได้ชัดเจน ตรงประเด็นตามเรื่องที่จะเขียนและถ่ายทอดความคิดได้เป็นลำดับอย่างเหมาะสม ใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องตามแบบแผน และเลือกใช้คำศัพท์ทางวิชาการ ตลอดจนหลักเกณฑ์ทางภาษาในเรื่องต่าง ๆ ทั้งการเลือกใช้คำ สำนวน ประโยค และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ อย่างชัดเจนและเกิดความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการศึกษา

1.2 ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ

ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องพัฒนาให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต มี 3 ประเภท มีดังนี้

- 1) การเขียนทบทวนวรรณกรรม
- 2) การเขียนบทความวิชาการ
- 3) การเขียนรายงานวิชาการ

1.3 องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้

- 1) ด้านรูปแบบงานเขียน คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง
- 2) ด้านการนำเสนอเนื้อหา คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ครบถ้วน มีเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน เป็นเรื่องที่มีคุณค่าแสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย และน่าสนใจ
- 3) ด้านการจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียงเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
- 4) ด้านการใช้ภาษา คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์และสำนวนภาษา การเรียบเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการตลอดงานเขียน กลไกการเขียนในด้านการสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 5) ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 2) การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน และ 3) ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

2.1 การสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานได้ข้อสรุปว่าแนวคิดทั้งสองจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่แตกต่างกันออกไปกล่าวคือ แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำเสนอเนื้อหา เรียบเรียงและจัดลำดับความคิด ตลอดจนการใช้แหล่งข้อมูลประกอบความคิดในการเขียนให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานจะช่วยให้ผู้เรียนให้สามารถเขียนงานเขียนได้ตรงตามรูปแบบและสามารถเลือกใช้ภาษาจากทำเนียบภาษาให้เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการได้ ดังนั้นแนวคิดทั้งสองจึงมีส่วนช่วยในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

2.2 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตโดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานมาสังเคราะห์และสรุปเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1.1) การนำเสนอประเด็นการเขียนงานเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงหรือประเด็นที่สอดคล้องกับความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลพื้นฐานที่จะทำให้เขียนงานเชิงวิชาการได้ตรงตามขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียน

1.2) การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลายจะช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล การคัดสรรและประเมินค่าข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างน่าเชื่อถือ

1.3) การวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาแต่ละประเภทที่มีโครงสร้างการเขียนและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะแบบจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเองและนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง

1.4) การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการวิพากษ์ อภิปราย ได้แย้ง แลกเปลี่ยนความคิด และการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน ช่วยเพิ่มเติมและขยายข้อมูลความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 ประการ ดังนี้

2.1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตประกอบด้วยความสามารถ 5 องค์ประกอบ คือ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการอ้างอิงแหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

2.2) เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นภายหลังจากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3

องค์ประกอบ คือ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบแล้วสรุปเป็นขั้นตอนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนโดยมีรายละเอียดร่างขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ขั้นเลือกประเด็นการเขียน เป็นขั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเลือกประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

1.1 นำเสนอสถานการณ์

ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งอาจจะเป็นโฆษณาข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนผ่านสื่อสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ

1.2 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนในมุมมองที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ

1.3 กำหนดประเด็นการเขียน

ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการเขียนจากขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด แล้วให้ผู้เรียนรายบุคคลระบุรายละเอียดประเด็นที่ต้องการสืบค้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียนงานเชิงวิชาการ

2. ขั้นวางแผนรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้วางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนแล้วให้ผู้เรียนนำรายละเอียดประเด็นสำคัญที่ต้องการสืบค้นมากำหนดแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการ

เก็บรวบรวมข้อมูลให้เหมาะสมกับเนื้อหางานเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

2.1 วิเคราะห์ประเด็นการเขียน

ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามที่หลากหลายและครอบคลุมประเด็นการเขียน เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดประเด็นการเขียนที่สำคัญและมาใช้กำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนรวบรวมข้อมูล

2.2 วางแผนรวบรวมข้อมูล

ผู้เรียนวางแผนการรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่กำหนด จากนั้นร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลาย น่าเชื่อถือ และเหมาะสมกับเนื้อหางานเขียนเชิงวิชาการ

3. ขั้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำมาสร้างเป็นโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

3.1 สืบค้นและจัดกลุ่มข้อมูล

ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลตามแผนการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากนั้นผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นให้เหมาะสม

3.2 วางโครงเรื่องงานเขียน

ผู้เรียนนำข้อมูลที่จัดกลุ่มตามประเด็นไว้ มาเรียบเรียงเป็นโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการตามหลักการเขียนโครงเรื่อง

4. ขั้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา ความสอดคล้องกับเนื้อหา และเพียงพอต่อประเด็นที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาตรวจสอบและปรับปรุงโครงเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการให้เหมาะสม (1 ชั่วโมง)

4.1 ประเมินค่าข้อมูล

ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสอดคล้องของเนื้อหา และความเพียงพอของข้อมูลตามแนวทางการประเมินค่าข้อมูลที่กำหนด

4.2 ปรับปรุงโครงงานเขียน

ผู้เรียนนำประเด็นที่ได้จากการประเมินค่าข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงโครงงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล จากนั้นผู้เรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นของโครงงานเขียนที่ควรปรับปรุงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

5. ชั้นวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้การจัดระบบความคิดของตนเอง โดยการนำหลักการเขียนงานที่ผู้เรียนได้วิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษามาใช้ในการพัฒนางานเขียนฉบับร่างให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท (2 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

5.1 เรียนรู้อรรถลักษณะของภาษา

ผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหา โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของอรรถลักษณะของภาษาจากตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

5.2 ฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ร่วมกัน

ผู้เรียนกลุ่มย่อยวางแผนร่วมกันในการฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ในประเด็นที่กลุ่มสนใจ โดยเขียนตามอรรถลักษณะของภาษาเดิมที่เรียนรู้มาในข้อ 5.1 แล้วนำเสนองานเขียนในชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน

5.3 สร้างสรรค์งานเขียนฉบับร่าง

ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา และการฝึกเขียนมาใช้ในการพัฒนางานเขียนฉบับร่างตามประเด็นโครงเรื่องที่กำหนดไว้และให้ถูกต้องตามหลักของการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

6. ชั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์ เป็นขั้นการพัฒนาคุณภาพงานเขียนโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนเองและเพื่อน เพื่อนำมาทบทวนและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการให้ข้อมูลย้อนกลับไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ (3 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

6.1 พิจารณาและทบทวนงานเขียน

ผู้เรียนพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของตนเองตามองค์ประกอบของการเขียนงานเชิงวิชาการ

6.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานเขียนของตนเองกับเพื่อน โดยให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของเพื่อนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับแก้งานเขียนเชิงวิชาการให้ดียิ่งขึ้น

6.3 พัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์

ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนเชิงวิชาการของตนเองจากการวิเคราะห์ปัญหาของการเขียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อน แล้วพัฒนาเป็นงานเขียนฉบับสมบูรณ์เพื่อให้ผู้สอนตรวจและให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการต่อไป

4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวัดและประเมินผลในแต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

4.1) การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน และการตรวจผลงานการเขียนเชิงวิชาการตามเกณฑ์การประเมินผลงานการเขียนเชิงวิชาการวัดผลระหว่างการจัดการเรียนการสอน ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

4.2) การประเมินเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนครบถ้วน ซึ่งพิจารณาตามประเด็นการวัด 3 ด้าน คือ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

4.3) การประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ การตั้งคำถาม การวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้งและแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เรียน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานเขียนของตนเองและของเพื่อนโดยใช้แบบให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน และเขียนบันทึกการเรียนรู้หลังการฝึกเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

2.3 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ 2) การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนจากการทดลองสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1) ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนามีค่าตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ซึ่งมีความสอดคล้องทุกรายการประเมิน

1.2) ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอนมีค่าตั้งแต่ 0.90 – 0.95 ซึ่งมีความสอดคล้องทุกรายการประเมิน

1.3) ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่ามีค่าเฉลี่ยผลการประเมินในภาพรวมเท่ากับ 4.71 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2) การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนจากการทดลองสอน โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ารูปแบบการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้จริง และปรับแก้รูปแบบการเรียนการสอนก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ประกอบด้วย 1) ผลการประเมิน

ประสิทธิผลด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และ 2) ผลการประเมินประสิทธิผลด้านเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการประเมินประสิทธิผลด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในทุกด้านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการภาพรวมระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอนสูงขึ้นตามลำดับ

3.2 ผลการประเมินประสิทธิผลด้านเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามองค์ประกอบรายด้านของเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตฉบับสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยได้นำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนหลังจากทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างให้มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนเผยแพร่เพื่อนำไปใช้ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจะดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1) ผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาใน

ระดับปริญญาบัณฑิต 2) ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และ 3) ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. อภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการพบว่า องค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านรูปแบบงานเขียน 2) ด้านการนำเสนอเนื้อหา 3) ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด 4) ด้านการใช้ภาษา และ 5) ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน ซึ่งองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการดังกล่าวสอดคล้องกับ Thomas and Robinson (2000); Hinkel (2006) และ University of Leeds (2018) ที่อธิบายว่าองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่สำคัญได้สรุปได้ว่า องค์ประกอบความสามารถที่สำคัญของการเขียนเชิงวิชาการจะต้องประกอบไปด้วย การนำเสนอเนื้อหา การใช้ภาษา การใช้แหล่งข้อมูลและหลักฐานอ้างอิง การเรียบเรียงความคิด และรูปแบบและโครงสร้างงานเขียน จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบความสามารถดังกล่าวมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต นอกจากนี้การเขียนเชิงวิชาการเป็นการเขียนที่มีความจำเป็นต่อการศึกษาและสามารถนำผลการศึกษานั้นมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ Whitaker (2009, p. 3) ที่กล่าวว่า การเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญอย่างมาก เป็นการพัฒนาทักษะในการค้นคว้าวิจัย การประเมินข้อมูล การจัดระเบียบ การโต้แย้ง การตอบสนองต่อข้อโต้แย้งของบุคคลอื่น การวิเคราะห์และแสดงออกอย่างชัดเจนในการเขียน ทักษะเหล่านี้จึงมีคุณค่าต่อการเรียนรู้และการประกอบอาชีพ ซึ่งการที่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตจะมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้จึงจำเป็นต้องมีความสามารถครบถ้วนตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการทั้ง 5 ด้านตามที่ได้เสนอไว้

2. อภิปรายผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามหลักการ

พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยมี วัตถุประสงค์ที่จะทำให้ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตเกิดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และเกิดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ ผู้วิจัยจะได้อภิปรายถึงจุดเด่นของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานมี 3 ประการ ดังนี้

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นจริงของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยได้จากการศึกษาและวิเคราะห์จากงานเขียนเชิงวิชาการของนิสิต การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการเขียนและการเขียนเชิงวิชาการ รวมถึงการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาสรุปเป็นปัญหาการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิต และนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นและสอดคล้องกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นจริงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ดังที่ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 4) ได้กล่าวถึงปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไว้สรุปได้ว่า ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการคิดและด้านระเบียบการเขียน สอดคล้องกับสุภาณี ชินวงศ์ (2543, น. 1) ที่กล่าวว่า “การเขียนเป็นทักษะการสื่อสารที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนที่สุด เนื่องจากจะต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเรียบเรียงความคิด ตลอดจนการถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร” ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้จริง

2.2 รูปแบบการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาตามหลักการออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และได้ตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนจากผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนการสอน ความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้กับรูปแบบการเรียนการสอน และความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนได้พัฒนาขึ้นตามหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานและแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน แล้วนำสาระสำคัญของแนวคิดดังกล่าวเชื่อมโยงไปสู่การกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำรายละเอียดองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ มาจัดทำเป็นเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนฉบับร่าง โดยมีกระบวนการในการตรวจสอบและประเมินรูปแบบการเรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทยและหลักสูตรและการสอนภาษาไทย ทั้งในด้านความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบการเรียนการสอน ความสอดคล้องแผนการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนการสอน และความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน อีกทั้งได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปทดลองสอนกับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้สอนจริงกับกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แชมมณี (2556) ที่ได้สรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนให้

สอดคล้องกัน มีการกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้และตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน การประเมินความเป็นไปได้เชิงปฏิบัติการโดยนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ตลอดจนการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน

2.3 รูปแบบการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งกิจกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะสอดแทรกในทุก ๆ ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เนื่องจากผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์ อภิปรายโต้แย้งเพื่อจะได้นำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปปรับใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมกลุ่มจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดกับผู้สอนและเพื่อน ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น อีกทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนก็เป็นวิธีการปฏิสัมพันธ์รูปแบบหนึ่งที่จะให้ผู้เรียนนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ไปใช้พัฒนางานเขียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Sumekto (2017) ที่พบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนจะเป็นการปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนได้ดีขึ้น และผู้เรียนจะมีการตอบสนองที่ดีต่อกิจกรรมดังกล่าว

3. อภิปรายผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การอภิปรายผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และ 2) ด้านเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ โดยได้นำเสนอรายละเอียดประเด็นการอภิปรายไว้ดังนี้

3.1 ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอน

สอนเขียนแบบอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนที่ เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัย ของ Carstens (2009); Visser (2017) ที่พบว่า การใช้แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานในการ จัดการเรียนการสอนมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ ผู้เรียนให้สูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553) ที่พบว่า รูปแบบการ เรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทของงาน เขียน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนมีประสิทธิผล เป็นไปตามสมมติฐานนั้น เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยการใช้แนวคิด การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ที่ช่วยพัฒนา ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการทั้งในเรื่องการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน การจัดระบบ ความคิดในการนำเสนอเนื้อหา และการใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งถือได้ว่าเป็น องค์ประกอบที่สำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ โดยแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน จะมีส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคัดสรรแหล่งข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ (iqdami, 2016; Yu et al, 2016; นันทน์ธร บรรจงปฐุ, รัตติยา พานิชย์กุล และวัชรพงศ์ แสงอ่อน, 2560) สามารถ เรียบเรียงและจัดลำดับความคิดเป็นระบบ (อรรจน์ บัณฑิต, 2550; ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2553; Butler, 2012) ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานจะช่วยให้ผู้เรียนให้สามารถเขียนงานเขียนได้ ตรงตามรูปแบบงานเขียนและสามารถเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสม (Changpueng, 2012; Jantrasakul, 2016; Kuiper, Smit, Wachter & Elen, 2017) ดังนั้นแนวคิดทั้งสองจึงมีส่วน ช่วยในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

เมื่อพิจารณาประสิทธิผลด้านคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการตาม องค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถเฉลี่ยในภาพรวมด้านรูปแบบงาน เขียนมากที่สุด รองลงมาคือด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน ด้านการใช้ภาษา ด้านการ นำเสนอเนื้อหา และด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการ อภิปรายตามลำดับดังนี้

3.1.1 ประสิทธิภาพด้านรูปแบบงานเขียน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านรูปแบบงานเขียนก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 44 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 89.25 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนสามารถเขียนงานได้ถูกต้องตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท และมีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านรูปแบบงานเขียนเนื่องจาก การให้ผู้เรียนได้ฝึกวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาจากตัวอย่างงานเขียนแต่ละประเภทจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท โดยผู้เรียนจะได้วิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญของงานเขียนเชิงวิชาการ หน้าที่ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในงานเขียน แล้วสรุปและทำความเข้าใจเพื่อนำไปใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ McCutchen (2000) ที่อธิบายไว้สรุปได้ว่า ผู้เขียนควรมีความรู้เกี่ยวกับอรรถลักษณะของงานเขียน (genre knowledge) ที่จะนำมาใช้ในการเขียน เพราะความรู้ในเรื่องดังกล่าวจะส่งผลต่อกระบวนการทางความคิดในการเขียน ตั้งแต่การเลือกใช้ถ้อยคำ การสร้างประโยค และการใช้ระดับภาษาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับรูปแบบของงานเขียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Carstens (2009) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การสอนด้วยกระบวนการอรรถฐานจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจอรรถลักษณะเฉพาะของการใช้ภาษาแต่ละประเภทได้ดียิ่งขึ้น เพื่อผู้เรียนจะนำอรรถลักษณะของภาษามาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการได้ถูกต้องตามรูปแบบและตรงตามวัตถุประสงค์ของการเขียน

3.1.2 ประสิทธิภาพด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 46.41 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 84.58 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนสามารถคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงได้ครบถ้วน สม่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกใช้แหล่งข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นที่กล่าวถึง ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1) การฝึกให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ตั้งแต่การวางแผนรวบรวมข้อมูล การแสวงหาและการรวบรวมข้อมูล และประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายและมีความน่าเชื่อถือมาประกอบ การเขียนได้อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีช่วยในการสืบค้นจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนจะได้ฝึกพิจารณาและตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล ก่อนที่จะนำมาใช้ประกอบการเขียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ สีนถาวร (2553) ที่กล่าวว่า แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ กระบวนการทางสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและเนื้อหาวิชาไปพร้อมกัน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิด ความรู้จากการใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหา การตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูล ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้ง Kong and Winnie So (2008) ยังกล่าวเสริมสรุปได้ว่า การใช้ แหล่งการเรียนรู้เป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ ทำงานอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์และเกิดการรู้เท่าทันข้อมูลต่าง ๆ ที่ พบเจอได้

2) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สังเกตและวิเคราะห์การอ้างอิงที่ ถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการจากตัวอย่างงานเขียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน จากเพื่อนร่วมชั้นเรียนและผู้สอน ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญและรับรู้ถึงข้อผิดพลาดจาก การเขียนอ้างอิงและแก้ไขให้ถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดการสอนเขียนแบบอรรถฐาน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2550; Kuiper, Smit, Wachter & Elen, 2017) ที่เชื่อว่า การฝึกให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้หลักการและรูปแบบการใช้ภาษาจากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาที่ถูกต้อง โดยมี ครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารในการเขียนและมีพัฒนาการในการ เขียนที่ดีขึ้นตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Visser (2017) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมตาม แนวทางการสอนเขียนแบบอรรถฐานช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนและการคิดให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น อีกทั้งในระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความสำคัญของการอ้างอิงแหล่งข้อมูล และจริยธรรมของการเขียนงานเชิงวิชาการเพื่อป้องกันการ คัดลอกทางวิชาการ และเป็นการสร้างนิสัยในการเขียนงานเชิงวิชาการที่ดีให้แก่ผู้เรียน

3.1.3 ประสิทธิภาพด้านการใช้ภาษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิง วิชาการในด้านการใช้ภาษาก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 54.56 และมีคะแนนหลังการทดลอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75.00 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียน

สามารถใช้คำศัพท์วิชาการ ประโยค และสำนวนภาษาถูกต้อง เรียบเรียงประโยคได้ถูกต้อง สมบูรณ์ ใช้ระดับภาษาเหมาะสมกับรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการใช้ภาษาเนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ ดังนี้

1) การฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะการใช้ภาษาของอรรถลักษณะของภาษาแต่ละประเภทโดยการวิเคราะห์จากตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการที่ผู้สอนกำหนดให้ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะการใช้ภาษาถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์ สำนวนภาษา และประโยคที่น่าสนใจไปปรับประยุกต์ใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการให้เหมาะสมกับหัวข้อเรื่องและวัตถุประสงค์ในการเขียนได้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Halliday (1994) ที่เชื่อว่าการเขียนเป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้เขียนจะต้องเรียนรู้รูปแบบของภาษาที่กำหนดขึ้นโดยกลุ่มของสังคมนั้น ๆ เพื่อให้เขียนงานได้ถูกต้องตามโครงสร้างและลักษณะของภาษาที่เป็นที่ยอมรับของชุมชนภาษา อีกทั้งการศึกษาของ Jantrasakul (2016) ได้การสอนเขียนแบบอรรถฐานจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการสร้างความหมายต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อสารในการเขียนงานเชิงวิชาการ จะเห็นได้ว่าการสอนเขียนแบบอรรถฐานโดยการฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องและสื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น

2) การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนจากเพื่อนในชั้นเรียนและผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนได้เห็นข้อดีและข้อปรับปรุงในการใช้ภาษา โดยผู้เรียนจะต้องให้ข้อเสนอแนะในงานเขียนของเพื่อนตามแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเพื่อให้เพื่อนสามารถแก้ไขงานเขียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเป็นกระบวนการที่สำคัญจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยมที่เน้นการเสริมแรงในกระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และแก้ไขงานเขียนของตนเองได้ในทันที (Bloom & Bloom, 1967) ทำให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบงานเขียนของตนเองก่อนการนำไปให้เพื่อนและผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของตนเอง และสามารถลดข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาได้มากขึ้น เช่นเดียวกับ การศึกษาของ วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า (2555) ที่พบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนางานเขียนของตนเอง สามารถนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องรวมถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากตัวอย่างงานเขียนของเพื่อนไปปรับปรุงงานเขียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) และทฤษฎีการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ของ Vygotsky (1978) ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของแนวการสอนเขียนแบบ

อรรถฐานที่เชื่อว่า ผู้เรียนจะแก้ไขปัญหาที่ยากเกินกว่าพัฒนาการที่จริงของตนเองได้หากได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความสามารถมากกว่า และผู้สอนมีส่วนสำคัญในการแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

3.1.4 ประสิทธิภาพด้านการนำเสนอเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการนำเสนอเนื้อหา ก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 47.31 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 74.75 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ชัดเจน ตรงประเด็นและครบถ้วน มีเอกภาพ มีสัมพันธภาพ ใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน เนื้อหามีคุณค่า มีความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัยและน่าสนใจ ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการนำเสนอเนื้อหาเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1) การกำหนดประเด็นการเขียนเพื่อให้ผู้เรียนได้อภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ข่าว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ใหม่ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบงานเขียนในชั้นเลือกประเด็นการเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และเกิดแรงจูงใจในการเขียน อีกทั้งยังมีความรู้และข้อมูลในการศึกษาประเด็นต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาได้ครบถ้วนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบงานเขียน สอดคล้องกับการศึกษาของ Byrnes (2005, p. 9) ที่กล่าวโดยสรุปได้ว่า การนำเสนอข้อมูลที่มีความหมายและสัมพันธ์กับผู้เรียนจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้สอนจึงต้องเตรียมประเด็นการเขียนที่ผู้เรียนให้ความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจที่จะแสดงความคิดเห็น อภิปราย และเกิดแรงจูงใจในการเขียนและเกิดความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

2) การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการวิพากษ์งานเขียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและผู้สอนในแต่ละขั้นตอนของการเขียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสามารถนำความรู้และความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้อื่นมาใช้ทบทวนความคิดของตนเองเพื่อใช้ประกอบการเลือกเนื้อหาและกลวิธีนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการได้ถูกต้องและเหมาะสมตามรูปแบบงานเขียน ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอน สอดคล้องกับการศึกษาของ Widodo (2008) ที่พบว่า การสร้างบรรยากาศการ

เรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการสอนการเขียนเชิงวิชาการช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และให้ความสนใจต่อกฎการคิดและการใช้ภาษาในระหว่างการเขียนมากขึ้น ทำให้นำเสนอเนื้อหาในงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ Wischgoll (2017) ที่พบว่า การให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์และผสมผสานกลยุทธ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเขียน รวมถึงการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนจะส่งผลให้ผู้เรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการได้ดียิ่งขึ้น

1.3.5 ประสิทธิภาพด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 55.08 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 73.33 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนสามารถลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้ชัดเจน รอบด้าน แสดงเหตุผลประกอบได้สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านรูปแบบงานเขียนเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

- 1) การใช้เทคนิคและกลวิธีที่หลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด เช่น การใช้คำถาม การอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบอุปนัย เทคนิคการโต้แย้ง เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์ การทำโครงเรื่อง เป็นต้น จะช่วยให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ละสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มาเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การเลือกประเด็นการเขียน ตลอดจนการปรับโครงเรื่องให้เหมาะสมกับเนื้อหาและทำให้การนำเสนอเนื้อหาครบถ้วนและตรงประเด็น นอกจากนี้กิจกรรมการฝึกวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษายังมีส่วนสำคัญที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา โดยสามารถเลือกใช้อรรถลักษณะให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหางานเขียนเพื่อให้การนำเสนอเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553) ที่พบว่า การวิเคราะห์แบบของภาษาที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของงานเขียนและเข้าใจโครงสร้างเนื้อหาที่ตนต้องการนำเสนอได้ดีขึ้น ดังที่ Shulman (2005) กล่าวโดยสรุปว่า การสอนเขียนเชิงวิชาการควรฝึกให้ผู้เรียนรวบรวมและจัดระบบข้อมูลโดยการใช้กลวิธีที่หลากหลายก่อนการเรียนรู้หลักการและโครงสร้างงานเขียนที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึก

กระบวนการคิดในการเขียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิดได้ดียิ่งขึ้น

2) การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และโครงสร้างของงานเขียนของ อรรถลักษณะของภาษาแต่ละประเภท ตลอดจนการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวิพากษ์ แสดงความคิดเห็น อภิปรายโต้แย้งกับเพื่อนในกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจโครงสร้างการดำเนิน เนื้อหาของงานเขียนแต่ละประเภทได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Lin (2006) ที่กล่าว โดยสรุปว่า แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานจะฝึกการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาแต่ละ ประเภทที่มีโครงสร้างงานเขียนและการดำเนินเนื้อหาที่แตกต่างกัน และการฝึกเขียนร่วมกับ เพื่อนและผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถลำดับเนื้อหาในงานเขียนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ Kitvilairat (2016) พบว่า การฝึกวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เรียนในด้านการลำดับเนื้อหาซึ่งเป็นส่วนประกอบของการนำเสนองานเขียนได้ดี ยิ่งขึ้น

3.2 ด้านเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานมีระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ พัฒนาขึ้นจะมีเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการในระดับมากขึ้นไป เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ดวง กมล สนวนทอง (2556) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบสแกฟโฟลด์ที่ส่งเสริมจิต ลักษณะ ฉันทะ และความสามารถในการเขียนบทความเชิงวิชาการ พบว่าเมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้ ตามรูปแบบการเรียนการสอนขึ้นที่พัฒนาอย่างเป็นระบบแล้ว นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเขียน เชิงวิชาการสูงขึ้น สอดคล้องกับ Elashri and Ibrahim (2013) กล่าวไว้โดยสรุปว่า การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนการเขียนอย่างมีระบบและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมจะ ช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีระบบและมี ขั้นตอนการเรียนการสอนที่ชัดเจนจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเขียนเชิงวิชาการได้

อย่างไรก็ตาม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการวิพากษ์และ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอนในแต่ละขั้นตอนการเขียน เป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้นำความรู้ ความคิด และประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากผู้อื่นมาใช้ใน

การตรวจสอบความคิดของตนเองก่อนนำมาใช้ประกอบการเขียน จะสามารถช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่างานเขียนที่ตนเองได้รับมอบหมายไม่ยากเกินกว่าความสามารถของตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Widodo (2008) ที่พบว่า การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการสอนการเขียนเชิงวิชาการช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนและไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเขียน

นอกจากนี้ การเสริมต่อการเรียนรู้เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเขียนเชิงวิชาการได้ดี เนื่องจาก การเสริมต่อการเรียนรู้ตามหลักการของ Vygotsky (1978) จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ หากได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ หรือได้รับความร่วมมือจากครูหรือผู้ที่มีความสามารถมากกว่า ดังที่ Kuiper, Smit, Wachter & Elen (2017) ที่ศึกษาการเสริมต่อการเรียนรู้ในงานเขียนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาพบว่า การเสริมต่อการเรียนรู้มีส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานเขียนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในผลงานการเขียนของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล สนวนทอง (2556) ที่พบว่า การสอนแบบสแกฟโฟลด์หรือการเสริมต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อผู้เรียนได้รับการเสริมต่อการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเขียนเชิงวิชาการได้อีกด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น การให้ข้อมูลย้อนกลับ ถือได้ว่าเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการได้ เนื่องจากการให้ข้อมูลย้อนกลับจะเป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและการเรียนรู้มากขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยมีการปรับปรุงงานเขียนเชิงวิชาการของตนเองให้ดียิ่งขึ้นจากการให้ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครูผู้สอน ดังที่ Sumekto (2017) กล่าวโดยสรุปว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและรับทราบถึงข้อปรับปรุงงานเขียน และยังช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเขียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า (2555) ที่พบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนางานเขียนของตนเอง สามารถนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องไปปรับปรุงงานเขียนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับจึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนที่ดี มีความภาคภูมิใจผลงานการเขียนเชิงวิชาการของตนเองมากขึ้นอันจะส่งผลต่อเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการได้อีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ เจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตในภาพรวมจึงอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัยครั้งต่อไปมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรปรับใช้รูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในสาขาและระดับชั้นต่าง ๆ โดยอาจต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เช่น การกำหนดประเด็นในการเขียนอาจจะต้องกำหนดประเด็นให้สอดคล้องกับผู้เรียน การใช้คำถามต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการคิดและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย หรือการให้วิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียน ผู้สอนควรเลือกงานเขียนที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในแต่ละสาขาและระดับชั้นต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 การนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติในชั้นเรียนได้ ผู้สอนควรจัดเตรียมเทคโนโลยีประกอบการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ได้ไม่แตกต่างจากการเรียนในชั้นเรียนปกติ ผู้สอนจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน หรืออาจปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของการเรียนการสอนออนไลน์ และปรับรูปแบบของการทำกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว

1.3 การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอน

สอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้สอนควรวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและเปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.4 การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนจะทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นและเนื้อหาในการเขียนเชิงวิชาการ ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายและเกิดมุมมองที่กว้างขึ้น ส่งผลให้สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการเขียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การให้ข้อมูลย้อนกลับก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเช่นกัน เนื่องจากผู้เรียนจะได้ฝึกการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของเพื่อนทำให้ผู้เรียนได้สังเกตข้อดีและข้อแก้ไขงานเขียนเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงงานเขียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้สอนควรเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสนทนา ซักถาม อภิปราย และแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนร่วมกัน และจัดกลุ่มคละความสามารถในการเขียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนมากกว่าสามารถแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ยังต้องพัฒนาความสามารถการเขียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ในงานวิจัยนี้มุ่งส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งมีประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการหลากหลาย ทั้งการเขียนทบทวนวรรณกรรม การเขียนบทความวิชาการ และการเขียนรายงานวิชาการ อย่างไรก็ตามน่าจะมีการศึกษาผลของการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้นำไปใช้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการประเภทอื่น ๆ หรือการเขียนทั่วไป เพื่อศึกษาว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้จะสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนงานในรูปแบบอื่น ๆ ได้หรือไม่ นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังศึกษาเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งน่าจะมีการนำผลของการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านสารสนเทศ หรือความสามารถด้านการคิดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การ

คิดแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดไตร่ตรอง เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับตัวแปรตามต่าง ๆ ที่สนใจได้มากขึ้น

2.2 ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาประสิทธิผลของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามสาขาวิชาเพื่อศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสาขาวิชาที่มีความแตกต่างกัน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

2.3 ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาประสิทธิผลของผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งอาจจะได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นได้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Amoroso, J. (2012). *American Academic Writing Conventions*. Retrieved from <http://www.stross.edu/wp-content/uploads/2015/08/Writing-in-America2.pdf>. [2018, May 28].
- Bawarschi, A. (2003). *Genre and the invention of the writer: Reconsidering the place of invention in composition*. Logan, UT: Utah State University Press.
- Bloom, L. Z. and Bloom, M. (1967). The teaching and learning of argumentative writing. *College English*, 29(2): 128-135.
- Breivik, P.S. (1996). Information literacy: When computers aren't enough. *Learning and Leading with Technology*, 23, 65-67.
- Butler, M. (2012). Resource-based learning and course design: A brief theoretical overview and practical suggestions. *Law Library Journal*, 104, 219-244.
- Byrnes, H. (2005). Content-based foreign language instruction. In C. Sanz (Ed.), *Mind and context in adult second language acquisition*. Washington DEC: Georgetown University Press.
- Cadet, K. (2009). *The use of personal writing as the initiative in academic writing*. (Doctoral Dissertation). Srinakharinwirot University, Thailand.
- Campbell, L., Flageolle, P., Griffith, S. and Wojcik, C. (2002). *Resource-based learning. Emerging perspectives on learning, teaching, and technology*. Retrieved from http://www.epltt.coe.uga.edu/index.php?title=Resource-Based_Learning. [2018, May 23].
- Carderonello, A. , Nelson-Beene, D. and Simmons, S.C. (1997). *Perspectives on Academic Writing*. Allyn & Bacon.
- Carstens, A. (2009). *The effectiveness of genre-based approaches in teaching academic writing: subject-specific versus cross-disciplinary emphases*. (Doctoral Dissertation). University of Pretoria, South Africa.
- Changpueng, P. (2009). *The development of an English writing course based on the*

- genre-based approach for undergraduate engineering students at King Mongkut's university of technology North Bangkok.* (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University, Thailand.
- Cheng, A. (2008). Analyzing Genre Exemplars in Preparation for Writing: The Case of and L2 Graduate Student in the ESP Genre-based Instructional Framework of Academic Literacy. *Applied Linguistics*, 29 (1): 50-71.
- Christie, F. (1989). *Curriculum genres in early children education: a case study in writing development.* (Doctoral Dissertation). Australia: University of Sydney.
- Dewberry, D. et al. (2002). *Resource-based learning.* Retrieved from <http://www.btrd.db.ca/aisi/Resourcebasedlearning/RESOURCEBASEDLEARNING.html>. [2018, May 23].
- Dick, W., Carey, L. and Carey, J. O. (2001). *The systematic design of instructional.* 6th. New York: Longman.
- Doyle, C. S. (1994). *Information Literacy in Information Society: A Concept for the Information Age.* New York: Eric Clearinghouse on information & technology Syracuse University.
- Eggen, P. and Kauchak, D. (2012). *Strategies and models for teachers: Teaching content and thinking skills.* Pearson Higher Ed.
- Elashri, E.A.E. and Ibrahim, I. (2013). *The Effect of the Genre-Based Approach to Teaching Writing on the EFL Al-Azhr Secondary Students' Writing Skills and Their Attitudes towards Writing.* Retrieved from <http://eric.ed.gov/?id=ED539137> [2018, June 25].
- Gaines, K. (2006). *The Basic of Academic Writing.* MLA Handbooks. 4th ed. Finnish Virtual University. McAnsh: Miraftabi & Pennington.
- Ganobcsik-Williams, L. (2004). *A report on the teaching of academic writing in UK Higher Education.* London: Royal Literary Fund.
- Gocsik, K. (2005). *What is an academic paper?* Retrieved from <http://www.dartmouth.edu/writing/materials/srtudent/ac-paper/what.s/shtml>. [2018, May 22]

- Gocsik, K. (2006). *The Basic of Academic Writing* (MLA Handbooks 4th ed. ed.). McAnsh: Miraftabi&Pennington.
- Halliday, M.A.K. and Hasan, R. (1985). *Language, Context, and Text Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Geelong: Deakin University Press.
- Hancock, K. (1997). integrated information skills instruction. *Emergency Librarian*, 25(2): 29.
- Hannafin, M. J. and Hill, J. R. (2007). Resource-based learning. *Handbook of research on educational communications and technology*, 3, 525-536.
- Hill, J. R. and Hannafin, M. J. (2001). Teaching and learning in digital environments: The resurgence of resource-based learning. *Educational Technology Research and Development*, 49 (3), 37-52.
- Hinkel, E. (2006). *Teaching academic ESL writing: practical techniques in vocabulary and grammar*. Mahwan NJ: Lawrence Erlbaum Associate.
- Hopkins, K.D. and Stanley, J. C. (1981). *Educational and psychological measurement and evaluation*. 6th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Hyland, K. (2003). *Second language writing*. New York: Cambridge University Press.
- Hyland, K. (2007). *Genre and second language writing*. USA: University of Michigan Press.
- Hyon, S. (1996). Genre in three traditions: Implications for ESL. *TESOL Quarterly* 30, 693-722.
- Iqdami, M. N. (2016). Resource-based learning for teaching and learning English in digital environments. *Register Journal*, 9 (2): 187-203.
- Jantrasakul, P. (2016). Genre-Based Writing Instruction: Theme Analysis of EFL Expository Essays. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University*, 35(3): 96-104.
- Johnson, B. (2003). Teaching and Researching Critical Academic Writing: Scrutiny of an action Research process. University of Southampton, United Kingdom. *Education Action Research* 11: 365-387.
- Jordan, R. (2003). *English for Academic Purposes: A Guide and Resources Book for*

- Teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Joyce, B., and Weil, M. (2000). *Model of teaching*. 6th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Kay, H. and Dudley-Evans, T. (1998). Genre: What teaches think. *ELT Journal*, 52: 308-313.
- Kong, S. C. and So, W. M. W. (2008). A study of building a resource-based learning environment with the inquiry learning approach: Knowledge of family trees. *Computers & Education*, 50: 37-60.
- Kongpetch, S. (2006). Using a genre-based approach to teach writing to Thai students: A case study. *Prospect*, 21(2): 3-33.
- Kitvilairat, P. (2016). *Effects of Argumentative Writing instruction Using Genre-Based Approach and Critical Thinking Framework on Argumentative Writing Ability of Upper Secondary School Students*. (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University, Thailand.
- Kuhlthau, C. C. (1985). A process approach to library skills instruction. *School Library Media Quarterly*, 13(1): 35-40.
- Kuiper, C., Smit, J., Wachter, L. D., and Elen, J. (2017). Scaffolding tertiary students' writing in a genre-based writing intervention. *Journal of Writing Research*, 9(1): 27-59.
- Latif, B. and Gokban, A. (2009). *The Use of Analytic Rubric in the Assessment of Writing Performance -Inter-Rather Concordance Study*. Egitim Danismanligive Arastirmalari Iletisim Hizmetleri Tic, Ltd. sti.
- Lin, B. (2006). Genre-based teaching and Vygotskian principles in EFL: The case of a university writing course. *Asian EFL Journal*, 8, 3(september): 226-248.
- Lingzhu, J. (2009). Genre-based Approach for Teaching English Factual Writing. *Humanising Language Teaching*, 11, 2(April).
- Martin, J. R. (2001). Language, register and genre. In Burns, A. and Coffin, C. (eds.). *Analysing English in a global context*: 149-166.
- Martin, J. R., Christie, F. and Rothery, J. (2009). Reding C Learning written genres. in N. Mercer and J. Swana (Ed.). *Learning English development and diversity*. 2nd ed.

New York: Taylor & Francis e-library.

MacDonal, J and Mason, R. (2000). *Refining Assessment for Resource-Based Learning*.

Retrieved from <http://www.dartmouth.edu/writing/materials/srtudent/academic/paper/what.s/shtml>. [2018, June 8]

MacFarlane, A. (1992). *Teaching and Learning in an Expanding Higher Education System*. Edinburgh: SCFC.

Maker, C. J. (1982). *Teaching models in the education of the gifted*. TX: Pro Ed.

Malebo, M. A. (2016). *Using resource-based learning to create sustainable learning ecologies in higher education*. (Doctoral Dissertation). University of The Free State Bloemfontein, South Africa.

McCutchen, D. (2000). Knowledge, processing, and working memory: implications for a theory of writing. *Educational Psychologist*, 35(1): 13-23.

Miller, S. (1984). *The Politics of Composition*. Carbondale, IL: Southern Illinois University Press.

Misser, E. (2006). *Academis Writing: What is it? A Writing Centre Handout*. Wilfrid Laurier University. Retrieved from <http://www.wlu.ca2/writing/Misser.pdf>. [2018, May 20]

Mohan, R. (2007). *Innovative science teaching: For physical science teachers*. 3rd. New Delhi: Prentice-Hall of Indi Private Limited.

Msanjila, Y. P. (2005). Problems in writing in Kiswahili: A case study of Kigurunyembe and Morogoro secondary schools in Tanzania. *Nordic Journal of African Studies*, 14(1): 15-25.

Mullen, C. A. (2006). Best Writing Practical for Graduate Students: Reducing the Discomfort of the Blank Screen. *Kappa Delta Pi Record*((Fall)), 30-35.

Mulvany, M. K. and Jolliffe, D. A. (2005). *Academic writing: genres, samples, and resources*. New York: Pearson Longman.

Ntereke, B. B. and Ramoroka, B. T. (2015). Effectiveness of academic writing activities and instruction in an academic literacy writing course at the University of Botswana. *Journal of Pedagogic Development*, 5 (3): 45-56.

- Pasternack, L. (2013). *Creating Rubrics*. Retrieved from http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digests/ed358807.html. [2018, June 10]
- Pineteh, E. A. (2014). The Academic Writing Challenges of Undergraduate Students: A south African Case Study. *International Journal of Higher Education*, 3 (1): 12-22.
- Plotnick, E. (1999). *Information Literacy*. Retrieved from http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digests/ed358807.html. [2018, May 20]
- Raj, R. (2009). *The vitality of Academic Writing in Higher Education* (M. Madtha Ed.). Hyderabad: Theicfai University Press.
- Read, S. (2010). A model for scaffolding writing instruction: IMSCI. *The Reading Teacher*, 64(1): 47-52.
- Rezvani, P., Saeidi, M. and Behnam, B. (2015). The effect of scaffolding genre based instruction of narrative texts on Iranian EFL learners"TM writing performance. *Du Journal Humanities and Social Sciences*, 8(1): 693-709.
- Rovinelli, R. J. and Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the asesment of criterion referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2: 49-60.
- Saskatchewan Education. (2000). *Resource-Based Learning and The Library Resource Centre*. Retrieved from <http://www.sasked.gov.sk.ca/currinst/iru/rblmain2> html. [2018, May 20].
- Saubori, H., Zohrabi, M. and Vafa, A. (2014). Genre-based approach to teaching writing in EFL context. *Genre*, 3(1): 10-70.
- Scarcella, R. (2003). *Academic English: A Conceptual Framework*. University of California Linguistic Minority Research Institute, Irvine. Retrieved from http://www.lmri.ucsb.edu/publications/03_scarcella.pdf. [2018, May 21].
- Schleppegrell, M. and Colombi, M.C. (Eds.). (2002) *Developing advanced literacy in first and Second languges*. Mahway, NJ: Erlbaum. U.S. Census Bureau.
- Shulman, M. (2005). *In focus: Strategies for academic writers*. USA: University of Michigan Press.

- Srinon, U. (2011). *A longitudinal study of developments in the academic writing of Thai university students in the context of a genre based pedagogy*. (Doctoral Dissertation). University of Adelaide, Australia.
- Strippling, B. K. (1999). *Learning and Libraries in an information Age: Principles and Practice*. New Jersey: Libraries Unlimited.
- Sumekto, D. R. (2017). The effectiveness of pre-service english teachers' collaborative genre-based writing feedback. *Lingua Cultura*, 11(1): 31-38.
- Swales, J. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Thomas, G.V. and Robinson, E.J. (2000). Individual differences in undergraduate essay writing strategies: A longitudinal study. *Higher Education*, 39, 2 (March).
- Todd, R. and Nicholas, C. (1994). Integrated skills instruction: Does it make a difference? *School Library Media Quarterly*, 23(2): 133-138.
- Tuamsuk, K. (2004). Resource-based learning. *Journal of Innovation in Teaching*, 1(2): 1-6.
- University of Leeds. (2018). *Academic writing*. Retrieved from http://library.leeds.ac.uk/info/14011/writing/106/academi_writing. [2018, May 20].
- University of Queensland. (1999). *Resource-based learning*. Retrieved from <http://stauffer.queensu.ca/inforef/>. [2018, May 15]
- University of Technology Sydney. (2013). *Academic Writing*. Sydney: UTS Library.
- Visser, P. (2017). *Effects of the genre-based writing instructional module in a blended learning environment on english writing ability and thinking skills of thai undergraduate students*. (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University, Thailand.
- Vygotsky, L. S. (1978). Interaction between learning and development . *Readings on the Development of Children*, 23(3): 34-41.
- Webb, R. (1988). *Developing information skills in the middle years of schooling*. (Doctoral Dissertation). University of East Anglia, United Kingdom.

- Whitaker, A. (2009). *Academic Writing Guide*. Slovakia: Seattle.
- Widodo, H. P. (2008). Process-based academic essay writing instruction in an EFL. *BAHASA DAN SENI*, 36(1): 101-111.
- Wijaya, H. (2017). Developing Resource-based Learning Materials for Mechanical Engineering Students at Vocational school, in *Proceedings The 6th Graduate Students Conference "Linguistic Landscape and English Language Studies"* Universitas Gadjah Mada.
- Wischgoll, A. (2017). Improving Undergraduates' and Postgraduates' Academic Writing Skills with Strategy Training and Feedback. *Frontiers in Education* 2: 1-15.
- Yu, H., Abrizah, A., and Sani, M. K. J. A. (2016). Information literacy through resource-based learning: Malaysian teachers' conception and instructional practices. *Malaysian Journal of Library & Information Science*, 21: 53-67.
- ควรชิต มนูญผล. (2544). *เคล็ดไม่ลับในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำครุสภา.
- ชนกพร อังศุวิริยะ. (2560). *พัฒนาการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาธิป พกุล. (2551). *การออกแบบการสอนการบูรณาการการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุติมา สัจจามันท์. (2549). *การเขียนบทความทางวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ดวงกมล สอนทอง. (2556). *การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการสอนแบบสแกฟโฟลด์ที่ส่งเสริมจิตลักษณะชั้นต้นและความสามารถในการเขียนบทความเชิงวิชาการของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์. (ปริญญานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2556). *ทักษะการเขียนภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงตา ลักษณะประสิทธิ์ และกรองแก้ว กรรณสูต. (2548). *ความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันภาษา*

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อแนวการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการ. สถาบันภาษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ทาตวณิช. (2558). ข้อผิดพลาดในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 23(43): 1-29.
- ทีศนา แหมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล จันทรเพ็ญ. (2557). *หลักการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : เจเนซิส มีเดียคอม.
- นันทน์ธร บรรจงปฐุ, รัตติยา พิณิชย์กุล มีบุศย์ และวัชรพงศ์ แสงอ่อน. (2560). การพัฒนาการ
เรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรเป็นฐานหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
วารสารสารสนเทศศาสตร์, 35(2): 109-129.
- ปิยะ ศักดิ์เจริญ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนผ่านเว็บตาม
แนวคิดการเรียนรู้แบบนำตนเองและแบบใช้ทรัพยากรเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศ
และการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้ใช้บริการศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2560). *ทักษะ 7C ของครู 4.0*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาษกร แจ่มหม้อ. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาชีวิตวิทยาแบบผสมผสานโดยใช้
แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อส่งเสริมความใฝ่เรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(2): 37-49.
- วราภรณ์ สีนถาวร. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานแบบร่วมมือโดยใช้
แหล่งข้อมูลเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศและทักษะการเรียนรู้เป็นทีม
ของนักศึกษาครูระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเฝ้า. (2555). *รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการตรวจงาน การ
ให้ข้อมูลย้อนกลับ และผลของการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของนิสิตระดับปริญญา
บัณฑิตชั้นปีที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช วงศ์กิ้นันท์วัฒนา. (2550). *การสื่อสารภาษาในงานเขียนทางวิชาการ. มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 24(พฤษภาคม-สิงหาคม), 34-52.
- ศิริพร ทวีชาติ. (2545). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้*

- แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุษาฎบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
ศิริลักษณ์ บัตรประโคน. (2556). การเขียนเชิงวิชาการ. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). ศักยภาพของเด็กไทย. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการเขียนแบบ
เน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิง
วิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุษาฎบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- สง่า วงศ์ไชย. (2562). การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงใน
ศตวรรษที่ 21. *Veridian E-journals Humanities, Social Sciences and Arts*, 12(march-
april 2019), 1131-1149.
- สนม ครูทเมือง. (2550). การเขียนเชิงวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครสวรรค์: นิวเสรินทร์.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์. (2539). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัชฌานี ศรีเอี่ยม. (2561). การสร้างชุดเสริมทักษะการเขียนทางวิชาการสำหรับนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)* 8(2): 1-14.
- สุภาณี ชินวงศ์. (2543). การศึกษาความสามารถในการเขียนของนิสิตวิชาภาษาอังกฤษสำหรับ
สาขาวิทยาศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย ศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2534) การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2536). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา
เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2550). การสังเคราะห์ผลงานวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของ
มหาวิทยาลัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อดิสรณ์ เรืองกิจจามันท์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบร่วมกับแนวคิดการเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนความเรียงและการคิดไตร่ตรองของนักศึกษาปริญญาตรี.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

อภิรักษ์ อนุษะมาน. (2546). การบูรณาการการสอนเขียนแบบอรรถฐานในรายวิชาการระดับอุดมศึกษา:

รูปแบบการเรียนการสอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

อรรจน์ บัณฑิต. (2550). การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้

ทรัพยากรเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์และการใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาของ

นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎี

บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

อัฉฉา วงศ์โสธร. (2538). การทดสอบและการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประไพพรรณ พึ่งฉิม
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาวัฒนธรมตะวันออก
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญรอด โชติวิจิรา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัฐพล อินตะเสนา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพัทธ์ ใจเยือกเย็น
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

(แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และ เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ)

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ รัชษ์มณี
ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อธิพัทธ์ สุวทันพรกุล
ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประไพพรรณ พึ่งฉิม
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาวัฒนธรมตะวันออก
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัฐพล อินตะเสนา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย
(แบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ)**

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อธิพัทธ์ สุวทันพรกุล
ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญรอด ไซติวชิรา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัฐพล อินตะเสนา
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพัทธ์ ใจเยือกเย็น
สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
5. อาจารย์ ดร. พงษ์กรณ์ วีรพิพรรณ์
สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์รณยุทธ เอื้อไตรรัตน์
สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์กัญจน์ปภัสส์ สุวรรณวิหค
สาขาวิชาภาษาไทย วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ
2. ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ
3. ตัวอย่างแบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ
4. ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้
5. ตัวอย่างแบบบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับก่อนเรียน)

คำชี้แจงในการใช้แบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ วัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

2. แบบทดสอบฉบับนี้กำหนดเวลาในการทำ 3 ชั่วโมง ตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีคะแนนรวม 60 คะแนน

คำสั่ง ให้นิสิตนักศึกษาอ่านประเด็นหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วเขียนงานเขียนเชิงวิชาการตามหัวข้อและรูปแบบที่กำหนด

“ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีการสื่อสารต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ทำให้คนไทยส่วนใหญ่นิยมติดต่อสื่อสารกันผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การสนทนาผ่านทางโทรศัพท์มือถือ การสนทนาผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ หรือการสื่อสารผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นช่องทางการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดจากการใช้ภาษาในการสื่อสาร เช่น การสะกดคำผิด การใช้คำสแลง หรือการใช้ภาษาเฉพาะกลุ่ม ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความไม่ใส่ใจในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ส่งผลให้หลายฝ่ายกังวลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทยของคนไทยจนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากมาย”

จากประเด็นดังกล่าว ให้นิสิตนักศึกษาเขียนบทความวิชาการเพื่อแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการใช้ภาษาไทยของคนไทยในปัจจุบัน และวิเคราะห์สาเหตุผลกระทบ รวมถึงแนวทางการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการใช้ภาษาไทยผิดพลาด โดยให้เลือกใช้ข้อมูลประกอบการเขียนเชิงวิชาการจากเอกสารที่กำหนดให้ ทั้งนี้ให้เขียนบทความวิชาการมีความยาวประมาณ 35 – 40 บรรทัด

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การให้คะแนนพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านรูปแบบงานเขียน (4 คะแนน)** คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

2) **ด้านการนำเสนอเนื้อหา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ครบถ้วน มีเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกลักษณะวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน เป็นเรื่องที่มีคุณค่าแสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย และน่าสนใจ

3) **ด้านการจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียงเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

4) **ด้านการใช้ภาษา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์และสำนวนภาษา การเรียบเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการตลอดงานเขียน กลไกการเขียนในด้านการสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5) **ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกลักษณะข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับหลังเรียน)

คำชี้แจงในการใช้แบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ วัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน
2. แบบทดสอบฉบับนี้กำหนดเวลาในการทำ 3 ชั่วโมง ตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีคะแนนรวม 60 คะแนน

คำสั่ง ให้นิสิตนักศึกษาอ่านประเด็นหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วเขียนงานเขียนเชิงวิชาการตามหัวข้อและรูปแบบที่กำหนด

“ในปัจจุบันโฆษณาได้เข้ามามีบทบาทต่อการนำเสนอสินค้าและบริการอย่างแพร่หลายในทุกช่องทาง ทั้งในรูปแบบการโฆษณาโดยตรง หรือเป็นลักษณะของการให้ความรู้ที่แฝงไปด้วยการโฆษณา ซึ่งการโฆษณาจะมีผลโดยตรงต่อการชักจูงให้ผู้บริโภคหลงใหลและเลื่อมใสในคำโฆษณาต่าง ๆ จนทำให้เกิดการตัดสินใจใช้สินค้าหรือบริการโดยขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ มากมายทั้งในเรื่องทรัพย์สินเงินทอง ความเป็นอยู่ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค”

จากประเด็นดังกล่าว ให้นิสิตนักศึกษาเขียนบทความวิชาการเพื่อแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการบริโภคสื่อโฆษณาในปัจจุบัน และวิเคราะห์สาเหตุผลกระทบ รวมถึงแนวทางการป้องกันเพื่อให้บริโภคสื่อได้อย่างมีวิจารณญาณ โดยให้เลือกใช้ข้อมูลประกอบการเขียนเชิงวิชาการจากเอกสารที่กำหนดให้ ทั้งนี้ให้เขียนบทความวิชาการมีความยาวประมาณ 35 – 40 บรรทัด

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การให้คะแนนพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1) **ด้านรูปแบบงานเขียน (4 คะแนน)** คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง
- 2) **ด้านการนำเสนอเนื้อหา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ครบถ้วน มีเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกรูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน เป็นเรื่องที่มีคุณค่าแสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย และน่าสนใจ
- 3) **ด้านการจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
- 4) **ด้านการใช้ภาษา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์และสำนวนภาษา การเรียบเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการตลอดงานเขียน กลไกการเขียนในด้านการสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 5) **ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกรูปแบบการอ้างอิงข้อมูลได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

คำชี้แจงในการใช้เกณฑ์การประเมิน

1. เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการนี้เป็นแบบวิเคราะห์องค์ประกอบย่อย (Analytic Method) ครอบคลุมองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด

2. ผู้สอนประเมินผลงานเขียนตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ คะแนนรวม 60 คะแนน โดยกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนตามความสำคัญขององค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านรูปแบบงานเขียน (4 คะแนน)** คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

2) **ด้านการนำเสนอเนื้อหา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ครบถ้วน มีเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกลักษณะวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน เป็นเรื่องที่มีคุณค่าแสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย และน่าสนใจ

3) **ด้านการจัดระเบียบและเรียงเรียงความคิด (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการลำดับความคิดและเรียงเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

4) **ด้านการใช้ภาษา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์และสำนวนภาษา การเรียงเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการตลอดงานเขียน กลไกการเขียนในด้านการสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5) **ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน (12 คะแนน)** คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียน

รายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกลงใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

1. **ด้านรูปแบบงานเขียน (4 คะแนน)** คือ ความสามารถในการเขียนได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ และแต่ละองค์ประกอบทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	มีองค์ประกอบครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน และ องค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ได้ถูกต้องทั้งหมด
ดี 3	มีองค์ประกอบครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน แต่ องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง
ปานกลาง 2	มีองค์ประกอบครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน แต่ องค์ประกอบของงานเขียน 2 องค์ประกอบทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง
ปรับปรุง 1	มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วนตามโครงสร้างของงานเขียน และ องค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง

2. **ด้านการนำเสนอเนื้อหา (16 คะแนน)** คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น ครบถ้วน มีเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหาและสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน เลือกลงใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน เป็นเรื่องที่มีคุณค่าแสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย และน่าสนใจ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย

2.1 **ความมีสาระของเนื้อหา (4 คะแนน)** ประกอบด้วย ความสอดคล้องของเนื้อหากับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และความครบถ้วนของประเด็นที่นำเสนอ

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และมีประเด็นที่นำเสนอครบถ้วนทุกประเด็น
ดี 3	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน มีประเด็นที่นำเสนอครบถ้วนทุกประเด็น แต่มีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง
ปานกลาง 2	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน มีประเด็นนำเสนอไม่ครบถ้วน และมีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง

ปรับปรุง 1	เนื้อหาส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน
---------------	--

2.2 **เอกภาพของงานเขียน** (4 คะแนน) ประกอบด้วย การนำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า และความสอดคล้องของใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้ากับใจความสำคัญของงานเขียน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า และใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าสัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ดี 3	นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า แต่ใจความสำคัญบางย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ปานกลาง 2	นำเสนอใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็นในบางย่อหน้า และใจความสำคัญของบางย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ปรับปรุง 1	นำเสนอใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็นในแต่ละย่อหน้า และใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน

2.3 **กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา** (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความสอดคล้องของอรรถลักษณะของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และความถูกต้องของการเขียนตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เลือกอรรถลักษณะของภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียนได้ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ
ดี 3	เลือกอรรถลักษณะของภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน แต่เขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ 1-2 ตำแหน่ง
ปานกลาง	เลือกอรรถลักษณะของภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของ

2	งานเขียน แต่ เขียน ไม่ถูกต้อง ตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะ ภาษานั้น ๆ 3-4 ตำแหน่ง
ปรับปรุง 1	เลือกแบบภาษา ไม่สอดคล้อง กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียน ไม่ถูกต้อง ตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษา นั้น ๆ

2.4 **ความมีคุณค่าของเนื้อหา** (4 คะแนน) ประกอบด้วย การนำเสนอเนื้อหา
ที่มีความทันสมัยและน่าสนใจ และแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	นำเสนอเนื้อหาที่ ทันสมัย น่าสนใจ และแสดงให้เห็นถึง ความคิด สร้างสรรค์
ดี 3	นำเสนอเนื้อหาที่ ทันสมัย น่าสนใจ แต่ ไม่ แสดงให้เห็นถึง ความคิด สร้างสรรค์
ปานกลาง 2	นำเสนอเนื้อหาที่ ทันสมัย แต่ ไม่ น่าสนใจ และ ไม่ แสดงให้เห็นถึง ความคิดสร้างสรรค์
ปรับปรุง 1	นำเสนอเนื้อหาที่ ไม่ทันสมัย ไม่ น่าสนใจ และ ไม่ แสดงให้เห็นถึง ความคิดสร้างสรรค์

3. **ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด** คือ ความสามารถในการลำดับ
ความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล ขยายความคิดหลักของเรื่องได้
อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและ
หัวข้อเรื่อง เชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย

3.1 **การลำดับความคิด** (4 คะแนน) ประกอบด้วย **ความเป็นระบบและความ
สมเหตุสมผล**ของการลำดับความคิดและการเรียบเรียงเนื้อหา

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล
ดี 3	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ แต่ไม่สมเหตุสมผล 1-2 ประเด็น
ปานกลาง 2	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาเป็นระบบ แต่ไม่สมเหตุสมผล 3-4 ประเด็น ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก
ปรับปรุง 1	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบและไม่สมเหตุสมผล

3.2 การขยายความคิด (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความชัดเจนของการขยายความคิดหลักของเรื่อง และความสอดคล้องของเหตุผลประกอบความคิดกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจน ครบถ้วน และมีเหตุผลประกอบความคิดสอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง
ดี 3	ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจนแต่ยังไม่ครบถ้วน และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง
ปานกลาง 2	ขยายความคิดหลักของเรื่องไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน และขาดเหตุผลประกอบความคิด 1-2 ประเด็น
ปรับปรุง 1	ขยายความคิดหลักของเรื่องไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน และไม่มีการให้เหตุผลประกอบความคิด

3.3 การเชื่อมโยงความคิด (2 องค์ประกอบย่อย: 8 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องของการใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้า และความต่อเนื่องของเนื้อหา

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้า ได้ถูกต้อง ทั้งหมด และเนื้อหา มีความต่อเนื่อง
ดี 3	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้า ไม่ถูกต้อง 1-2 คำ แต่เนื้อหา ยังมีความต่อเนื่อง
ปานกลาง 2	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้า ไม่ถูกต้อง 3-4 คำ แต่เนื้อหา ยังมีความต่อเนื่อง
ปรับปรุง 1	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้า ไม่ถูกต้อง 5 คำขึ้นไป ทำให้เนื้อหา ขาดความต่อเนื่อง

4. **ด้านการใช้ภาษา** คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์และสำนวนภาษา การเรียบเรียงรูปประโยคได้ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการตลอดงานเขียน กลไกการเขียนในด้านการสะกดคำ การแบ่งวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย

4.1 **การใช้คำศัพท์** (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องของการใช้คำศัพท์ทั่วไป คำศัพท์วิชาการ และมีการสรรคำได้อย่างหลากหลาย

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสภาหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ ได้ถูกต้องทั้งหมด และมีการสรรคำได้อย่าง หลากหลาย
ดี 3	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสภาหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ ไม่ถูกต้อง 1-2 ตำแหน่ง แต่มีการสรรคำได้อย่าง หลากหลาย
ปานกลาง 2	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสภาหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ ไม่ถูกต้อง 3-4 ตำแหน่ง และมีการสรรคำได้ ไม่หลากหลาย

ปรับปรุง 1	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสถานหรือสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ ไม่ถูกต้องมากกว่า 4 ตำแหน่ง และเลือกใช้คำศัพท์ได้อย่างจำกัด
---------------	--

4.2 การใช้ประโยค (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา และความสมบูรณ์ กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	ใช้รูปประโยคได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ประโยคมีใจความ สมบูรณ์ กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจน ทั้งหมด
ดี 3	มีประโยคใจความ ไม่สมบูรณ์ 1-2 ประโยค กระชับและยังสื่อความหมายได้ชัดเจน
ปานกลาง 2	มีประโยคใจความ ไม่สมบูรณ์ 3-4 ประโยค ไม่กระชับ แต่ยังสื่อความหมายชัดเจน
ปรับปรุง 1	มีประโยคใจความ ไม่สมบูรณ์ มากกว่า 5 ประโยค และสื่อความหมาย ไม่ชัดเจน

4.3 การใช้ระดับภาษา (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องและความสม่ำเสมอของระดับภาษา

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เลือกใช้ระดับภาษาถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของงานเขียนเชิงวิชาการ และใช้ระดับภาษาเดียวกันตลอดงานเขียน
ดี 3	เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของงานเขียนเชิงวิชาการ 1-2 ตำแหน่ง แต่ ไม่กระทบต่อการสื่อความหมาย
ปานกลาง 2	เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของงานเขียนเชิงวิชาการ 3-4 ตำแหน่ง และมีผลกระทบต่อการสื่อความหมาย
ปรับปรุง 1	เลือกใช้ระดับภาษา ไม่ถูกต้อง และ ไม่เหมาะสม กับงานเขียนเชิงวิชาการ

4.4 กลไกการเขียน (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความถูกต้องของการสะกดคำ การเว้นวรรคตอน และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องทั้งหมด
ดี 3	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 1-3 ตำแหน่ง แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ความหมาย
ปานกลาง 2	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 4-6 ตำแหน่ง และส่งผลกระทบต่อการใช้ความหมาย
ปรับปรุง 1	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้องมากกว่า 6 ตำแหน่ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่จะสื่อได้ยาก

5. ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอและถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย

5.1 การคัดเลือกข้อมูล (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความน่าเชื่อถือและความเป็นปัจจุบัน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน
ดี 3	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 1-2 ข้อมูล
ปานกลาง 2	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 3-4 ข้อมูล
ปรับปรุง 1	ไม่สามารถคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมได้ หรือไม่นำข้อมูลมาจากแหล่งอ้างอิง

5.2 การอ้างอิงข้อมูล (4 คะแนน) ประกอบด้วย ความครบถ้วนของการอ้างอิงข้อมูล ความถูกต้องตามหลักการอ้างอิงแบบ APA และความสม่ำเสมอของการอ้างอิงข้อมูล

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	อ้างอิงข้อมูลประกอบงานเขียนได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงแบบ APA และใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอตลอดงานเขียน
ดี 3	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงข้อมูล 1-2 รายการ และใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอตลอดงานเขียน
ปานกลาง 2	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงข้อมูล 3-4 รายการ และใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอตลอดงานเขียน
ปรับปรุง 1	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงข้อมูลมากกว่า 4 รายการ และใช้การอ้างอิงข้อมูลไม่สม่ำเสมอ หรือไม่ปรากฏการอ้างอิง

5.3 ความสอดคล้องของการอ้างอิง (4 คะแนน) ประกอบด้วย การเลือกใช้ข้อมูลเพื่อใช้ในการอ้างอิงได้สอดคล้องและเหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก 4	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องและเหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง
ดี 3	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องแต่ไม่เหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง 1-2 ประเด็น
ปานกลาง 2	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้สอดคล้องแต่ไม่เหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง 3-4 ประเด็น
ปรับปรุง 1	เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึงมากกว่า 4 ประเด็น หรือ ไม่ได้ใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิง

**แบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ
สำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต**

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติการเขียนเชิงวิชาการฉบับนี้ใช้เพื่อสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ
2. ให้นิสิตนักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วเลือกตอบตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองที่มีต่อการเขียนเชิงวิชาการ คำตอบที่นิสิตนักศึกษาตอบไม่มีถูกหรือผิด และไม่มีผลต่อการเรียนหรือคะแนนสอบแต่อย่างใด ฉะนั้นจึงขอให้นิสิตนักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีโดยไม่ต้องกังวล คำตอบของนิสิตนักศึกษาจะถูกเก็บเป็นความลับและนำผลรวมไปใช้สำหรับเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเท่านั้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิตต่อไป
3. วิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ให้นิสิตนักศึกษาอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาข้อความอย่างละเอียด จากนั้นจึงตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดของนิสิตนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อเดียว และตอบให้ครบถ้วนทุกข้อ

ข้อ	ระดับความคิดเห็น ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ						
1	การเขียนเชิงวิชาการช่วยให้ เรียนรู้เนื้อหาในศาสตร์ต่าง ๆ ที่ ตนเองสนใจได้ดีมากยิ่งขึ้น					
2	การเขียนเชิงวิชาการเป็นการ เขียนสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และน่าเชื่อถือ					
3	การเขียนเชิงวิชาการเป็นการ เขียนที่ทุกคนควรได้รับการ ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ					
4	การเขียนเชิงวิชาการเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาและ ชีวิตประจำวัน					
5	การเขียนเชิงวิชาการเป็นเรื่องที่ ซับซ้อนและเสียเวลา					
ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ						
6	ฉันรู้สึกภูมิใจต่องานเขียนเชิง วิชาการของตนเอง					
7	ฉันรู้สึกชื่นชอบการเขียนเชิง วิชาการ					
8	ฉันรู้สึกยินดีที่จะให้ผู้อื่นติชม งานเขียนเชิงวิชาการของตนเอง					
9	ฉันรู้สึกเครียดเมื่อได้รับ มอบหมายให้เขียนเชิงวิชาการ					
10	ฉันรู้สึกเบื่อทุกครั้งเมื่อต้องเขียน งานเขียนเชิงวิชาการ					

ข้อ	ระดับความคิดเห็น ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
ด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ						
11	ฉันจะฝึกฝนและพัฒนา ความสามารถในการเขียนเชิง วิชาการอยู่เสมอ					
12	ฉันจะเผยแพร่ผลงานการเขียน เชิงวิชาการเสมอเมื่อมีโอกาส					
13	ฉันจะชวนเพื่อน ๆ ฝึกฝนการ เขียนเชิงวิชาการเสมอเมื่อมี โอกาส					
14	ฉันจะหยุดเขียนงานเขียนเชิง วิชาการทันทีที่พบประเด็นที่ยาก และมีรายละเอียดซับซ้อน					
15	ฉันจะเขียนงานเชิงวิชาการใน วิชานี้เท่านั้น					

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้

ชื่อ.....นามสกุล.....รหัสนิสิต.....

ประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ.....

คำชี้แจง ให้นิสิตเขียนบันทึกการเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้

ขั้นเลือกประเด็นการเขียน

1. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นเลือกประเด็นการเขียน

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นวางแผนรวบรวมข้อมูล

2. กิจกรรมขั้นวางแผนรวบรวมข้อมูลมีประโยชน์ต่อนิสิตอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล

3. หลังจากได้ข้อมูลที่สืบค้นมาแล้วนิสิตมีวิธีการวางโครงเรื่องอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. นิสิตคิดว่าโครงเรื่องมีประโยชน์ต่อการเขียนเชิงวิชาการหรือไม่อย่างไร โปรดอธิบาย

.....

.....

.....

.....

ขั้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล

5. การตรวจสอบและประเมินค่าข้อมูลประกอบการเขียนมีความจำเป็นหรือไม่อย่างไร
โปรดอธิบาย

.....

.....

.....

.....

ขั้นวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง

6. การวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษาจากตัวอย่างงานเขียนมีประโยชน์อย่างไรต่อการเขียน
เชิงวิชาการ

.....

.....

.....

.....

ขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์

7. การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนมีส่วนช่วยในการพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการของนิสิตได้
หรือไม่อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

คู่มือประกอบการใช้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน
ร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

โดย

นายชิษณุพงศ์ อินทรเกษม

นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขา วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูล เป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เป็นคู่มือประกอบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ ประกอบการทำปฏิญานิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เนื้อหาในคู่มือฯ ประกอบไปด้วยสาระสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ ความเป็นมาในการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน หลักการของรูปแบบการ เรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การวัดและประเมินผล และ เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้จัดทำหวังไว้เป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฉบับนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนว การสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตได้เป็นอย่างดี

วิษณุพงศ์ อินทเกษม

ผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	1
แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน	6
หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	8
วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	8
ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	9
แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้	12
บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน	19
การวัดและประเมินผล	21
เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน	22
ภาคผนวก	

คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 9 ส่วน ได้แก่ ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน ดังจะได้อธิบายเป็นลำดับดังนี้

1. ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การเขียนเชิงวิชาการเป็นการเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการคิด การเลือกสรรข้อมูล ตลอดจนการตัดสินใจที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการเขียน โดยจะมีระเบียบแบบแผนที่มีลักษณะเฉพาะทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ตลอดจนการอ้างอิงที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ นอกจากนี้การเขียนเชิงวิชาการยังใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ต่าง ๆ ที่สนใจได้ สอดคล้องกับ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะการเขียนขั้นสูงที่จะช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแสวงหา วิเคราะห์ จัดระบบและประมวลความรู้ที่มีหลากหลายให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และการกระจายความรู้ อันจะเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ต่อไป ดังที่ Schleppegrell and Colombi (2002, p. 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลในสังคมได้ติดตามความรู้และวิทยาการใหม่ๆ และช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายให้สามารถ

นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง อีกทั้ง Whitaker (2009, p. 3) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นการพัฒนาทักษะในการศึกษาวิจัย การประเมินข้อมูล การจัดระเบียบ การโต้แย้ง การตอบสนองต่อข้อโต้แย้งของผู้อื่น การวิเคราะห์ และแสดงออกอย่างชัดเจนในการเขียน ทักษะเหล่านี้จะมีคุณค่าต่อการเรียนรู้และการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ การเขียนเชิงวิชาการยังเป็นทักษะที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์ได้พัฒนาความรู้ ความคิดและการใช้ภาษา ทำให้เกิดประสบการณ์จากการเขียนมากขึ้นสามารถนำไปใช้ในการสื่อสาร เผยแพร่และเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างกว้างขวางได้

จากความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการแสดงให้เห็นว่า การเขียนเชิงวิชาการมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้ สืบค้นความรู้ นำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่ใหม่อยู่เสมอ ตลอดจนสามารถเผยแพร่ผลงานการเขียนเชิงวิชาการออกสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ออกมาในรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการที่มีความหลากหลาย เหมาะสมและมีประสิทธิภาพได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิต แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการที่ผ่านมาพบว่า การพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการเขียนเชิงวิชาการต้องอาศัยทักษะอย่างมากและยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดรอบด้าน อีกทั้งยังต้องอาศัยแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อสนับสนุนความคิดให้น่าเชื่อถือและมีเหตุผล ดังที่ สุภาณี ชินวงศ์ (2543, น. 1) ได้กล่าวว่า “การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะการสื่อสารที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนที่สุด เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน ตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเรียบเรียงความคิด ตลอดจนการถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร” สอดคล้องกับ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 3) ที่กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนเชิงวิชาการที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ สรุปได้ว่า สาเหตุที่การเขียนเชิงวิชาการอาจยังไม่ประสบความสำเร็จอาจเนื่องมาจากทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากและเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ดังนั้นการเขียนที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงตามวัตถุประสงค์นั้น จะต้องมีการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนที่ดี เพื่อให้การเขียนนั้นสามารถเป็นสื่อถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนไปยังผู้อ่านได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียน

แม้ว่าการเขียนเชิงวิชาการจะมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิต แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนโดยการปฏิบัติการสอนจริง การวิเคราะห์ผลงานการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต และการสัมภาษณ์ผู้สอนวิชาการเขียนภาษาไทยในระดับปริญญาบัณฑิตพบว่า ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตสรุปได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบการเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการอ้างอิงแหล่งข้อมูล

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนโดยการปฏิบัติการสอนจริง การวิเคราะห์ผลงานการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตในระดับปริญญาบัณฑิต ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านหลักสูตร 3. ด้านผู้เรียน ซึ่งปัญหาสำคัญส่วนมากเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นการให้ความรู้กฎเกณฑ์การใช้ภาษามากเกินไป จนขาดการฝึกทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการเขียนที่ดีให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนโดยปรับเปลี่ยนรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในทุก ๆ ขั้นตอนเพื่อทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้ครบตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ดี

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการแสดงให้เห็นว่า แนวคิดและหลักการที่น่าสนใจนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตได้ คือ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (Resource-Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivist Theory) และการคิดระดับสูง (Higher order Thinking) โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการซึ่งผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ (Breivik, 1996; Campbell et al, 2002; Dewberry et al, 2002) ซึ่งแนวคิด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานเป็นแนวคิดหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ กระบวนการสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและเนื้อหาวิชาไปพร้อมกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนแสวงหา ความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้สารสนเทศในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ด้วยตนเอง (ศิริพร ทวีชาติ (2545); อรรจน์ บัณฑิต (2550); วราภรณ์ สีนถาวร (2553); ปิยะ ศักดิ์เจริญ (2553))

การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานสามารถจำแนกลักษณะของการได้มาของ แหล่งข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่จัดหาให้และผู้เรียนเรียนรู้จาก แหล่งข้อมูลที่แสวงหาด้วยตนเอง ผู้เรียนจะใช้กระบวนการในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูล ต่างๆ ทั้งที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ เช่น เรียนรู้จากสื่อต่างๆ ซีดีรอม เอกสารต่างๆ เป็นต้น และจาก การแสวงหาแหล่งข้อมูลด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด ห้อง คอมพิวเตอร์ ศูนย์สารสนเทศ อินเทอร์เน็ต ผู้เชี่ยวชาญ พิพิธภัณฑสถาน เพื่อทำการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น (Campbell et al., 2002) โดยผู้สอนจะต้องพิจารณาตามความพร้อมและความเหมาะสม เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนการสอน (Malebo, 2018)

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นฐานพบว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของ ตนเอง และได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง พัฒนาทักษะการค้นคว้าและใช้สารสนเทศรวมถึง สามารถประเมินสารสนเทศและนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้ (ศิริพร ทวีชาติ (2545); วราภรณ์ สีนถาวร (2553); Iqdam, 2016) ทั้งนี้การเรียนการสอนโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะส่งผลทำให้ ผู้เรียนพัฒนาทักษะการสืบค้น วิเคราะห์ และประเมินค่าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ สามารถ เลือกลงและนำข้อมูลต่างๆ มาใช้และสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ อีกทั้งยังสามารถอ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และที่สำคัญยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานอาจจะ ยังไม่เพียงพอที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้รอบด้าน เนื่องจากการที่จะทำ ให้ผู้เรียนมีความสามารถในด้านการเขียนเชิงวิชาการนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถใน ด้านการใช้ภาษา และสามารถเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบและโครงสร้างงานเขียนเชิงวิชาการ จึงมีอีกแนวคิดหนึ่งที่จะสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ข้างต้นได้ดีนั่นคือ แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน (Genre-Based Approach) เป็นแนวการสอนภาษาที่ ได้รับการพัฒนามาจากหลักการและทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบและหน้าที่ (Systemic Functional Linguistics) ของไมเคิล ฮัลลiday (Michael Halliday) ที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อ เนื้อความจากบริบทภาษา (Carstens, 2009) โดยประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 4 ประการ คือ 1. ภาษาและความหมาย (Language and meaning) คือ การมุ่งเน้นให้เห็นความสำคัญว่าหลัก สำคัญของการใช้ภาษาอยู่ที่ความหมายของภาษา 2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and context) คือ บริบทภาษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความได้ถูกต้อง 3. ภาษา และทำเนียบภาษา (Language and Register) คือ บริบทภาษามีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาให้ แตกต่างกันไป จึงทำให้เข้าใจบริบทและเนื้อความได้ดี 4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context) คือ การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาควรเริ่มจากการปรับรูปแบบภาษาให้ ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน (อภิรักษ์ อนุช ะมาน, 2546; ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2553)

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานสามารถทำให้เข้าใจลักษณะการใช้ภาษาในสถานการณ์ ต่างๆ จากการกำหนดลักษณะตัวบท โครงสร้างงานเขียน และบริบทที่เหมือนกัน (Hyland, 2003) อีกทั้ง เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2550) ได้อธิบายถึงการสอนเขียนแบบอรรถฐาน ว่า การสอนเขียนแบบอรรถฐาน คือ การศึกษาระบบรูปแบบโครงสร้าง การเรียบเรียงเนื้อความ (schematic structure) และองค์ประกอบทางภาษา (linguistic features) ที่ใช้ในบริบทที่มี รูปแบบเฉพาะของข้อความหรืออรรถลักษณะ (genre) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการสื่อความที่แตกต่าง กันตามประเภทของสาร การศึกษาลักษณะเฉพาะของอรรถลักษณะภาษาจะช่วยให้ผู้เขียนเข้าใจ การอ่านและการเขียนได้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากมีรูปแบบของโครงสร้างการเรียบเรียงเนื้อความและ ลักษณะเฉพาะของภาษาที่ใช้ในสารแต่ละประเภท ซึ่งทำให้สามารถจับใจความเรื่อง ดีความ แปลความ ขยายความ และคาดเดาได้ง่ายขึ้น และยังช่วยเป็นแบบอย่างที่ดีในการเขียนตาม จุดมุ่งหมายต่าง ๆ อีกด้วย

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานพบว่า เป็นการจัดการเรียน การสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองโดยความร่วมมือของกลุ่ม ผู้เรียน ได้ฝึกการวิเคราะห์อรรถลักษณะเป็นสำคัญ จึงสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง (Cheng, 2008; Erahri and Ibrahim, 2013; Razvani et al, 2015) สอดคล้องกับ ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553, น. 11) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การสอนเขียนแบบเน้น ประเภทงานเขียน (การสอนเขียนแบบอรรถฐาน) จะช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านและ

การเขียน และยังช่วยพัฒนาคุณภาพงานเขียนให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบงานเขียนและหลักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้เรียนเขียนงานเขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบและโครงสร้างที่เป็นที่ยอมรับในสังคมมากยิ่งขึ้น

การศึกษาแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำเสนอเนื้อหา เรียบเรียงและจัดลำดับความคิด ตลอดจนการใช้แหล่งข้อมูลสนับสนุนความคิดในการเขียนให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานจะช่วยให้ผู้เรียนให้สามารถเขียนงานเขียนได้ตรงตามรูปแบบและสามารถเลือกใช้ภาษาจากทำเนียบภาษาให้เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการได้ ฉะนั้น การจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต จึงต้องให้ผู้เรียนมีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเลือกสรรข้อมูลอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลมาใช้ประกอบการเขียนเชิงวิชาการได้เหมาะสมกับรูปแบบของงานเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการและให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบวิชาชีพในการนำเสนอองค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนเผยแพร่ให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ โดยพิจารณาแนวคิดและหลักการสอนต่างๆ ที่จะช่วยแก้ไขสาเหตุของปัญหาและช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสรุปแนวคิดสำคัญได้ ดังนี้

2.1 แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน

แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐาน (Resource-Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivist Theory) โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการซึ่งผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความสำคัญกับการเรียนรู้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและเนื้อหาวิชาไปพร้อมกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ผู้เรียนได้วางแผนในการสืบค้นข้อมูล ฝึกคัดเลือกและประเมินข้อมูลจากการสืบค้นสารสนเทศ และผู้เรียนได้เรียนรู้สารสนเทศในการแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง

2.2 แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐาน

แนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเป็นการสอนเขียนที่มุ่งเน้นการเขียนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของผู้อ่าน โดยหลักการสอนเขียนแบบอรรถฐานมีความเชื่อว่าสิ่งสำคัญในการใช้ภาษาคือการเข้าใจความหมายและบริบทภาษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความและสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาควรเริ่มเรียนรู้จากรูปแบบของการใช้ภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษาในแต่ละบริบทที่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างการดำเนินเนื้อความและทำเนียบภาษาเฉพาะตัว ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม การชี้แนะและให้คำแนะนำจากผู้สอน การฝึกเขียนด้วยตัวของผู้เรียนเอง รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนจะทำให้เขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในทางวิชาการต่อไป

3. หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

3.1 การนำเสนอประเด็นการเขียนงานเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงหรือประเด็นที่สอดคล้องกับความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลพื้นฐานที่จะทำให้เขียนงานเชิงวิชาการได้ตรงตามขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียน

3.2 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลายจะช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล การคัดสรรและประเมินค่าข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างน่าเชื่อถือ

3.3 การวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาแต่ละประเภทที่มีโครงสร้างการเขียนและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะแบบจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะการเขียนงานเชิงวิชาการ ประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง

3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการวิพากษ์ อภิปราย โต้แย้ง แลกเปลี่ยนความคิด และการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน ช่วยเพิ่มเติมและขยายข้อมูลความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

4.1 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตประกอบด้วยความสามารถ 5 องค์ประกอบ คือ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

4.2 เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ และด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

5. ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบแล้วสรุปเป็นขั้นตอนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนโดยมีรายละเอียดร่างขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) ขั้นตอนประเด็นการเขียน เป็นขั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการ

เลือกประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

1.1) นำเสนอสถานการณ์

ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งอาจจะเป็นโฆษณา ข่าวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนผ่านสื่อสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ

1.2) แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด โดยเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนในมุมมองที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ

1.3) กำหนดประเด็นการเขียน

ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการเขียนจากขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด แล้วให้ผู้เรียนรายบุคคลระบุนายละเอียดประเด็นที่ต้องการสืบค้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียนงานเชิงวิชาการ

2) **ขั้นวางแผนรวบรวมข้อมูล** เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้วางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียน แล้วให้ผู้เรียนนำรายละเอียดประเด็นสำคัญที่ต้องการสืบค้นมากำหนดแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เหมาะสมกับเนื้อหางานเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

2.1) วิเคราะห์ประเด็นการเขียน

ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามที่หลากหลายและครอบคลุมประเด็นการเขียน เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดประเด็นการเขียนที่สำคัญและมาใช้กำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนรวบรวมข้อมูล

2.2) วางแผนรวบรวมข้อมูล

ผู้เรียนวางแผนการรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่กำหนด จากนั้นร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลาย น่าเชื่อถือ และเหมาะสมกับเนื้อหางานเขียนเชิงวิชาการ

3) **ขั้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล** เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำมาสร้างเป็นโครงงานเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

3.1) สืบค้นและจัดกลุ่มข้อมูล

ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลตามแผนการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากนั้นผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นให้เหมาะสม

3.2) วางโครงงานเขียน

ผู้เรียนนำข้อมูลที่จัดกลุ่มตามประเด็นไว้ มาเรียบเรียงเป็นโครงงานเขียนเชิงวิชาการตามหลักการเขียนโครงงาน

4) **ขั้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล** เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา ความสอดคล้องกับเนื้อหา และเพียงพอต่อประเด็นที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาตรวจสอบและปรับปรุงโครงงานเขียนเชิงวิชาการให้เหมาะสม (1 ชั่วโมง)

4.1) ประเมินค่าข้อมูล

ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสอดคล้องของเนื้อหา และความเพียงพอของข้อมูลตามแนวทางการประเมินค่าข้อมูลที่กำหนด

4.2) ปรับปรุงโครงงานเขียน

ผู้เรียนนำประเด็นที่ได้จากการประเมินค่าข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงโครงงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล จากนั้นผู้เรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นของโครงงานเขียนที่ควรปรับปรุงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

5) **ขั้นวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง** เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้การจัดระบบความคิดของตนเอง โดยการนำหลักการเขียนงานที่ผู้เรียนได้วิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษามาใช้ในการพัฒนางานเขียนฉบับร่างให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท (2 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

5.1) เรียนรู้อรรถลักษณะของภาษา

ผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหา โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของ อรรถลักษณะของภาษาจากตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนให้ ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

5.2) ฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ร่วมกัน

ผู้เรียนในกลุ่มย่อยวางแผนร่วมกันในการฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ในประเด็นที่กลุ่ม สนใจ โดยเขียนตามอรรถลักษณะของภาษาเดิมที่เรียนรู้มาในข้อ 5.1 แล้วนำเสนองานเขียนในชั้น เรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน

5.3) สร้างสรรค์งานเขียนฉบับร่าง

ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา และการฝึกเขียน มาใช้ในการพัฒนางานเขียนฉบับร่างตามประเด็นโครงเรื่องที่กำหนดไว้และให้ถูกต้องตามหลัก ของการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

6) **ขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์** เป็นขั้นการพัฒนาคุณภาพงานเขียนโดย การให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนเองและเพื่อน เพื่อนำมาทบทวนและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการให้ข้อมูลย้อนกลับไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ (3 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

6.1) พิจารณาและทบทวนงานเขียน

ผู้เรียนพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของตนเองตาม องค์ประกอบของการเขียนงานเชิงวิชาการ

6.2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานเขียนของตนเองกับเพื่อน โดยให้ข้อมูลย้อนกลับ งานเขียนของเพื่อนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับแก้งานเขียนเชิงวิชาการให้ดียิ่งขึ้น

6.3) พัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์

ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนเชิงวิชาการของตนเองจากการวิเคราะห์ปัญหาของการ เขียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อน แล้วพัฒนาเป็นงานเขียนฉบับสมบูรณ์เพื่อให้ ผู้สอนตรวจและให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการต่อไป

6. แนวทางการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตไปใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยการเตรียมการทั้งผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้มีความพร้อมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

1) การเตรียมการของผู้สอน

เป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยผู้สอนจะต้องเตรียมการในเรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดประเด็นการเขียน การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) การวิเคราะห์ผู้เรียน

ผู้สอนจะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับสาขาวิชาผู้เรียน ความรู้ และความสนใจของผู้เรียน ประสพการณ์เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ ประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการ เนื้อหาในการเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตในสาขาวิชาที่จะสอน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดขอบเขตเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อและแหล่งการเรียนรู้

1.2) การกำหนดขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ

ผู้สอนจะต้องกำหนดขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยศึกษาประเด็นที่สอดคล้องกับความรู้ ความสนใจ และประสพการณ์เดิมของผู้เรียน มีความเป็นปัจจุบัน และเป็นประเด็นที่ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย

1.3) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้สอนควรกำหนดเทคนิคการสอน วิธีการสอน และกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน

1.3.1) การกำหนดเทคนิคและวิธีการสอน

1. วิธีสอนแบบอุปนัย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสรุปความคิดและหลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่าง ๆ จากการศึกษาวเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนประเภทต่าง ๆ โดยผู้สอนควรเลือกตัวอย่างงานเขียนที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่ถูกต้องสอดคล้องกับงานเขียนที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งโครงสร้างงานเขียน ลักษณะการใช้ภาษา

และเนื้อหาของเรื่องที่จะเขียน นอกจากนี้ควรเลือกตัวอย่างงานเขียนที่มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างงานเขียนที่มีคุณภาพในสาขาวิชาของตน และมีความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษาได้อย่างถูกต้อง

2. วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นวิธีสอนที่ใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งวางแผนการสืบค้นข้อมูล การปรับประเด็นโครงเรื่องการเขียน การฝึกเขียนงานตามอรรถลักษณะการอภิปรายงานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเขียน

3. เทคนิคการใช้คำถาม เป็นเทคนิคที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้และความคิดเห็นตลอดขั้นตอนการเรียนการสอนเกี่ยวกับสถานการณ์และประเด็นในการเขียนเชิงวิชาการ การวางแผนการคัดสรรข้อมูล การวางโครงเรื่อง การให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียน รวมถึงเนื้อหาของงานเขียน ซึ่งผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและเกิดความเข้าใจในประเด็นเนื้อหา นอกจากนี้ควรใช้คำถามที่ฝึกคิด ทบทวนในกระบวนการเขียนด้วย

4. เทคนิคการโต้แย้ง เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการนำเสนอความคิด หลักฐาน และเหตุผลประกอบความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียน การนำเสนอและอภิปรายงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล

5. เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์ เป็นเทคนิคที่ใช้ฝึกฝนให้ผู้เรียนจัดระบบข้อมูลความคิดที่ได้จากการสืบค้นและศึกษาเพื่อเป็นการกำหนดแนวทาง ขอบเขต และวิธีการพัฒนาโครงเรื่องด้วยตนเอง

6. การสาธิต เป็นการสาธิตเทคนิควิธีการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างหลากหลาย

7. การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการให้ข้อเสนอแนะในงานเขียน โดยผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการให้และรับข้อมูลย้อนกลับในหลากหลายรูปแบบ

8. วิธีการเสริมศักยภาพและเทคนิคการชี้แนะ เป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ สังเกตวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิธีคิด และการแก้ไขปัญหา และติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการเขียนงานเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ผู้สอนสามารถนำเทคนิคและวิธีการสอนอื่น ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

1.3.2) การกำหนดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน

1. แบบการวางแผนการสืบค้นข้อมูลประกอบการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการระบุประเด็น วิธีการศึกษาค้นคว้าและแหล่งที่มาของข้อมูล

2. ใบงานการเขียนโครงเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนนำประเด็นที่ได้มาเรียบเรียงให้เป็นโครงเรื่องเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนงานเชิงวิชาการให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียน

3. แบบการประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และครบถ้วนตามประเด็นการเขียน

4. แบบตรวจสอบคุณภาพประเด็นและข้อมูลประกอบการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียนและคุณภาพของข้อมูลก่อนนำไปใช้ประกอบการเขียน

5. แบบวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา

6. ใบงานกลุ่ม การเขียนเนื้อความจากอรรถลักษณะของภาษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันฝึกเขียนเป็นกลุ่มในเนื้อหาใหม่แต่ใช้อรรถลักษณะของภาษาเดิม

7. แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียน

1.1) การเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ผู้สอนควรเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1.4.1) สถานการณ์หรือขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ คือ การกำหนดเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ใช้ในการนำเสนอประเด็นงานเขียนเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยสถานการณ์ควรเป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงกับข่าวหรือเหตุการณ์ร่วมสมัย และสอดคล้องกับวัย ความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

1.4.2) ตัวอย่างงานเขียนที่มีอรรถลักษณะของภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการเขียนงานเชิงวิชาการ มีเนื้อหาสอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน

1.4.3) แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายประกอบการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความหลากหลายทั้งเอกสาร บุคคล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

1.2) การศึกษาข้อมูลที่สำคัญก่อนการเลือกรูปแบบการเรียนการสอน

1.5.1) โครงสร้างเนื้อหาการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

สัปดาห์ที่	เนื้อหาการจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	1) การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อนเรียน	3
2	1) แนะนำรูปแบบการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล 2) แนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน 3) ทบทวนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียน	3
3 - 5	การเขียนทบทวนวรรณกรรม	9 + นอกเวลาเรียน
6 - 8	การเขียนบทความวิชาการ	9 + นอกเวลาเรียน
9 - 11	การเขียนรายงานวิชาการ	9 + นอกเวลาเรียน
12	1) การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการหลังเรียน 2) วัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ	3

1.5.2) อรรถลักษณะของภาษาที่ใช้ในงานเขียนเชิงวิชาการ

อรรถลักษณะของภาษาตามแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้ในการเขียนเชิงวิชาการตามรูปแบบการเรียนการสอนครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 อรรถลักษณะ ดังนี้

1. การรายงาน (Report) คือ แบบแผนการเขียนชนิดหนึ่งที่มุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่าน มีลักษณะเป็นข้อความเชิงบรรยายแสดงวิถีความเป็นมาเป็นไปของสิ่งต่างๆ เป็นการจัดลำดับหรือจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ

1.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนแบบรายงาน เพื่อบรรยายให้เห็นความเป็นลำดับและหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าสิ่ง ๆ นั้น หรือมีลักษณะเฉพาะที่เด่นชัดอย่างไร

1.2 โครงสร้างการดำเนินเนื้อความ

- 1) เริ่มต้นหรือเปิดเรื่องด้วยข้อความที่เป็นนิยาม แสดงความหมายหรือแสดงความเป็นหมวดหมู่ของสิ่งนั้น (จำแนกให้เห็นความแตกต่างจากสิ่งอื่นอย่างชัดเจน)
- 2) ตามด้วย ลำดับเนื้อความที่เกี่ยวข้องถึงสาระสำคัญของเรื่องอย่างต่อเนื่อง
- 3) จบด้วย การสรุปเนื้อความที่เป็นสาระสำคัญเพื่อย้ำความเข้าใจ
- 4) ความบรรยาย เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่อาจเป็นการแสดงให้เห็นความเป็นไป การแสดงคุณภาพ แสดงส่วนหรือองค์ประกอบต่างๆ แสดงนิสัยหรือพฤติกรรม แสดงประโยชน์หรือคุณค่าของสิ่งที่น่าสนใจ

1.3 ลักษณะการใช้ภาษาของการรายงาน

- 1) ใช้ภาษาแบบแผนหรือกึ่งแบบแผน
- 2) คำที่ขยายความ เช่น คำวิเศษณ์ต่างๆ ทั้งที่ขยายนาม และขยายกริยาในประโยค
- 3) ใช้คำกริยาที่แสดงการกระทำ
- 4) ใช้คำนามทั่วไปที่เป็นคำศัพท์วิชาการเฉพาะทาง
- 5) ใช้คำที่แสดงข้อเท็จจริง
- 6) ใช้วลีแสดงความ มี เป็น คือ
- 7) ใช้ประพันธสรรพนาม ที่ ซึ่ง อัน ผู้ เพื่อเชื่อมต่อขยายเนื้อความ
- 8) มุ่งเน้นความเป็นภาพรวมทั่ว ๆ ไปของสิ่งที่เขียน
- 9) อาจเขียนเป็นแบบต่าง ๆ เช่น รายงานสารสนเทศ รายงานวิชาการ รายงานการศึกษาวิจัย ฯลฯ

2. การอธิบาย (Explanation) เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น

2.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนแบบอธิบาย เพื่อแสดงความกระจ่างชัดในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความจริง หรือความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการทำงานของสิ่งต่าง ๆ

2.2 โครงสร้างการดำเนินเนื้อหา

- 1) เริ่มต้นด้วยการระบุปรากฏการณ์ หรือสิ่งที่ต้องการอธิบาย
- 2) ลำดับของข้อความที่แสดง การเกิด มี เป็น ของ ปรากฏการณ์
- 3) แสดงเหตุผลหรือสาเหตุ และผลลัพธ์ให้เห็นว่า ทำไมจึงเกิด ปรากฏการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ขึ้น และเป็นไปด้วยเหตุใดหรือเป็นไปได้อย่างไร
- 4) ดำเนินการไปจนกว่าจะทำให้เข้าใจได้ชัดเจน เป็นข้อความอธิบาย ที่สมบูรณ์

อาจใช้กลวิธีการอธิบายได้อย่างหลากหลาย เช่น การลำดับความตามการเกิด ก่อนหลัง ตามลำดับเวลา การใช้ตัวอย่าง การเปรียบเทียบ แสดงผลลัพธ์ การนิยาม เป็นต้น

2.3 ลักษณะการใช้ภาษาของการอธิบาย

- 1) คำนามที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นคำนามทั่วไป
- 2) มักมีคำศัพท์เทคนิค หรือศัพท์วิชาการเฉพาะสาขาวิชา
- 3) ใช้คำสันธานที่เกี่ยวกับช่วงเวลา คำเชื่อมแสดงความคล้ายตามกัน และ คำเชื่อมแสดงเหตุผลหรือสาเหตุและผลลัพธ์เพื่อเชื่อมโยง ได้แก่ ถ้า เมื่อ เมื่อไรก็ตาม จากนั้น แล้วยัง ก็ ต่อไป หลังจาก จนกระทั่ง ดังนั้น...จึง เช่นเดียวกับ เพราะว่า เพราะ...จึง เป็นต้น
- 4) เรียบเรียงเป็นประโยคบอกเล่าธรรมดาที่เป็นปัจจุบันกาล
- 5) มีข้อมูลอ้างอิงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ

3. การแสดงความคิดเห็น (Exposition) เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือความคิดของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการถกเถียงหรือการโต้แย้ง

3.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนแบบแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเสนอความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิด ความเชื่อ หรือเปลี่ยนแปลงความคิด

3.2 โครงสร้างการดำเนินเนื้อหา

- 1) แสดงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนหรือแสดงความคิดเห็น เช่น เขียนให้เห็นถึงประโยชน์หรือความสำคัญ
- 2) มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุและผลที่เสนอในแต่ละความคิด

3) มีบทสรุปย่อการแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือ

3.3 ลักษณะการใช้ภาษาแบบแสดงความคิดเห็น

- 1) มีข้อความหรือเนื้อความที่แสดงความคิดเห็นของตน
- 2) มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
- 3) ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
- 4) มีคำแสดงเจตคติ หรือคำแสดงทัศนภาวะ เช่น เชื่อว่า สอดคล้อง

กับ มีความเห็นว่า อาจสรุปได้ว่า อาจกล่าวได้ว่า เป็นต้น

4. การอภิปราย (Discussion) เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็น ซึ่งให้เห็นข้อดีข้อเสีย เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

4.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนแบบอภิปราย เพื่อนำเสนอความคิดเห็นและข้อมูลจากมุมมองที่แตกต่างและหลากหลาย เป็นการพิจารณาปัญหาหรือประเด็นที่น่าสนใจร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะหรือการลงความเห็นร่วมกัน

4.2 โครงสร้างการดำเนินเนื้อความ

1) เริ่มต้นด้วย ความนำ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นหรือปัญหาที่น่าสนใจที่มักจะกล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานที่บ่งชี้ให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของประเด็นหรือปัญหาเหล่านั้น

2) ตามด้วย ลำดับข้อโต้แย้ง เป็นการแสดงให้เห็นความคิดที่โต้แย้งและหรือมุมมองที่กลับกัน ข้อโต้แย้งต่างๆ ต้องมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุน หรือมีการอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้รายละเอียดเสริมความชัดเจนในความคิดหรือประเด็นที่น่าเสนอ

3) จบลงด้วย บทลงท้าย ที่เป็นการกล่าวย้ำข้อโต้แย้งต่าง ๆ และแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะหรือข้อตกลงร่วมกัน

4.3 ลักษณะการใช้ภาษาแบบอภิปราย

- 1) มักใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนหรือกึ่งแบบแผน

2) ใช้คำเชื่อมที่แสดงความเป็นเหตุเป็นผล หรือแสดงเหตุผล เช่น เพราะ ว่า ด้วยเหตุนี้ เป็นต้น คำเชื่อมที่แสดงความเปรียบเทียบ เช่น ในทางตรงกันข้าม แนนอน ปัจจัยอื่น ๆ คือ เป็นต้น

3) เน้นการกล่าวในลักษณะทั่ว ๆ ไป มากกว่าการเจาะจงเฉพาะเป็นรายบุคคล

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเนื้อความของอรรถลักษณะของภาษา

อรรถลักษณะของภาษา	ลำดับของคำถามในการดำเนินเนื้อความ
การรายงาน	เรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นอย่างไร มีลักษณะเฉพาะอย่างไร มีประโยชน์-โทษอะไร มีลักษณะอย่างไร โดยทั่วไปเป็นอย่างไร
การอธิบาย	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง สำคัญอย่างไร ทำได้อย่างไร ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้
การแสดงความคิดเห็น	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นความคิดเห็นของใคร มีเหตุผลอย่างไร (ลำดับเหตุและผล) จะสรุปการแสดงความคิดเห็น (จากประเด็นที่กำหนด) อย่างไร
การอภิปราย	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญหรือจำเป็นอย่างไร มีเหตุผลเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างไร จะสนับสนุน/ให้ข้อเสนอแนะเรื่องที่กำลังกล่าวมาได้หรือไม่อย่างไร

ทีมา ปรับจาก เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2534: 36)

7. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้สอน ผู้เรียนควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

7.1 บทบาทผู้สอน

1) ศึกษาคู่มีประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตอย่างละเอียด

2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน และศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่ใช้ในการสอนเพื่อใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียนและให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้และความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการ

3) จัดเตรียมสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน ความสนใจ ตลอดจนประสบการณ์ของผู้เรียนโดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

4) กระตุ้นและเสริมแรงให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสถานการณ์การเขียนงานเชิงวิชาการกับความรู้ ความสนใจ ตลอดจนประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในการแสดงความรู้ ความคิด และให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการอภิปรายประเด็นต่าง ๆ ได้

5) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคและกลวิธีที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบอุปนัย การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เทคนิคการใช้ผังกราฟิก เทคนิคการตั้งคำถาม เทคนิคการใช้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และได้พัฒนาทักษะทางภาษาและการนำเสนอ

6) กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน โดยใช้คำถามระดับสูงที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียนและความสามารถที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกฝนในแต่ละคาบ

7) กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการและมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนเชิงวิชาการด้วยการเสริมแรงและการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับแก้งานเขียนให้มีประสิทธิภาพ

8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ รอบด้าน ทั้งในการวิเคราะห์ประเด็นหรือสถานการณ์ที่กำหนด การเชื่อมโยงประสบการณ์ การวิพากษ์งานเขียน การให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน และการตั้งคำถาม โดยผู้สอนควรรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ และให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนากระบวนการคิดและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนงานเชิงวิชาการ

10) จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในการฝึกเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างสะดวก

11) จัดเตรียมตัวอย่างงานเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งวางแผนว่าจะใช้ตัวอย่างงานเขียนใดให้เหมาะสมกับประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการเพื่อประโยชน์ในการฝึกเขียนงานของผู้เรียน

7.2) บทบาทผู้เรียน

1) พึงคำชี้แจงการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต

2) ทำความเข้าใจและเชื่อมโยงสถานการณ์การเขียนกับสถานการณ์ที่กำหนดให้กับความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของตนเอง

3) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วิพากษ์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้

4) นำกลวิธีต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาการคิดและการเขียนงานเชิงวิชาการที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน

5) หมั่นฝึกฝนและพัฒนาวิธีการในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างรอบด้าน

6) ยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากการให้ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและผู้สอน และนำข้อเสนอที่ได้รับมาปรับแก้ไขงานเขียนของตนเองเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพงานเขียนเชิงวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7) ฝึกทบทวน ตรวจสอบ และวิเคราะห์ปัญหาการเขียนงานเชิงวิชาการของตนเอง และสามารถให้ข้อเสนอแนะโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนของเพื่อนได้ถูกต้อง

8) บันทึกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนรู้ตามขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่ใช้เพื่อเป็นการสะท้อนมุมมองจากผู้เรียน

8. การวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวัดและประเมินผลในแต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน และการตรวจผลงานการเขียนเชิงวิชาการตามเกณฑ์การ

ประเมินผลงานการเขียนเชิงวิชาการวัดผลระหว่างการจัดการเรียนการสอน ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านรูปแบบงานเขียน ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านการอ้างอิงแหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

2) การประเมินเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนครบถ้วน ซึ่งพิจารณาตามประเด็นการวัด 3 ด้าน คือ ด้านความคิดต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านความรู้สึกต่อการเขียนเชิงวิชาการ ด้านพฤติกรรมต่อการเขียนเชิงวิชาการ

3) การประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ การตั้งคำถาม การวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้งและแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เรียน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานเขียนของตนเองและของเพื่อนโดยใช้แบบให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน และเขียนบันทึกการเรียนรู้หลังการฝึกเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

9. เงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน

9.1) เงื่อนไขด้านผู้เรียน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่นำไปทดลองใช้กับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปปรับใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษาหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ได้ โดยผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อจัดเตรียมสถานการณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละศาสตร์หรือสาขาวิชาอื่น ๆ โดยหากจะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาควรปรับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาให้มากพอและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่มมากขึ้น

9.2) เงื่อนไขด้านผู้สอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา

ดังนั้นนอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านกลวิธีการสอนภาษาและมีความเชี่ยวชาญในการเขียนเชิงวิชาการแล้ว ผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้มอบหมายให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานเชิงวิชาการในประเภทต่าง ๆ โดยผู้สอนสามารถศึกษาความรู้เพิ่มเติมหรือขอคำแนะนำจากผู้สอนรายวิชาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหางานเขียน เพื่อสามารถประเมินงานเขียนเชิงวิชาการและให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนที่เป็นประโยชน์ทั้งในด้านเนื้อหาและความสามารถในการเขียน

9.3) เจ็อนไขด้านเนื้อหา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขั้นนี้ เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการซึ่งถือได้ว่าเป็นทักษะการเขียนระดับสูง จะต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกฝน ดังนั้นผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ความรู้และความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ ประเภทของการเขียนเชิงวิชาการ การใช้ภาษา การเขียนย่อหน้า การเขียนโครงเรื่อง การเขียนอ้างอิง เป็นต้น เพื่อจะเป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเขียนเชิงวิชาการอันจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเขียนเชิงวิชาการมากยิ่งขึ้น

9.4) เจ็อนไขด้านเวลา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขั้นนี้ เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการซึ่งมีหลากหลายประเภท และแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะและระดับความยากง่ายแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้สอนที่จะนำรูปแบบนี้ไปใช้จะต้องวางแผนกำหนดระยะเวลาในการสอนให้ครอบคลุมประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ผู้เรียนในสาขาวิชาและระดับชั้นนั้น ๆ จำเป็นต้องเรียนรู้ รวมทั้งต้องมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเขียนในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การเขียนบทความวิชาการ

จำนวน 9 ชั่วโมง

ความคิดรวบยอด

บทความวิชาการเป็นงานเขียนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับวิชาการหรือเป็นความรู้เฉพาะด้านซึ่งเกิดจากการผสมผสานและต่อยอดความรู้ตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มากับการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ในแต่ละสาขาวิชาอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ โดยมีการกำหนดประเด็นในการเขียนที่ชัดเจน วิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ ดำเนินการเขียน และถ่ายทอดความรู้และความคิดได้อย่างชัดเจน เป็นระบบและเป็นขั้นตอน มีการวิเคราะห์สังเคราะห์และแสดงทัศนะทางวิชาการที่ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริง เหตุผลและหลักฐานอ้างอิง มีการเรียบเรียงเนื้อหาด้วยภาษาที่เป็นทางการ เน้นการใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมเพื่อทำให้เกิดความรู้ ความคิดที่ก้าวหน้าทั้งผู้เขียนและผู้ศึกษา และเป็นงานเขียนที่สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาในด้านวิชาการที่เกิดประโยชน์และมีคุณค่าอย่างต่อเนื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สรุปหลักการเขียนบทความวิชาการได้
2. วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเขียนจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้
3. กำหนดประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้
4. วางแผนการสืบค้นข้อมูลอย่างมีระบบและเหมาะสม
5. ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่สัมพันธ์กับประเด็นการเขียนที่กำหนดให้ได้
6. ประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพื่อใช้ประกอบการเขียนได้
7. สรุปอรรถลักษณะของภาษาที่สามารถนำมาใช้ในการเขียนบทความวิชาการได้
8. เขียนบทความวิชาการได้ถูกต้องตามหลักการเขียน
9. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อควรปรับปรุงในงานเขียนของตนเองและเพื่อนได้
10. บอกความสำคัญของการเขียนบทความวิชาการได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของบทความวิชาการ

บทความวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวตามหลักวิชาการ และมีการสรุปประเด็น อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาสังเคราะห์โดยที่ผู้เขียนสามารถให้ทัศนะทางวิชาการของตนได้อย่างชัดเจน

2. วัตถุประสงค์ของบทความวิชาการ

การเขียนบทความวิชาการมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นและข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาอย่างเป็นระบบ สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการในแต่ละสาขาวิชา

3. ส่วนประกอบของบทความวิชาการ

3.1 ส่วนนำ ประกอบด้วย

1) ชื่อเรื่อง ควรกำหนดเป็นคำ วลี หรือประโยค มีความหมายที่ทำให้เข้าใจขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาบทความวิชาการ และมีความสำคัญต่อการตัดสินใจอ่านหรือไม่อ่านบทความด้วย ดังนั้นการตั้งชื่อเรื่องจะต้องน่าสนใจ สื่อความหมายชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหา

2) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียน เป็นข้อมูลให้ระบุชื่อ นามสกุล หน่วยงาน ซึ่งเป็นข้อมูลแนะนำผู้เขียนเบื้องต้น

3) บทคัดย่อหรือสารสังเขป เป็นข้อความส่วนแรกของบทความวิชาการที่เขียนขึ้นใหม่ แยกออกจากเนื้อหา เขียนสรุปเนื้อหาสาระของบทความทั้งหมดโดยสังเขป มักไม่มีการวิจารณ์หรือตีความเพิ่มเติม บทคัดย่อหรือสารสังเขปจะมีหรือไม่ขึ้นอยู่กับของแหล่งที่เผยแพร่ผลงานแต่ละแห่ง

4) คำสำคัญ เป็นคำหรือวลีสั้น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงสาระสำคัญของบทความหนึ่ง ๆ มักเป็นคำหรือวลีที่ปรากฏในชื่อเรื่อง ในบทคัดย่อ หรือเป็นคำหลักที่นิยมกล่าวถึงในบทความ คำสำคัญจะมีประโยชน์ต่อการสืบค้นบทความในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โยส่วนใหญ่จะกำหนดประมาณ 2 – 6 คำ คำสำคัญจะมีหรือไม่ขึ้นอยู่กับของแหล่งที่เผยแพร่ผลงานแต่ละแห่ง

3.2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

1) ความนำหรือเกริ่นนำ อาจกล่าวถึงที่มาของเรื่องหรือความเป็นมาของประเด็นที่นำมาเขียน อาจกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยหรือมีความรู้อยู่แล้ว นำมาเชื่อมโยงไปสู่

เนื้อหา อาจกล่าวถึงความคิดเห็น ข้อความ หรืองานของนักวิชาการคนอื่นที่ยอมรับกันทั่วไป ความนำหรือเกริ่นนำควรเป็นข้อความที่เร้าความสนใจหรือปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวที่จะกล่าวต่อไป โดยทั่วไปมักมีความยาวประมาณ 1 – 3 ย่อหน้า

2) เนื้อเรื่อง เป็นเนื้อความที่มีสาระรายละเอียดในประเด็นหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เขียนวางแผนจะเขียน แบ่งเป็นตอนหรือหัวข้อตามความเหมาะสม นำเสนอเรื่องราวและความคิดเห็นอย่างครบถ้วนตามที่ผู้เขียนต้องการ เขียนลำดับเนื้อหาอย่างเป็นระบบ สัมพันธ์เชื่อมโยงกับหลักหรือทฤษฎีวิชาการในสาขาวิชานั้น ๆ และความคิดเห็นของผู้เขียน

3) บทสรุป อาจเขียนสรุปสาระของเนื้อหาให้ข้อเสนอแนะ แสดงข้อคิดเห็นหรือข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับสาระที่นำเสนอ

3.3 ส่วนท้าย

1) บรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิง เป็นรายการของแหล่งข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นข้อมูลประกอบการเขียนในบทความ จะเรียงลำดับตามตัวอักษรของผู้แต่งที่นำมาอ้างอิง รูปแบบการเขียนอ้างอิงแต่ละสถาบันอาจไม่เหมือนกันจึงต้องศึกษาตามข้อกำหนด

2) ภาคผนวก (ถ้ามี) ในบทความวิชาการอาจมีภาคผนวกซึ่งอาจทำให้บทความวิชาการมีคุณค่าและน่าเชื่อถือ ส่วนของภาคผนวกไม่ควรยาวมากนัก

4. การใช้ภาษาในบทความวิชาการ

4.1 ใช้ภาษาทางการในการเขียน กระชับ ชัดเจน ถูกต้อง กรณีที่เป็นศัพท์เทคนิคให้ใช้ศัพท์บัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสภา หรือสมาคมหรือองค์กรวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการและวิชาชีพนั้น ๆ

4.2 คำนึงถึงความสำคัญของการใช้ภาษาในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อความรู้ ความคิดในด้านต่าง ๆ เลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสม คงเส้นคงวา ระมัดระวังเกี่ยวกับการทับศัพท์หรือการใช้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศ เรียบเรียงประโยคที่สื่อความหมายชัดเจนและเหมาะสมเพื่อนำอ่าน

5. กลวิธีการเขียนบทความวิชาการ

การเขียนบทความวิชาการ โดยส่วนใหญ่มักจะใช้อรรถลักษณะของภาษาแบบอธิบาย และแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ครั้งที่ 1 (3 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

ชั้นเลือกประเด็นการเขียน (1 ชั่วโมง)

1. นำเสนอสถานการณ์

ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์เพื่อใช้เป็นประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ โดยให้ผู้เรียนดูข้อความโฆษณาผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนัก จำนวน 4 โฆษณา ดังนี้

1) โฆษณาผลิตภัณฑ์ MEZO

ที่สุดของผลลัพธ์ ลดน้ำหนัก
อันดับ 1

ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพเผาผลาญให้ทำงานเต็มที่ 100%
ปรับพฤติกรรมกรับไขมันน้อยลง อิ่มเร็วขึ้น ไปกับจุกจิกพรีแพร์
ลดทุกส่วน ต้นแขน ต้นขา หน้าท้อง กระชับ ลดผิวเปลือกส้ม
ลดน้ำหนักหลวมคลอได้อย่างรวดเร็ว
ลดน้ำหนักได้รวดเร็ว ได้เยอะ แต่ปลอดภัย
ลดการดิ้อยา แก้อาการโยโย่จากการใช้ยาลดน้ำหนักโดยตรง
ช่วยระบบไหลเวียนโลหิตได้ดี ผลิตเซลล์ผิวลึกลับได้อย่างรวดเร็ว
ทำให้ผิวขาว กระชับ สว่างใส ดูมีออร่า
ไม่มีผลข้างเคียงใดๆกับเส้น ปลอดภัย ผ่านการรับรองจาก อย.
เมื่อพอใจในน้ำหนัก หยุดทานได้เลย No Yoyo Effect

2) โฆษณา SB-1 Plus

ผลิตภัณฑ์ SB-1 Plus อันดับ 1
เรื่องลดน้ำหนัก ต่อยอดทุกปัญหาทางของกินอ้วน
กับนวัตกรรมระดับดีเอ็นเอ มอกลำไยเป็นส่วนเกิน
กับทุกปัญหาของกินอ้วนแบบไม่โทรม

กระชายวัย
พอม
กระเจี๊ยบ
แพร์ยว
โยโย่
ชาเขียว

- ✓ คนที่อยากพอมแต่ไม่มีเวลาออกกำลังกาย
- ✓ ทานยากน้ำหนักมาเยอะ แต่ไม่พอมซักที
- ✓ อยากพอมแต่หยุดตามใจปากไม่ได้ซักที
- ✓ ขาดความมั่นใจ ทาเสื้อผ้าใส่ยาก
- ✓ แขน ขา โทรม
- ✓ คนที่โดนโยโย่

ลดน้ำหนัก
แบบสุขภาพดี
ไม่กลับมาอ้วนอีก
ด้วยสารสกัด
จากธรรมชาติ

SLIM
BURN

ปลอดภัย
100%

SB-1+
+L-Carnitine L-Tartrate

ย็อคขาย
อันดับ **1**

74-1-07455-1-0089
GMP No. 8-4-15-74-13-00964

3) โฆษณา POSE Slim

คัพเค้กทองคำ
...ลดยาก เอาอยู่
ดีอียา

อ้วน โยโย่ ดีอียา ลดยาก พุงป่อง
ขนมขบเคี้ยว โยบั้นเปลือกส้ม กินแกง
ดำ โทรม พิวไม่สดใส
คัพเค้กทองคำเอาอยู่

สูตรใหม่!!!

7 วัน 5 กิโล

08-12-1-08152-1-0077

5) โฆษณา HCA

ลดต้นแขน ลดต้นขา
เอวกระชับ หน้าท้องแบนราบ

พลัสเพิร์ทที่คุณ...ต้องตะลึง!!!
สลายพุงด่วน

HCA อินทผอักษร์สกัดเข้มข้นและล้างสารพิษ
ชั้นกักของเสียออกจากร่างกาย
สำหรับผู้ที่ต้องอยู่และยืนในท่ากึ่งพุง
และทำให้สังการลดน้ำหนัก
ต้นแขน ต้นขา สะโพก
หน้าท้องแบนราบเอวกระชับ
เข้ารูปได้สัดส่วน

HCA หน้าท้องแบนราบ
ดีท็อกซ์ขี้สารพิษ
(***ตามคู่มือ In SHAPEe VITE
หรือ In SHAPEe5 Gold
ทำให้ลดน้ำหนักเพิ่มขึ้นอีก 30%)
ราคา 750 บาท

12-1-08152-1-0032 **มัลลิกานันท์ อว. โนโงโง โคมทริง**

2. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (1 ชั่วโมง)

2.1 ผู้เรียนวิเคราะห์ อภิปราย และร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนักในประเด็นต่าง ๆ โดยผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนได้เชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดให้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของการเขียนเชิงวิชาการ ดังนี้

1) ผู้เรียนเคยบริโภคผลิตภัณฑ์ในลักษณะดังกล่าวหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านี้

2) กลุ่มเป้าหมายของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวนี้คือกลุ่มใดและเพราะเหตุใด

3) คำ วลี หรือข้อความใดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อหรือไม่ซื้อผลิตภัณฑ์

ดังกล่าว

4) ผู้เรียนคิดว่าข้อความโฆษณาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีผลต่อความคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมในเรื่องใดบ้างอย่างไร

5) นอกจากผลิตภัณฑ์ลดความอ้วนแล้วยังมีสินค้าหรือบริการอื่น ๆ อีกหรือไม่ ที่ใช้โฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจผู้คนในสังคมไทยให้เชื่อหรือปฏิบัติตามในสิ่งที่โฆษณา จงยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย

2.2 ผู้เรียนแบ่งกลุ่มและร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในขอบเขตเรื่อง “ภาษากับการสร้างค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมไทย” แล้วให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย โต้แย้ง และแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ด้วยการนำเสนอความคิดและเหตุผลประกอบของแต่ละกลุ่มที่มีต่อขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้

2.3 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายในประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับภาษากับการสร้างค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมไทย แล้วมอบหมายให้ผู้เรียนเขียนบทความวิชาการเพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ และมุมมองเกี่ยวกับภาษากับการสร้างค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมไทย

3. กำหนดประเด็นการเขียน (1 ชั่วโมง)

3.1 ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายวัตถุประสงค์ของการเขียนและขอบเขตของการเขียนที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของการเขียน คือ เพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ และมุมมองเกี่ยวกับภาษากับการสร้างค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมไทย

2) ขอบเขตของการเขียน คือ ค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมไทย กลวิธีการใช้ภาษาในการสร้างค่านิยมในสังคมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการสร้างค่านิยมในสังคมไทย เป็นต้น

3.2 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเพื่อเชื่อมโยงความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และขอบเขตของการเขียน

3.3 ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ วัตถุประสงค์และขอบเขตที่กำหนดไว้ข้างต้น เช่น “การใช้ภาษาในโฆษณามีอิทธิพลต่อการสร้างความคิดความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ มากมาย เนื่องจากการใช้ภาษาในโฆษณามีลักษณะโน้มน้าวใจ และแสดงให้เห็นถึงจุดดีและจุดบกพร่องของสิ่งที่สังคมประกอบสร้างขึ้นมาและให้การยอมรับต่อค่านิยมต่าง ๆ เหล่านั้น อีกทั้งยังตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายโดยผู้ผลิตโฆษณาเสนอตัวเป็นผู้แก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้คนในสังคมโดยวิธีการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อให้

กลุ่มเป้าหมายรู้สึกพึงพอใจกับสินค้าและบริการเหล่านั้น อีกทั้งยังปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้ผลิตโฆษณาได้นำเสนอเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมตามอุดมคติ”

ชั้นวางแผนรวบรวมข้อมูล (1 ชั่วโมง)

1. วิเคราะห์ประเด็นการเขียน

1.1 ผู้เรียนแต่ละบุคคลวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่ได้กำหนดไว้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- 1) การใช้ภาษาในโฆษณามีลักษณะอย่างไรบ้าง แต่ละลักษณะเป็นอย่างไร
จงยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย
- 2) การใช้ภาษาในโฆษณามีอิทธิพลต่อการสร้างความคิด ความเชื่อ และ
ค่านิยมในสังคมไทยอย่างไร
- 3) ค่านิยมใดบ้างที่ปรากฏในโฆษณาสินค้าและบริการต่าง ๆ
- 4) เหตุใดผู้คนจึงรู้สึกเลื่อมใสและหลงใหลในคำโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ
- 5) นอกเหนือจากคำโฆษณาแล้วปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดค่านิยมต่าง ๆ ขึ้นใน
สังคม เพราะเหตุใด
- 6) ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบทความวิชาการควรมีลักษณะอย่างไร

1.2 ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนที่หลากหลาย โดยผู้สอนจะคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับต่อการวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนของผู้เรียนรายบุคคล

2. วางแผนรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนมาใช้ในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อวางแผนการรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ และประเภทของงานเขียน

2.2 ผู้เรียนระบุประเด็นการเขียนที่ต้องการศึกษา วิธีการศึกษาค้นคว้า และแหล่งที่มาของข้อมูลที่คาดว่าจะนำมาใช้ประกอบการเขียนที่น่าเชื่อถือและหลากหลายลงในแบบการวางแผนการสืบค้นข้อมูลประกอบการเขียน

ขั้นแสวงหาและรวบรวมข้อมูล (1 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

1. สืบค้นและจัดกลุ่มข้อมูล

1.1 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการสืบค้นข้อมูล และแนะนำเทคนิควิธีการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างหลากหลาย

1.2 ผู้เรียนแต่ละคนสืบค้นข้อมูลที่ต้องการจากวิธีการศึกษาค้นคว้าและแหล่งที่มาของข้อมูลตามที่ได้วางแผนไว้

1.3 ผู้เรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดกลุ่มข้อมูลเป็นประเด็นย่อย โดยผู้สอนอาจจะนำเสนอวิธีการจัดระบบและเรียบเรียงความคิดให้ผู้เรียนใช้ผังมโนทัศน์ ผังก้างปลา และผังแมงมุม เป็นต้น

2. วางโครงเรื่องงานเขียน

1.1 ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จัดกลุ่มตามประเด็นไว้ มาเรียบเรียงเป็นโครงเรื่องของบทความวิชาการลงในใบงานการเขียนโครงเรื่อง

2.2 ผู้เรียนแต่ละคนตรวจสอบโครงเรื่องการเขียนบทความวิชาการของตนเองให้ถูกต้องตามหลักการเขียนโครงเรื่อง

ครั้งที่ 2 (3 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

ขั้นประเมินค่าและคัดสรรข้อมูล (1 ชั่วโมง)

1. ประเมินค่าข้อมูล

1.1 ผู้เรียนนำประเด็นข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นตามแผนที่วางไว้มาประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความสอดคล้องของเนื้อหา และความเพียงพอของข้อมูลตามแนวทางการประเมินค่าข้อมูลที่กำหนดไว้ในแบบประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน

1.2 ผู้เรียนแต่ละคนตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลและคุณภาพประเด็นการเขียนจากภาพรวมของข้อมูลที่ตนเองได้สืบค้นมาโดยอาศัยแนวทางตรวจสอบจากแบบตรวจสอบคุณภาพและประเด็นการเขียนและข้อมูลประกอบการเขียนที่กำหนดให้

2. ปรับปรุงโครงงานเขียน

2.1 ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลมาใช้ในการปรับโครงงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผลและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทความวิชาการ

2.2 ผู้เรียนแต่ละคนนำเสนอโครงเรื่องในกลุ่มย่อย จากนั้นผู้เรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นหลักและประเด็นรองของโครงเรื่องบทความวิชาการที่ควรปรับปรุง ความสมเหตุสมผลของประเด็น การลำดับโครงเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนโครงเรื่อง เพื่อให้โครงเรื่องมีความถูกต้องและเหมาะสม

ขั้นวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาเพื่อพัฒนางานเขียนฉบับร่าง (2 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

1. เรียนรู้อรรถลักษณะของภาษา

1.1 ผู้สอนนำเสนอตัวอย่างบทความวิชาการที่มีอรรถลักษณะของภาษาที่ถูกต้อง 2 – 3 ตัวอย่าง จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตัวอย่างบทความวิชาการและสรุปลงในแบบวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของบทความวิชาการ
- 2) ด้านโครงสร้างการดำเนินเนื้อหาของบทความวิชาการ
- 3) ด้านการใช้ภาษาของบทความวิชาการ

1.2 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและตั้งคำถามเกี่ยวกับการเขียนบทความวิชาการ เพื่อสรุปความคิดสำคัญของการเขียนบทความวิชาการและอรรถลักษณะของภาษาแบบอธิบายและแบบอภิปราย จากนั้นผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม

2. ฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ร่วมกัน

2.1 ผู้เรียนในกลุ่มย่อยร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของเรื่องใหม่ประเด็นหลักของเรื่องที่จะเขียน ประเด็นรองที่สนับสนุนความคิดของเรื่อง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนไปสู่การเขียน โดยผู้สอนช่วยกระตุ้นและให้กำลังใจผู้เรียนและคอยตอบข้อสงสัยอย่างทั่วถึง

2.2 ผู้เรียนในกลุ่มร่วมกันสรุปขอบเขตและประเด็นของเรื่องใหม่ที่กลุ่มจะเขียน จากนั้นฝึกเขียนเนื้อหาใหม่จากอรรถลักษณะของภาษาเดิมที่ได้วิเคราะห์มาจากตัวอย่างบทความวิชาการลงในใบงานการเขียนเนื้อหาจากอรรถลักษณะของภาษาที่กำหนด

2.3 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนองานหน้าชั้นเรียนและผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน

3. สร้างสรรค์งานเขียนฉบับร่าง

3.1 ผู้เรียนแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษาและการฝึกเขียนเนื้อหาใหม่ตามอรรถลักษณะของภาษามาใช้ในการสร้างสรรค์งานเขียนฉบับร่างตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ของแต่ละคน

3.2 ผู้สอนพิจารณางานเขียนฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับรายบุคคล หากผู้เรียนยังเขียนงานฉบับร่างไม่เสร็จอาจนัดหมายผู้เรียนให้นำผลงานเขียนของแต่ละคนมาให้ผู้สอนตรวจและให้ข้อมูลย้อนกลับนอกเวลาเรียน

ครั้งที่ 3 (3 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

ขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์ (3 ชั่วโมง+นอกเวลาเรียน)

1. พิจารณาและทบทวนงานเขียน

1.1 ผู้เรียนแต่ละคนอ่านงานเขียนบทความวิชาการของตนเอง โดยพิจารณาและทบทวนงานเขียน และวิเคราะห์ปัญหาการเขียนงานของตนเองตามองค์ประกอบของการเขียนบทความวิชาการ แล้วบันทึกลงในแบบวิเคราะห์งานเขียนโดยตนเอง

1.2 ผู้เรียนแก้ไขงานเขียนบทความวิชาการตามประเด็นที่ตนเองได้วิเคราะห์ว่าเป็นปัญหาเพื่อแก้ไขงานเขียนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

2.1 ผู้เรียนนำงานเขียนที่ได้แก้ไขของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อนตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการ

2.2 ผู้เรียนรับแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการจากเพื่อน แล้วศึกษาประเด็นต่าง ๆ ที่เพื่อนได้เสนอแนะมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานเขียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. พัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์

3.1 ผู้เรียนแต่ละคนปรับแก้ไขบทความวิชาการฉบับร่างตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อน

3.2 ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการเขียนบทความวิชาการ จากนั้นผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม

3.3 ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนเขียนบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์นอกชั้นเรียน โดยผู้สอนนัดส่งงานและให้ข้อมูลย้อนกลับผู้เรียนในสัปดาห์ถัดไป

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แบบการวางแผนการสืบค้นข้อมูลประกอบการเขียน
2. ใบงานการเขียนโครงเรื่อง
3. แบบการประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน
4. แบบตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียนและข้อมูลประกอบการเขียน
5. ตัวอย่างบทความวิชาการ
6. แบบวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษา
7. ใบงานการเขียนเนื้อความจากอรรถลักษณะของภาษา
8. แบบวิเคราะห์งานเขียนโดยตนเอง
9. แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ / เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. ผลงานเขียนบทความวิชาการ	1. เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับพอใช้ = ผ่าน
2. การจัดระบบความคิดในการเขียนโครงเรื่อง	2. เกณฑ์การประเมินโครงเรื่องงานเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับพอใช้ = ผ่าน
3. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม	3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับพอใช้ = ผ่าน
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทความวิชาการ	4. การตอบคำถาม อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตอบคำถามในชั้นเรียนได้ถูกต้อง = ผ่าน

เกณฑ์การประเมินการเขียนโครงเรื่อง

คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินการเขียนโครงเรื่องของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

ระดับคะแนน ประเด็น	3	2	1
ความครบถ้วนและ ความถูกต้อง ของประเด็น	มีประเด็นครบถ้วน และมีความถูกต้องทุก ประเด็น	ขาดประเด็นสำคัญ 1-2 ประเด็น หรือ มี ประเด็นไม่ถูกต้อง 1 - 2 ประเด็น	ขาดประเด็นสำคัญ มากกว่า 2 ประเด็น หรือ มีประเด็นไม่ ถูกต้องมากกว่า 2 ประเด็น
การลำดับประเด็น	ลำดับประเด็นหลัก และประเด็นรองได้ ถูกต้องทุกประเด็น	ลำดับประเด็นหลัก และประเด็นรองไม่ เหมาะสม 1 - 2 ประเด็น	ลำดับประเด็นหลัก และประเด็นรองไม่ เหมาะสมมากกว่า 2 ประเด็น
การใช้ภาษา		ใช้ภาษาในการเขียน โครงเรื่องทั้งแบบ หัวข้อ และ แบบ ประโยคเป็นระบบ เดียวกัน	ใช้ภาษาในการเขียน โครงเรื่องแบบหัวข้อ และแบบประโยค ผสมผสานกันอย่างไม่ เป็นระบบ
การสะกดคำ		สะกดคำถูกต้องตาม อักขรวิธีไทยทุกคำ	มีการสะกดคำผิดไป จากอักขรวิธีไทย

เกณฑ์การประเมินผล

ดีมาก	=	9 - 10
ดี	=	7 - 8
พอใช้ (ผ่าน)	=	5 - 6
ปรับปรุง	=	น้อยกว่า 5 คะแนน

แบบการประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน

ประเภทงานเขียน.....เรื่อง.....

ชื่อ.....นามสกุล.....รหัส.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนประเมินค่าข้อมูลที่ได้สืบค้นจากเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลตามแนวทางที่กำหนดให้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ สอดคล้อง และเพียงพอต่อการเขียน โดยระบุตัวเลขเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลตามแนวทางที่กำหนดให้หรือเขียนเหตุผลอื่น ๆ ประกอบ

เหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูล

1. ข้อมูลสัมพันธ์กับประเด็นการเขียน
2. ข้อมูลสอดคล้องกับประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ
3. ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันและทันสมัย
4. ข้อมูลมาจากฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือทั้งในประเทศและต่างประเทศ
5. ข้อมูลได้มาจากการศึกษาอย่างเป็นระบบ เช่น การสัมภาษณ์ การวิจัย เป็นต้น
6. ข้อมูลแสดงถึงเหตุผลที่สมเหตุสมผล
7. ข้อมูลมีประเด็นที่น่าสนใจและเป็นองค์ความรู้ใหม่
8. ผู้เขียนหรือผู้ให้ข้อมูลมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องที่เขียน
9. องค์กรหรือหน่วยงานที่เผยแพร่ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ
10. เหตุผลอื่นๆ (โปรดระบุ)

ประเด็นการเขียน	เหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูล

แบบตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียนและข้อมูลประกอบการเขียน

คำชี้แจง ให้นิสิตตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียนและคุณภาพข้อมูลประกอบการเขียนที่นิสิตได้ประเมินค่าและคัดสรรข้อมูลมาเพื่อใช้ประกอบการเขียนตามประเด็นที่กำหนดในภาพรวม

รายการตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียน		ความคิดเห็น	
		ใช่	ไม่ใช่
1	นิสิตสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจากห้องสมุดหรือไม่		
2	นิสิตสืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีอื่น ๆ นอกจากการศึกษาเอกสารหรือไม่		
3	นิสิตสืบค้นข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันหรือไม่		
4	นิสิตสืบค้นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นการเขียนของตนหรือไม่		
5	นิสิตประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่สืบค้นทางอินเทอร์เน็ตหรือไม่		
6	นิสิตคัดข้อมูลที่เป็นสำหรับหัวข้องานเขียนครบถ้วนหรือไม่		
7	นิสิตตัดข้อมูลที่ไม่วัดคล้องกับหัวข้องานเขียนออกไปหรือไม่		
8	นิสิตใช้ฐานข้อมูลที่หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศหรือไม่		
รายการตรวจสอบคุณภาพประเด็นการเขียน			
1	ประเด็นการเขียนของนิสิตสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดหรือไม่		
2	ประเด็นการเขียนของนิสิตมีหลักฐานและเหตุผลสนับสนุนหรือไม่		
3	เหตุผลสนับสนุนมีความสัมพันธ์กับประเด็นการเขียนหรือไม่		
4	เหตุผลสนับสนุนประเด็นการเขียนมีความสมเหตุสมผลหรือไม่		
5	เหตุผลสนับสนุนประเด็นการเขียนมีความน่าเชื่อถือหรือไม่		
6	เหตุผลสนับสนุนประเด็นการเขียนมีความชัดเจน ครอบคลุมประเด็นสำคัญของงานเขียนหรือไม่		
7	นิสิตสามารถอธิบายเหตุผลประกอบการคัดเลือกหลักฐานสนับสนุนประเด็นการเขียนของตนเองหรือไม่		
8	นิสิตหลีกเลี่ยงการพิจารณาข้อมูลที่ขัดกับความคิดของตนหรือไม่		

ที่มา: ปรับจาก

Fulkerson, R. (1996). *Teaching the argument in writing*. Illinois: National Council of Teachers of English.

ศุภวรรณ สัจจพิบูล. (2553). *การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเนื้อหา และประเภทงานเขียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แบบวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของภาษา

ประเภทงานเขียน.....

เรื่อง

ชื่อ.....นามสกุล.....รหัส.....

คำชี้แจง ให้นักิิตอ่านตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการแล้วตอบคำถามที่กำหนดให้

ด้านเนื้อหา

1. งานเขียนที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

.....

.....

.....
2. วัตถุประสงค์หลักของงานเขียนเรื่องนี้ คือข้อใด (เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว)
 - ก. ทำความกระจ่างชัดในประเด็นข้อสงสัยจากคำถาม ทำไม เหตุใด หรืออย่างไร
 - ข. นำเสนอแนวความคิดจากมุมมองที่หลากหลายอันจะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนหรือให้ข้อเสนอแนะต่อประเด็นปัญหาาร่วมกัน
 - ค. นำเสนอความคิดหรือความเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงทิศทางเดียว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิด ความเชื่อ หรือเปลี่ยนแปลงความคิด
 - ง. บรรยายข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆ ในลักษณะจัดลำดับหรือแบ่งเป็นหมวดหมู่
3. ใจความสำคัญของงานเขียนเรื่องนี้คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการใช้ภาษา

1. คำศัพท์เทคนิค หรือ คำศัพท์วิชาการ ที่ปรากฏในงานเขียนนี้ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

2. คำเชื่อม (คำสันธาน) ที่ปรากฏในงานเขียนนี้ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

3. คำศัพท์อื่นๆ ที่น่าสนใจจากงานเขียนนี้ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

ใบงาน (กลุ่ม) การเขียนเนื้อความจากอรรถลักษณะของภาษา

ประเภทงานเขียน.....เรื่อง.....

ชื่อ.....นามสกุล.....รหัส.....

คำชี้แจง ให้นำผลจากการวิเคราะห์อรรถลักษณะของภาษามาฝึกเขียนเนื้อความใหม่โดยใช้
อรรถลักษณะของภาษาเดิม

1. อรรถลักษณะของภาษาเดิมที่ได้วิเคราะห์

2. ประเด็นหลักของเรื่องที่จะเขียนใหม่คืออะไร

.....
.....

3. ประเด็นรองที่สนับสนุนความคิดของเรื่อง ได้แก่

ประเด็นรองลำดับที่ 1

.....
.....

ประเด็นรองลำดับที่ 2

.....
.....

ประเด็นรองลำดับที่ 3

.....
.....

ประเด็นรองลำดับที่ 4

.....
.....

ประเด็นรองลำดับที่ 5

.....
.....

แบบการวิเคราะห์งานเขียนโดยตนเอง

คำชี้แจง ให้นิสิตพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของตนเองตามองค์ประกอบ
การเขียนเชิงวิชาการ

สิ่งที่คิดว่าทำได้ดีในงานเขียนของตนเอง	สิ่งที่คิดว่าควรปรับปรุงในงานเขียนของตนเอง
	
ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไข	

แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียนเชิงวิชาการ

ชื่อเจ้าของงานเขียน.....รหัส.....
 ชื่องานเขียน.....
 ประเภทงานเขียน () การทบทวนวรรณกรรม () บทความวิชาการ () รายงานวิชาการ
 วันที่ให้ข้อมูล.....

ประเด็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ		ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ
1. ด้านรูปแบบงานเขียน		
	1) องค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการครบถ้วนตามโครงสร้างงานเขียนแต่ละประเภท	
	2) องค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละส่วนทำหน้าที่ได้ถูกต้อง	
2. ด้านการนำเสนอเนื้อหา		
2.1	เนื้อหา	
	1) เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานเขียน	
	2) นำเสนอเนื้อหาครบถ้วนทุกประเด็น	
2.2	เอกภาพของงานเขียน	
	1) นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวอย่างชัดเจนในแต่ละย่อหน้า	
	2) ใจความสำคัญแต่ละย่อหน้าสัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน	
2.2	กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา	
	1) เลือกสรรถลักษณะของภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	
	2) เขียนได้ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของอรรถลักษณะของภาษานั้น ๆ	

ประเด็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ		ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ
2.4	ความมีคุณค่าของเนื้อหา	
	1) นำเสนอเนื้อหาได้ทันสมัยและน่าสนใจ	
	2) นำเสนอเนื้อหาที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์	
3. ด้านการจัดระเบียบและเรียบเรียงความคิด		
3.1	การลำดับความคิด	
	1) ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้เป็นระบบ	
	2) ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างสมเหตุสมผล	
3.2	การขยายความคิด	
	1) ขยายความคิดหลักของเรื่องได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน	
	2) มีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง	
3.3	การเชื่อมโยงความคิด	
	1) ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดทั้งในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้าได้ถูกต้อง	
	2) เรื่องราวมีความต่อเนื่อง	
4. ด้านการใช้ภาษา		
4.1	การใช้คำศัพท์	
	1) ใช้คำศัพท์ทั่วไปและศัพท์วิชาการของแต่ละศาสตร์ได้ถูกต้อง	
	2) ใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย	

ประเด็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ		ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ
4.2	การใช้ประโยค	
	1) ใช้รูปประโยคได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและมีใจความสมบูรณ์	
	2) ประโยคกระชับและสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน	
4.3	การใช้ระดับภาษา	
	1) เลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของงานเขียน	
	2) ใช้ภาษาระดับเดียวกันตลอดทั้งงานเขียน	
4.4	กลไกการเขียน	
	1) เขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี	
	2) เว้นวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง	
	3) ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง	
5. ด้านการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียน		
5.1	การคัดเลือกข้อมูล	
	1) คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ	
	2) คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน	

ประเด็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ		ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ
5.2	การอ้างอิงข้อมูล	
	1) อ้างอิงข้อมูลประกอบการเขียนได้ครบถ้วน	
	2) อ้างอิงข้อมูลประกอบการเขียนได้ถูกต้องตามหลักการเขียนแบบ APA	
	3) อ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอตลอดงานเขียน	
5.3	ความสอดคล้องของการอ้างอิง	
	1) เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหา	
	2) เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงเหมาะสมกับประเด็นการเขียนที่กล่าวถึง	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ
(.....)

ภาคผนวก จ

คะแนนและค่าสถิติ

1. คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัดระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง
3. ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบการเรียนการสอน
4. ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ของร่างรูปแบบการเรียนการสอน
5. ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอน

ตาราง 20 คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ก่อนเรียน (60)	หลังเรียน (60)
1	41	53
2	25	41
3	26	43
4	33	51
5	27	44
6	20	36
7	22	37
8	41	54
9	31	49
10	28	46
11	28	49
12	35	50
13	32	49
14	26	46
15	21	36
16	22	38
17	44	54
18	28	45
19	43	54
20	35	52
21	21	38
22	28	48
23	34	50
24	27	46
25	42	55
26	27	45
ค่าเฉลี่ย	30.26	46.50
ร้อยละ	50.43	77.50
S.D.	7.263	5.961

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัดระดับเจตคติต่อการเขียนเชิงวิชาการ
ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เรียน คนที่	ค่าเฉลี่ย การวัดระดับเจตคติ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.
1	4.40	0.507
2	4.40	0.507
3	4.40	0.507
4	4.66	0.487
5	4.40	0.507
6	3.60	0.507
7	3.93	0.703
8	4.53	0.516
9	4.40	0.507
10	4.33	0.487
11	4.46	0.516
12	4.40	0.507
13	4.53	0.516
14	4.60	0.507
15	4.13	0.351
16	4.33	0.617
17	4.60	0.507
18	4.46	0.516
19	4.60	0.507
20	4.40	0.507
21	3.93	0.457
22	4.53	0.516
23	3.80	0.560
24	4.53	0.516
25	4.40	0.507
26	4.46	0.516
เฉลี่ยภาพรวม	4.35	0.563

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
	3.2 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
	3.3 การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
	ผลการประเมินโดยภาพรวม						1	สอดคล้อง
4	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน สอดคล้องกับ							
	4.1 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
	4.2 การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	0	0.8	สอดคล้อง
	ผลการประเมินโดยภาพรวม						0.90	สอดคล้อง
5	ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน สอดคล้องกับ							
	5.1 การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
	ผลการประเมินโดยภาพรวม						0.80	สอดคล้อง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
	3.3 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
	3.4 การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
	ผลการประเมินโดยภาพรวม						1	สอดคล้อง

ตารางที่ 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นฐานร่วมกับแนวการสอนเขียนแบบอรรถฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		ผู้ทรงคุณวุฒิ							
		1	2	3	4	5			
1	ความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
2	เหตุผลความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นมาในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน							4.80	0.42	เหมาะสมมากที่สุด
3	แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4	แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กัน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน							4.80	0.42	เหมาะสมมากที่สุด
5	การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมีความครบถ้วนสมบูรณ์	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
6	การเรียงลำดับองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
7	ความสอดคล้องสัมพันธ์กันขององค์ประกอบแต่ละส่วน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านโครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอน							4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
8	คำอธิบายหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
9	หลักการสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐาน ของรูปแบบการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
10	หลักการแสดงให้เห็นถึงจุดเน้นของ การจัดการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
11	หลักการสามารถเป็นกรอบในการ กำหนดเนื้อหาสาระและขั้นตอน การเรียนการสอนของรูปแบบการ เรียนการสอน	5	5	5	4	4	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
12	ความเหมาะสมในการเรียงลำดับ ตามหลักการของรูปแบบการเรียน การสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน							4.76	0.44	เหมาะสมมากที่สุด
13	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียน การสอนแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่มุ่งหวัง ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
14	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียน การสอนสอดคล้องกับหลักการของ รูปแบบการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
15	การเรียงลำดับวัตถุประสงค์ของ รูปแบบการเรียนการสอนมีความ เหมาะสม	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
16	ความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน							4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
17	ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการ สอนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
18	ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการ สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิ					\bar{x}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
19	ความเหมาะสมในการเรียงลำดับ ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน							4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
20	แนวทางการนำรูปแบบการเรียน การสอนไปใช้มีความเหมาะสม	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
21	แนวทางการนำรูปแบบการเรียน การสอนไปใช้มีความชัดเจนและ สามารถนำไปปฏิบัติได้	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านแนวทางการนำรูปแบบการเรียน การสอนไปใช้							4.80	0.42	เหมาะสมมากที่สุด
22	บทบาทผู้สอน	4	5	5	5	4	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
23	บทบาทผู้เรียน	4	5	5	5	4	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน							4.60	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
24	การวัดและประเมินผลของรูปแบบ การเรียนการสอนมีความเป็น ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้	5	4	5	5	4	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
25	การวัดและการประเมินผลของ รูปแบบการเรียนการสอนมีความ หลากหลาย	4	5	4	5	4	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
26	การวัดและการประเมินผลของ รูปแบบการเรียนการสอนมีการ ประเมินตามสภาพจริง	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผลของรูปแบบ การเรียนการสอน							4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
27	เงื่อนไขด้านผู้เรียน	4	5	4	5	4	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
28	เงื่อนไขด้านผู้สอน	4	5	5	5	4	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
29	เงื่อนไขด้านเนื้อหา	4	4	5	5	4	4.40	0.55	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิ					x̄	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
30	เงื่อนไขด้านเวลา	4	5	4	5	4	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
รวมคะแนนเฉลี่ยด้านเงื่อนไขของรูปแบบการเรียนการสอน							4.45	0.51	เหมาะสมมาก
รวมคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินภาพรวม							4.71	0.45	เหมาะสมมากที่สุด

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายชิษณุพงศ์ อินทรเกษม
วัน เดือน ปี เกิด	5 พฤษภาคม 2531
สถานที่เกิด	กำแพงเพชร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2558 อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2564 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการ เรียนรู้ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ